

TÜRKİYE BİLİMSEL VE
TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU

2008 Faaliyet Raporu

www.tubitak.gov.tr

*“Biz uygarlıktan,
ilimden ve fenden
kuvvet alıyor ve
ona göre yürüyoruz.”*

Mustafa Kemal Atatürk

2008 TÜBİTAK FAALİYET RAPORU

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
2009

Yayıma Hazırlayan: Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı

Firuze BÖLÜKBAŐI
Musa ÇAĐLAR
Özlem EROL
Özlem SEZER

Grafik Tasarım: Aytaç KAYA

TÜBİTAK
Atatürk Bulvarı No:221 Kavaklıdere 06100 Ankara
Tel: (312) 468 53 00 Fax: (312) 427 74 89
web: www.tubitak.gov.tr

2008

Türkiye Bilimsel ve
Teknolojik Araştırma Kurumu

Faaliyet Raporu

Sunuş

Bilim, teknoloji ve yenilik (BTY), tüm dünyada ülkelerin refahını ve rekabet gücünü artırmak, bilgi toplumu olmalarını sağlamak ve bunu sürekli kılmak için en temel alan olarak kabul edilmektedir. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 1963 yılından bu yana ülkemizde bu alandaki politikaların oluşturulmasına katkı sağlayan; üniversite, kamu ve özel sektör kuruluşlarının bilimsel araştırmalarını ve bilim insanlarını kamu fonlarıyla destekleyen, enstitülerinde kritik alanlarda araştırmalar yürüten ve toplumun genelinde BTY kültürünün yaygınlaşmasına öncülük eden köklü ve özerk bir kamu kurumudur.

Kanunlarla belirlenmiş olan görevlerini yerine getirebilmek için kendisine tahsis edilen kamu kaynaklarını kamu mevzuatına göre kullanmakta olan TÜBİTAK, etkinlik performansını somut ölçüler ve hedefler içeren stratejik yönetim ilkeleri doğrultusunda ölçmekte ve yönlendirmekte, böylece uzun vadeli ve geleceğe dönük bir bakış açısıyla çalışmanın yanı sıra, kaynak tahsisini önceliklere dayandırarak gerçekleştirmekte ve hesap verme sorumluluğunu yerine getirmektedir. 2008 yılı faaliyet raporu bu yönetim anlayışının sonuçlarının yer aldığı somut bir belgedir.

Misyonu çerçevesinde bugüne kadar çok önemli işler başaran TÜBİTAK'ın son yıllarda içine girdiği dinamik ve verimli çalışma ortamına ilişkin bilgilerin sunulduğu TÜBİTAK 2008 Faaliyet Raporu, TÜBİTAK Başkanlık Birimleri ile Merkez ve Enstitülerinde hazırlanan birim faaliyet raporlarının konsolide edilmesiyle oluşturulmuş olup, geniş bir katılımın ürünüdür. Raporun hazırlanmasında değerli birikimlerini çalışmalarına yansıtan tüm yöneticilerimize ve çalışanlarımıza en içten teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla

Prof. Dr. Nüket YETİŞ
TÜBİTAK Başkanı

İçindekiler

1.	FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	13
1.1.	Organizasyon Yapısı ve İnsan Kaynakları Bilgileri	14
1.2.	Başkanlık Birimleri Faaliyetleri	18
1.2.1.	Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Faaliyetleri	18
1.2.1.1.	Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Çalışmaları	18
1.2.1.2.	Bilim ve Teknoloji Politika ve Stratejileri ile İlgili Çalışmalar	18
1.2.2.	Akademik Ar-Ge Destek Faaliyetleri	22
1.2.2.1.	Proje Destekleri	22
1.2.2.2.	Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS)	27
1.2.2.3.	Yeni Destek Programlarıyla İlgili Gelişmeler	27
1.2.3.	Teknoloji ve Yenilik Destek Faaliyetleri	28
1.2.3.1.	1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	30
1.2.3.2.	1503 Proje Pazarları Destekleme Programı	34
1.2.3.3.	1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	34
1.2.3.4.	1508 TEKNOGİRİŞİM Destek Programı	35
1.2.3.5.	1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	35
1.2.3.6.	TEYDEB'in Katıldığı ERA-NET Projeleri	38
1.2.3.7.	Destek Programları Kapsamında Üniversite – Sanayi İşbirliği Faaliyetleri	38
1.2.3.8.	Destek Programlarına İlişkin Yapılan Eylemler	38
1.2.3.9.	Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri	39
1.2.3.10.	Yeni Vergi Teşvik Yasası	39
1.2.4.	Bilim İnsanı Destekleme Faaliyetleri	39
1.2.4.1.	İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Programlar	40
1.2.4.2.	Üniversite Lisans Öğrencilerine Yönelik Programlar	42
1.2.4.3.	Lisansüstü Eğitim Destek Programları	42
1.2.4.4.	Doktora Sonrası Araştırma Destek Programları	45
1.2.4.5.	Bilimsel Toplantılara Katılım Destek Programları	45
1.2.5.	Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	51
1.2.5.1.	Çok Taraflı İşbirliği	51
1.2.5.2.	İkili İşbirliği	54
1.2.5.3.	Avrupa Birliği (AB) 7. Çerçeve Programı (ÇP) INCO-NET (Uluslararası İşbirliği Ağı) ve INCO ERA-NET (Uluslararası İşbirliği Avrupa Araştırma Alanı Ağı) Projelerine Katılım	60
1.2.5.4.	Avrupa Birliği (AB) Projelerine Katılım	60
1.2.5.5.	Diğer Faaliyetler	66
1.2.6.	Bilim ve Toplum Faaliyetleri	67
1.2.6.1.	TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleri	67
1.2.6.2.	TÜBİTAK Yayınları	73
1.2.6.3.	TÜBİTAK Tarafından Organize Edilen Diğer Bilim ve Toplum Etkinlikleri	80
1.2.7.	TÜBİTAK Ödülleri	81
1.2.7.1.	TÜBİTAK Bilim, Hizmet, Teşvik Ödülleri ve TÜBİTAK Özel Ödülü ile TÜBİTAK-TWAS Teşvik Ödülü	81
1.3.	Ar-Ge Birimleri Faaliyetleri	83
1.3.1.	Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM)	83
1.3.2.	Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UEKAE)	89
1.3.3.	Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (TÜBİTAK SAGE)	93
1.3.4.	Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY)	96

1.3.5.	Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME)	99
1.3.6.	Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜBİTAK TÜSSİDE)	104
1.3.7.	Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK TBAE)	107
1.4.	Ar-Ge Kolaylık Birimleri Faaliyetleri	108
1.4.1.	Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (TÜBİTAK ULAKBİM)	108
1.4.2.	TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TÜBİTAK TUG)	114
1.4.3.	Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK BUTAL)	115
1.4.4.	Ankara Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK ATAL)	116
2.	MALİ BİLGİLER	119
2.1.	Bütçe Uygulama Sonuçları	120
2.2.	Temel Mali Tablolar	122
2.3.	Mali Denetim Sonuçları	124
3.	PERFORMANS BİLGİLERİ	125
3.1.	Performans Ölçütleri ve Geçmiş Yıllara İlişkin Değerleri	126
4.	KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	133
EKLER		135
A. GENEL BİLGİLER		136
1.	Tarihçe	136
2.	Misyon	137
3.	Vizyon	137
4.	Faaliyet Alanları	137
5.	Ürün ve Hizmetler	137
6.	Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	139
7.	Bilişim Sistemi	141
7.1.	Bilişim Sistemleri	141
7.2.	Bilişim Sistemleri Yapısı: Sistem, Servisler ve Donanım	141
7.3.	Bilişim Sistemleri Yapısı: Yazılım	142
8.	Fiziksel Kaynaklar	143
9.	Temel Politika ve Öncelikler	144
B. EK TABLOLAR		146
EK 1.	2008 Yılında Başvuran (B) ve Desteklenen (D) Projelerin Üniversitelere ve Türlerine Göre Sayısal Dağılımı	146
EK 2.	2004 - 2008 Yılları Arasında Lisans, Lisansüstü Öğrencileri ve Doktora Sonrası Araştırmacılara Yönelik Bilim İnsanı Destekleri	148
EK 3.	2004 - 2008 Yılları Arasında İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Bilim İnsanı Destekleri	148
EK 4.	Bütçe Uygulaması ve Bilançolar (Tablolar)	149
C. HARCAMA YETKİLİSİNİN İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI		159
BİRİM YÖNETİCİSİ GÜVENCE BEYANI		159
HARCAMA YETKİLİSİNİN GÜVENCE BEYANI		160
ÜST YÖNETİCİ GÜVENCE BEYANI		161
MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI		162

Şekiller/Tablolar Listesi

ŞEKİLLER

Şekil 1.	TÜBİTAK Organizasyon Şeması	14
Şekil 2.	İnsan Kaynağının Çalışma Alanlarına Göre Dağılımı (2003-2008)	16
Şekil 3.	İnsan Kaynağının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı (2003-2008)	16
Şekil 4.	İnsan Kaynağının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı (2003 ve 2008 yıl sonu itibarıyla)	17
Şekil 5.	TÜBİTAK ARDEB Araştırma Gruplarına (KAMAG ve SAVTAG dahil) Yapılan Proje Başvuru Sayısı	23
Şekil 6.	TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı	23
Şekil 7.	TÜBİTAK ARDEB Araştırma Gruplarında (KAMAG ve SAVTAG dahil) Yürürlükte Olan (Devam Eden) Proje Sayısı	24
Şekil 8.	TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Yıllar İtibarıyla Projelere Aktarılan Tutar	24
Şekil 9.	TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Projelere Verilen Destek Bütçesi	25
Şekil 10.	2008 Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Programlara Göre Dağılımı	25
Şekil 11.	2008 Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Projelerin Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı	25
Şekil 12.	Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına Başvuran Firma ve Proje Sayıları	30
Şekil 13.	Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Desteklenmesine Karar Verilen ve Reddedilen Proje Sayısı	30
Şekil 14.	Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayıları	31
Şekil 15.	Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında Verilen Hibe Destek Tutarı	31
Şekil 16.	1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programına Başvuran Firma ve Proje Sayısı	32
Şekil 17.	1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yıl Sonu İtibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayıları	32
Şekil 18.	1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yıllar İtibarıyla Sonuçlanan Proje Sayıları	33
Şekil 19.	1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Verilen Hibe Destek Tutarı	33
Şekil 20.	EUREKA Programına Yapılan Proje Başvuru Sayısı ve Desteklenmesine Karar Verilen Proje Sayısı	36
Şekil 21.	İtalya Dönem Başkanlığı (2006-2007) Sırasında Ülkelerin EUREKA Proje Sayılarına Göre Sıralaması	37
Şekil 22.	Slovenya Dönem Başkanlığı (2007-2008) Sırasında Ülkelerin EUREKA Proje Sayılarına Göre Sıralaması	37
Şekil 23.	Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarına Yapılan Başvuru Sayısı	40
Şekil 24.	Yurt İçi Lisans Burs Programı Bursiyer Sayısı	42
Şekil 25.	Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı Bursiyer Sayısı	43
Şekil 26.	Yurt İçi Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı	43
Şekil 27.	Yurt Dışı Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı	44
Şekil 28.	Yabancı Uyruklular Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı	44
Şekil 29.	Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Bursiyer Sayısı	46
Şekil 30.	Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Bursiyer Sayısı	46
Şekil 31.	Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı Kapsamında Yıl İçinde Desteklenen Bilim İnsanı Sayısı	47
Şekil 32.	Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı Araştırmacı Sayısı	48
Şekil 33.	Yıl İçinde Yeni Desteklenmeye/ Burs Almaya Başlayan Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı	49
Şekil 34.	Yıl İçinde Desteklenen/ Burs Alan Toplam Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı	49
Şekil 35.	TÜBİTAK BİDEB Tarafından Bilim İnsanlarına Verilen Destek Tutarı	50

Şekil 36.	Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı Yıllara Göre Harcama Miktarları	50
Şekil 37.	Katılan COST Aksiyon ve Proje Sayısı	51
Şekil 38.	İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Proje Sayısı	57
Şekil 39.	Yıl İçerisinde İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Projelere Aktarılan Toplam Tutar	57
Şekil 40.	2007 Yılı Mart Ayı İllere Göre Proje Başvuru Sayısı	68
Şekil 41.	2007 Yılı Kasım Ayı İllere Göre Proje Başvuru Sayısı	68
Şekil 42.	2007 Yılı Mart ve Kasım Ayları Çağrısı Kapsamında Desteklenen Tüm Projelerin İllere Göre Dağılımı	69
Şekil 43.	Yıllar İtibariyle Yeni Basılan Popüler Bilim Kitabı Sayısı	74
Şekil 44.	Yıllar İtibariyle Yayın Listesindeki Popüler Bilim Kitabı Sayısı	74
Şekil 45.	Yıllar İtibariyle Popüler Bilim Kitapları Toplam Baskı Miktarı (Yıllık Tiraj)	75
Şekil 46.	Yıllar İtibariyle Popüler Bilim Kitapları Satış Miktarı	75
Şekil 47.	Popüler Bilim Kitaplarının Kitaplıklara Göre Dağılımı	76
Şekil 48.	Yetişkin, Yaşamöyküsü ve Soru Kitaplarının Bilim ve Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı	76
Şekil 49.	Bilim ve Teknik Dergisi Yıllık Satış Miktarı	77
Şekil 50.	Bilim Çocuk Dergisi Yıllık Satış Miktarı	77
Şekil 51.	Yıllar İtibariyle Karşılaştırmalı Popüler Bilim Dergileri Net Satış Miktarları	78
Şekil 52.	Yıllık Bazda Karşılaştırmalı Popüler Bilim Dergileri Depoya Geri Dönüş Oranları	78
Şekil 53.	Yıllık Bazda Akademik Dergilere Gelen Makale Sayısı	79
Şekil 54.	TÜBİTAK MAM Tarafından Yürütülen Proje Sayısı	83
Şekil 55.	TÜBİTAK MAM Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı	83
Şekil 56.	TÜBİTAK MAM Tarafından Yürütülen Uluslararası Proje Sayısı	84
Şekil 57.	TÜBİTAK MAM Tarafından Yürütülen Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı	84
Şekil 58.	TÜBİTAK MAM Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü	85
Şekil 59.	TÜBİTAK MAM Akredite Endüstriyel Hizmet Çeşidi (Birikimli)	85
Şekil 60.	TÜBİTAK MAM Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı	86
Şekil 61.	TÜBİTAK MAM Özyeterlilik Oranı	86
Şekil 62.	TÜBİTAK MAM Önerilen ve Bağıtlanan Projelerinin Toplam Sayı ve Bedel Olarak Enstitülere Göre Dağılımları	87
Şekil 63.	TÜBİTAK UEKAE Tarafından Yürütülen Proje Sayısı	89
Şekil 64.	TÜBİTAK UEKAE Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı	89
Şekil 65.	TÜBİTAK UEKAE Tarafından Yürütülen Uluslararası Proje Sayısı	90
Şekil 66.	TÜBİTAK UEKAE Tarafından Yürütülen Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı	90
Şekil 67.	TÜBİTAK UEKAE Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı	90
Şekil 68.	TÜBİTAK UEKAE Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü	92
Şekil 69.	TÜBİTAK UEKAE Özyeterlilik Oranı	92
Şekil 70.	TÜBİTAK SAGE Tarafından Yürütülen Proje Sayısı	93
Şekil 71.	TÜBİTAK SAGE Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutar	93

Şekil 72.	TÜBİTAK SAGE Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü	94
Şekil 73.	TÜBİTAK SAGE Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı	94
Şekil 74.	TÜBİTAK SAGE Özyeterlilik Oranı	95
Şekil 75.	TÜBİTAK UZAY Tarafından Yürütülen Proje Sayısı	96
Şekil 76.	TÜBİTAK UZAY Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı	96
Şekil 77.	TÜBİTAK UZAY Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü	98
Şekil 78.	TÜBİTAK UZAY Özyeterlilik Oranı	98
Şekil 79.	TÜBİTAK UME Tarafından Yürütülen Proje Sayısı	99
Şekil 80.	TÜBİTAK UME Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı	99
Şekil 81.	TÜBİTAK UME Tarafından Yürütülen Uluslararası Proje Sayısı	100
Şekil 82.	TÜBİTAK UME Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı	100
Şekil 83.	TÜBİTAK UME Ar-Ge Müşteri Portföyü Büyüklüğü	101
Şekil 84.	TÜBİTAK UME Endüstriyel Hizmet Müşteri Portföyü Büyüklüğü	101
Şekil 85.	TÜBİTAK UME Özyeterlilik Oranı	103
Şekil 86.	TÜBİTAK TÜSSİDE Müşteri Portföyü Büyüklüğü	105
Şekil 87.	TÜBİTAK TÜSSİDE Verilen Eğitim Süresi	106
Şekil 88.	TÜBİTAK TÜSSİDE Verilen Danışmanlık Hizmeti Süresi	106
Şekil 89.	TÜBİTAK TÜSSİDE Özyeterlilik Oranı	106
Şekil 90.	TÜBİTAK TBAE Uluslararası Endekslerce Taranan Dergilerde Yayımlanan Makale Sayısı	107
Şekil 91.	TÜBİTAK TBAE Uluslararası Endekslerce Taranan Dergilerde Alınan Atıf Sayısı	107
Şekil 92.	ULAKNET Yatırım Giderleri ve Hat Kira Giderleri	108
Şekil 93.	TÜBİTAK ULAKBİM Tarafından Yürütülen Uluslararası Proje Sayısı	109
Şekil 94.	TÜBİTAK ULAKBİM Tarafından Yürütülen Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı	109
Şekil 95.	Tr-Grid Altyapısı Aktif Kullanıcı Sayısı	110
Şekil 96.	Toplam Makale İndirme ve Toplam Bibliyografik Tarama Sayıları	111
Şekil 97.	EKUAL Veri Tabanlarına Ödenen Ücret	111
Şekil 98.	Bilgi ve Belge Erişim Hizmeti Verilen Kişi Sayısı	112
Şekil 99.	TÜBİTAK BUTAL Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı	115
Şekil 100.	TÜBİTAK BUTAL Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü	115
Şekil 101.	TÜBİTAK BUTAL Özyeterlilik Oranı	115
Şekil 102.	TÜBİTAK ATAL Endüstriyel Hizmet Sayısı	117
Şekil 103.	TÜBİTAK ATAL Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü	117
Şekil 104.	TÜBİTAK ATAL Özyeterlilik Oranı	117
Şekil 105.	Başkanlık Birimleri Bilgisayar Ağı Yapısı	141
Şekil 106.	Başkanlık Birimleri Yazılım Sistemleri Yapısı	142

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. 2003 ve 2008 Yılı Sonu İtibariyle TÜBİTAK İnsan Kaynağına İlişkin Bilgiler	17
Tablo 2. 2008 Yılında Başvuru Yapan ve Desteklenen Projelerin Araştırma Gruplarına ve Türlerine Göre Sayısal Dağılımı	26
Tablo 3. 2003-2008 Yılları Arasında Projelere Sağlanan Toplam Destek Bütçesinin Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı (Milyon TL)	27
Tablo 4. 23 Ağustos 2006 – 31 Aralık 2008 Tarihleri Arası Patent Destek Bilgileri	28
Tablo 5. TEYDEB Destek Programları Kapsamında Proje Başvuru Sayıları/Yürürlükte Olan Proje Sayıları/Hibe Destek Tutarları	29
Tablo 6. TÜBİTAK 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı Başvuru Sayıları	34
Tablo 7. 2007 Yılına Göre, 2008 Yılı Toplam Proje Başvuru Sayısını En Çok Artıran İller ve Başvuru Sayılarındaki Artış Oranları	41
Tablo 8. 2007 Yılında Proje Başvurusu Olmayan İllerden 2008 Yılında Gelen Proje Sayıları	41
Tablo 9. Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarında Verilen Toplam Ödül Tutarı	41
Tablo 10. Bilimsel Değişim Burs Programları Bursiyer Sayıları	47
Tablo 11. Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı Destekleri	47
Tablo 12. 2008 Yılında EMBO Yerleşim Desteği Kazanan Türk Araştırmacı	52
Tablo 13. 2008 Yılında İmzalanan Anlaşma/Uygulama Protokolü/MoU/Tutanaklar	54
Tablo 14. İkili İşbirliği Anlaşmaları Kapsamındaki Araştırma Projesi Sayıları	56
Tablo 15. Kurumumuza Yapılan Ziyaretler	58
Tablo 16. TÜBİTAK Başkanının Yaptığı Başlıca Yurtdışı Ziyaretler	60
Tablo 17. AB 7.ÇP Katkı Payları ve Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı	61
Tablo 18. AB 7. ÇP Çağrılar (2007-2008)	61
Tablo 19. 2008 Yılı Çağrılarında Türk Kuruluşlarının Projelere Katılımı	61
Tablo 20. 2008 Yılı Çağrılarında Türk Ortakların Payının Katkı Payı ile Karşılaştırması	62
Tablo 21. 2008 Yılında AB 7. ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi Tarafından Açık Çağrılara Yönelik Düzenlenen Etkinlikler	62
Tablo 22. AB 7. ÇP Çağrılarına Yönelik Düzenlenen Geniş Katılımlı Etkinlikler	62
Tablo 23. 2007 Yılı Kasım Ayı Çağrısı Kapsamında Desteklenen Doğa Eğitimi Projeleri	70
Tablo 24. 2007 Yılı Kasım Ayı Çağrısı Kapsamında Desteklenen Bilim Kampları ve Bilim Okulları	72
Tablo 25. 2005-2008 Yılları Arasında TÜBİTAK Formula G ve Hidromobil Yarışlarına Katılan Takım Sayıları	80
Tablo 26. 2006-2008 Yılları Arasında Yaz Bilim Kampına Katılan Kişi Sayısı	80
Tablo 27. 2003-2008 Yılları Arasında Gökyüzü Gözlem Şenliği Katılımcı Sayısı	81
Tablo 28. TÜBİTAK MAM Altyapı Faaliyetleri	88
Tablo 29. Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı Bilgileri	113
Tablo 30. 2007 ve 2008 Mali Yılından Devreden Gelirler	121
Tablo 31. 2008 Yılı Gider Dağılımı (TL)	121
Tablo 32. 2008 Yılı Bütçe Gerçekleşme Oranı (TL)	122
Tablo 33. Gelir Karşılaştırma Tablosu (TL)	123
Tablo 34. Gider Karşılaştırma Tablosu (TL)	123
Tablo 35. TÜBİTAK Performans Ölçülerinin Geçmiş Yıllara ve 2008 Yılına İlişkin Değerleri	126
Tablo 36. TÜBİTAK'ın Güçlü ve Zayıf Yönleri	134
Tablo 37. Fiziksel Kaynaklara Ait Bilgiler	143

Kısaltmalar

AB ÇP	: Avrupa Birliği Çerçeve Programı
AFD	: French Development Agency (Fransız Kalkınma Ajansı)
APSCO	: Asia-Pacific Space Cooperation Organization (Asya-Pasifik Uzay İşbirliği Organizasyonu)
ARBİS	: Araştırmacı Bilgi Sistemi
ARRS	: Slovenian Research Agency (Slovenya Araştırma Ajansı)
ARDEB	: Araştırma Destek Programları Başkanlığı
Ar-Ge	: Araştırma Geliştirme
ATAL	: Ankara Test ve Analiz Laboratuvarı
BAYS	: Bilimsel Aktiviteleri Yönetim Sistemi
BİDEB	: Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı
BTYPDB	: Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanlığı
BIS-RTD	: Building and Improving Support for RTD Policy for Public Spending (Kamu Araştırma Teknoloji Geliştirme Fonlamasını Oluşturma ve Geliştirme Desteği)
BM COPUOS	: Committee for Peaceful Uses of Outer Space/UBAKK (Birleşmiş Milletler Uzayın Barışçı Amaçlarla Kullanılması Komitesi)
BMBF	: Federal Ministry of Education and Research (Almanya Eğitim ve Bilim Bakanlığı)
BTY	: Bilim, Teknoloji ve Yenilik
BTYK	: Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu
BUTAL	: Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı
CSTP	: Committee for Scientific and Technological Policy (Bilim ve Teknoloji Politikaları Komitesi)
CNRS	: Centre National de la Recherche Scientifique (Fransa Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi)
COMSTech	: Committ on Scientific and Technological Cooperation (Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi)
COST	: European Cooperation in the field of Scientific and Technical Research (Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği)
COSPAR	: Committee on Space Research (Avrupa Uzay Araştırmaları Komitesi)
CSTP	: Committee for Scientific and Technological Policy (OECD Bilim ve Teknoloji Politikası Komitesi)
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
DTM	: Dış Ticaret Müsteşarlığı
EİT	: Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
EMBC/EMBO	: European Molecular Biology Conference/Organization (Avrupa Moleküler Biyoloji Konferansı)
EUREKA	: Avrupa ülkelerindeki firmaların, üniversite ve araştırma kuruluşlarının dünya pazarlarındaki rekabet gücünü arttıracak ileri teknolojilerin, ürünlerin ve hizmetlerin araştırılmasını ve geliştirilmesini, uluslararası ortak projeler oluşturulmasını ve yürütülmesini teşvik etmek için oluşturulmuş bir ağ yapısı
EREF	: European Regional Economic Forum (Avrupa Bilim Forumu)
ERAMORE	: The European Researcher's Mobility Portal (Avrupa Araştırmacıları Dolaşım Portalı)
ERAB	: European Research Area Board (Avrupa Araştırma Alanı Kurulu)
ESA	: European Space Agency (Avrupa Uzay Ajansı)
ERA-MIND	: Avrupa Araştırma Alanı-Sanayide Dolaşımdaki Araştırmacılar
ESF	: European Science Foundation (Avrupa Bilim Vakfı)
ESOF	: Euroscience Open Forum (Avrupa Bilim Forumu)
EETP	: Elektrik Elektronik Teknoloji Platformu
EURAXESS	: Avrupa Araştırma Ağı
EUROCORES	: European Collaborative Research Scheme (İşbirliğine Yönelik Avrupa Araştırma Programları)
EUROHORCS	: European Heads of Research Councils (Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları)

EVRENA	: Evrensel Araştırmacı Programı
GEO	: Group on Earth Observations (Yer Gözlem Grubu)
GMES	: Global Monitoring for Environment and Security (Çevre ve Güvenlik için Küresel İzleme Forumu)
GSYARGEH	: Gayri Safi Yurt İçi Ar-Ge Harcamaları
GSYİH	: Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
GZFT	: Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler
HAS	: Hungarian Academy of Sciences (Macaristan Bilimler Akademisi)
HSD	: NATO Beşeri ve Sosyal Dinamikler
IAF	: International Astronautical Federation (Uluslararası Uzay Araçları Federasyonu)
ICSU	: International Council for Science (Uluslararası Bilim Konseyi)
ICT	: Information & Communication Technologies (Bilgi ve İletişim Teknolojileri)
INTAS	: International Association for The Promotion of Co-operation with Scientists from The New Independent States (Yeni Bağımsızlığına Kavuşan Ülkelerden Biliminsanları ile İşbirliğini Özendirme Kurumu)
ICSU	: International Council for Science (Uluslararası Bilim Konseyi)
IIASA	: International Institute for Applied Systems Analysis (Uluslararası Uygulamalı Sistemler Analiz Enstitüsü)
INCO-NET	: International Cooperation Networking (Uluslararası İşbirliği Ağı)
INCO.NET.EECA	: S&T International Cooperation Network for Eastern European and Central Asian Countries
I_SEEMob	: Inter-Sectoral Mobility of Researchers in South Eastern Europe (Doğu Avrupa ve Merkezi Asya Ülkeleri Uluslararası Bilim ve Teknoloji İşbirliği Ağı)
IPTS	: The Institute for Prospective Technological Studies (İleri Teknolojik Çalışmalar Enstitüsü)
IRG	: International Reintegration Grants (Avrupa'ya Geri Dönüş Hibeleri)
İKYS	: İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi
İKÖ	: Organization of Islamic Conference (İslam Konferansı Örgütü)
İSBAP	: Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Programı
JRC MoU	: Joint Research Centre Memorandum of Understanding (AB Ortak Araştırma Merkezi İşbirliği Mutabakat Zaptı)
KAMAG	: Kamu Araştırmaları Grubu
KBYS	: Kurumsal Bilgi Yönetim Sistemi
KEİ	: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Bilim ve Teknoloji Çalışma Grubu
KOBİ	: Küçük ve Orta Boy İşletmeler
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KRF	: Korean Research Foundation (Kore Araştırma Vakfı)
MAM	: Marmara Araştırma Merkezi
MKYS	: Mali ve İdari Kaynak Yönetim Sistemi
MINAM	: Micro and NanoManufacturing (Mikro-Nano İmalat)
MOS	: Ministry of Science (İsrail Bilim Bakanlığı)
MOST	: Ministry of Science and Technology of the People's Republic of China (Çin Halk Cumhuriyeti Bilim ve Teknoloji Bakanlığı)
NATO	: North Atlantic Treaty Organization (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü)
NASU	: National Academy of Sciences of Ukraine (Ukrayna Bilimler Akademisi)
NESTI	: Working Party on National Experts in Science and Technology Indicators (OECD Bilim ve Teknoloji Göstergeleri Ulusal Uzmanlar Çalışma Grubu)
NKTH	: Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (Macaristan Araştırma ve Teknoloji Ofisi)
OECD	: Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü)
PESTS	: Politik, Ekonomik, Sosyal, Teknolojik ve Sektörel
PRODIS	: Proje İzleme ve Değerlendirme Sistemi

PNT	: Nuclear Technology Park (Kazakistan Nükleer Teknolojiler Parkı)
RFBR	: Russian Foundation for Basic Research (Rusya Temel Araştırma Vakfı)
SAGE	: Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü
SAVTAG	: Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Grubu
SBRA	: The Slovenian Business and Research Association (Slovenya İş ve Araştırma Birliği)
SPS	: Science for Peace and Security (NATO Barış ve Güvenlik İçin Bilim)
SYKGB	: Stratejik Yönetim ve Kurumsal Gelişim Birimi
STEPI	: Science and Technology Policy Institute (Kore Bilim ve Teknoloji Politikası Enstitüsü)
SUSCHEM	: The European Technology Platform for Sustainable Chemistry (Sürdürülebilir Kimya Teknoloji Platformu)
TAİK	: Türk-Alman İşbirliği Konseyi
TARABİS	: TÜBİTAK Ulusal Araştırma Altyapısı Bilgi Sistemi
TARAL	: Türkiye Araştırma Alanı
TASSA	: Turkish-American Scientists and Scholars Association (Türk Amerikan Bilim İnsanları ve Akademisyenleri Birliği)
TBAE	: Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü
TBYG	: Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri
TEYDEB	: Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı
TEKNOGİRİŞİM	: Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programı
TİKA	: Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı
TIP	: Working Party on Innovation and Technology Policy (Teknoloji ve Yenilik Politikaları Çalışma Grubu)
TTGV	: Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
TUG	: TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi
TURBO	: Turkish Research and Business Organisations (Türkiye Araştırma ve İş Organizasyonları)
TÜBA	: Türkiye Bilimler Akademisi
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
TÜSIAD	: Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
TÜSSİDE	: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü
TWAS	: Third World Academy of Sciences (3. Dünya Bilimler Akademisi)
TZE	: Tam Zaman Eşdeğer
UBAP	: Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı
UBYT	: Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı
UEKAE	: Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü
UİN	: Ulusal İrtibat Noktası
UKO	: Ulusal Koordinasyon Ofisi
ULAKBİM	: Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi
ULAKNET	: Ulusal Akademik Ağ
UME	: Ulusal Metroloji Enstitüsü
UNIDO	: United Nations Industrial Development Organization (Birleşmiş Milletler Endüstriyel Kalkınma Örgütü)
YBS	: Yönetim Bilgi Sistemi

1.

Faaliyetlere İlişkin Bilgi ve Değerlendirmeler

1.1. Organizasyon Yapısı ve İnsan Kaynakları Bilgileri

TÜBİTAK Organizasyon Şeması Şekil 1'de verilmiştir. 278 sayılı Kuruluş Kanunu'nun 5798 sayılı Kanun'la değişik 4. Maddesine göre TÜBİTAK'ın en yüksek seviyede yönetim ve karar organı Bilim Kuruludur. Bilim Kurulu, Başkan ve 12 üyeden oluşur; TÜBİTAK Başkanı, Bilim Kuruluna başkanlık eder ve Bilim Kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda Kurumu yönetir.

TÜBİTAK Başkanlık

TÜBİTAK Başkanlığında, Başkana bağlı üç Başkan Yardımcısı ve bir Genel Sekreter bulunmaktadır; Başkan yardımcılarında biri teknoloji ve yenilik destek ile bilim toplu etkinliklerinden, diğeri merkez ve enstitüler (Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri) eşgüdümü ile uluslararası işbirliğinden, üçüncüsü ise akademik araştırma destek ile bilim insanı destek programlarından sorumludur. Genel Sekreter, Kurumun idari ve mali hizmetleri ile Hukuk Müşavirliği ve Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) Sekreteryası Ofisinden sorumlu olarak görev yapmaktadır. Bilim, teknoloji ve yenilik politikaları, stratejik yönetim ve kurumsal gelişim ile iç denetim birimleri ise Başkanlığa bağlı olarak görev yapmaktadır.

TÜBİTAK Merkez ve enstitüleri, faaliyetlerine göre TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri olarak yapılandırılmıştır.

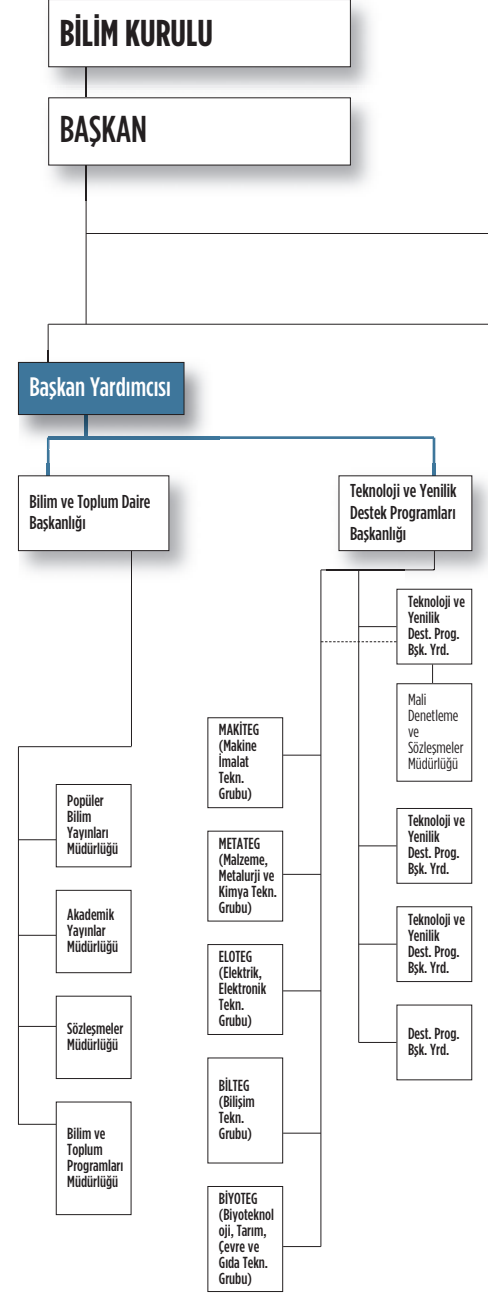
Ar-Ge Birimleri

- Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM)
- Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UEKAE)
- Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (TÜBİTAK SAGE)
- Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY)
- Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME)
- Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜBİTAK TÜSSİDE)
- Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK TBAE)

Ar-Ge Kolaylık Birimleri

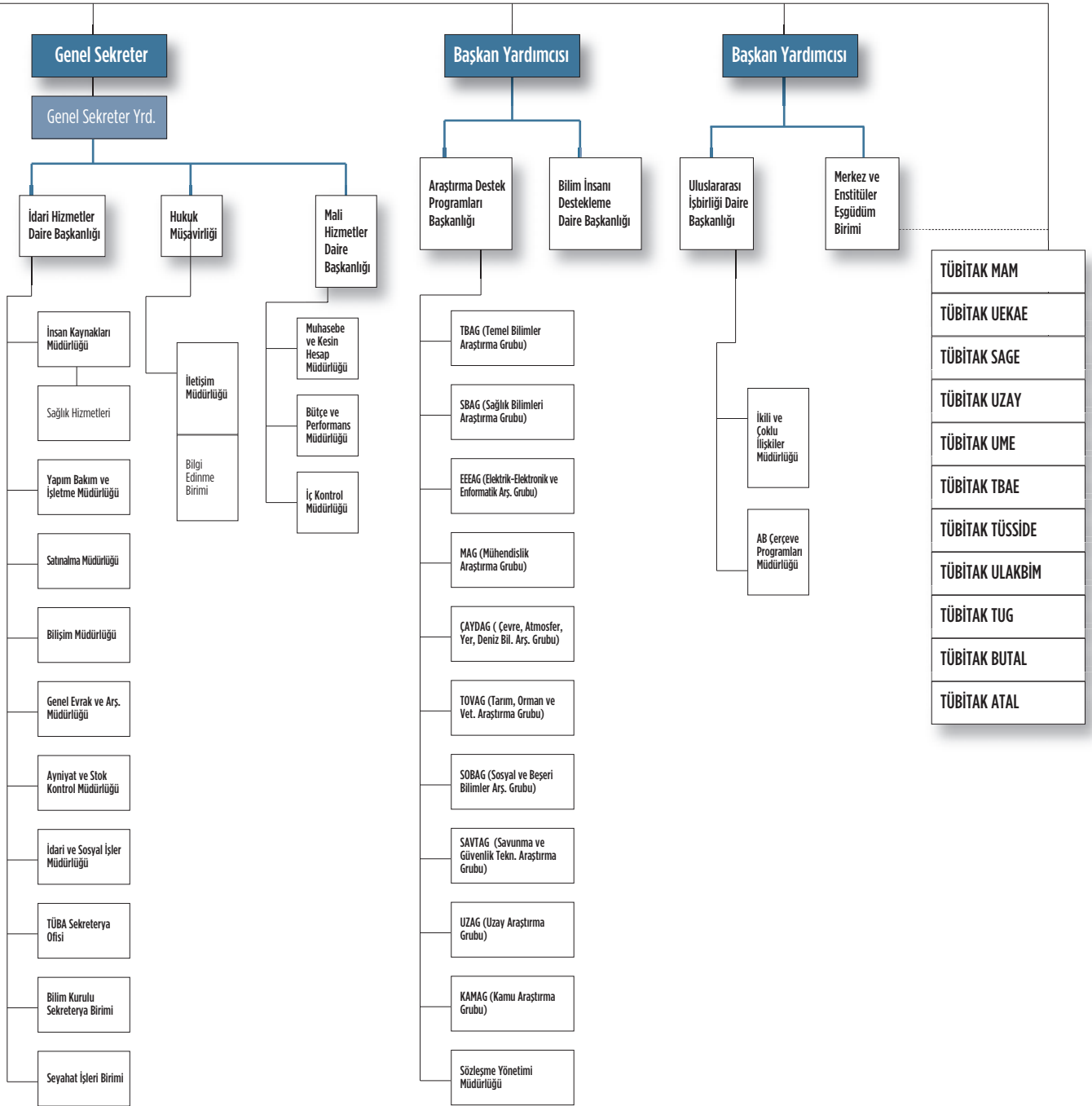
- Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (TÜBİTAK ULAKBİM)
- TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TÜBİTAK TUG)
- Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK BUTAL)
- Ankara Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK ATAL)

Kurumda, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla 3.402 personel görev yapmaktadır. Bu personelin

Şekil 1. TÜBİTAK Organizasyon Şeması

İç Denetim Birimi Başkanlığı
Bilim, Teknoloji ve Yenilik Programları Daire Başkanlığı
Danışmanlar
Özel Kalem Müdürlüğü
Stratejik Yönetim ve Kurumsal Gelişim Birimi

* 23.12.2008 tarih ve 170 sayılı Bilim Kurulu kararı ile kabul edilmiştir.

%69'u kadrolu, %31'i proje personeli olarak çalışmaktadır. Personelin %16'sı TÜBİTAK Başkanlıkta, %84'ü ise Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimlerinde görev yapmaktadır. TÜBİTAK Hizmet Grupları ve Dereceler Cetveline göre TÜBİTAK personeli beş ana grupta toplanmış olup kadro unvanları aşağıda sıralanmıştır.

Y GRUBU (Yönetim): Başkan, başkan yardımcısı, genel sekreter, MAM başkanı, genel sekreter yardımcısı, destek programları başkanı, grup yürütme komitesi sekreteri, MAM başkan yardımcısı, enstitü müdürü, destek programları başkan yardımcısı, enstitü müdür yardımcısı, laboratuvar müdürü, danışman, hukuk müşaviri, iç denetim birimi

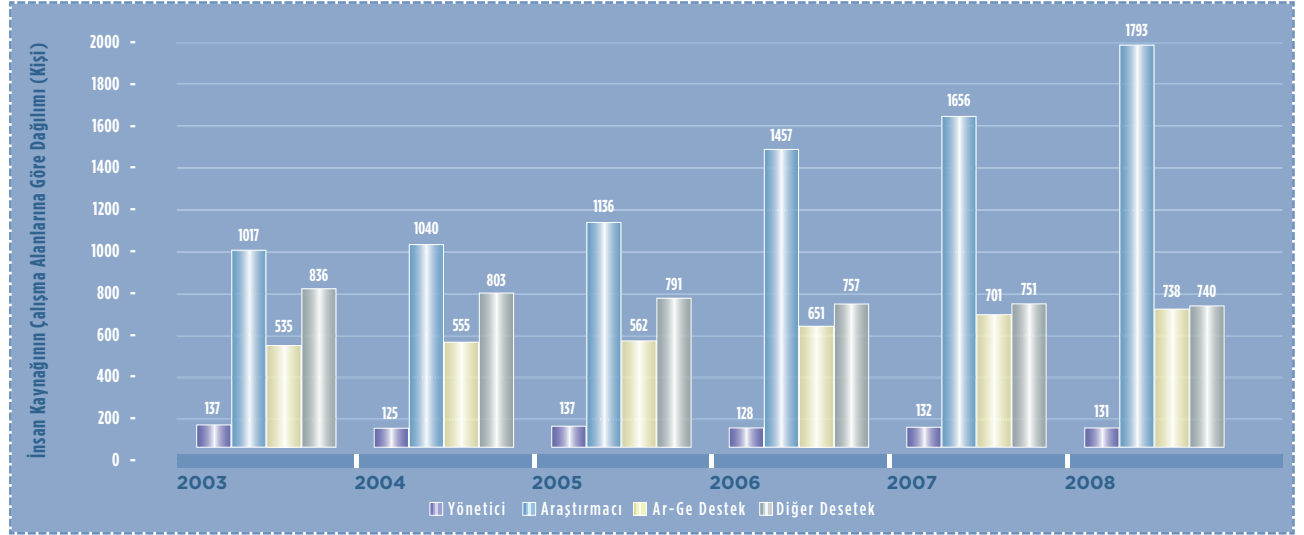
başkanı, daire başkanı, iç denetim birimi başkan yardımcısı, iç denetçi, müdür, birim yöneticisi.

AG Grubu (Araştırma): Başuzman araştırmacı, uzman araştırmacı, araştırmacı, bilimsel programlar başuzmanı, bilimsel programlar uzmanı, bilimsel programlar uzman yardımcısı.

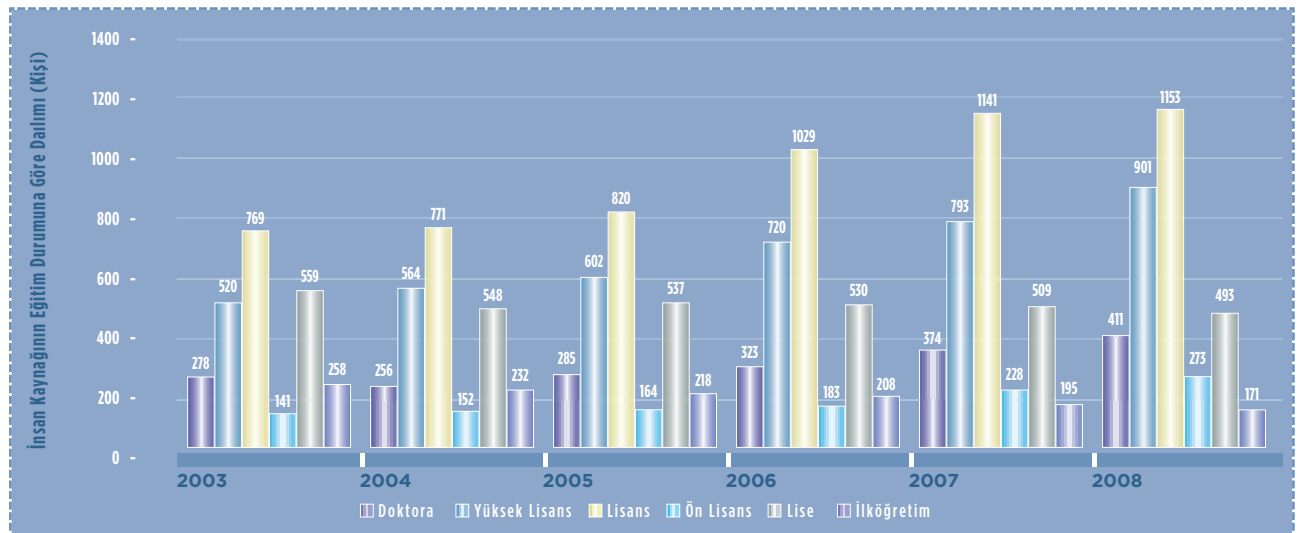
A Grubu (Teknik ve Destek): Başuzman, uzman, uzman yardımcısı, başmühendis, mühendis, müdür yardımcısı, birim sorumlusu.

B Grubu (Hizmet): Koruma güvenlik amiri, başteknisyen, uzman teknisyen, teknisyen, şef, memur, sekreter, hemşire, veznedar.

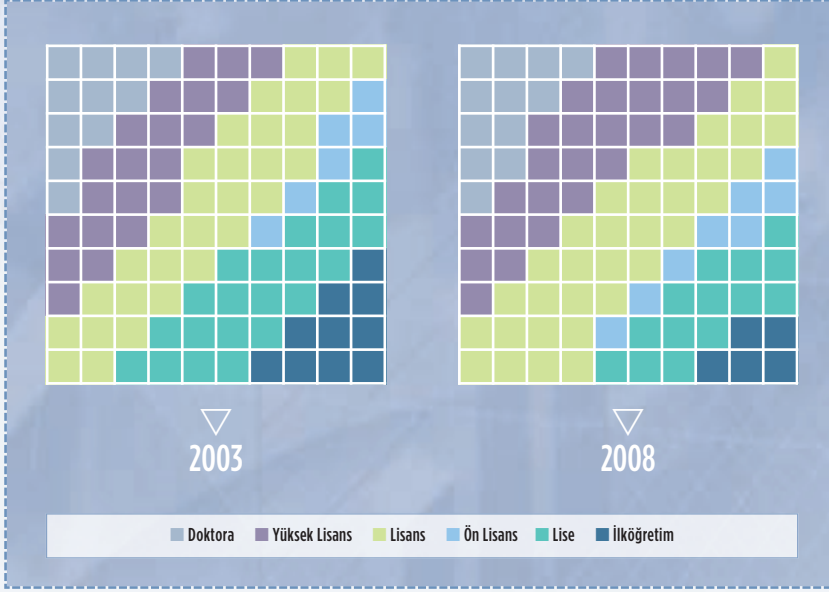
C Grubu (Yardımcı Hizmet): Memur, başşoför, şoför, aşçı, usta, garson, hizmetli, dağıtıcı. 2003-2008 yılları arası, insan kaynağının çalışma alanlarına göre dağılımı Şekil 2'de, eğitim grubuna göre dağılımı ise Şekil 3'de verilmektedir. Şekil 2'de belirtilen Yönetici personel sayısı, Y Grubu personelini; Araştırmacı personel sayısı, AG Grubu personelini; Ar-Ge Destek personeli sayısı, A Grubu ve B Grubu Araştırma Teknisyeni personelini; Diğer Destek personeli sayısı ise, B ve C Grubu personelini içermektedir. 2003 ve 2008 yıl sonu itibarıyla kurum personelinin eğitim durumuna göre karşılaştırmalı yüzde dağılımı ise Şekil 4'de verilmektedir.

Şekil 2. İnsan Kaynağının Çalışma Alanlarına Göre Dağılımı (2003-2008)

Şekil 3. İnsan Kaynağının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı (2003-2008)

Şekil 4. İnsan Kaynağının Eğitim Durumuna Göre Dağılımı (2003 ve 2008 yılı sonu itibarıyla)

Kurum personeline ilişkin ortalama çalışma süresi, devir oranı, araştırmacı personel sayısı, vb. bilgiler Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. 2003 ve 2008 Yılı Sonu İtibarıyla TÜBİTAK İnsan Kaynağına İlişkin Bilgiler

Açıklama ¹	Kadrolu	Proje	Genel	Kadrolu	Proje	Genel
Çalışan Sayısı (A)	2151	374	2.525	2.343	1.059	3.402
Ortalama Çalışma Süresi (Yıl)	8,5	1,5	7,5	10	2,3	7,6
İşe Giren Sayısı (B)	80	219	299	218	319	537
İşten Çıkan Sayısı (C)	167	98	265	177	198	375
Devir Sayısı (D=B+C)	247	317	564	395	517	912
Devir Oranı (D/A) (%)	% 11	% 85	% 22	%17	%49	%27
Araştırmacı Sayısı ² (E)	763	254	1017	1.055	738	1.793
Ar-Ge Destek Personeli Sayısı ³ (F)	475	60	535	496	242	738
Araştırma Personeli Oranı [(E+F)/A] (%)	% 58	% 84	% 61	%66	%93	%74

2003

2008

¹ Bu tablodaki veriler TÜBİTAK Başkanlık, Merkez ve Enstitülerdeki tüm insan kaynakları bilgileri kullanılarak hesaplanmıştır.

² AG Personeli sayısını ifade etmektedir.

³ A Grubu Personeli sayısı ve B Grubu Araştırma Teknisyeni Personel sayısını ifade etmektedir.

1.2. Başkanlık Birimleri Faaliyetleri

1.2.1. Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Faaliyetleri

1.2.1.1. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Çalışmaları

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 17. Toplantısı (16 Mayıs 2008)

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) Hazırlık Toplantısı, 24 Nisan 2008 tarihinde TÜBİTAK'ta gerçekleştirilmiştir. Kurul üyesi Bakanlıklar ile ilgili Bakanlıkların müsteşarları ve ilgili diğer kurum/kuruluşların üst düzey yöneticilerinin katıldığı toplantıda, BTYK'nın 17. toplantısı öncesi toplantının gündem ve kapsam önerileri görüşülmüştür.

BTYK'nın 17. toplantısı, 16 Mayıs 2008 tarihinde Başbakan Sayın R. Tayyip ERDOĞAN'ın başkanlığında yapılmıştır. Toplantıda, daha önce alınmış kararlarla ilgili gelişmeler gözden geçirilmiş, ek ve yeni kararlar alınmıştır:

1. 2013 yılına kadar Gayri Safi Yurt İçi Ar-Ge Harcamalarının (GSYARGEH), Gayri Safi Yurt İçi Hasılanın (GSYİH) %2'sine ulaşması ve Tam Zaman Eşdeğer (TZE) Ar-Ge Personeli sayısının 150.000'e ulaşması hedeflenmiştir. Ayrıca, Ulusal Bilim ve Teknoloji Sistemi Performans Göstergelerinin revize edilmesi için TÜBİTAK tarafından gerekli çalışmaların başlatılmasına karar verilmiştir
2. 2008-2010 yıllarında Ar-Ge ödeneği olarak kullanılacak kamu kaynaklarının proje ve programlara dağıtımında uyulacak esaslar belirlenmiştir.
3. Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payının 2013 itibarıyla %2'ye çıkartılması hedefine ulaşabilmek için 2009-2011 yıllarında ihtiyaç duyulacak Ar-Ge ödeneklerinin ilgili kurum bütçelerine eklenmesine ve özel sektörün Ar-Ge faaliyetleri için gerekli iklimin geliştirilmeye devam edilmesine karar verilmiştir.

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 18. Toplantısı (24 Aralık 2008)

BTYK Hazırlık Toplantısı, 16 Aralık 2008 tarihinde TÜBİTAK'ta gerçekleştirilmiştir. Kurul üyesi Bakanlıklar ile ilgili Bakanlıkların müsteşarları ve ilgili diğer kurum/kuruluşların üst düzey yöneticilerinin katıldığı toplantıda, BTYK'nın 18. toplantısı öncesi Türkiye Araştırma Alanındaki (TARAL) son gelişmeler gözden geçirilerek, toplantının gündem kapsam önerileri ve BTYK'nın etkinleştirilmesi konuları görüşülmüştür. BTYK'nın 18. toplantısı, 24 Aralık 2008 tarihinde Başbakan Sayın R. Tayyip ERDOĞAN'ın başkanlığında yapılmıştır. Toplantıda, daha önce alınmış kararlarla ilgili gelişmeler gözden geçirilmiş, ek ve yeni kararlar alınmıştır:

1. Ar-Ge personeli sayısı 2013 yılı hedefi göz önüne alınarak, bin çalışan başına düşen araştırmacı sayısına ilişkin hedef revize edilmiş ve 2013 yılı hedefinin 5 olmasına karar verilmiştir.
2. BTYK'nın 2005/9 ve 2006/31 sayılı kararları çerçevesinde sorumlu kuruluş olma sıfatıyla TÜBİTAK'ın koordinasyonunda "Ulusal Uzak Teknolojileri Platformu" kurulmasına karar verilmiştir.
3. Ülkemizin uluslararası araştırmacılar için daha cazip hale gelmesini sağlamak üzere Uluslararası Araştırmacılar Koordinasyon Komitesi'nin kurulmasına karar verilmiştir.

1.2.1.2. Bilim ve Teknoloji Politika ve Stratejileri ile İlgili Çalışmalar

OECD Bilim ve Teknoloji Politikası Komitesi 93. Toplantısı

OECD Bilim ve Teknoloji Politikası Komitesi'nin (Committee for Scientific and Technological Policy-CSTP) 93. Toplantısı, TÜBİTAK'ın ev sahipliğinde 21-22 Ekim 2008 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenmiştir. Toplantının açılışında TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ

Türkiye'deki bilim, teknoloji ve yenilik alanındaki son gelişmeler konusunda bir sunum yapmıştır.

Toplantıya; Avustralya, Avusturya, Belçika, Kanada, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İtalya, Japonya, Kore, Lüksemburg, Meksika, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Polonya, Slovakya, İspanya, İsviçre, İsveç, Türkiye, İngiltere, ABD, Brezilya, Şili, Estonya, Endonezya, İsrail, Çin, Rusya ve Güney Afrika'dan yaklaşık 95 üst düzey temsilci katılmıştır. Toplantıda OECD yenilik stratejisi ve bu konuda CSTP'nin katkıları, nanoteknolojinin gelişmesi için uygun iş çevrelerinin yaratılması, araştırma verilerine erişim gibi konular görüşülmüş ve CSTP çalışma gruplarının gelişme raporları ele alınmıştır.

OECD Bilim ve Teknoloji Politikası Komitesi'nin 93. Toplantısı için Türkiye'de bulunan OECD Heyeti, 20 Ekim 2008 tarihinde TÜBİTAK Gebze Yerleşkesi'nde yer alan TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi ve diğer araştırma enstitülerini ziyaret etmiştir.

TÜBİTAK Gebze Yerleşkesi'nde yer alan TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsünde (TÜBİTAK TÜSSİDE) "Uluslararası Bilim ve Teknoloji İşbirliği" konulu bir çalıştay gerçekleştirilmiş, bu çalıştaya OECD delegeleri ve gözlemcileri ile TÜBİTAK yetkilileri katılmıştır.

OECD Türkiye Yenilik Politikaları Değerlendirmesi

2007 yılında OECD ile birlikte Türkiye Yenilik Politikaları gözden geçirme çalışması başlatılmıştır. Çalışmanın amacı ulusal yenilik politikalarının incelenmesi, uluslararası karşılaştırma yapılması ve uygulamaya yönelik politika önerilerinin oluşturulmasıdır. Bu çalışmaya baz teşkil edecek Türkiye Yenilik

Politikaları ön raporu büyük bir ölçüde tamamlanmıştır. Ön rapor 2009 yılı ilk yarısına kadar OECD yetkililerine iletilecektir. OECD uzmanları ve Türkiye'deki paydaşların katılımı ile gerçekleştirilecek çalışmanın 2009 yılında başlaması ve 2009 yılı sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir.

OECD Yenilik ve Teknoloji Politikası Çalışma Grubu (OECD-TIP-Working Party on Innovation and Technology Policy) Çalıştay

11 Haziran 2008 tarihinde Paris'te OECD-TIP tarafından Kamu Ar-Ge Yatırımının Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Değerlendirilmesi konulu bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda çeşitli ülkeler tarafından (İsveç, Japonya, Kore vb.) farklı analitik yöntemler (ekonometrik analiz, mikro-data analizi, vaka çalışmaları vb.) kullanılarak yapılan değerlendirme çalışmaları sunulmuştur. Ayrıca bu konuda OECD'nin yürütmeye başladığı bir proje hakkında bilgi verilmiştir. Söz konusu projede mevcut çalışmalar incelenerek, etki analizi ile ilgili kılavuz ilkeler ve ortak yöntemler belirlenmeye çalışılacaktır. Etki analizi sonuçlarının politikaya etkisi ile farklı metodolojileri karşılaştırmaya yarayacak göstergelerin geliştirilmesi de proje kapsamında ele alınacak konulardır.

OECD Yenilik ve Teknoloji Politikası Çalışma Grubu 31. Toplantısı

12-13 Haziran 2008 tarihlerinde Paris'te 31. kez toplanan Çalışma Grubu'nda Kamu Ar-Ge Yatırımının Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Değerlendirilmesi Çalıştay'ının sonuçları, OECD Yenilik Stratejisi ile ilgili gelişmeler, Ar-Ge vergi teşvikleri, küreselleşme ve açık yenilik ile fikri mülkiyet hakları ile yenilik konuları ele alınmıştır. Ayrıca, aralarında Türkiye'nin de yer aldığı bir grup ülke için yapılmakta olan yenilik sistemi incelemeleri de gündemde yer almıştır.

OECD Bilim ve Teknoloji Göstergeleri Ulusal Uzmanlar Çalışma Grubu (NESTI-Working Party on National Experts in Science and Technology Indicators) Toplantısı

16-19 Haziran 2008 tarihlerinde Paris'te gerçekleştirilen toplantıda, yenilik anketleri, yenilik göstergeleri, patent göstergeleri ve OECD Patent Kılavuzu ile ilgili gelişmeler ele alınmıştır. Ayrıca, organizasyonel yenilik ve kamu sektörü, yenilik ve ekonomik performans arasındaki ilişkinin ölçülmesi ile yenilik ve insan kaynakları konuları gündemde yer almıştır.

BIS-RTD (Building and Improving Support for RTD Policy for Public Spending) Projesi

BIS-RTD ortak ülkelerdeki kamu Ar-Ge finansman ve iletişim sistemlerini inceleyerek iyi uygulama örnekleri ve kılavuzlar ortaya koymayı hedeflemekte olan bir OMC-NET projesidir. Proje 16 Haziran 2008 tarihinde sonuçlandırılmıştır. 5. iş paketi kapsamında TÜBİTAK liderliğinde yürütülen dış denetimler tamamlanmıştır.

Bu dış denetimler sonucu derlenen raporlar 20 Şubat 2008 tarihinde Glasgow'da (İskoçya) düzenlenen proje komite toplantısında sunulmuştur. 4-7 Haziran 2008 tarihlerinde Slovenya'da düzenlenen EREF (European Regional Economic Forum-Avrupa Bölgesel Ekonomik Forumu) konferansı kapsamında, proje danışma kurulu toplantısı ve tüm paydaşların katıldığı bir sonuçlandırma toplantısı düzenlenmiştir. Bu toplantılar neticesinde proje sonuçları nihai hale getirilmiştir.

Proje kapanış konferansı ise 29 Nisan 2008 tarihinde TÜBİTAK ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Projenin çıktıları kamuoyu ile paylaşılmış ve yaklaşık 100 kişi konferansa katılmıştır.

Ukrayna Cumhuriyeti Parlamentosu Eğitim ve Bilim Komisyonu Eğitim Programı

Ukrayna Cumhuriyeti Parlamentosu Eğitim ve Bilim Komisyonu uzmanları için, talepleri doğrultusunda, devlet yenilikçilik politikalarının oluşumu ve uygulanışı konusunda Türkiye'deki bilgi ve deneyimlerden faydalanmak ve Türk ekonomisinin lokomotif sektörlerinin çalışmalarını görmek amacıyla, dört günlük bir bilgilendirme programı düzenlenmiştir. Program kapsamında TÜBİTAK Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkanı Doç. Dr. Serhat ÇAKIR tarafından, 28 Nisan 2008 tarihinde İstanbul'da "Türkiye'nin Bilim, Teknoloji ve Yenilik Sistemi" konulu bir sunuş yapılmıştır.

Organizatörler için Teknoloji Öngörüsü Eğitimi

TÜBİTAK Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Dairesi Başkanlığının (BTYPDB) organizasyonunu yaptığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ile Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığının (TİKA) desteklediği, Birleşmiş Milletler Endüstriyel Kalkınma Örgütü'nün (UNIDO) Teknoloji Öngörüsü Eğitimleri'nin ilk modülü olan "Organizatörler için Teknoloji Öngörüsü Eğitimi" (Training Programme on Technology Foresight for Organizers) 3-7 Kasım 2008 tarihlerinde TÜBİTAK TÜSSİDE'de yapılmıştır. Beş yıldır TÜBİTAK TÜSSİDE Gebze tesislerinde tekrarlanan eğitime; Hindistan, Pakistan, Litvanya, Moğolistan, Rusya, Bosna Hersek, Türkiye, Afganistan, Sırbistan, Ukrayna, Etiyopya, Özbekistan, Arnavutluk, Türkmenistan, Moldova, Tacikistan, Kazakistan, Filistin ülkelerinden üst düzey temsilciler katılmıştır.

Ülke temsilcilerinin etkileşimli olarak katıldığı eğitimde, teknoloji öngörü teknikleri ve ülke örnekleri (Türkiye ve Romanya) tartışılmıştır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, TÜBİTAK TÜSSİDE ve TÜBİTAK BTYPDB temsilcilerinin düzenlediği

toplantıda, Organizatörler için Teknoloji Öngörüsü Eğitimi'nin 2009 yılında TÜBİTAK TÜSSİDE'nin organizasyonunda tekrar edilmesine karar verilmiştir.

Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi ve Eylem Planı Çalışmaları

BTYK'nın 20 Kasım 2007 tarihli 16. toplantısında alınan kararla, Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi ve Eylem Planı'nın hazırlanması amacıyla TÜBİTAK tarafından çalışmalar başlatılmıştır. Bu kapsamda, ülkemizin araştırmacılar açısından daha cazip hale gelebilmesi için mevcut sorunların ve önerilerin ele alınacağı bir dizi geniş katılımlı çalıştay düzenlenmesi planlanmıştır. Çalıştayların sonuçları, Türkiye'deki Ar-Ge personeli sayısını artırmayı ve Ar-Ge personelinin mesleklerle ve sektörlerle göre dağılımını iyileştirmeyi sağlamak amacıyla oluşturulacak "Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi ve Eylem Planı"nda kullanılacaktır. BTYK'nın strateji ve eylem planının hazırlanması ile ilgili sorumlu kuruluşlar olarak belirlediği kurumlar olan Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu ve Devlet Planlama Teşkilatı ile birlikte belge son haline getirilecektir.

Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi Çalıştayları

- 19-21 Eylül 2008 tarihlerinde TÜBİTAK Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı Yürütücülerini ile TÜBİTAK TÜSSİDE'de bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 120 araştırmacı davet edilmiş, TÜBİTAK temsilcileri hariç toplam katılımcı sayısı 22 olmuştur. Çalıştayda, Türkiye'deki genç ve başarılı araştırmacıların yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri ele alınmış ve Türkiye'nin bilim insanları için cazibe merkezi haline getirilebilmesi için

mekanizmalar tartışılmıştır. Ayrıca, TÜBİTAK Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı da araştırmacılara sağladığı katkılar ve iyileştirmeye açık yönleri bakımından değerlendirilmiştir.

- 21-23 Eylül 2008 tarihlerinde yükseköğretim sektöründe çalışan araştırmacılarla TÜBİTAK TÜSSİDE'de Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi 2. Çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 120 araştırmacı davet edilmiş, TÜBİTAK temsilcileri hariç toplam katılımcı sayısı 24 olmuştur. Yükseköğretim sektöründe araştırma yapmanın önündeki engeller ile çözüm önerilerinin ve Türkiye'nin bilim insanları için cazibe merkezi haline getirilmesi için önerilerin ele alındığı çalışmada, TÜBİTAK Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı (1001 Programı) da değerlendirilmiştir.
- 23-25 Eylül 2008 tarihlerinde uluslararası projelerin yürütücülerini ile TÜBİTAK TÜSSİDE'de Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi 3. Çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 130 araştırmacı davet edilmiş, TÜBİTAK temsilcileri hariç toplam katılımcı sayısı 29 olmuştur. Çalışmada, araştırma yapmanın önündeki engeller ve çözüm önerileri ele alınmış, bunun yanı sıra, uluslararası araştırma destek programlarından birey, kurum ve ülke bazında elde edilen kazançlar ile iyileştirmeye açık konular belirlenmiş ve bilim insanları için Türkiye'yi cazip hale getirebilecek öneriler ve mekanizmalar tartışılmıştır.
- 8-10 Ekim 2008 tarihleri arasında özel sektör proje yürütücülerini ile Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi 4. Çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya özel sektörde Ar-Ge projelerinden

sorumlu olan 40 araştırmacı katılmıştır. Türkiye’de özel sektör çalışanlarının araştırma yapmada karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri ile Türkiye’nin araştırmacılar için cazibe merkezi haline getirilmesini sağlayacak önerilerin ele alındığı çalıştayda, TÜBİTAK özel sektör destek programları da değerlendirilmiştir.

- 10-11 Ekim 2008 tarihlerinde özel sektör Ar-Ge yöneticileriyle Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi 5. Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya toplam 37 üst düzey yönetici katılmıştır. Ar-Ge yöneticisi gözüyle özel sektörde araştırma yapmanın önündeki engeller ve çözüm önerilerinin tartışıldığı çalıştayda yine TÜBİTAK özel sektör destek programları ele alınarak, güçlü ve iyileştirmeye açık yönler belirlenmiştir. Özel sektör temsilcileri ile düzenlenen çalıştaylar, Ar-Ge harcaması ve Ar-Ge personeli sayısına ilişkin hedeflere ulaşılması bakımından ayrı bir önem taşımaktadır.
- 31 Ekim-1 Kasım 2008 tarihlerinde TÜBİTAK Enstitülerinde çalışan araştırmacılar ile Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi 6. Çalıştayı TÜBİTAK TÜSSİDE’de gerçekleştirilmiştir. 82 araştırmacının davet edildiği çalıştaya 77 araştırmacı katılmıştır. Araştırma yapmayı engelleyen faktörler ile çözüm önerilerinin ele alındığı çalıştayda, Türkiye’yi bilim insanları için cazibe merkezi haline getirebilmek için gerekli mekanizmalar ve öneriler değerlendirilmiştir.
- 19 Kasım 2008 tarihinde TÜBİTAK Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Grubu (SAVTAG) ile Kamu Araştırmaları Grubu (KAMAG) tarafından desteklenen projelerin yürütücüleri ile Bilim ve Teknoloji İnsan

Kaynağı Stratejisi 7. Çalıştayı Ankara’da gerçekleştirilmiştir. 160 proje yürütücüsünün davet edildiği çalıştaya 57 yürütücü katılmıştır. TÜBİTAK KAMAG ve TÜBİTAK SAVTAG proje yürütücüleri, araştırma yapmanın önündeki engelleri ve çözüm önerilerini değerlendirerek; Türkiye’nin araştırmacılar için cazibe merkezi haline getirilebilmesi için gerekli önerileri tartışmışlardır. Ayrıca Kamu Kurumları Araştırma Projelerini Destekleme Programı (1007 Programı) da değerlendirilmiştir.

- 23-25 Kasım 2008 tarihleri arasında TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB) tarafından desteklenen doktora bursiyerleri ve TÜBİTAK projelerinde görev alan doktora öğrencilerinin katıldığı Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynağı Stratejisi 8. Çalıştayı TÜBİTAK TÜSSİDE’de düzenlenmiştir. 179 doktora öğrencisinin davet edildiği çalıştaya 40 öğrenci katılmıştır. Bu çalıştayda araştırma yapmanın önündeki engeller ve çözüm önerileri doktora öğrencilerinin gözüyle değerlendirilmiştir. Ayrıca Türkiye’yi araştırmacılar için cazip hale getirebilmek için gerekli mekanizmalar tartışılmıştır.
- 25-27 Kasım 2008 tarihleri arasında TÜBİTAK TÜSSİDE’de rektör yardımcılarının katılımıyla Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynakları Stratejisi 9. Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Türkiye’deki bütün üniversitelerin araştırmadan sorumlu rektör yardımcılarının davet edildiği çalıştayda, katılımcı sayısı TÜBİTAK temsilcileri hariç 65 olmuştur. Bu çalıştayda araştırma yapmanın önündeki engeller ve çözüm önerileri rektör yardımcılarının gözüyle değerlendirilmiş, ayrıca Türkiye’yi araştırmacılar için cazip hale getirebilmek için gerekli mekanizmalar tartışılmıştır.

Konuk Araştırmacılar Gözüyle Türkiye Çalıştayları

Konuk Araştırmacılar Gözüyle Türkiye çalıştayları iki aşama olarak, 17 Nisan 2008 tarihinde Ankara’da ve 22 Nisan 2008 tarihinde İstanbul’da, toplam 39 araştırmacının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalıştayların düzenlenme gerekçesi, BTYK’nın 20 Kasım 2007 tarihinde aldığı, 2007/201 no’lu karar kapsamında hazırlanmakta olan Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynakları Stratejisi ve Eylem Planı’na girdi sağlamaktır.

Konuk Araştırmacılar Gözüyle Türkiye çalıştaylarında, çalışmalar iki tema etrafında gerçekleştirilmiştir. Bunlardan birincisi, konuk araştırmacıların Türkiye’ye gelişlerinde ve Türkiye’de bulundukları sürede birtakım prosedürlerde karşılaştıkları sorunlardır. Çalışma ve oturma izinlerinin alınması, bu izinlerin yenilenmesi, sağlık hizmetlerinden yararlanma, sigorta, emeklilik, idari görevler alma, meslekte yükselme, dil öğrenme vb. konular bu kapsamda ele alınmıştır. İkinci tema ise, yabancı uyruklu araştırmacılar gözüyle bakıldığında, araştırma altyapısı, araştırmacı insan gücü ve araştırmaya ayrılan fonlar bakımından Türkiye’nin olumlu ve olumsuz olarak değerlendirilen yanları ve çözüm önerileridir.

Çalıştayda elde edilen bilgiler BTYK’nın 17. Toplantısında sunulmuştur. BTYK’nın 18. Toplantısında ise çalıştayda saptanan sorunların belli bir bölümünün çözülmesi amacıyla Uluslararası Araştırmacılar Koordinasyon Komitesi kurulmuştur.

Kamu Ar-Ge Fonlarının Değerlendirilmesi Çalıştayı

İlgili uzmanların katılımı ile 12-14 Haziran 2008 tarihleri arasında Antalya’da, BIS-RTD (Building and Improving Support for Public RTD Funding) projesi kapsamında "Kamu Ar-Ge Fonlarının Değerlendirilmesi" adlı bir çalıştay

düzenlenmiştir. Kamu Ar-Ge fonlarının değerlendirilmesi ile ilgili yapılacak bir çalışmanın nasıl tasarlanması gerektiğine ilişkin öneriler katılımcılardan alınmıştır. Çalıştay çıktıları kapsamlı bir rapor haline getirilmiş ve TÜBİTAK web sayfasında erişime açılmıştır.

Bilim ve Teknoloji İstatistikleri Çalıştay

Ülkemizde Ar-Ge, yenilik ve bilişim teknolojilerinin kullanımına ilişkin istatistikler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından oluşturulmaktadır. Bu konularda yürütülen çalışmaların ilgili kurumlar ile akademisyenlere tanıtımı ve uygulama metodolojilerinin ilgili tarafların katılımıyla değerlendirilmesi amaçlayan Bilim ve Teknoloji İstatistikleri Çalıştay, TÜİK tarafından 14-16 Şubat 2008 tarihlerinde Afyonkarahisar'da düzenlenmiştir. TÜBİTAK BTYPDB'nin de katıldığı çalıştayda, Doç. Dr. Serhat ÇAKIR "Kullanıcı Gözüyle Bilim ve Teknoloji Göstergeleri" konulu bir sunum yapmıştır.

Teknoloji Platformları

BTYK'nın 14. toplantısında alınan 2006/201 no'lu "Ulusal Yenilik Strateji ve Eylem Planının Hazırlanması" kararı gereğince, ulusal yenilik sisteminin önemli ayaklarından biri olan sektörel yenilik politikalarının oluşturulmasında özel sektörün katılımının ve etkinliğinin artırılması amacıyla Teknoloji Platformları girişimi, sorumlu kuruluş olma sıfatıyla TÜBİTAK tarafından başlatılmıştır.

Elektrik Elektronik Teknoloji Platformu'nun (EETP), TÜBİTAK Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri Destekleme Programı (TÜBİTAK İŞBAP) desteğinden yararlanmak üzere yaptığı başvuru değerlendirme aşamasındadır. Otomotiv Teknoloji Platformunun ise TÜBİTAK İŞBAP başvurusu sonucu desteklenmesine karar verilmiştir. Diğer

platformlar kuruluş aşamasını tamamlama çalışmalarına devam etmektedirler.

24 Aralık 2008 tarihinde yapılan BTYK 18. Toplantısında alınan ek karar ile TÜBİTAK'ın koordinasyonunda "Ulusal Uzun Teknolojileri Platformu" kurulmasına karar verilmiştir.

Konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgiye <http://platform.tubitak.gov.tr> adresinden erişilebilmektedir.

1.2.2. Akademik Ar-Ge Destek Faaliyetleri

Akademik Ar-Ge destek faaliyetlerini, proje ve patent destekleri ile yürütmekte olan Araştırma Grupları; Türkiye'nin genel bilim ve teknoloji politikası, hedef, ilke ve yöntemlerine uygun olarak Bilim Kurulunca onaylanmış yıllık programlar veya uzun vadeli hedefler doğrultusunda, alanlarındaki akademik Ar-Ge faaliyetlerini programlamak, değerlendirmek, yönlendirmek, koordine etmek, desteklemek ve yönetmek amacıyla, TÜBİTAK Kuruluş Kanunu uyarınca TÜBİTAK bünyesinde, Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB) altında kurulan birimlerdir.

31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla TÜBİTAK ARDEB bünyesinde on Araştırma Grubu bulunmaktadır:

- Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri Araştırma Grubu (ÇAYDAG)
- Elektrik, Elektronik ve Enformatik Araştırma Grubu (EEEAG)
- Kamu Araştırmaları Grubu (KAMAG)
- Mühendislik Araştırma Grubu (MAG)
- Sağlık Bilimleri Araştırma Grubu (SBAG)
- Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik Araştırma Grubu (TOVAG)
- Temel Bilimler Araştırma Grubu (TBAG)
- Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma

Grubu (SAVTAG)

- Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Grubu (SOBAG)
- Uzun Araştırma Grubu (UZAG)

1.2.2.1. Proje Destekleri

Araştırma Grupları proje desteklerini;

- Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı (1001 Programı),
 - Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı (3501 Programı),
 - Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (1007 Programı),
 - Hızlı Destek Programı (1002 Programı),
 - Evrensel Araştırmacı Programı (EVRENA-1010 Programı),
 - Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı (UBAP-1011 Programı),
 - Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP-1301 Programı),
 - Uluslararası Projeleri Destekleme Programları (2501-2531 Programları)
- aracılığı ile, patent desteklerini ise
- Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Programı (1008 Programı)
- ile gerçekleştirmektedir.

TÜBİTAK ARDEB destek programlarına yapılan proje başvuruları 2007 yılından itibaren çevrim içi (online) başvuru sistemi ile alınmaya başlanmıştır. Bu uygulamayla başvuruların değerlendirme süreci kısaldığı gibi, insan gücü ve maddi kaynakların kullanılmasında da önemli ölçüde tasarruf sağlanmıştır. Çevrim içi (online) başvuru sistemi ile 2007 yılında Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı (1001 Programı) ve Hızlı Destek Programı (1002 Programı), 2008 yılında ise Ulusal

Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı (3501 Programı) proje başvuruları alınmaya başlanmıştır. Bu konudaki iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına 2009 yılında da devam edilmesi planlanmaktadır.

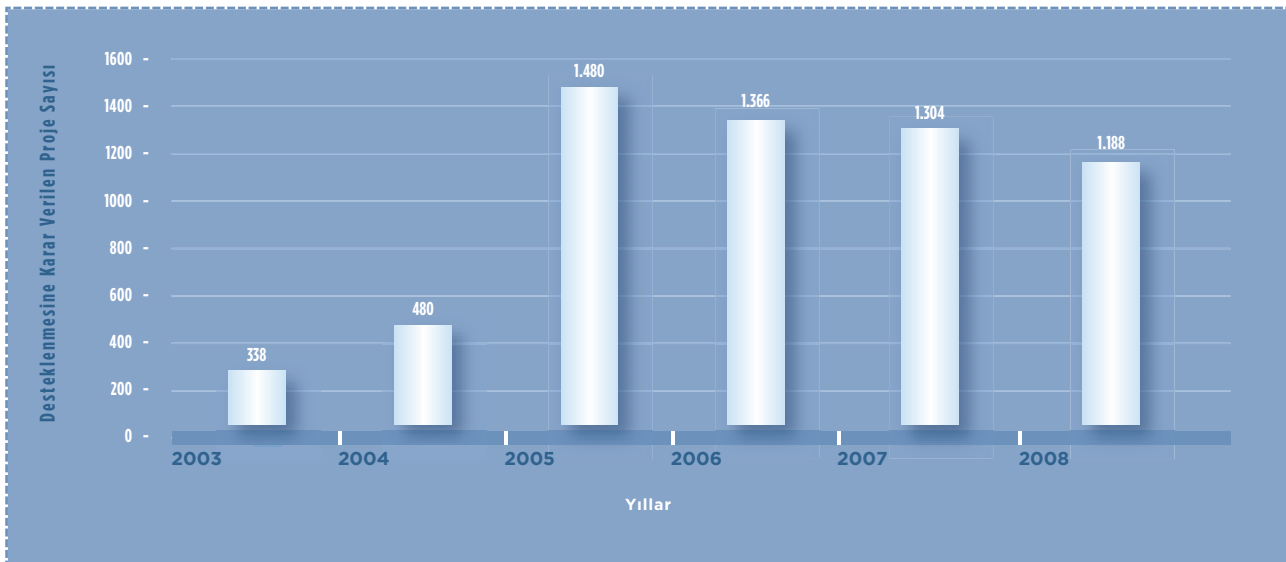
2008 yılında Kuruma toplam 4.944 proje başvurusu gelmiştir (bk. Şekil 5). Bu sayılar; 1007

Programı projeleri için üç, 1007 Programı projeleri (Kamu projeleri) için iki ve 3501 Programı projeleri için bir proje çağrı dönemini, 1002 Programı projeleri için ise yıl boyunca yapılan başvuruların toplamını kapsamaktadır. Proje başvuruları Araştırma Grupları tarafından oluşturulan 663 panelde 3.904 panelist tarafından değerlendirilmiştir. Başvuru yapan

toplam 4.944 projeden 31 Aralık 2008 tarihine kadar 4.462'sinin değerlendirme sonucu belli olmuş, bu projelerden 654'ü 2008 yılında desteklenmeye başlanmıştır. Buna, 2007 yılında başvurup 2008 yılında desteklenmesine karar verilen 534 proje de eklendiğinde, 2008 yılında yeni desteklenen toplam proje sayısı 1.188 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 6).

Şekil 5. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Gruplarına (KAMAG ve SAVTAG dahil) Yapılan Proje⁴ Başvuru Sayısı

Şekil 6. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje⁴ Sayısı

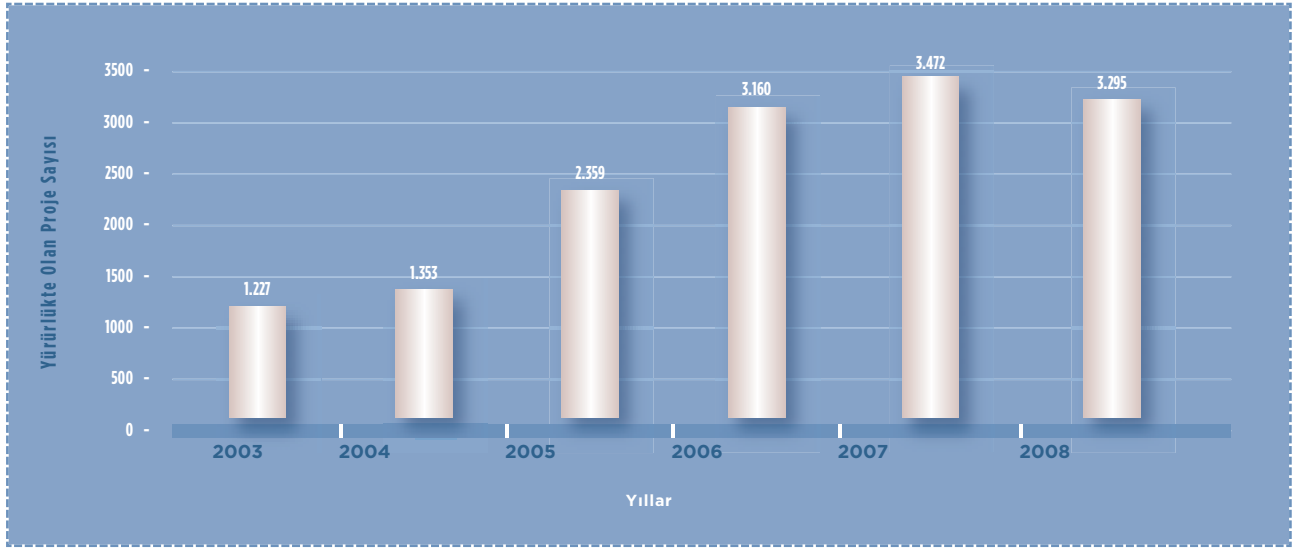
⁴ Araştırma gruplarındaki tüm destek programları kapsamındaki projeler.

2008 yılında yürürlüğe giren 1.188 proje ile birlikte, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla yürürlükte olan toplam proje sayısı 3.295 (bk. Şekil 7) olmuştur. 2008 yılı içinde ARDEB tarafından projelere aktarılan mali kaynak tutarı ise 303 Milyon TL (bk. Şekil 8) olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılında yürürlüğe giren 1.188 projeye verilmek üzere taahhüt edilen destek bütçesi 328 Milyon TL olup (bk. Şekil 9), yürürlükte olan

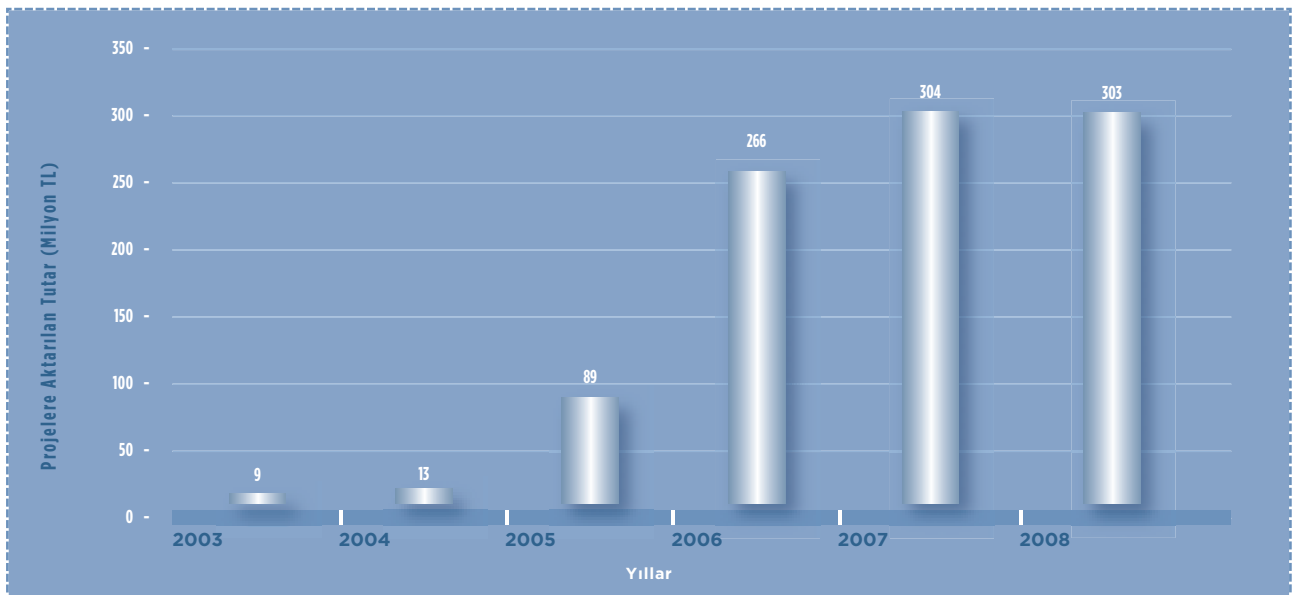
3.295 projeye sağlanan toplam destek bütçesi yaklaşık 1.240 Milyon TL'dir. Toplam destek bütçenin %63'ünü kamu projeleri oluşturmaktadır.

2008 yılında yürürlükte olan projelerin programlara göre dağılımı Şekil 10'da, Araştırma Gruplarına göre dağılımı Şekil 11'de verilmiştir. 2008 yılında başvuran ve desteklenen projelerin

Araştırma Gruplarına ve türlerine göre dağılımı Tablo 2'de, başvuran kuruluşlara göre dağılımı Ek 1'de verilmiştir. Yıllar itibarıyla desteklenmesine karar verilen projelere sağlanan toplam destek bütçesinin Araştırma Gruplarına göre dağılımı ise Tablo 3'de verilmiştir. Destek bütçesi, bir projeye proje süresince TÜBİTAK tarafından sağlanan toplam katkıyı ifade etmektedir.

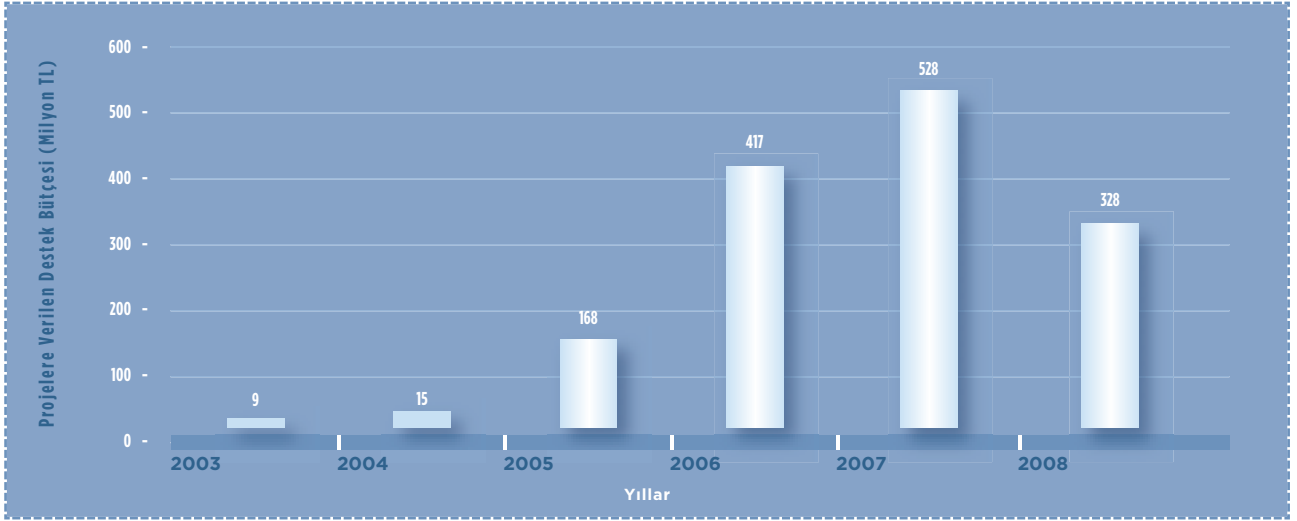

Şekil 7. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Gruplarında (KAMAG ve SAVTAG dahil) Yürürlükte Olan (Devam Eden) Proje⁴ Sayısı

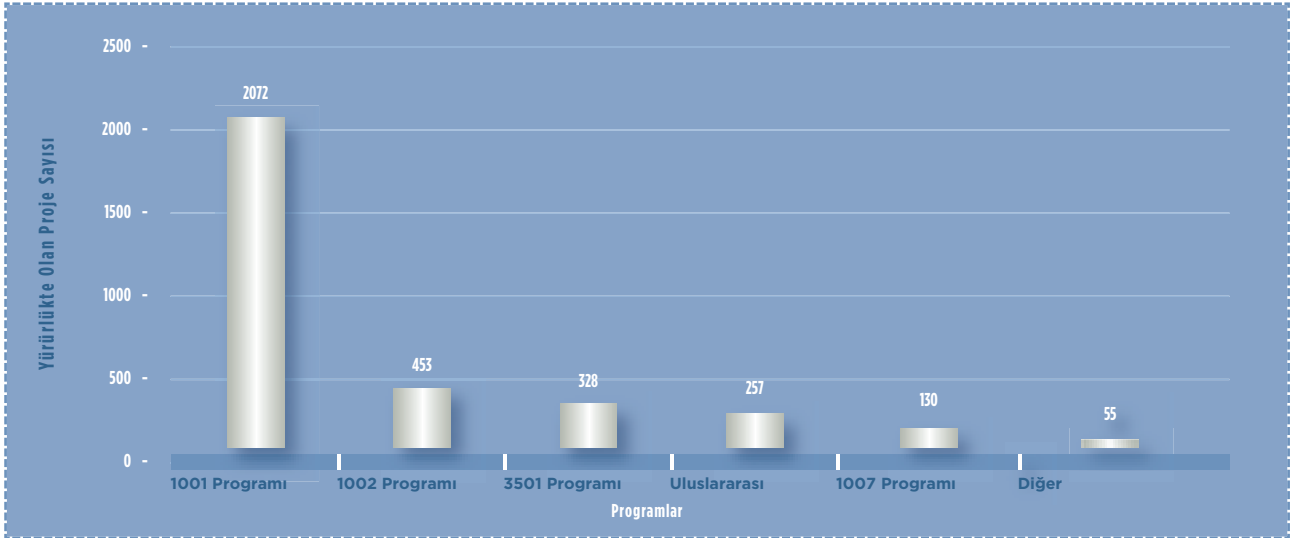

Şekil 8. ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Yıllar İtibarıyla Projelere⁴ Aktarılan Tutar⁵

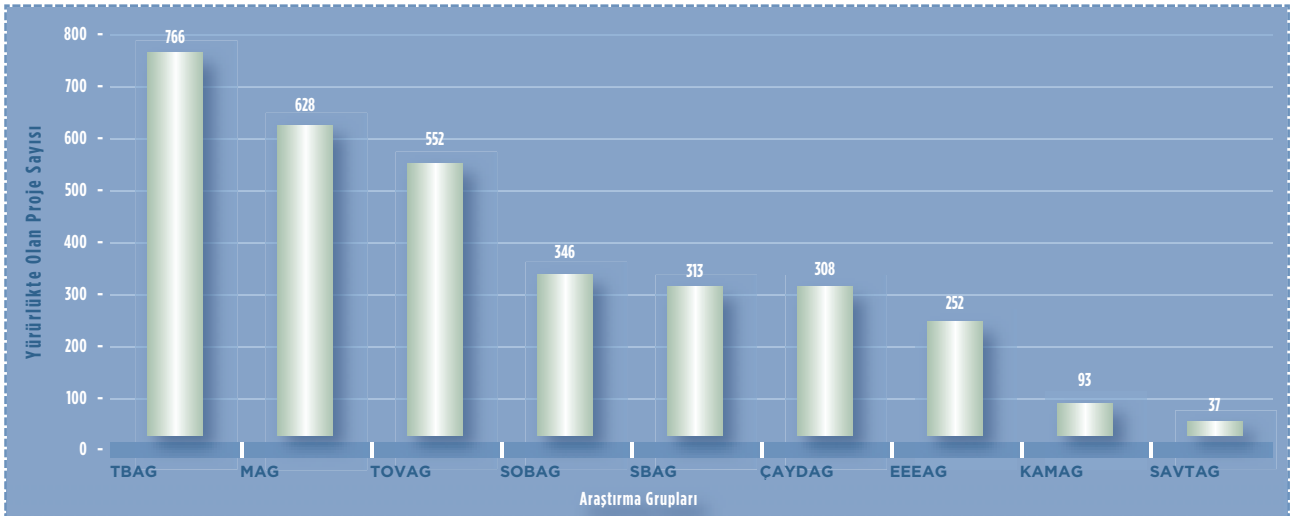
⁴ Araştırma gruplarındaki tüm destek programları kapsamındaki projeler.
⁵ 2008 yılı sabit fiyatlandırır.

Şekil 9. TÜBİTAK ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG dahil) Tarafından Projelere⁴ Verilen Destek Bütçesi⁵

Şekil 10. 2008 Yıl Sonu İtibariyle Yürürlükte Olan Projelerin⁴ Programlara Göre Dağılımı⁶

Şekil 11. 2008 Yıl Sonu İtibariyle Yürürlükte Olan Projelerin⁴ Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı

⁴ Araştırma gruplarındaki tüm destek programları kapsamındaki projeler.

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

⁶ Diğer 55 projenin dağılımı ise 12 Adet BOREN, 3 Adet Sektör, 12 Adet SAN-TEZ, 8 Adet AB Çerçeve Programları, 8 Adet İSBAP, 11 Adet EVRENA ve 1 adet Uluslararası Projelere Katılım programı projeleridir. BOREN projeleri Bor Enstitüsü'ne, SAN-TEZ (Sanayi Tezleri) projeleri ise Sanayi Bakanlığı'na aittir. BOREN ve SAN-TEZ proje başvuru sadece 2006 yılında alınmıştır. Daha sonra ilgili kurumlara devam ettirilmiştir.

Tablo 2. 2008 Yılında Başvuru Yapan ve Desteklenen Projelerin⁴ Araştırma Gruplarına ve Türlerine Göre Sayısal Dağılımı

Grup Adı	1001 Programı Projeleri			1002 Programı Projeleri			3501 Programı Projeleri		
	B	D	DB	B	D	DB	B	D	DB
ÇAYDAG	285	64	13.820	47	31	739	13	2	371
EEEAG	206	50	6.968	29	12	243	30	14	1.438
KAMAG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MAG	536	115	20.988	101	41	890	26	14	1.570
SAVTAG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SBAG	403	72	14.312	91	47	997	7	4	694
SOBAG	588	95	13.088	89	37	699	28	10	956
TBAG	795	140	25.613	192	104	2.372	43	21	2.403
TOVAG	733	86	14.952	176	94	2.032	29	5	689
TOPLAM	3.546	622	109.741	725	366	7.972	176	70	8.121

Grup Adı	1007 Programı Projeleri			Diğer ⁷			Toplam Proje Sayısı		
	B	D	DB	B	D	DB	B	D	DB
ÇAYDAG	0	0	0	34	9	2.177	379	106	17.107
EEEAG	0	0	0	18	6	737	283	82	9.386
KAMAG	199	28	67.480	0	0	0	199	28	67.480
MAG	0	0	0	49	26	3.728	712	196	27.176
SAVTAG	8	6	118.281	0	0	0	8	6	118.281
SBAG	0	0	0	28	5	662	529	128	16.665
SOBAG	0	0	0	29	8	1.460	734	150	16.203
TBAG	0	0	0	97	32	5.272	1.127	297	35.660
TOVAG	0	0	0	35	10	1.842	973	195	19.515
TOPLAM	207	34	185.761	290	96	15.878	4.944	1.188	327.473

B : Başvuran Proje Sayısı

D : Desteklenen Proje Sayısı

DB : Desteklenen Projelere verilen Toplam Destek Bütçesi (x 1000 TL)

⁴ Araştırma gruplarındaki tüm destek programları kapsamındaki projeler.
⁷ EVRENA, İSBAP, UBAP ve Uluslararası projeleri kapsamaktadır

Tablo 3. 2003-2008 Yılları Arasında Projelere⁴ Sağlanan Toplam Destek Bütçesinin Araştırma Gruplarına Göre Dağılımı⁵ (Milyon TL)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Toplam
ÇAYDAG	2,5	2,9	17,5	13,1	14,8	17,1	67,8
EEEAG	0,6	0,8	11,8	14,6	13,4	9,4	50,6
MAG	1,4	2,2	27,7	39,6	37,2	27,2	135,4
SBAG	0,3	1,5	16,8	17,6	14,9	16,7	67,8
SOBAG	0,2	0,6	10,6	13,9	21,1	16,2	62,6
TBAG	2,4	4,6	26,3	38,9	40,2	35,7	148,1
TOVAG	1,3	2,6	24,7	32,0	26,1	19,5	106,2
KAMAG	0	0	32,9	117,7	68,4	67,5	286,4
SAVTAG	0	0	0	129,4	292,3	118,3	540,0
TOPLAM	8,7	15,2	168,2	416,8	528,4	327,6	1.464,9

1.2.2.2. Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS)

Vizyon 2023 kapsamında, Türkiye’de bilim ve teknoloji alanında çalışan insan kaynaklarının saptanması amacıyla tasarlanan Araştırmacı Bilgi Sistemi (ARBİS), dinamik ve web tabanlı bir sisteme dönüştürülmüştür. Araştırmacıların TÜBİTAK’a yapacakları proje/yayın/etkinlik vb. destek programları başvurularında ARBİS’e kayıt olma zorunluluğu getirilmesi vb. uygulamalarla birlikte, sistemin yıllar içinde araştırmacılar arasında bilinirliği ve kullanımı artmıştır. ARBİS’teki onaylı kayıt sayısı giderek artmakta olup 2006 yılı sonunda 34.000, 2007 yılı sonunda 48.000 ve 2008 yılı sonunda ise yaklaşık 56.000 onaylı kayıt bulunmaktadır. Kullanıcıların ihtiyaç ve taleplerine en iyi şekilde cevap verebilmek için sistemin içerik iyileştirme çalışmalarına 2008 yılı içinde de devam edilmiştir.

1.2.2.3. Yeni Destek Programlarıyla İlgili Gelişmeler

Yeni destek programlarıyla ilgili 2008 yılındaki gelişmeler şöyledir;

Evrensel Araştırmacı Programı (EVRENA-1010 Programı):

Bilim insanlarının ülkemizde yürüttüğü çalışmalara yurt dışındaki meslektaşlarının katılmasına destek veren Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı’na (2221 Programı) ek olarak, araştırmacılarımızın TÜBİTAK destekleriyle yürüttüğü projelerin uluslararası boyutlarını zenginleştirmek amacıyla oluşturulmuş bir programdır.

Bu program kapsamında 2008 yılında 34 adet proje başvurusu yapılmıştır. 2007 yılında başvuran 1 ve 2008 yılında başvuran 10 adet olmak üzere toplam 11 adet proje 2008 yılında 2.432.013 TL toplam destek bütçesi ile yürürlüğe girmiştir.

Uluslararası Bilimsel Araştırma Projelerine Katılma Programı (1011 Programı):

Bilim insanlarımızın bilimsel çalışmaları için yurtdışında görevlendirilmesine destek sağlayan Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2219 Programı) ve ikili işbirliği anlaşmaları kapsamındaki karşılıklı ziyaret/değişim programlarına ek olarak,

birçok ulusun araştırmacılarının ve kuruluşlarının ortaklığıyla yürütülen uluslararası projelere (üst/şemsiye proje), ülkemizde istihdam edilmekte olan araştırmacıların katılmak için gerek duydukları desteğin sağlanması amacıyla oluşturulmuş bir programdır.

2008 yılında bu programa 4 adet proje başvurusu yapılmıştır. Bu başvurulardan 1 adeti, 339.549 TL ile desteklenmiştir.

Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (İŞBAP-1301 Programı):

Ulusal ve uluslararası kurum, kuruluş, birim ve gruplar arasında özellikle ülkemizin bilim ve teknoloji öngörülerini doğrultusunda gelişmesini sağlamak üzere, temel bilimler, mühendislik, sağlık bilimleri, sosyal bilimler ve ilgili teknoloji dallarında, ilgili taraflar arasında işbirliğini oluşturmak, artırmak ve bunların somut çıktılara yönelecek şekilde gelişmesini sağlamak üzere önerilecek işbirliği ağlarının ve platformların kurulmasını desteklemeye yönelik bir programdır.

⁴ Araştırma gruplarındaki tüm destek programları kapsamındaki projeler.
⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

Bu programa 2007 yılında 7 ve 2008 yılında da 16 adet olmak üzere toplam 23 adet proje başvurusu yapılmıştır. Bu başvurulardan 8'i, 3.710.628 TL toplam destek bütçesi ile yürürlüğe girmiştir. 6 adet başvurunun desteklenmemesine karar verilmiştir. 9 adet başvurunun değerlendirme süreci devam etmektedir.

Patent Başvurusu Teşvik ve Destekleme Programı (1008 Programı): Türkiye'nin ulusal ve uluslararası patent başvurularının sayısının artırılması, kişilerin patent başvurusu yapmaya teşvik edilmesi ve ülkemizde fikri ve sınai hakların tescili yönünde bilinçlenmeye katkıda bulunulması amacıyla hazırlanmış bir programdır. 23 Ağustos 2006 tarihinden sonra Türk Patent Enstitüsüne başvuru yaparak başvuru numarası alan T.C. vatandaşları veya Türkiye sınırları içerisinde faaliyet gösteren, Türk hukukuna göre kurulmuş ve Türk tabiiyetinde olan şirketler Patent Teşvik Sistemi kapsamında öngörülen destekten yararlanabilmektedirler. Bu program kapsamında 2006 yılı Ağustos ayından 2008 yılı sonuna kadar önerilen ve kabul edilen başvurulara ait bilgiler Tablo 4'de verilmiştir.

1.2.3. Teknoloji ve Yenilik Destek Faaliyetleri

TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB), teknolojinin toplumsal faydaya dönüşme sürecini hızlandırmak amacıyla, ülkemiz sanayi kuruluşlarının araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerini desteklemek amacıyla kurulmuştur. TÜBİTAK TEYDEB bu amaç doğrultusunda destek programları tasarlamakta ve yürütmektedir. Söz konusu destek programlarında yenilikçiliği hedefleyen Ar-Ge projelerinin desteklenmesi, sanayinin uluslararası rekabet etme yeteneğini geliştirecek en önemli araç olarak görülmektedir. Programlar ile Ar-Ge'ye kaynak ayrılmasının özendirilmesinin yanı sıra, başta üniversite-sanayi işbirliğinin oluşmasına da katkı vererek, çağımızın önemli ekonomik gelişme kaynağı olan bilimsel-teknolojik bilginin toplumsal faydaya (ürüne) dönüştürülmesi süreci de desteklenerek Ar-Ge'ye dayalı yenilikçiliğe daha fazla yatırım yapılması teşvik edilmektedir.

Özel sektöre yönelik oluşturulan Araştırma, Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Destek Programları

kapsamında, gerçek ve tüzel kişilerin bilimsel ve teknolojik bilgiyi ürüne, sürece, yönetime veya sisteme dönüştürme aşamalarında yapacağı, teknoloji ve yenilik odaklı araştırma, geliştirme, iyileştirme, işbirliği ve kümeleşme faaliyetlerine ilişkin proje önerileri değerlendirilmekte, izlenmekte ve geri ödemesiz olarak desteklenmektedir. Ayrıca, sanayi kuruluşlarının Ar-Ge faaliyetlerine ilişkin diğer kamu kurumlarına yaptıkları başvurular çerçevesinde Ar-Ge İndirimi ve Yatırım Teşviği uygulamalarında hakemlik yapılmaktadır.

TÜBİTAK TEYDEB bünyesindeki destek programlarına ilişkin faaliyetler, beş Teknoloji Grubu ile yürütülmektedir:

- Bilişim Teknolojileri Grubu (BİLTEG)
- Biyoteknoloji, Tarım, Çevre ve Gıda Teknolojileri Grubu (BİYOTEG)
- Elektrik ve Elektronik Teknolojileri Grubu (ELOTTEG)
- Makina İmalat Teknolojileri Grubu (MAKİTEG)
- Malzeme, Metalurji ve Kimya Teknolojileri Grubu (METATEG)

Teknoloji Grupları, proje esaslı desteklerini

Tablo 4. 23 Ağustos 2006 – 31 Aralık 2008 Tarihleri Arası Patent Destek Bilgileri

	Önerilen	Kabul Edilen	Desteklenmeyen	İncelemede Olan
TBF-1	1.016	900	57	59
TBF-2	314	244	6	64
TBF-3	17	11	4	2
TOPLAM	1.347	1.155	67	125

TBF-1: Ulusal Patent Başvuruları İçin/Geri Ödemesiz Destek

TBF-2: Uluslararası ya da Bölgesel Patent Başvuruları İçin/Geri Ödemesiz Destek

TBF-3: Uluslararası ya da Bölgesel Patent Başvuruları İçin/Geri Ödemeli Destek

Bu program kapsamında 2008 yılında kabul edilen başvurulara 1.979.793 TL aktarılmıştır.

aşağıda belirtilen destek programları çerçevesinde gerçekleştirmektedir:

- 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı,
- 1503 Proje Pazarları Destekleme Programı,

- 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı,
- 1508 Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programı (TEKNOGİRİŞİM),
- 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı.

Tablo 5'de Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında 2003-2008 aralığında proje esaslı desteklere ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Tablo 5. TEYDEB Destek Programları Kapsamında Proje Başvuru Sayıları/Yürürlükte Olan Proje Sayıları/Hibe Destek Tutarları

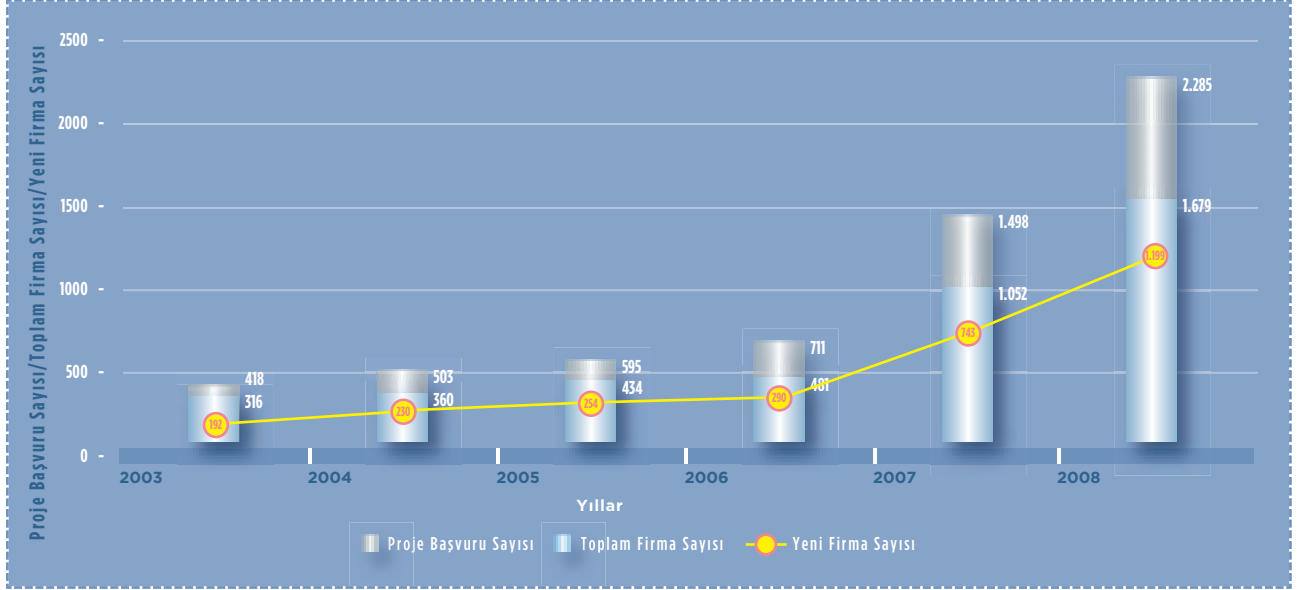
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	(1995-2008) Birikimli Toplam
BAŞVURU							
Proje Başvurusu	418	503	595	711	1.498	2.285	8.160
Proje Başvurusu Yapan Firma Sayısı	316	360	434	481	1.052	1.679	-
Proje Başvurusu Yapan Yeni Firma Sayısı	192	230	254	290	743	1.199	3.826
DEĞERLENDİRME							
Desteklenmesine Karar Verilen Proje Sayısı	279	374	449	534	732	1.199	4.937
Reddedilen Proje Sayısı	65	57	104	113	230	880	1.712
İZLEME							
31 Aralık itibarıyla Yürürlükte Olan Proje Sayısı	673	792	818	961	1.355	1.790	-
Sonuçlanan Proje Sayısı	160	204	242	298	384	583	2.678
Firmaların Sunduğu Harcama Tutarı (Milyon TL) ⁵	171	168	333	497	706	524	3.608
TÜBİTAK Tarafından Uygun Bulunan Harcama Tutarı (Milyon TL) ⁵	158	125	281	346	443	383	2.637
Hibe Destek Tutarı (Milyon TL) ⁵ (TÜBİTAK+DTM)	68	76	163	194	267	289	1.242

Şekil 12 ve Şekil 13'de Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında yapılan proje başvuru sayısı, başvuru yapan firma sayısı ve yeni firma

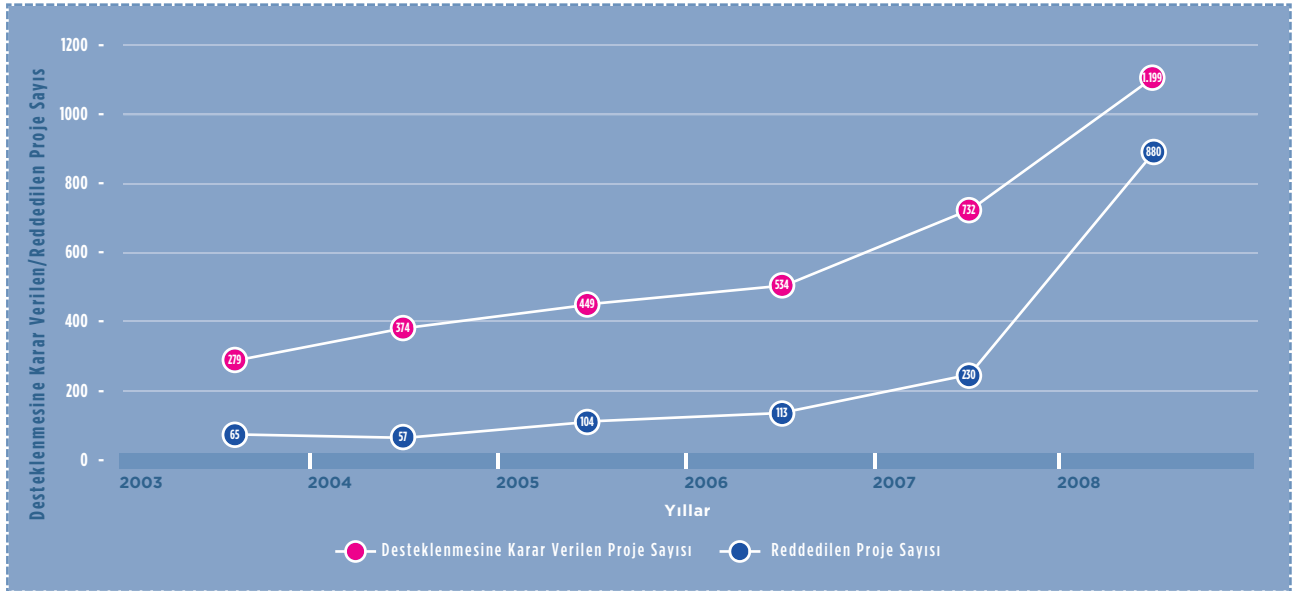
sayısı ile, yapılan başvurular arasında desteklenmesine karar verilen ve reddedilen proje sayıları yıllar itibarıyla görülmektedir.

Tablo 5'de Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında 2003-2008 aralığında proje esaslı desteklere ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

Şekil 12. Teknoloji ve Yenilik Destek Programlarına Başvuran Firma ve Proje Sayıları

Şekil 13. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Bazında Desteklenmesine Karar Verilen ve Reddedilen Proje Sayısı

Şekil 14 ve Şekil 15’de Teknoloji ve Yenilik Destek Programları kapsamında yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan proje sayıları ve verilen hibe destek tutarı yıllar itibarıyla görülmektedir.

1.2.3.1. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

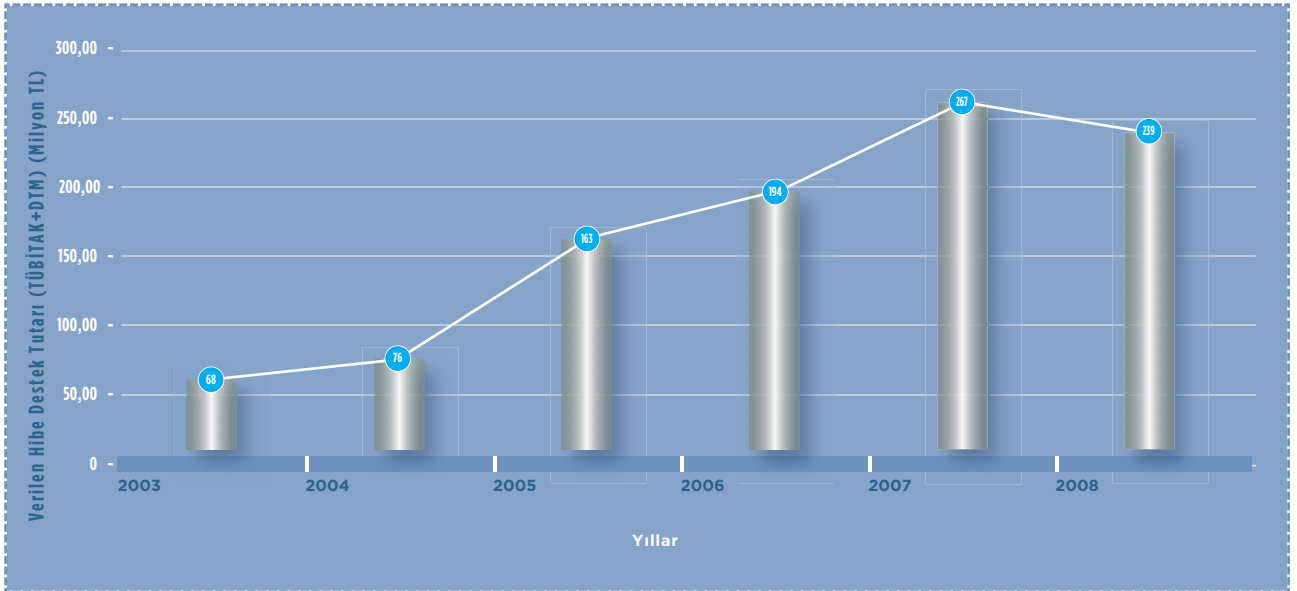
1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı, 1995 yılından beri TÜBİTAK ile Dış

Ticaret Müsteşarlığı (DTM) işbirliği içinde yürütülmektedir.

Program, firma düzeyinde katma değer yaratan

Şekil 14. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Kapsamında 31 Aralık Yıl Sonu İtibariyle Yürürlükte Olan Proje Sayıları

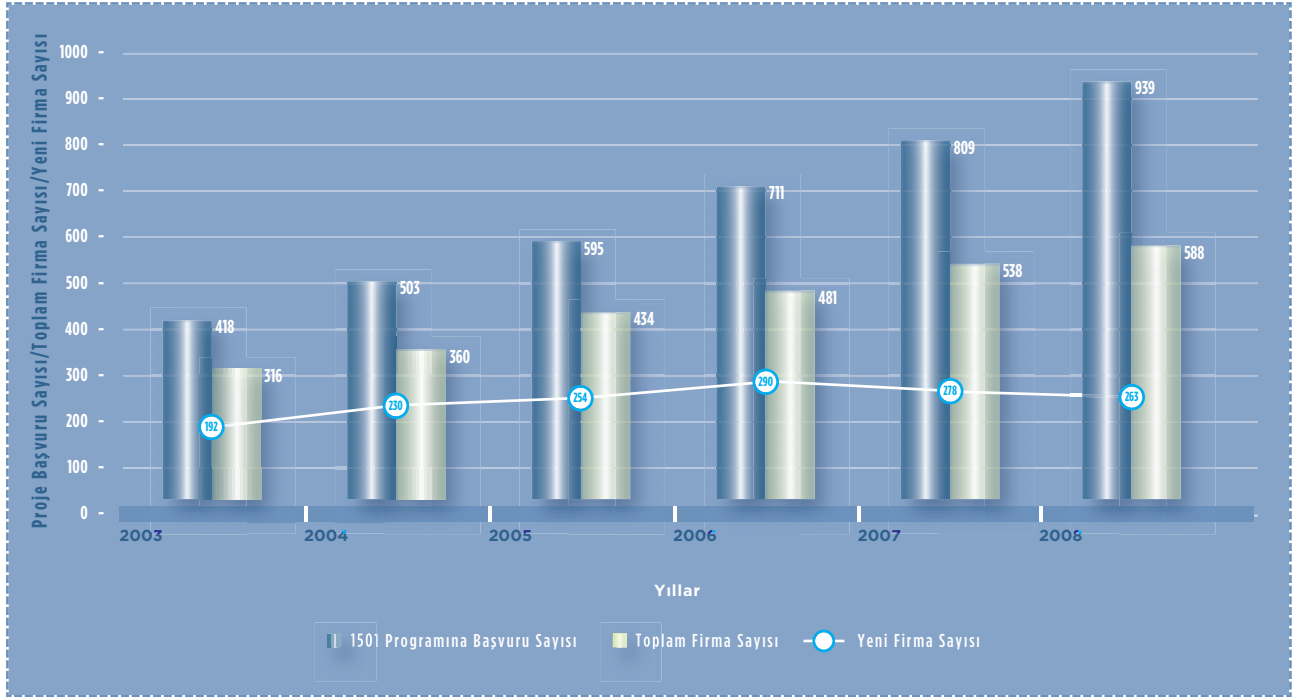
Şekil 15. Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Bazında Verilen Hibe Destek Tutarı⁵

kuruluşların Ar-Ge çalışmalarını teşvik etmek ve bu yolla Türk sanayisinin Ar-Ge yeteneğinin yükseltilmesine katkıda bulunmak üzere oluşturulmuştur.

1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'na, 2007 yılında 538 firma 809 proje başvurusu yapmıştır. 2008 yılında, programa 588 firma, 939 proje başvurusu yapmıştır.

Uygulamanın başlangıcından itibaren programa yapılan toplam proje başvuru sayısı 6.125 olmuştur (bk. Şekil 16).

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlandırır.

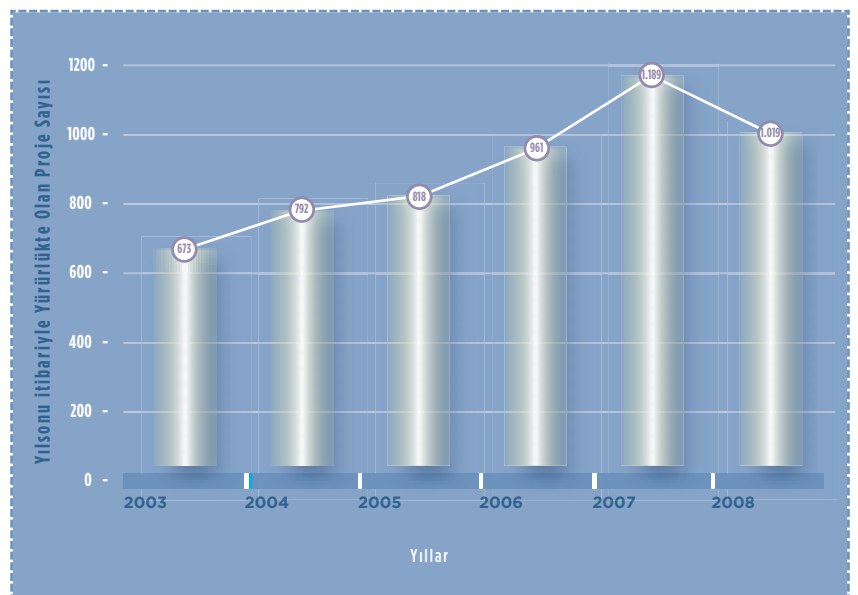

Şekil 16. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programına Başvuran Firma ve Proje Sayısı

2008 yılında 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'nda, 957 projenin değerlendirilmesi yapılmış, 516 projenin desteklenmesine karar verilmiş, 54 proje için revize kararı alınmış ve programın destek kriterlerine uymayan 387 proje reddedilmiştir.

2008 yılında, 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında 1.019 adet proje yürürlükte olup, 392 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. 2008 yılında, 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'nda sonuçlanan proje sayısı 511'dir (bk. Şekil 17, Şekil 18).

Program kapsamında desteklenen projelere 1995-2008 yılları arasında TÜBİTAK-DTM işbirliğinde 2008 yılı sabit fiyatlarıyla toplam 1.224,43 Milyon TL hibe destek sağlanmıştır.

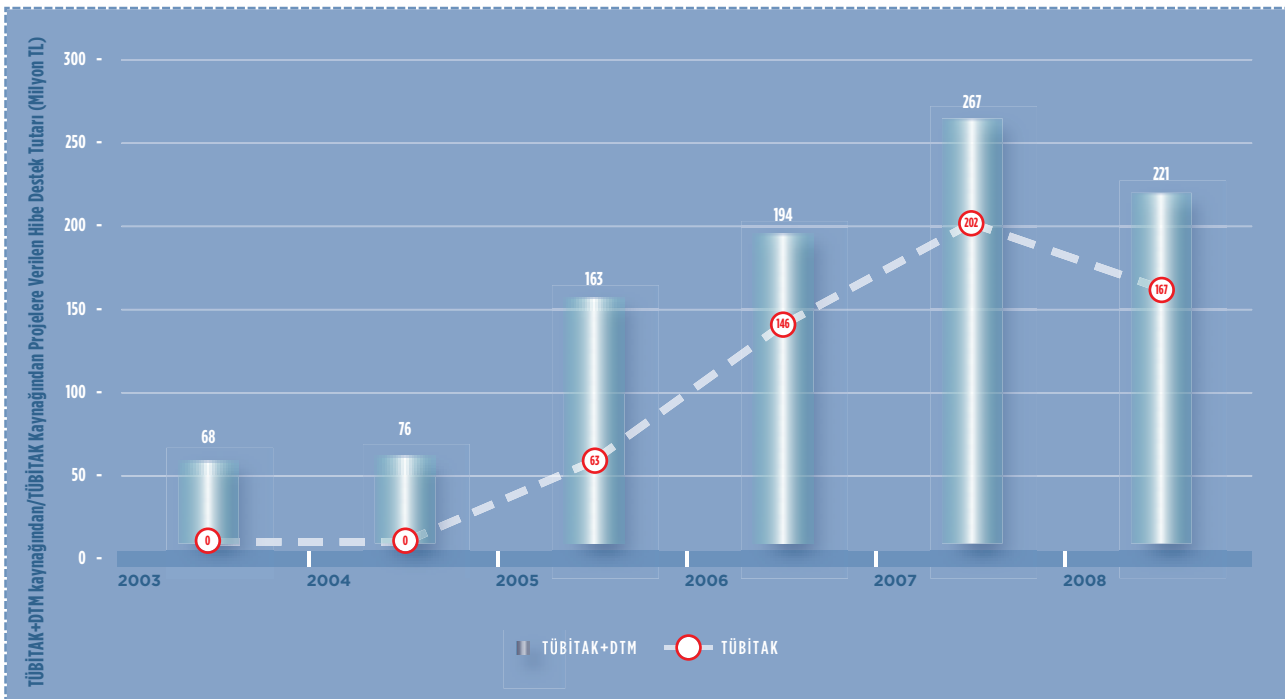
Şekil 17. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yıl Sonu İtibariyle Yürürlükte Olan Proje Sayıları

Şekil 18. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Yıllar İtibariyle Sonuçlanan Proje Sayıları

1501 Destek Programı kapsamında yürürlükte olan ve 2008 yılında hibe destek sağlanan projeler çerçevesinde proje faaliyetlerine ilişkin olarak 610 firma, 923 projeye ait 499.671.063 TL harcama sunmuş olup, bu harcamaların 362.232.197 TL'si destek kapsamında değerlendirilmiştir. 2008 yılında, bu kapsamda yürürlükte olan projelere 220.881.734 TL tutarında hibe destek TÜBİTAK ve DTM kaynaklarından verilmiştir.

Bu tutarın 167.427.316 TL'si TÜBİTAK'ın programa ilişkin bütçesinden, 53.454.393 TL'si DTM tarafından firmalara ödenmiştir (bk. Şekil 19). TÜBİTAK Kaynağından ödenen tutarın, 7.064.134 TL'si teminat karşılığı ön ödeme olarak proje harcamalarının gerçekleştirilebilmesi amacıyla firmalara aktarılmıştır.

Şekil 19. 1501 Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Kapsamında Verilen Hibe Destek Tutarı⁵ (TÜBİTAK kaynağından yapılan ödeme 2005 yılında başlamıştır. Bu tarihten önceki ödemeler DTM tarafından yapılan ödemelerdir.)

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

1.2.3.2. 1503 Proje Pazarları Destekleme

Programı

1503 Proje Pazarları Destekleme Programı kapsamında, üniversite, araştırma kurumları ve sanayi kuruluşları arasında etkileşimli teknolojik işbirliği ortamı yaratılması için ulusal ve uluslararası etkinliklere en fazla 15.000 TL destek verilmektedir.

Programa 2008 yılında, Erciyes Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Eskişehir Sanayi Odası ve Uludağ İhracatçı Birlikleri olmak üzere 5 adet proje pazarı başvurusu yapılmış ve tümü desteklenmiştir.

1.2.3.3. 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek

Programı

KOBİ ölçeğindeki işletmelerin araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerini proje esaslı

desteklemek amacıyla 16 Mart 2007 tarihinde 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı başlatılmıştır. Program kapsamında sağlanacak desteklerle KOBİ'lerin, daha rekabetçi olma yönünde, kurumsal araştırma teknoloji geliştirme kültürüne sahip olmaları, ulusal ve uluslararası destek programlarında daha etkin yer almaları hedeflenmektedir.

1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ile yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi konularında KOBİ'ler tarafından yürütülen 400.000 TL bütçe ve 18 ay süre ile sınırlı ilk iki projenin, %75 destekleme oranı ile TÜBİTAK tarafından desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu programda,

değerlendirme ve karar süreci ortalama 90 gün içinde sonlandırılmaktadır.

16 Mart 2007-31 Aralık 2008 tarihleri arasında 1507 KOBİ Ar-Ge Projeleri Destek Programı kapsamında 1.560 KOBİ ölçeğindeki firma, 1.770 proje başvurusunda bulunmuştur. 2007 yılında, bu programa 536 firmadan 578 proje başvurusu yapılmış, değerlendirme süreci tamamlanan 225 projeden 162 adetinin desteklenmesi uygun bulunmuştur. Programın destek kriterlerine uymayan 63 projenin desteklenmesi uygun bulunmamıştır. 2008 yılında ise, programa 945 adeti yeni firma olmak üzere, 1.097 firma 1.192 proje başvurusu yapmıştır. Değerlendirmesi yapılan 1.130 projeden 641 projenin desteklenmesi uygun bulunmuş, 30 proje için revize karar alınmış ve programın destek kriterlerine uymayan 459 projenin desteklenmesi uygun bulunmamıştır (bk. Tablo 6).

Tablo 6. TÜBİTAK 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı Başvuru Sayıları

	16 Mart 2007-31 Aralık 2007	2008	Toplam
Proje başvuru sayısı	578	1.192	1.770
Değerlendirme süreci tamamlanan proje sayısı	225	1.130	1.355
Destek kararı verilen proje sayısı	162	641	803
Desteklenmeyen proje sayısı	63	459	522
Sonuçlanan proje sayısı	-	72	72
Firma sayısı	536	1.097	1.481
Yeni firma sayısı	-	945	945
Ödenen destek tutarı (Milyon TL) ⁵	-	17,6	17,6

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlandırır.

2008 yılı sonunda, program kapsamında 705 adet proje yürürlükte olup, sonuçlanan proje sayısı 72'dir. 420 adet proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir. Programa ilişkin yapılan tanıtım etkinlikleri ile proje başvuru sayısında 2008 yılında öngörülenin üzerinde başvuru alınması sağlanmıştır.

1507 Destek Programı kapsamında yürürlükte olan ve 2008 yılında hibe destek sağlanan projeler çerçevesinde proje faaliyetlerine ilişkin olarak 168 firma, 173 projeye ait 24.297.548 TL harcama sunmuş olup, bu harcamaların 20.570.263 TL'si destek kapsamında değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, yürürlükte olan projelere 2008 yılında TÜBİTAK kaynaklarından 17.579.637 TL tutarında hibe destek verilmiştir.

2008 yılında verilen söz konusu hibe destek tutarının 2.151.940 TL'si teminat karşılığı ön ödeme olarak proje harcamalarının gerçekleştirilebilmesi amacıyla firmalara aktarılmıştır.

1.2.3.4. 1508 TEKNOGİRİŞİM Destek Programı

1508 destek programı, girişimcilik olgusunun teknoloji ve yenilik odaklı firmalara yönelmesini ve lisans, yüksek lisans veya doktora düzeyinde eğitilmiş öğrenci ve mezunların bilgi ve araştırmalarını ticari ve katma değeri yüksek ürünlere dönüştürebilmelerini teşvik etmek amacıyla 16 Mart 2007 tarihi itibarıyla 1508 Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme Programı (TEKNOGİRİŞİM) olarak uygulamaya alınmıştır.

Program kapsamında, girişimcilerin firmalarını kurmalarının ardından, proje giderlerinin %75 oranında, en fazla 100.000 TL ve bir yıl süre ile

desteklenmesi öngörülmektedir.

2008 yılında, 112 genç girişimci, 119 iş fikri ile programın ilk aşamasına başvuru yapmıştır. 1 Ocak 2008-31 Aralık 2008 tarihleri arasında 107 iş fikrinin inceleme ve değerlendirilme süreci tamamlanmış, 12 iş fikrinin girişim planı istenilmesi uygun bulunmuştur.

2008 yılında program kapsamında 46 adet proje yürürlükte olup, bu proje sahiplerinden 25 girişimci firmalarını kurmuşlardır. 11 adet proje önerisinin değerlendirme süreci ise devam etmektedir.

1508 Destek Programı kapsamında firmasını kuran 2 girişimciye 94.136 TL hibe destek sağlanmış olup, söz konusu destek tutarının 50.000 TL'si teminat karşılığı ön ödeme olarak proje harcamalarının gerçekleştirilmesi amacıyla TÜBİTAK kaynaklarından aktarılmıştır.

1.2.3.5. 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı

1509 destek programı, uluslararası ortak proje destek programlarında (EUREKA, EUROSTARS, vb.) yer alan, sektör ve büyüklüğüne bakılmaksızın Türkiye'de yerleşik katma değer yaratan kuruluşların araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik nitelikli projelerine, %75'e varan oranlarda hibe şeklinde destek sağlanması amacıyla, 8 Temmuz 2007 tarihi itibarıyla "1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı" olarak başlatılmıştır.

2008 yılında, programa 11'i ilk kez başvurmak üzere 30 firma, toplam 35 proje başvurusu yapmıştır. Program kapsamında 27 projenin değerlendirilmesi yapılmış olup, 17 projenin desteklenmesine karar verilmiş, 2 proje için

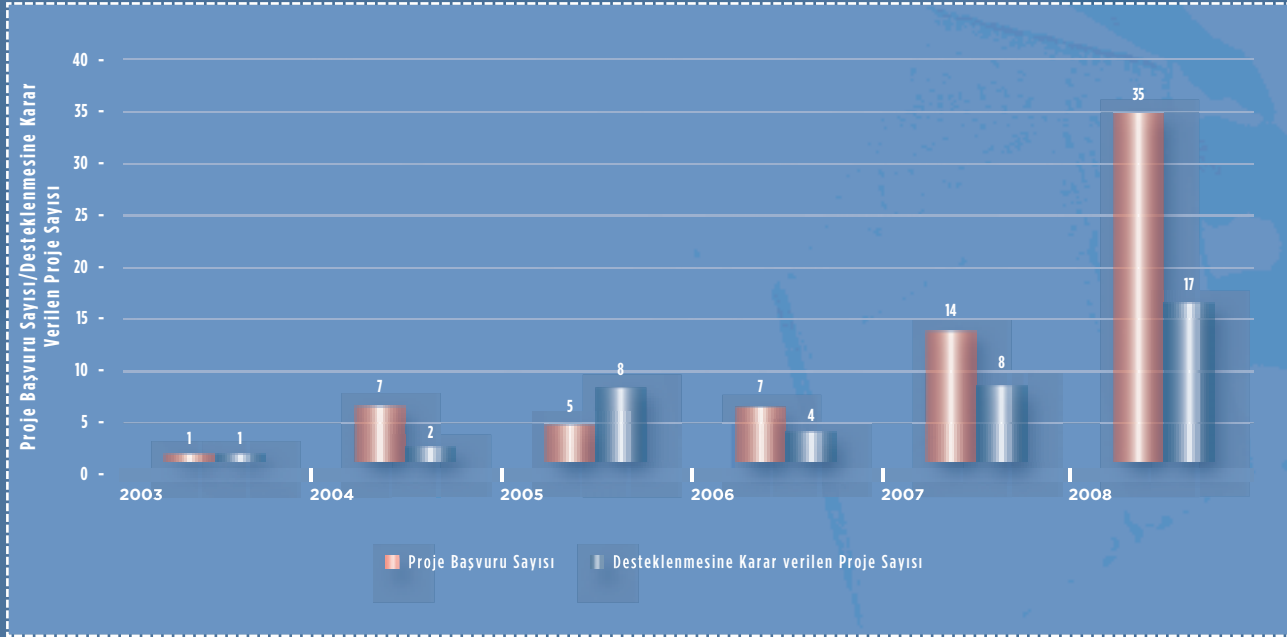
revize kararı alınmış ve programın destek kriterlerine uygun olmayan 8 proje reddedilmiştir (bk. Şekil 20). 31 Aralık 2008 itibarıyla, 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'nda yürürlükte olan proje sayısı 20 olup, 18 proje önerisinin değerlendirme süreci devam etmektedir.

2008 yılında 1509 Programı kapsamında, teminat karşılığı ön ödeme olarak proje harcamalarının gerçekleştirilebilmesi amacıyla 217.000 TL firmalara aktarılmıştır.

EUREKA, Avrupa ülkelerindeki firmaların, üniversitelerin ve araştırma kuruluşlarının dünya pazarlarındaki rekabet gücünü arttıracak ileri teknolojilerin, ürünlerin ve hizmetlerin araştırılmasını ve geliştirilmesini, uluslararası ortak projeler oluşturulmasını ve yürütülmesini teşvik etmek için oluşturulmuş bir ağ yapısıdır.

EUREKA, 1985'te Türkiye'nin de içinde bulunduğu 19 Avrupa ülkesi ve AB Komisyonu tarafından kurulmuştur. Zaman içerisinde EUREKA ağıнын etkisinin ve işlevselliğinin artmasıyla EUREKA programına üye olan ülkelerin sayısı da artmış ve Avrupa ülkelerinin neredeyse tamamı, Avrupa dışından da Rusya ve İsrail gibi ülkelerin de katılımıyla EUREKA üye ülkelerinin sayısı 38'e yükselmiştir.

8 Temmuz 2007 tarihi itibarıyla, EUREKA projeleri "1509 - Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı" kapsamında desteklenmektedir.

Şekil 20. EUREKA Programına Yapılan Proje Başvuru Sayısı ve Desteklenmesine Karar Verilen Proje Sayısı⁸

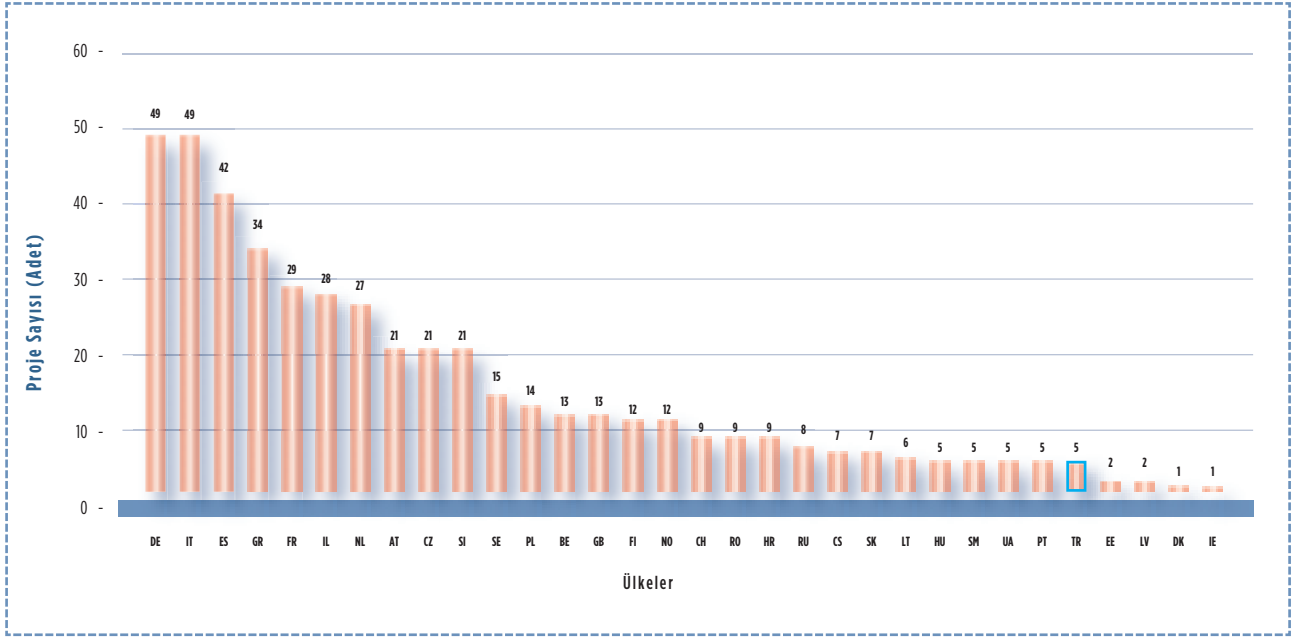
Ülkemizin EUREKA'daki etkinliğini ve proje sayılarını arttırmak amacıyla 2007 yılı içerisinde hedef sektörler yönelme ve EUREKA üyesi ülkeler ile ikili işbirlikleri yapma kararı verilmiştir. Bu amaçla ilk olarak mobil iletişim alanındaki firmaların EUREKA Programı'ndaki fırsatlardan haberdar edilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, Türkiye ile İsrail arasında mobil iletişim alanında ortak bir çağrı açıklanmıştır.

1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı'nın başlatılmasının ve EUREKA Programı kapsamında sektörel yaklaşımın yarattığı sinerjinin de etkisiyle, ülkemizin EUREKA ülkeleri arasındaki sıralaması da yükselmiştir.

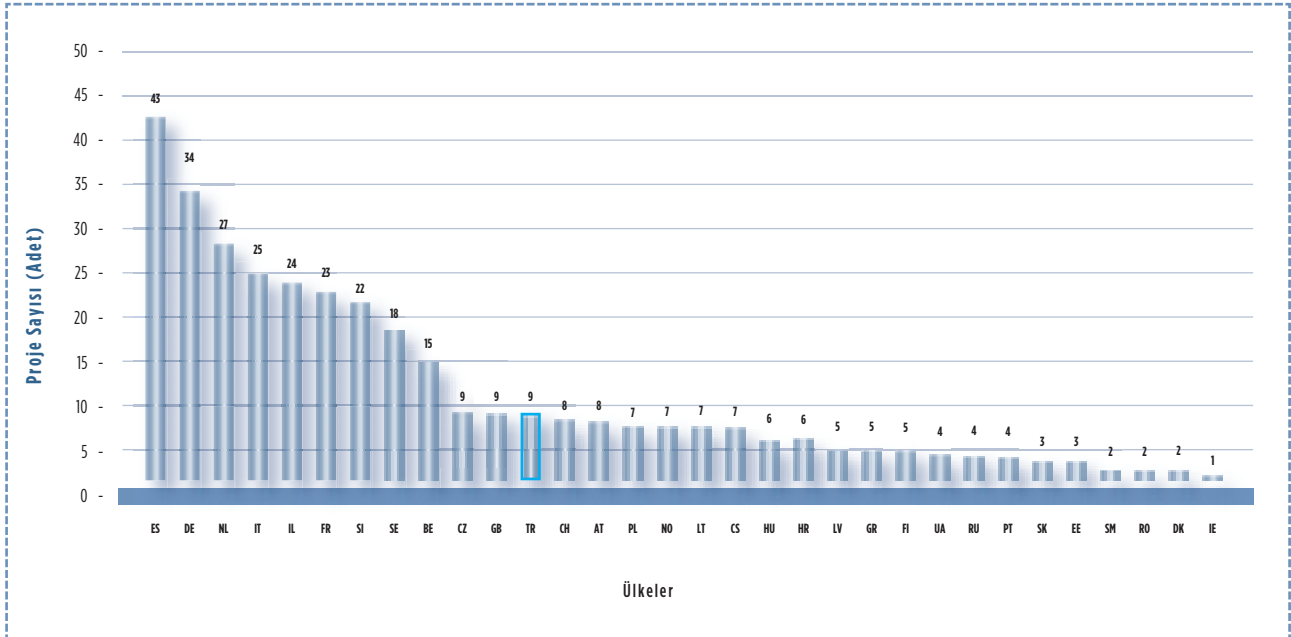
Şekil 21'de görülebileceği gibi 2006-2007 yıllarını kapsayan İtalya Dönem Başkanlığı sırasındaki

Türkiye 28. Sırada iken, 2007-2008 yıllarındaki Slovenya Dönem Başkanlığı sırasında ülkemiz EUREKA'da 12. sıraya yükselmiştir (bk.Şekil 22). Dönem Başkanlığı proje sayıları, bir önceki yılın Haziran ayından bir sonraki yılın Haziran ayına kadar geçen süreyi kapsamaktadır. 2008 yılı içerisinde EUREKA Dönem Başkanlığı Slovenya'dan Portekiz'e geçmiş olup, 2009 yılı Haziran ayı itibari ile Portekiz Dönem Başkanlığı bilgileri alınacaktır.

⁸ EUREKA kodlu TÜBİTAK TEYDEB projeleridir.

Şekil 21. İtalya Dönem Başkanlığı (2006-2007) Sırasında Ülkelerin EUREKA Proje Sayılarına Göre Sıralaması

Şekil 22. Slovenya Dönem Başkanlığı (2007-2008) Sırasında Ülkelerin EUREKA Proje Sayılarına Göre Sıralaması

1.2.3.6. TÜBİTAK TEYDEB'in Katıldığı ERA-NET

Projeleri

eTranet Projesi

eTranet projesi Avrupa Birliği 6. Çerçeve Programı (6. ÇP) altında bulunan ve Avrupa Komisyonu tarafından fonlanan bir koordinasyon projesidir. Avrupa'dan 13 ülkenin de içinde bulunduğu bir konsorsiyumun yer aldığı projede Türkiye'yi TÜBİTAK TEYDEB temsil etmektedir. Projenin amacı ülkelerin Ar-Ge destek sistemlerinin imalat sanayinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımını artırmak üzere koordinasyonunu sağlamaktır. Söz konusu proje kapsamında, projeye katılan ülkeler arasında imalat sanayinde bilgi ve iletişim teknolojileri alanında işbirliğinin artırılması ve ortak projeler yaratılmasına yönelik koordinasyon çalışmaları yürütülmektedir.

CORNET Projesi

CORNET, AB 6. ÇP kapsamında AB komisyonu tarafından desteklenen bir ERA-NET projesi olup, ulusal ve bölgesel kolektif araştırma programları arasında bilgilerin karşılıklı paylaşımı ve işbirliklerinin oluşturulması için kurulmuş bir platformdur. Bu proje çerçevesinde temel hedef, belli bir alan ya da sektördeki birlik, vakıf, dernek, federasyon veya geniş bir KOBİ grubu için ortak olan bir problemin çözümünü sağlayacak bir Ar-Ge projesi yaparak sonuçların en geniş şekilde ilgili KOBİ'lere yayılmasını sağlamaktır. CORNET projesi, 28 Şubat 2008 tarihinde tamamlanmış ve Avrupa Komisyonu tarafından CORNET II projesi olarak 2010 yılının Mart ayına kadar uzatılmıştır. CORNET II'ye Avrupa'daki 14 ülkeden 19 program katılmakta ve Türkiye'yi TÜBİTAK TEYDEB temsil etmektedir.

1.2.3.7. Destek Programları Kapsamında

Üniversite – Sanayi İşbirliği Faaliyetleri

Teknoloji ve Yenilik Destek Programları

kapsamında proje önerilerinin değerlendirilmesi ve desteklenen projelerin dönemsel faaliyetlerinin izlenmesi için üniversite ve araştırma kurumlarında görevli bilim insanlarıyla işbirliği yapılmaktadır. 2008 yılında, 1.768 bilim insanı destek programlarının değerlendirme ve izleme süreçlerinde görevlendirilmiştir. Bu bilim insanlarından 693'ü ilk kez değerlendirme ve izleme süreçlerinde yer almıştır. Destek programları kapsamında, 1995-2008 yılları arasında 105 üniversiteden, 2.817 farklı bilim insanı değerlendirme ve izleme süreçlerinde görev almıştır. Türkiye'nin farklı yerlerindeki bilim insanlarının kuruluşları, yerinde değerlendirmek üzere ziyaret etmesi, bilginin yayılmasına ve uzun vadede üniversite ve sanayi arasında kalıcı bağların oluşmasına katkıda bulunmaktadır.

Destek programlarına başvuran proje önerilerinin değerlendirmesinde yer alacak hakem heyetlerinin tespiti bağımsız akademisyenlerden oluşan üst kurullar tarafından gerçekleştirilmektedir. TÜBİTAK'ın bu aşamada katkısı sürecin yürütülmesi için gereken ortamın sağlanması ile sınırlıdır.

1.2.3.8. Destek Programlarına İlişkin Yapılan

Eylemler

2008-2012 TÜBİTAK TEYDEB Stratejik Planı kapsamında oluşturulan eylemlerin, 2008 Yılı Programı'nın gelişme eksenlerinden "Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi" bölümünde yer alan tedbirlere uygun olarak yapılması hedeflenmiştir.

Bu kapsamda destek programlarına yapılan proje başvurularının çevrim içi (online) olarak alınmasına yönelik çalışmalara Eylül 2007'de başlanmış olup, 1 Temmuz 2008 tarihinden itibaren Proje İzleme ve Değerlendirme Sistemi (PRODİS) adı verilen uygulama ile 1501 Sanayi

Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı, 1507 KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı ve 1509 Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programlarına tüm proje başvuruları sadece çevrim içi (online) olarak yapılmakta olup, firmalar daha önce desteklenenler de dahil olmak üzere tüm projeleri hakkında bilgilere web üzerinden ulaşabilmektedirler.

Proje önerilerinin başvuru, değerlendirme ve karar alma süreçlerine ait iş akışlarının da PRODİS üzerinden bilişim altyapısı içerisinde yapılabilmesine yönelik çalışmaların büyük bir bölümü 2008 yılı içerisinde tamamlanmış olup, değerlendirme yapan hakemler de sistem üzerinden, geçmişte değerlendirdikleri de dahil olmak üzere görev aldıkları tüm projeler hakkında gereken bilgilere web üzerinden erişerek değerlendirme raporlarını web üzerinden yapmaktadır. Ayrıca, Teknoloji Grupları Komite üyeleri değerlendirecekleri projelere web üzerinden erişerek, toplantı öncesinde önerilen projeleri ve proje sahibi firmaların desteklenen benzer diğer projelerini inceleyebilmektedir.

2009 yılı içinde desteklenen projelerin izleme süreçlerinin de tamamen elektronik ortama taşınması ve elektronik ortama taşınan tüm süreçlerde elektronik imza uygulamasına geçilerek basılı dokümanın asgari seviyeye indirilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca söz konusu stratejik planda tanımlanan "Destek Programlarının Sosyo-Ekonomik Etkilerinin Ölçülmesi" konulu eylem, değerlendirme çalışmalarında kullanılacak veri toplama, tasnifleme ve modelleme faaliyetleri devam etmektedir. TÜBİTAK TEYDEB tarafından toplanan verilerin TÜİK Ar-Ge faaliyetleri anket sonuçları ile eşleştirilmesi için bir çalışma

başlatılmıştır. Bu konuda TÜİK'den Yapısal İş Anketleri, Yenilik Anketleri ve Ar-Ge Anketleri sonuçlarından oluşan veri setinin bu araştırmalarda kullanılması için gerekli izin alınmıştır. Ayrıca Güney Kore Bilim ve Teknoloji Politika Çalışmaları Enstitüsünden (Science and Technology Policy Study Institutes - STEPI) bir bilim adamı davet edilerek Güney Kore'deki benzer etki analizi uygulamaları hakkında bilgi edinilmiş ve 2009 yılında TÜBİTAK ve STEPI uzmanlarınca ortak çalışmalar yapmak üzere karar alınmıştır. İki kurum arasında imzalanması hedeflenen Mutabakat Zaptı (MoU) hazırlanarak onay için Dışişleri Bakanlığına iletilmiştir.

1.2.3.9. Tanıtım ve Bilgilendirme Etkinlikleri

2008 yılında, Gaziantep, Kütahya, Mersin, Adana, Edirne, İstanbul, Erzurum, Kocaeli-Gebze, Aydın, Konya, Niğde ve Uşak illerinde Teknokent, Sanayi Odaları ve Organize Sanayi Bölgelerinde düzenlenen tanıtım etkinliklerine katılımlararak Teknoloji ve Yenilik Destek Programları hakkında tanıtım sunumları, gerekli bilgilendirmeler yapılmış ve eğitimler verilmiştir. Ayrıca, Bursa, İzmir, İstanbul ve Ankara'da YMM odalarına yönelik eğitimler gerçekleştirilmiştir.

1.2.3.10. Yeni Vergi Teşvik Yasası

Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki 5746 sayılı Kanun 12 Mart 2008 Tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun'un amacı; "Ar-Ge ve yenilik yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesini, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılmasını, ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını, üretim maliyetlerinin düşürülmesini, teknolojik bilginin ticarileştirilmesini, rekabet öncesi işbirliklerinin geliştirilmesini, teknoloji yoğun üretim,

girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımlar ile Ar-Ge'ye ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasını, Ar-Ge personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasını desteklemek ve teşvik etmek" olarak belirlenmiştir.

2023 yılı sonuna kadar yürürlükte kalacak Kanun kapsamında en az 50 tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge Merkezlerine, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projeleri ile rekabet öncesi işbirliği projeleri yürütücülerine, teknoloji merkezi işletmeleri ile teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlara, gerçekleştirdikleri Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri için aşağıdaki teşvik ve istisnalar sağlamıştır:

- Kurumlar ve gelir vergisi kanunları uyarınca daha önce mükelleflere tanınan Ar-Ge harcamalarındaki %40'lık matrah indirimi %100'e çıkarılmıştır. Yapılacak Ar-Ge harcamalarının %100'ü yapıldığı yılda vergiden düşülecek, ayrıca bu gider amortisman yoluyla daha sonraki yıllarda vergi matrahından indirilecektir. 500'den fazla Ar-Ge personeli çalıştıran Ar-Ge Merkezlerinde her yıl, bir yıl önceye göre ek olarak yaptıkları Ar-Ge harcamalarının yarısı, ayrıca vergi matrahından düşülecektir.
- Kamu personeli hariç Ar-Ge personelinin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin %80'i, doktoralı olanlarda ise %90'ı istisna kapsamına alınmıştır.
- Kamu personeli hariç Ar-Ge personelinin ücretleri üzerinden hesaplanacak sigorta primi işveren hissesinin yarısı, 5 yıl süreyle bütçeden karşılanacaktır.
- Bu faaliyetlerle ilgili düzenlenen kağıtlara damga vergisi istisnası sağlanacaktır.

■ Teknoloji alanında sahip olduğu orijinal fikri hayata geçirmek isteyen ve teknik alanda eğitimini tamamlamak üzere olan ya da yeni tamamlamış olanlara, teminat aranmaksızın 100.000 TL'ye kadar teknogirişim sermaye desteği verilecektir.

■ Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde bulunan işletmelerin kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları destekler Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre vergiye tabi kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır.

5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun ile ilgili olarak 2008 yılında yapılan mevzuat düzenlemeleri ise şunlardır:

- Maliye Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesine ilişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliği 31 Temmuz 2008 tarih ve 26953 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.
- Gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasına ilişkin olarak Gelir İdaresi Başkanlığınca hazırlanan 1 Seri no'lu 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun Genel Tebliği ise 6 Ağustos 2008 tarih ve 26959 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

1.2.4. Bilim İnsanı Destekleme Faaliyetleri

TÜBİTAK Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB) tarafından ilköğretim, ortaöğretim, üniversite lisans ve lisansüstü öğrencileri ile doktora sonrası düzeyde araştırma yapan araştırmacılara yönelik karşılıksız burs ve bilimsel destek programları yürütülmektedir.

Söz konusu programların 2008 yılı uygulamaları hakkında özet bilgiler aşağıda verilmiştir.

1.2.4.1. İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine

Yönelik Programlar

Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı (2201 Programı)

2008 yılında 13. Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı düzenlenmiştir. 930 ilköğretim okulundan 5.142 öğrencinin katıldığı bu olimpiyatta 12 öğrenci altın, 20 öğrenci gümüş ve 32 öğrenci de bronz madalya almışlardır.

Ulusal Bilim Olimpiyatları (2202 Programı)

2008 yılında 16. Ulusal Bilim Olimpiyatları düzenlenmiştir. İki aşamada yapılan sınavlara 636 ortaöğretim okulundan 8.541 öğrenci katılmış ve ikinci aşamanın sonunda 8 öğrenci altın, 20 öğrenci gümüş ve 27 öğrenci bronz madalya almışlardır.

Uluslararası Bilim Olimpiyatları (2203 Programı)

Uluslararası Bilim Olimpiyatları her yıl bilgisayar,

biyoloji, fizik, kimya ve matematik dallarında düzenlenmektedir.

1-16 Şubat 2008 tarihleri arasında yapılan Kış Okulu'na bilgisayar dalında 11, biyoloji dalında 18, fizik dalında 15, kimya dalında 27, ilköğretim ve ortaöğretim matematik dalında 32 öğrenci katılmıştır.

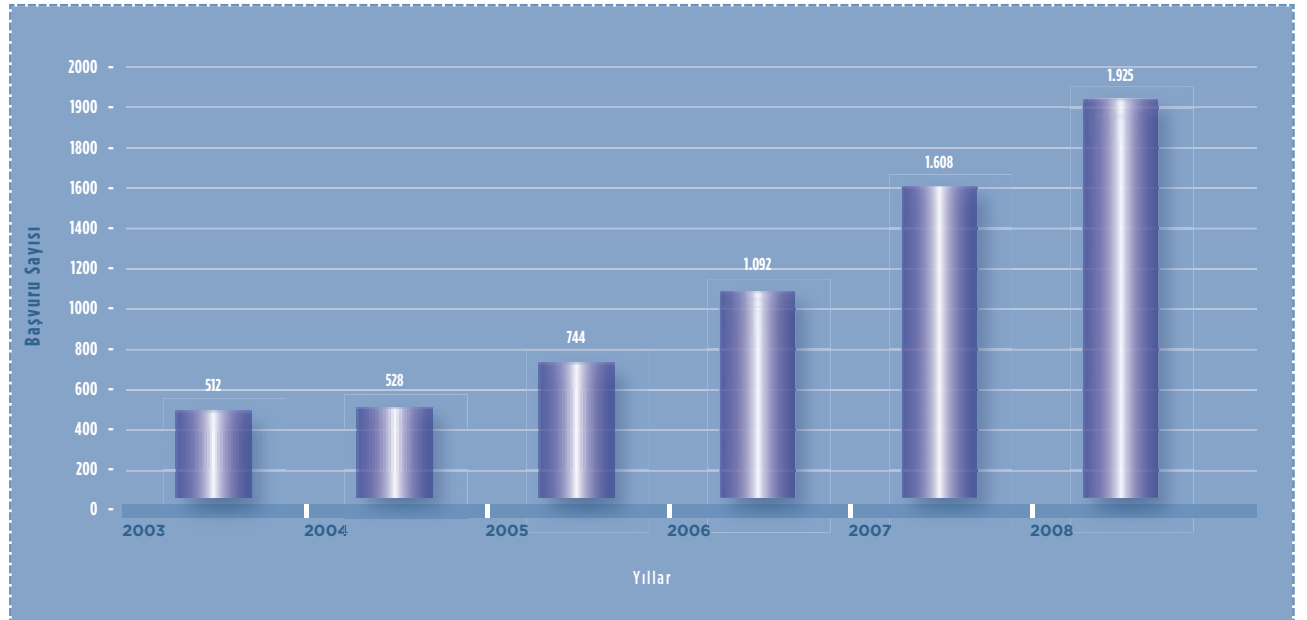
30 Ağustos-13 Eylül 2008 tarihleri arasında yapılan Yaz Okulu'na bilgisayar dalında 20, biyoloji dalında 25, fizik dalında 26, kimya dalında 25, ilköğretim ve ortaöğretim matematik dalında 43 öğrenci katılmıştır.

2008 yılında Uluslararası Bilim Olimpiyatları, bilgisayar dalında Mısır'da, biyoloji dalında Hindistan'da, fizik dalında Vietnam'da, kimya dalında Macaristan'da, matematik dalında İspanya'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Balkan

Matematik Olimpiyatı Makedonya'da, Genç Balkan Matematik Olimpiyatı Arnavutluk'ta gerçekleştirilmiştir. Bu olimpiyatlarda toplam 9 altın, 9 gümüş, 12 bronz madalya ve 2 mansiyon ödülü alınmıştır.

Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması (2204 Programı)

2008 yılında bilgisayar, biyoloji, fizik, kimya, matematik, yerbilimi ve sosyoloji dallarında Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya, 1.925 proje başvurusu yapılmıştır (bk. Şekil 23). 1.925 projenin 1.445'i takım projesi ve 480'i bireysel projedir. Bunlardan 639 proje 12 bölge merkezinde sergilenmiş ve 98 proje finalist olarak Ankara'da yapılan Final Sergisi'ne katılmaya hak kazanmıştır. Final Sergisi değerlendirmesi sonucunda 40 proje ödül almıştır.

Şekil 23. Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarına Yapılan Başvuru Sayısı

Doğu ve Güney Doğu Anadolu illerini kapsayan Elazığ Bölge Merkezi'ne (Adıyaman, Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Malatya, Mardin ve Şanlıurfa) yapılan başvurularda, geçmiş yıllarda

hiç başvuru yapmayan illerin de katılımıyla, 2008 yılında 2007 yılına oranla %74 artış; Erzurum Bölge Merkezi'ne (Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Rize ve Trabzon)

yapılan başvurularda %51 artış ve Van Bölge Merkezi'ne (Ağrı, Batman, Bitlis, Hakkâri, Muş, Siirt, Şırnak ve Van) yapılan başvurularda ise %300 artış olmuştur (bk. Tablo 7).

Tablo 7. 2007 Yılına Göre, 2008 Yılı Toplam Proje Başvuru Sayısını En Çok Artıran İller ve Başvuru Sayılarındaki Artış Oranları

İl	2007	2008	Artış Oranları (%)
Van	1	38	3700
Mardin	1	7	600
Malatya	5	33	560
Afyon	3	18	500
Bitlis	1	5	400
Hatay	2	8	300
Diyarbakır	18	66	267
Hakkâri	5	17	240
Erzurum	12	35	192
Konya	15	39	160
Sinop	2	5	150
Düzce	3	7	133
Rize	3	7	133
Batman	21	48	129
Kütahya	4	9	125
Uşak	7	15	114
Kayseri	43	89	107
Amasya	17	34	100
Çorum	4	8	100
Tokat	8	15	88
Gaziantep	25	41	64
Samsun	21	33	57
Kahramanmaraş	10	15	50
Kırşehir	2	3	50
Ankara	165	197	19

Tablo 9. Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışmalarında Verilen Toplam Ödül Tutarı

Yıllar	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Verilen Toplam Ödül Tutarı (TL) ⁵	19.630	19.580	87.700	111.562	181.736	232.000

2006 yılından itibaren 10 bölge merkezinde yapılmakta olan “İlk Öğretim Matematik ve Fen Bilgisi Proje Yarışmaları” ile “Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması” bölge merkezlerinin sayısı, İstanbul Bölgesi'nin Asya ve Avrupa olarak ikiye ayrılması ve Van ilinin Bölge Merkezi olarak eklenmesiyle 2008 yılından itibaren 12 bölge merkezine yükselmiştir. Bölge sayılarındaki artış neticesinde 2007 yılında proje başvurusu gelmeyen il sayısı 18 iken, bu sayı 2008 yılında 10'a düşmüştür. 2007 yılında proje başvurusu gelmeyen Şanlıurfa, Kırklareli, Bilecik, Çankırı, Aksaray, Sivas, Muş ve Siirt illerinden 2008 yılında toplam 29 proje başvurusu gelmiştir (bk. Tablo 8).

Tablo 8. 2007 Yılında Proje Başvurusu Olmayan İllerden 2008 Yılında Gelen Proje Sayıları

İl	2007	2008
İl	2007	2008
Şanlıurfa	0	6
Kırklareli	0	5
Bilecik	0	4
Çankırı	0	4
Aksaray	0	3
Sivas	0	3
Muş	0	2
Siirt	0	2
TOPLAM	0	29

2008 yılında ortaöğretim öğrencileri arası araştırma projeleri yarışmalarında verilen toplam ödül tutarı 232.000 TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Tablo 9).

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

Enerji Verimliliği Proje Yarışması

TÜBİTAK ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Tasarrufu Koordinasyon Kurulunun işbirliği kapsamında, Ortaöğretim Öğrencileri Arası Enerji Tasarrufu Proje Yarışması düzenlenmiştir. Yarışmaya 86 proje başvurmuş ve 6 proje ödül almıştır.

1.2.4.2. Üniversite Lisans Öğrencilerine

Yönelik Programlar

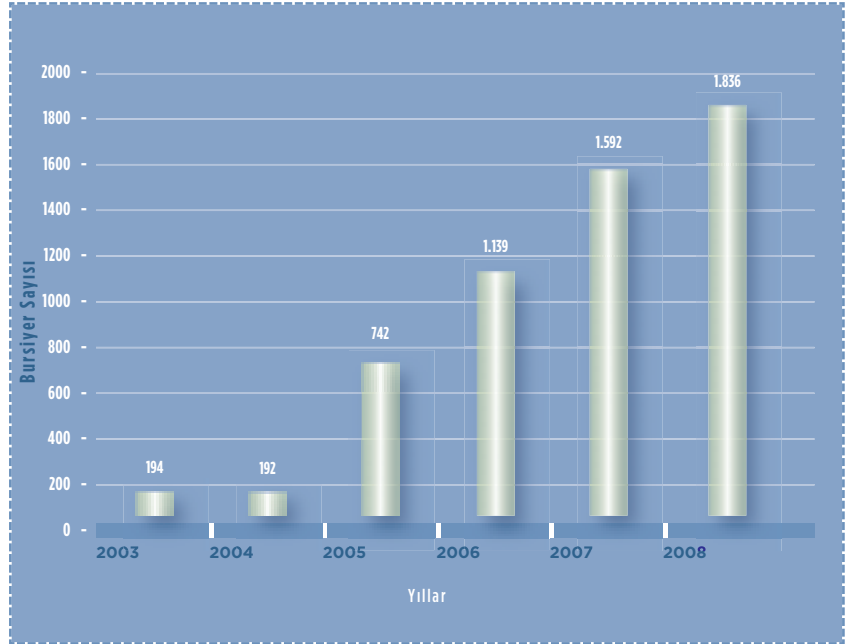
Üniversite Lisans Burs Programı

(2205 Programı)

Program kapsamında; 2008 yılı ÖSS sonucunda yapılan sıralamada, sayısal ağırlıklı puan türünde; ilk 7.500 içine giren, biyoloji, fizik, kimya bölümleri; ilk 5.000 içine giren, matematik, moleküler biyoloji ve genetik bölümleri, sözel ağırlıklı puan türünde ilk 5.000 içine giren, tarih ve eşit ağırlıklı puan türünde ilk 5.000 içine giren, felsefe, sosyoloji bölümleri; ilk 2.500 içine giren ve psikoloji bölümlerinden birini kazanarak kayıt yaptıran 383 öğrenciye, Uluslararası Bilim Olimpiyatları takımlarında yer alan 4 öğrenciye, Ulusal Bilim Olimpiyatları'nda dereceye giren 2 kişi de dahil olmak üzere toplam 389 öğrenciye lisans bursu verilmiştir. 2008 yılı içerisinde anılan programda yer alan bursiyer sayısı 1.836'dır (bk. Şekil 24).

Üniversite Öğrencileri Yurt İçi/Yurt Dışı Araştırma Projeleri Destekleme Programı (2209 Programı)

Program kapsamında; üniversite öğrencileri tarafından doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimlerde geliştirilecek araştırma projelerine mali destek sağlanmaktadır. 2008 yılında 176 proje başvurusu yapılmış, 170 proje desteklenmiştir.

Şekil 24. Yurt İçi Lisans Burs Programı Bursiyer Sayısı⁹

Yurt içi proje yarışmaları için yapılan 4 başvurunun tümü, uluslararası proje yarışmaları için yapılan 6 başvurunun ise 5'i desteklenmiştir.

1.2.4.3. Lisansüstü Eğitim Destek Programları

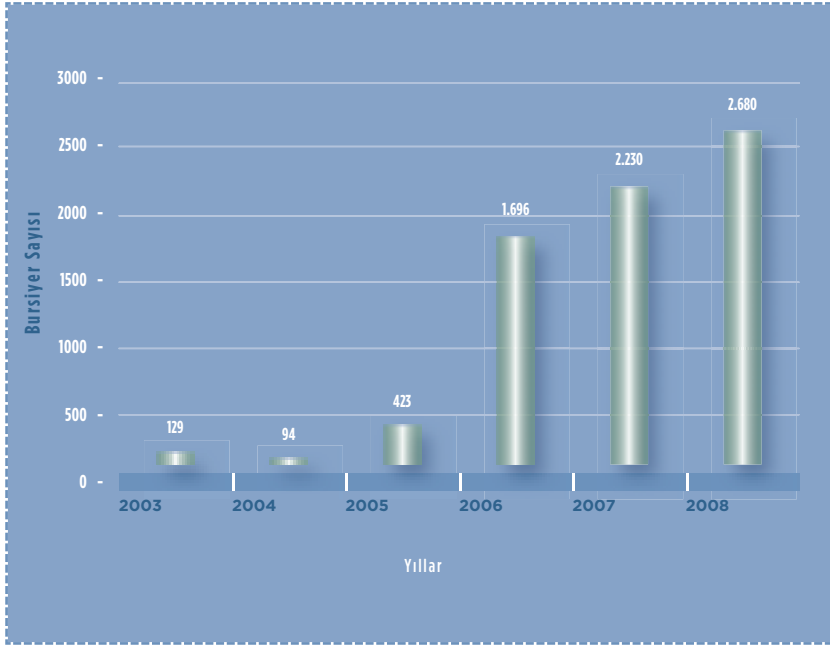
Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı (2210 Programı)

Program kapsamında; üniversitelerimizin doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimler alanlarından birinde lisansüstü çalışmalar yapan üstün başarılı öğrencilere burs verilmektedir.

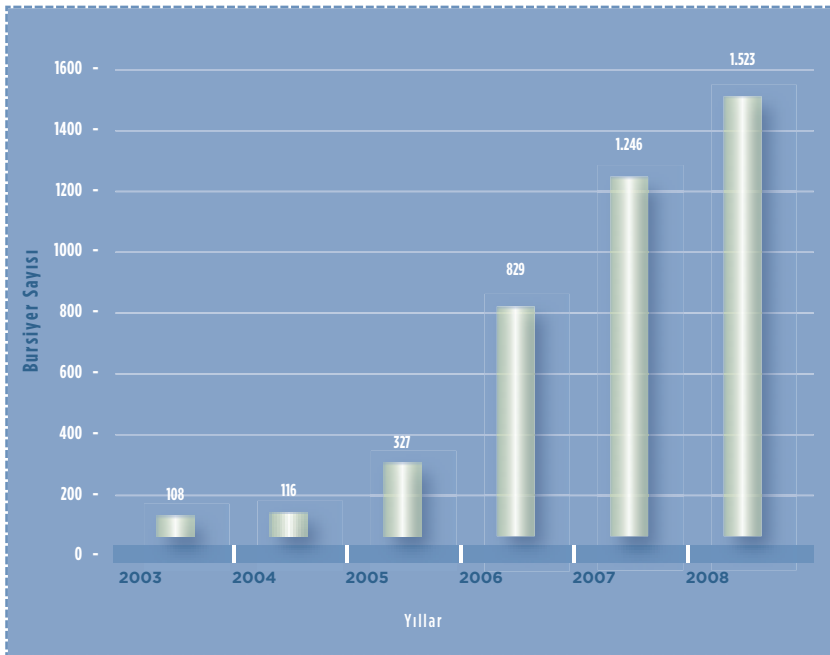
2008 yılında Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı'na toplam 2.872 başvuru yapılmış, 489 öğrenci bursiyer olarak seçilmiştir. Ayrıca 6 Eylül 2008 tarihli TÜBİTAK Bilim Kurulu kararıyla TÜBİTAK Yurt İçi Lisans Burs Programı ile Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı

kapsamında, önceki yıllarda desteklenen bursiyerlerden hiç ara vermeden alanlarında yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam edenlerin, ilgili Yurt İçi Yüksek Lisans ve Yurt İçi Doktora Burs Programları kapsamında mezun oldukları yıl geçerli olan başvuru şartlarını taşımalarına gerek olmaksızın TÜBİTAK bursiyerliklerinin devam etmesi kabul edilmiştir. Bu çerçevede 2008 yılında yapılan 4 doğrudan bursiyer başvurusunun tümü desteklenmiştir. 2008 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı, 2228 Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı kapsamında yüksek lisansa başlayanlar da dahil olmak üzere 2.680'dir (bk. Şekil 25).

⁹ İlgili yıl içerisinde destek alan tüm bursiyerleri kapsamaktadır.

Şekil 25. Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı Bursiyer Sayısı⁹

Şekil 26. Yurt İçi Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı⁹

Yurt İçi Doktora Burs Programı

(2211 Programı)

Program kapsamında; doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimler alanlarında lisans sonrası ya da yüksek lisans sonrası doktora programına kayıtlı öğrencilere burs verilmektedir.

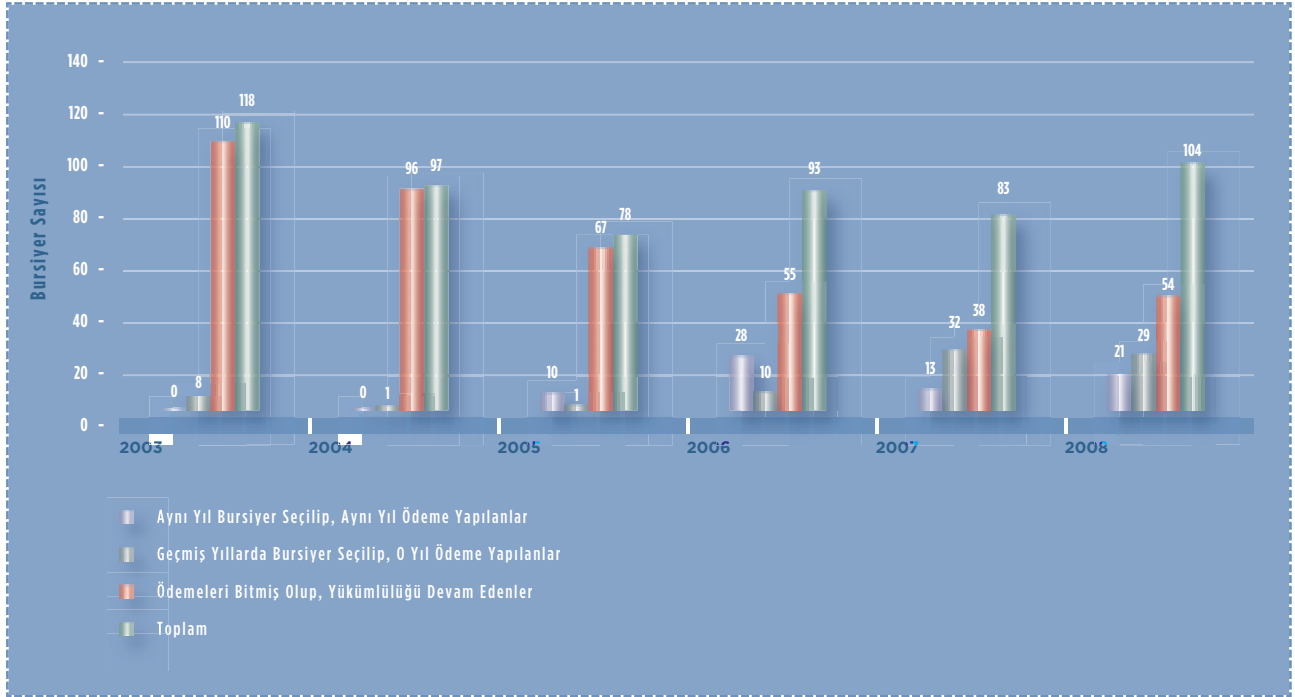
2008 yılında Yurt İçi Doktora Burs Programı'na toplam 628 başvuru yapılmış, 220 öğrenciye burs verilmiştir. Ayrıca, Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programına benzer bir uygulamayla, TÜBİTAK yüksek lisans bursiyeriyken hiç ara vermeden alanlarında doktora eğitimlerine devam ederek 2008 yılında TÜBİTAK'a doğrudan bursiyerlik hakkı için başvuru yapan 144 doğrudan bursiyer adayının tümü desteklenmiştir. 2008 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı, 2228 Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı kapsamında doktora başlayanlar da dahil olmak üzere 1.523'tür (bk. Şekil 26).

Yurt Dışı Doktora Burs Programı

(2213 Programı)

Program kapsamında; üniversite mezunlarının yurt dışında doktora yapmalarına destek olmak üzere, nanoteknoloji, alternatif enerji teknolojileri, genetik hastalıkların tedavisi, gen tedavisi, doku mühendisliği ve kök hücre çalışmaları, uzay teknolojileri, medikal ve veterinerlik amaçlı cihaz, malzeme, ilaç ve aşı geliştirilmesi ve üretilmesi, bitki ve hayvan genetiği ve ilgili teknolojiler, teknoloji ve araştırma yönetimi, sosyal bilimlerin bilim ve teknolojiyi ilgilendiren özel alanları ile ileri malzeme teknolojileri alanlarında burs verilmektedir. Programa 2008 yılı için 66 aday başvurmuş ve 21 adaya destek verilmiştir. 2008 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı 104'tür (bk. Şekil 27).

⁹ İlgili yıl içerisinde destek alan tüm bursiyerleri kapsamaktadır.

Şekil 27. Yurt Dışı Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı

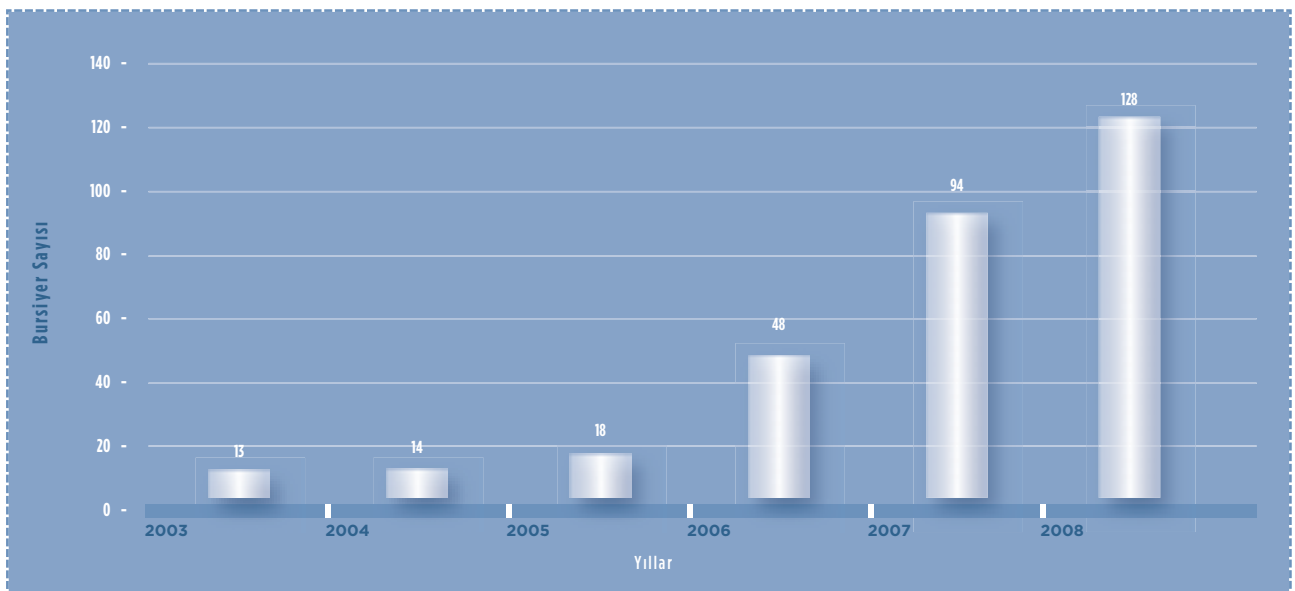
Yurt Dışı Araştırma Burs Programı (Doktora Öğrencileri için) (2214 Programı)

Programa 2008 yılı içinde 272 aday başvurmuş ve 172 adaya destek verilmiştir.

Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı (2215 Programı)

2008 yılında doktora burs programına 73 kişi başvuruda bulunmuş ve 34 kişi destek almıştır.

2008 yılı içerisinde program kapsamındaki bursiyer sayısı 128'tir (bk. Şekil 28).

Şekil 28. Yabancı Uyruklular Doktora Burs Programı Bursiyer Sayısı⁹

⁹ İlgili yıl içerisinde destek alan tüm bursiyerleri kapsamaktadır.

Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programları (2216 Programı)

Araştırma burs programına, 2008 yılında 22 kişi başvuruda bulunmuş, 11 kişi desteklenmiştir.

Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı (2217 Programı)

Programla, bilim ve teknolojiadaki güncel gelişmeleri lisansüstü öğrencilere ve genç araştırmacılara aktarmak amacıyla doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimler alanlarında yurt içinde kurum/kişilerce düzenlenmesi planlanan lisansüstü düzeydeki kurslara destek sağlanmaktadır. Bu program çerçevesinde 2008 yılında 50 yaz okulu desteklenmiş ve bu yaz okullarına 2.626 kişi katılmıştır.

Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) Burs Programı (2228 Programı)

2006 yılında ilk kez uygulamaya konulan bu program kapsamında, üniversitelerimizin doğa bilimleri, sağlık bilimleri, mühendislik dalları ve sosyal bilimler alanlarında lisans öğrenimlerinin son sınıfında olup da mezun olacakları yılı takip eden eğitim döneminde bu alanlardan birinde tezli yüksek lisans veya lisans sonrası doktora programına başlayacak öğrencilere burs verilmektedir. 2006 yılında yapılan 739 başvurudan 642'ine destek verilmiş, 2007 yılında ise 1.272 başvurudan 661'ine destek verilmiştir. 2008 yılında programa 792 başvuru yapılmış ve bu başvurulardan 433'ü desteklenmiştir.

2228 programı kapsamında desteklenen bursiyer adaylarından yüksek lisans eğitimlerine başlayanlar 2210 Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı, doktora eğitimlerine başlayanlar ise 2211 Yurt İçi Doktora Burs Programı bursiyeri olmaktadır.

1.2.4.4. Doktora Sonrası Araştırma Destek

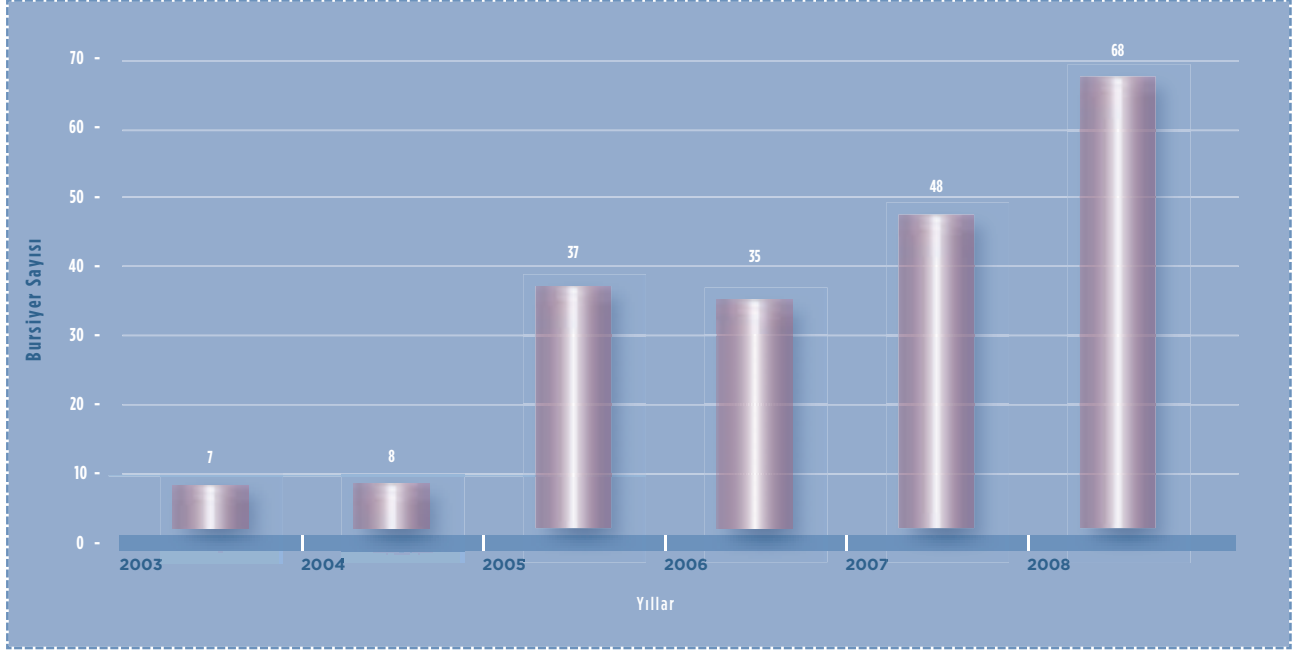
Programları

Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2218 Programı)

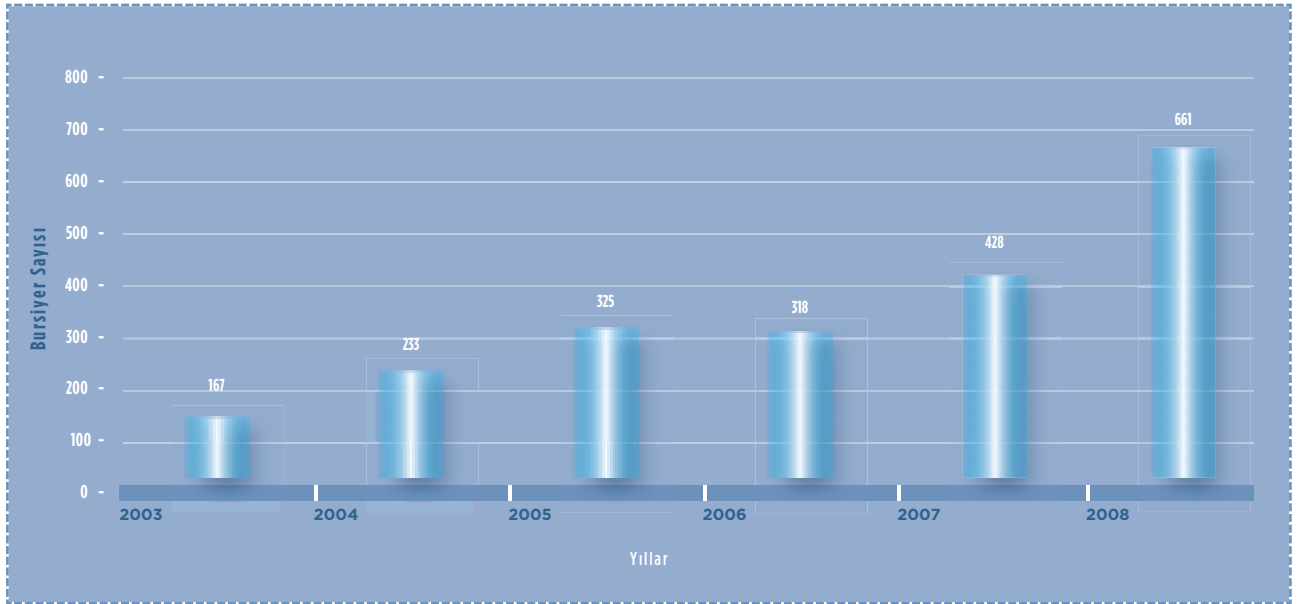
Programa 2008 yılı içinde 34 başvuru yapılmış, 20 araştırmacıya destek verilmiştir. Bu program kapsamında 2008 yılı içerisinde destek alan bursiyer sayısı 68'dir (bk. Şekil 29).

Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2219 Programı)

2008 yılında programa toplam 394 başvuru yapılmış ve 233 araştırmacı desteklenmiştir. Bu program kapsamında 2008 yılı içerisinde destek alan bursiyer sayısı 661'dir (bk. Şekil 30).

Şekil 29. Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Bursiyer Sayısı⁹

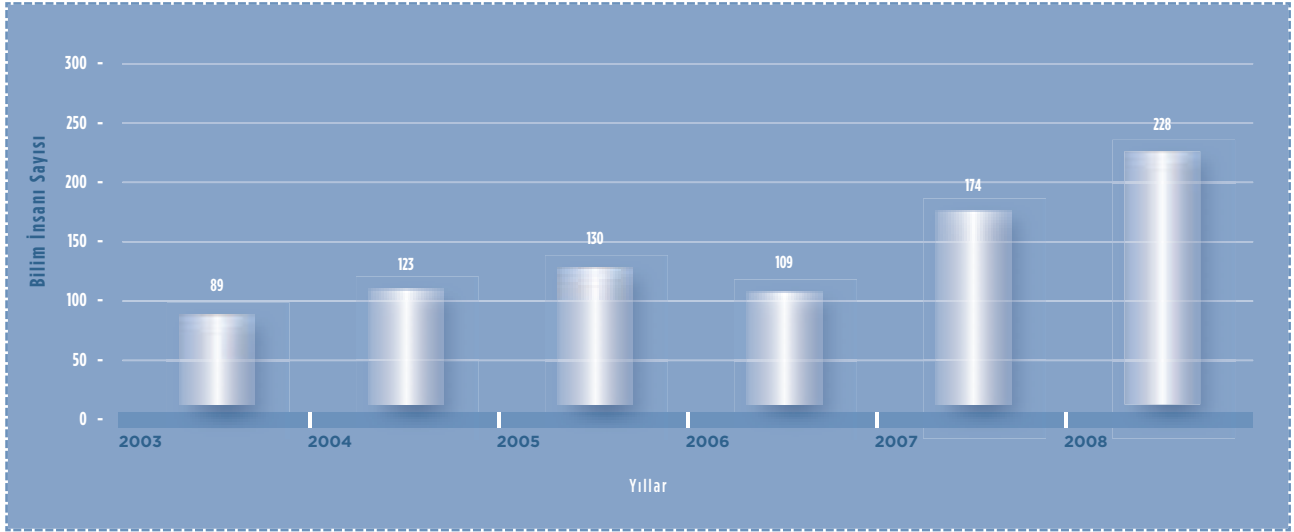

Şekil 30. Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı Bursiyer Sayısı⁹

Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı (2221 Programı)

2008 yılında programa, toplam 564 bilim insanı için davet başvurusu yapılmış ve 228 bilim insanına destek sağlanmıştır (bk. Şekil 31).

⁹ İlgili yıl içerisinde destek alan tüm bursiyerleri kapsamaktadır.

Şekil 31. Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı Kapsamında Yıl İçinde Desteklenen Bilim İnsanı Sayısı⁹

TÜBİTAK-DFG Bilimsel Değişim Burs Programı (2225 Programı), TÜBİTAK-Royal Society Bilimsel Değişim Burs Programı (2226 Programı) ve TÜBİTAK-HAS Bilimsel Değişim Burs Programı (2227 Programı)

2008 yılında 2225 kodlu destek programı kapsamında 20 başvurunun 18'ine; 2226 kodlu destek programı kapsamında 9 başvurunun 8'ine ve 2227 kodlu destek programı kapsamında 4 başvurunun 3'üne destek sağlanmıştır.

Bu programlar kapsamında 2003 yılından bu yana ilgili yıl içinde destek alan bursiyer sayısı Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Bilimsel Değişim Burs Programları Bursiyer Sayıları⁹

PROGRAMLAR	2003	2004	2005	2006	2007	2008
TÜBİTAK-DFG (Almanya)	16	16	17	18	17	18
TÜBİTAK-Royal Society (İngiltere)	6	7	8	9	13	8
TÜBİTAK-HAS (Macaristan)	2	2	2	3	2	3
Toplam Bursiyer Sayısı	24	25	27	30	32	29

Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı ile birleştirilerek yurt içinde düzenlenen bilimsel etkinlikler, 2008 yılından itibaren Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı kapsamında TÜBİTAK BİDEB tarafından desteklenmeye başlanmıştır. Bu program çerçevesinde 2008

yılında 287 etkinlik kapsamında 3.334 genç araştırmacı için başvuruda bulunulmuş; 207 etkinlik kapsamında 2.541'ine kısmi destek verilmiştir. Bu program kapsamında 2003 yılından bu yana yıl içinde yapılan etkinlik sayısı Tablo 11'de verilmiştir.

1.2.4.5. Bilimsel Toplantılara Katılım Destek Programları

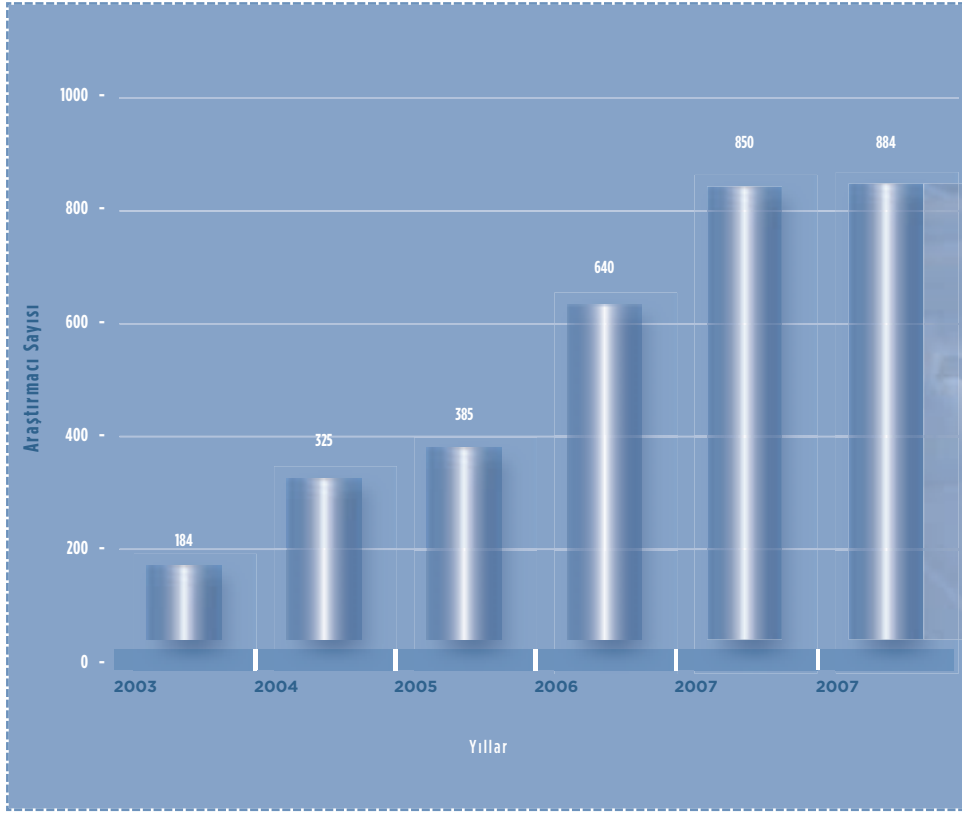
Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı (2223 Programı)

Daha önceki yıllarda TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı (ARDEB) tarafından yürütülmekte olan Bilimsel Toplantı Desteği, TÜBİTAK BİDEB tarafından yürütülen Yurt İçi

Tablo 11. Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı Destekleri

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Bilimsel Toplantı Desteği Kapsamında Desteklenen Etkinlik Sayısı (ARDEB)	105	151	293	229	240	207
Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı Kapsamında Desteklenen Etkinlik Sayısı (BİDEB)	14	21	12	30	39	
Toplam Desteklenen Etkinlik Sayısı	119	172	305	259	279	207

⁹ İlgili yıl içerisinde destek alan tüm bursiyerleri kapsamaktadır.

Şekil 32. Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı Araştırmacı Sayısı

Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı (2224 Programı)

2008 yılında yurt dışı etkinliklere katılmak isteyen 1.442 araştırmacının 884'üne kısmi destek verilmiştir. Şekil 32'de program kapsamında ilgili yıl içinde desteklenen araştırmacı sayısı verilmektedir.

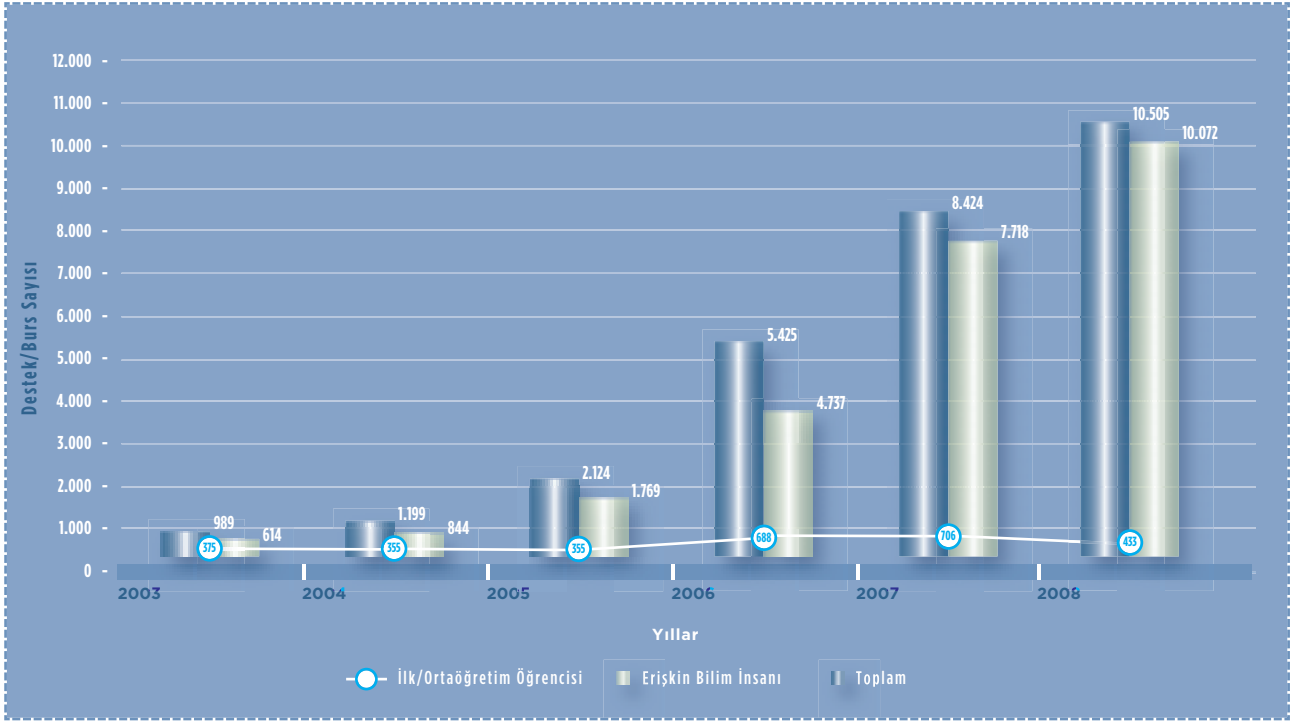
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı (2229 Programı)

İlk defa 2007 yılında uygulamaya konulan "Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı"nın amacı ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik bilim danışmanlığı seminerleri ve benzeri toplantılar ile ilköğretim, ortaöğretim ve lisans öğrencilerinden üstün

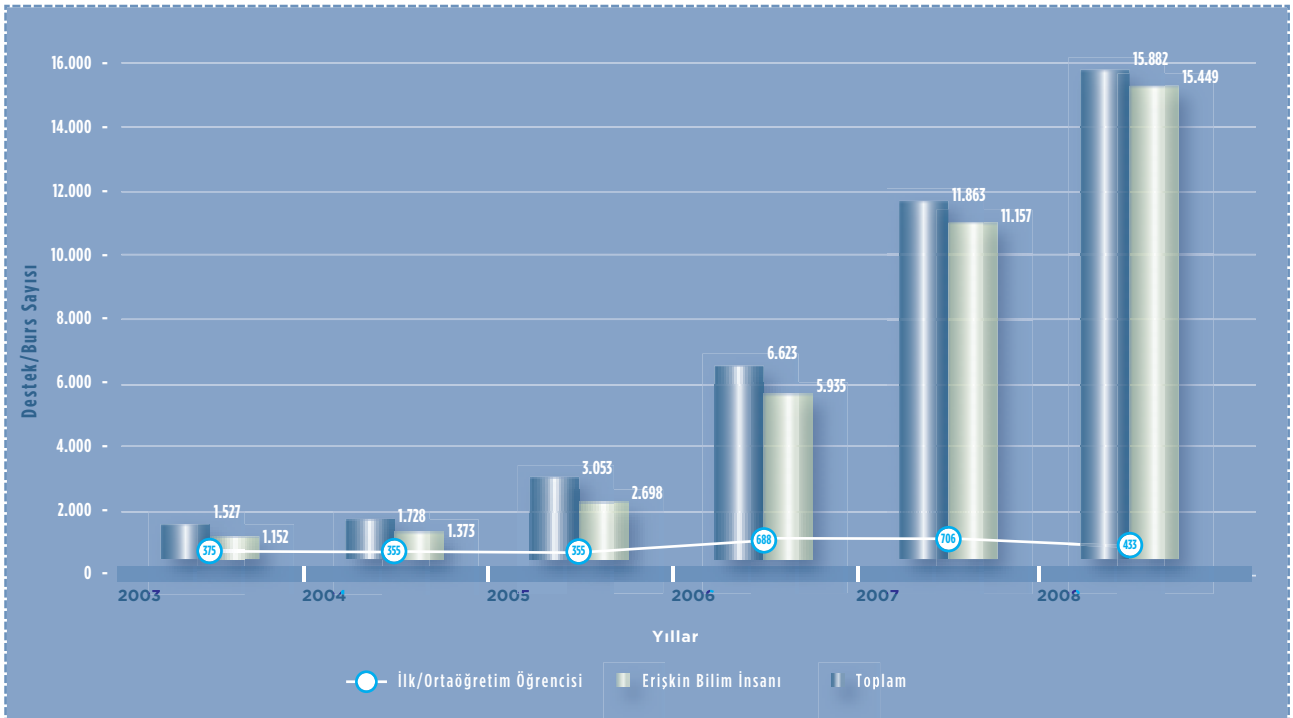
başarı gösterenlerin bilimsel ve akademik performanslarının artırılması, proje kültürünün öğrenciler arasında yaygınlaştırılması ve geleceğin bilim insanı ve araştırmacılarının yetişmesine katkı sağlamak için doğa bilimleri, mühendislik ve teknolojik bilimler, sosyal ve beşeri bilimler alanlarında düzenlenecek olan bilim kampları, doğa eğitimleri, teorik ve uygulamalı yaz ya da kış bilim okullarını desteklemektir. 2008 yılında yapılan 47 etkinlik başvurusundan 23'ü desteklenmiştir. Düzenlenen bu etkinlikler kapsamında toplam 1.398 öğretmen desteklenmiştir.

TÜBİTAK BİDEB tarafından yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan bilim insanı sayısının 2003-2008 yılları arası eğilimi Şekil 33'de, desteklenen/burs alan toplam bilim

insanı sayısının 2003-2008 yılları arası eğilimi ise Şekil 34'de verilmiştir. 2008 yılında BİDEB tarafından gerçekleştirilen toplam harcama tutarı 62,92 Milyon TL'dir (bk. Şekil 36). Bu tutarın 58,98 Milyon TL'lik kısmı erişkin bilim insanlarına, 2,85 Milyon TL'lik kısmı ilk ve ortaöğretim öğrencilerine aktarılan destekleri (bk. Şekil 35) ve 1,09 Milyon TL'lik kısmı ise idari/mali hizmetler kapsamında yapılan harcamaları göstermektedir. TÜBİTAK BİDEB programlarına ilişkin ayrıntılı tablolar Ek 2 ve Ek 3'de verilmiştir.

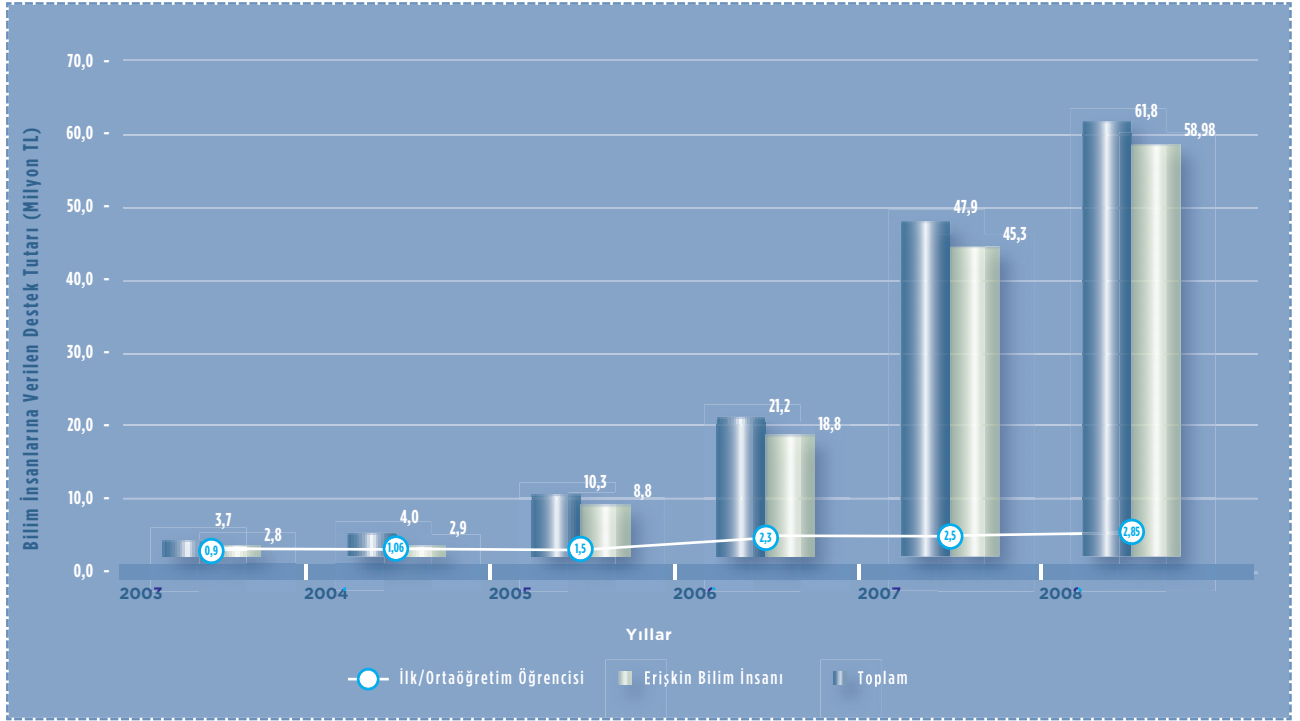

Şekil 33. Yıl içinde Yeni Desteklenmeye/ Burs Almaya Başlayan Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı¹⁰

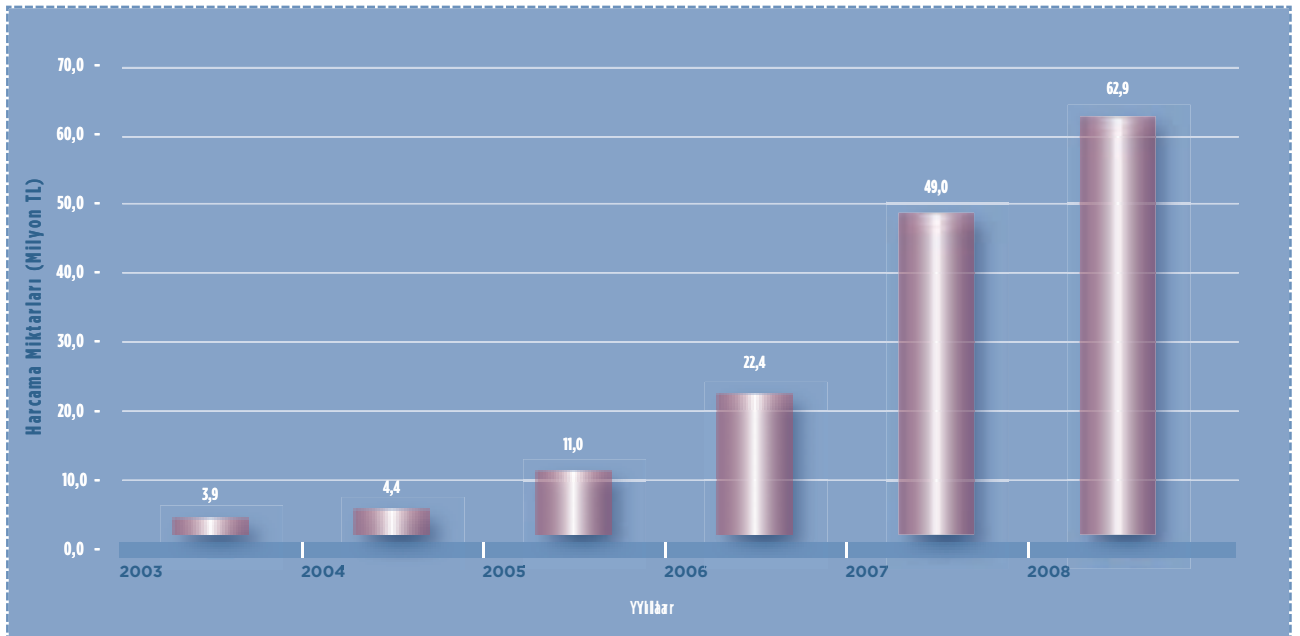

Şekil 34. Yıl içinde Desteklenen/ Burs Alan Toplam Bilim İnsanı Sayısının Yıllara Göre Dağılımı¹⁰

¹⁰ 2007 yılından itibaren destek ve başvuru rakamları hesaplanırken 2217, 2223 ve 2229 kodlu destek programları kapsamındaki etkinlikler için katılımcı sayıları dikkate alınmıştır.

Şekil 35. TÜBİTAK BİDEB Tarafından Bilim İnsanlarına Verilen Destek Tutarı⁵

Şekil 36. Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı Yıllara Göre Harcama Miktarları⁵

Yeni TÜBİTAK BİDEB Destekleri

Başbakan Sayın R. Tayyip ERDOĞAN ve İspanya Hükümet Başkanı J.L.R. ZAPATERO'nun öncülüğüyle başlatılan, Üst Düzey Grubun

rehberliğinde sürdürülen bir Birleşmiş Milletler projesi olan "Medeniyetler İttifakı Girişimi" çerçevesinde Başkanlık genelgesi ile kabul edilen "Medeniyetler İttifakı Ulusal Planı"

kapsamında medeniyetler ittifakı, kültürler arası diyalog, çatışma önleme ve çözme gibi alanlarda çalışma yapacak öğrencilere ve akademisyenlere çeşitli burslar tahsis edilmesinin sağlanması

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

görevi TÜBİTAK'a verilmiştir. Bu bağlamda Sosyal ve Beşeri Bilimler alanlarında, "Medeniyetler İttifakı Projesi"nin incelenmesine ve araştırılmasına katkı sağlayacak konuları belirlemek, ayrıca bu süreçte oluşturulacak akademik platformun yapısı konusunda görüş alışverişinde bulunmak üzere 30 Temmuz 2008 tarihinde TÜBİTAK Başkanlık binasında bir ortak akıl toplantısı gerçekleştirilmiştir. Konunun uzmanlarının katıldığı ortak akıl toplantısı sonucunda, "Medeniyetler İttifakı Projesi" çerçevesinde öncelikli alanlar saptanmış ve toplantıda saptanan öncelikli alanlar Bilim Kurulunun 6 Eylül 2008 tarih ve 167 sayılı toplantısında öncelikli alanlar olarak kabul edilmiştir. Bu alanlarda yurt dışında araştırma yapacak Türk araştırmacılar ile Türkiye'de araştırmalarına devam eden yabancı araştırmacıların mevcut burs programları içinde desteklenmesi çerçevesinde "Doktora Öğrencileri İçin Yurt Dışı Araştırma" ve "Yabancı Uyraklıklar İçin Araştırma Burs Programları"nın kapsamı ders aşamasını bitirmiş tezli yüksek lisans öğrencilerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Ayrıca BTYK'nın 11. toplantısında alınan 2005/9 no'lu kararda yer alan "Ulusal Uzay Araştırmaları Programı" çerçevesinde belirlenen hedeflere ulaşmak için yeterli sayıda ve gerekli nitelikte uzmanın kısa vadede yetiştirilmesi amacıyla Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı uygulamaya konulmuştur. Bu programla ülkemizin uzay bilim ve teknolojileri alanında ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine katkı sağlamak hedeflenmektedir. 2008 yılında toplam 12 kişi bu program kapsamında yurt dışında yüksek lisans eğitimlerine başlamıştır.

TÜBİTAK BİDEB'in Uluslararası İşbirliği Kapsamındaki Faaliyetleri

TÜBİTAK ve Avrupa Komisyonu'nun Ortak Araştırma Merkezi (Joint Research Centre-JRC) Genel Müdürlüğü arasında 5 Temmuz 2007 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı gereğince yılda 20 Türk araştırmacının 1 yıl süre ile JRC Enstitülerinde doktora/doktora sonrası araştırma yapması için pozisyonların açılması öngörülmüştür. Bu çerçevede iki kurumun temsilcilerinden oluşan bir çalışma grubu kurulmuş ve ön hazırlıklar tamamlanmıştır. Bu kapsamda araştırmacılar,

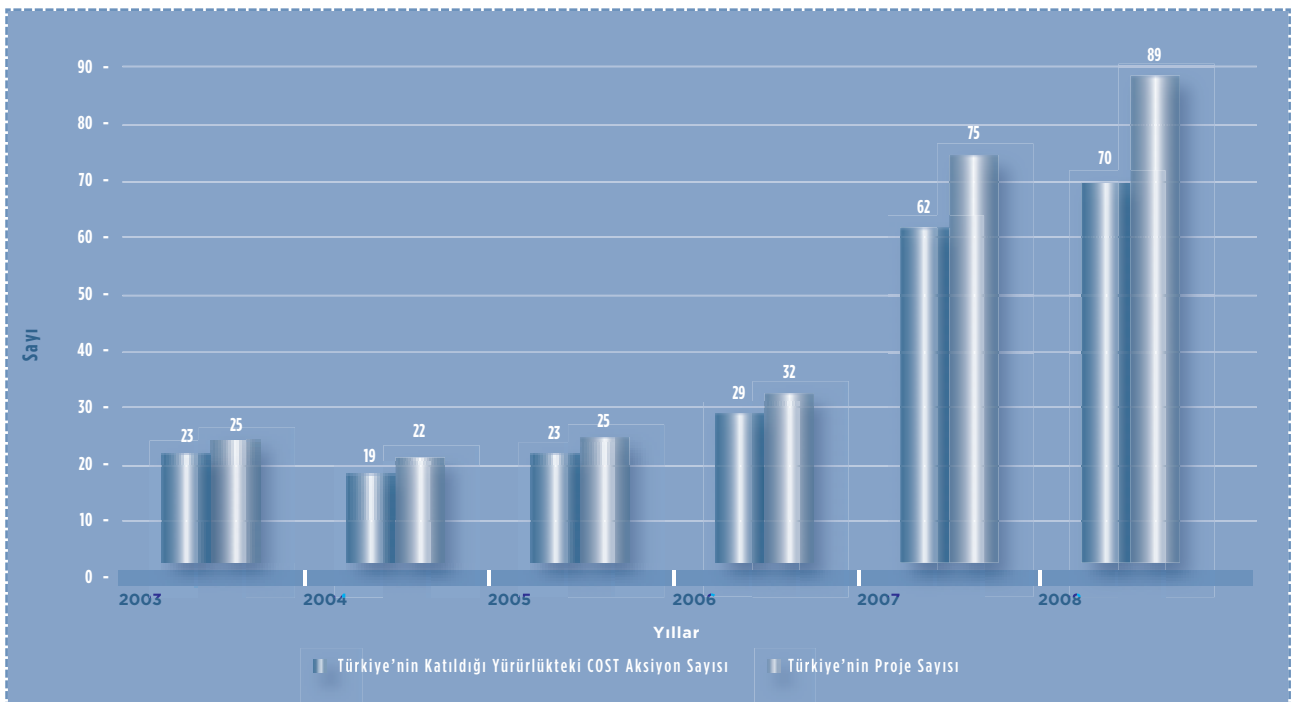
BİDEB tarafından yürütülmekte olan "Yurt Dışı Araştırma Burs Programı" (doktora yeterliliğini alan öğrenciler için) ile "Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı"na başvurmaları konusunda yönlendirilmişlerdir. 2008 yılı 1. döneminde doktora ve doktora sonrası seviyede 12 araştırmacı desteklenmiştir.

1.2.5. Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri

1.2.5.1. Çok Taraflı İşbirliği

COST European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research (Bilimsel ve Teknik Araştırma Alanında Avrupa İşbirliği)

Türkiye'nin 1971 yılından bu yana üyesi olduğu ve ülkemizdeki bilimsel sekreteryası TÜBİTAK tarafından yürütülmekte olan COST Programı çerçevesinde, 2008 yılı içinde COST aksiyonlarının ülkemiz araştırmacılarına duyurulması ve aksiyonlara katılımın sağlanması ile ilgili faaliyetler sürdürülmüştür. 2008 yıl sonu itibarıyla ülkemiz 70 aksiyona 89 proje ile katılmıştır (bk. Şekil 37).

Şekil 37. Katılınan COST Aksiyon ve Proje Sayısı

EMBC/EMBO – European Molecular Biology Conference/Organization (Avrupa Moleküler Biyoloji Konferansı/Örgütü)

20–22 Şubat 2008 tarihlerinde Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen EMBO Genç Bilimciler Forumuna, TÜBİTAK mali katkıda bulunmuştur. Forum kapsamında TÜBİTAK tarafından genç araştırmacılara EMBO'nun sunduğu fırsatlar tanıtılmıştır.

EMBO 39. Olağan Yıllık Toplantısı 24 Kasım 2008'de İngiltere Hinxton'da yapılmıştır. Toplantıda ülkemizi EMBC Delegemiz Prof. Dr. Ahmet ADEMOĞLU temsil etmiştir. EMBO burslarının yararları ile daha fazla yaygınlaştırılması ve ülkelerin katkı paylarının konuşulduğu toplantıda bu sene Yerleşim Desteği Ödülünü kazanan araştırmacılar açıklanmıştır. EMBO'nun tersine beyin göçünü teşvik eden programı olan Yerleşim Desteğini 2006 ve 2007 yıllarında kazanan ikişer araştırmacı ile birlikte bu sayı toplam 5 Türk araştırmacıya yükselmiştir (bk. Tablo 12).

Tablo 12. 2008 Yılında EMBO Yerleşim Desteği Kazanan Türk Araştırmacı

Adı Soyadı (Yılı)	Kurumu / Üniversitesi (İli)
Doç. Dr. Ertuğrul KILIÇ (2008)	Yeditepe Üniversitesi (İstanbul)

ESOF-Euroscience Open Forum (Avrupa Bilim Forumu)

ESOF'un temel amacı toplumun her kesiminde bilim ve teknolojinin önemini tanıtmak ve bilimsel ve teknolojik son gelişmeleri herkesin anlayabileceği bir şekilde tüm toplum katmanlarına aktarmaktır.

Euroscience (Avrupa Bilim) kuruluşu tarafından 18-22 Temmuz 2008 tarihlerinde düzenlenen

ESOF etkinliğine katılım sağlanmıştır. ESOF 2008 etkinliğine, toplam 63 ülkeden 4.115 kişi katılmıştır. Konuşmacılar BTY alanındaki “en iyi”lerden seçilmiş ve çeşitli tematik alan ve konularda 100'ün üzerinde oturum gerçekleştirilmiştir. Etkinliğin, ülkemiz adına lobi ve ilişki ağı kurma açısından çok önemli olduğu görülmüştür. 2010 yılında İtalya Torino'da düzenlenecek olan 4. ESOF Toplantısının Program Komitesi üyeliğine ve 2012 yılında İrlanda Dublin'de yapılacak 5. ESOF Toplantısı'nın Yönetim Kurulu üyeliğine TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ davet edilmiştir. 2014 yılında yapılacak 6. ESOF Toplantısı'nın Türkiye'de yapılması için hazırlık çalışmaları başlatılmıştır. Kararlaştırılan temalar ve program çerçevesinde, 15 Aralık 2008'de yayınlanan ESOF 2010 Öneri Çağrısı, TÜBİTAK tarafından ilgililere geniş bir şekilde duyurulmuştur.

ESF-European Science Foundation (Avrupa Bilim Vakfı)

ESF faaliyetlerinde TÜBİTAK aktif bir şekilde temsil edilmiştir. Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Daimi Komite Toplantıları, EUROCORES (Avrupa İşbirliği Araştırma Projeleri Programı) toplantılarına, çalıştaylara ve Üye Organizasyonlar Forumu toplantılarına TÜBİTAK temsilcileri katılarak bu konulardaki gelişmeleri takip etme ve yönlendirebilme olanağı bulmuşlardır.

17-19 Nisan 2008 tarihleri arasında ESF Yönetim Konseyi, EUROHORCs Genel Kurulu ve Yönetim Kurulu Toplantıları İstanbul'da yapılarak ülkemiz adı geçen toplantılara ev sahipliği yapmıştır. Bu toplantılarda halihazırda takip edilen bilim politikalarının bir değerlendirilmesi yapılmış olup, bahsi geçen kuruluşlara üye olmak isteyen adayların durumu gözden geçirilerek üyelik başvuruları oylamaya sunulmuştur.

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ, 26-27 Kasım 2008 tarihlerinde İsveç'te düzenlenen ESF Bilim Politikası Konferansına ve Genel Kurul Toplantısına katılmış ve Konferansın sonuç kısmında yer alan “Global Challenges and Research: Lessons to take home” başlıklı panel oturumunda davetli konuşmacı olarak yer almıştır.

TÜBİTAK Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığında görev yapmakta olan bir Uzman Yardımcısı, ESF'de 1 Eylül-31 Aralık 2008 tarihleri arasında çalışmak üzere seçilmiştir. ESF'ye üye olduğumuz 1971 yılından bu yana ilk kez bir TÜBİTAK çalışanı böyle bir olanağa hak kazanmış olup, böylece ESF ile idari olarak etkileşim ve diyalogumuz artmıştır. Söz konusu TÜBİTAK görevlisinin çalışmaları ESF tarafından başarılı bulunarak, görev süresinin Şubat 2009 sonuna kadar uzatılması önerilmiş ve bu öneri uygun bulunmuştur.

EUROHORCs-European Heads of Research Councils (Avrupa Araştırma Kurumları Başkanları)

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ, 11 Eylül 2008 tarihinde EuroHORCs Yönlendirme Komitesi Toplantısına katılmış ve EUROHORCs Başkan ve Başkan Yardımcıları seçimi için oluşturulan 3 kişilik Komiteye başkanlık etmiştir. Böylece 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren göreve başlayacak olan yeni Başkan ve Başkan Yardımcılarının seçiminde, bu süreçte aday ülkelerden katılan ilk ülke olarak, ülkemiz büyük rol oynamıştır. Komite tarafından önerilen adaylar, 8 Ekim 2008 tarihinde Viyana, Avusturya'da gerçekleştirilen EUROHORCs Genel Kurulunda kabul edilmiştir.

NATO-North Atlantic Treaty Organization (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü)

NATO Barış ve Güvenlik İçin Bilim (SPS) Komitesi

Toplantılarına, NATO Enformasyon ve İletişim Güvenliği (ICS) Panel ve NATO Beşeri ve Sosyal Dinamikler (HSD) Panel Toplantılarına ilgili temsilciler katılmıştır.

NATO SPS Komitesinin boşalan panellerinden ICS paneline, TÜBİTAK tarafından aday gösterilen TÜBİTAK UEKAE'den Dr. Orhun KARA, söz konusu göreve 4 yıl süreyle (2009-2012) seçilmiştir.

ICSU-International Council for Science (Uluslararası Bilim Konseyi)

ICSU'nun bünyesinde faaliyet gösteren bilimsel birliklerden, Uluslararası Radyo Bilimi Birliği'nin (International Union of Radio Science-URSI) 10-17 Ağustos 2008 tarihleri arasında Chicago, ABD'de yapılan 29. Genel Kurul Toplantısı'na TÜBİTAK URSI delegesi katılmış, yapılan oylamada URSI'nın bir sonraki (2011) Genel Kurul Toplantısı'nın İstanbul'da yapılmasına karar verilmiştir.

ICSU'nun alt birliklerinden Okyanus Araştırmaları Bilimsel Komitesi'nin (Scientific Committee on Oceanic Research-SCOR) 20-21 Ekim 2008 tarihlerinde Massachusetts, ABD'de yapılan 50. Yıl Sempozyumuna TÜBİTAK adına katılmak üzere İstanbul Üniversitesi'nden Doç. Dr. Yelda AKTAN TURAN seçilmiştir. Doç. Dr. TURAN sempozyuma tüm masraflarının karşılandığı bir burs alarak katılmaya hak kazanmış; alanında yeni bağlantılar kurma, çalışmalarını kendi konusunda dünyanın bir çok yerinden gelen araştırmacılara sunma ve ortak proje hazırlama olanağı bulmuştur.

Uzay Alanında Faaliyet Gösteren Uluslararası Kuruluşlar

■ ESA-European Space Agency (Avrupa Uzay Ajansı): 2008 yılı içinde ESA'nın Avrupa Komisyonu ile birlikte düzenlediği "GMES

7.Çerçeve Programı" konulu toplantısına Brüksel'deki TURBO Ofisinden (Turkish Research and Business Organisations-Türkiye Araştırma ve İş Organizasyonları) katılım sağlanmıştır. Avrupa Uzay Ajansı'nın (ESA) Hollanda'daki bağlı kuruluşu olan Avrupa Uzay Araştırma ve Teknoloji Merkezi'ne (ESTEC) 4 Temmuz 2008 tarihinde TÜBİTAK koordinatörlüğünde 18 kişilik bir heyet ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret; ülkemiz kuruluşlarının ESA tesislerinden faydalanması ve ESA ile ikili işbirliğinin geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu ziyaretler sonucunda ESA ile mevcut işbirliğini harekete geçirmek, tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını artırmak gibi önemli kararlar alınmıştır. Bu kararlar ESA ile yol haritasının çizilmesinde önemli rol oynayacaktır.

■ GEO-Group on Earth Observations (Yer Gözlem Grubu): GEO'ya üyeliğimiz 21 Temmuz 2008 tarihinde GEO'nun web sayfasında da yayınlanarak resmîyet kazanmış, GEO çalışmalarını izleyecek temsilcilerin ataması yapılmış ve Dışişleri Bakanlığının onayına sunulmuştur. 2008 yılında gerçekleştirilen GEO Üst Düzey Çalışma Grubu ve Genel Kurul toplantılarına TÜBİTAK tarafından katılım sağlanmıştır. Ayrıca GEO'nun yıl içinde düzenlediği çalıştaylara da TÜBİTAK temsilcisi tarafından katılım sağlanmış olup, bu çalıştaylarda TÜBİTAK, AB üyesi olmadığı halde bu grubun içinde yer alan tek kuruluş olmuştur. Bu açıdan bu toplantı ve çalıştayların ülkemize yeni projeler ve kolaylaştırıcı fırsatlar yaratması beklenmektedir.

■ EURISY: Rapor dönemi içinde, "EURISY Genel Kurulu ve 2009 Uzay Eğitimi Çalıştayı" etkinlikleri ile "EURISY Program Komite Toplantısı"na katılım sağlanmıştır. Ayrıca, TÜBİTAK EURISY'nin tam üyesi olması nedeniyle,

2008 yılından itibaren "Hubert Curien Ödülü"ne aday göstermeye hak kazanmıştır.

■ IAF-International Astronautical Federation (Uluslararası Havacılık ve Uzay Federasyonu): TÜBİTAK tarafından 2008 yılında IAF'a üyelik kararı alınmış olup, resmi katılım sürecinin tamamlanmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

■ BM COPUOS-Committee for Peaceful Uses of Outer Space/UBAKK (Birleşmiş Milletler Uzayın Barışçı Amaçlarla Kullanılması Komitesi): Uzay alanında BM COPUOS çerçevesindeki faaliyetlere katılım sağlanmıştır.

■ APSCO-Asia-Pacific Space Cooperation Organization (Asya-Pasifik Uzay İşbirliği Organizasyonu): 13-17 Ekim 2008 tarihlerinde APSCO heyeti ülkemizi ziyaret etmiştir. TÜBİTAK Başkanlık ve TÜBİTAK UZAY tarafından gerçekleştirilen görüşmelerde APSCO ile yakın gelecekteki işbirliği olanakları değerlendirilmiştir. Ülkemiz tarafından 1 Haziran 2006 tarihinde imzalanan APSCO Sözleşmesinin TBMM tarafından onaylanması beklenmektedir.

■ COSPAR-Committee on Space Research (Avrupa Uzay Araştırmaları Komitesi): ICSU'ya bağlı bir komite olan COSPAR'ın toplantılarına da 2008 yılı içinde katılım sağlanmıştır.

■ TÜBİTAK Başkanlığı bünyesinde "Uzay İşleri Çalışma Grubu" oluşturulmuştur. Bu grup düzenli olarak koordinasyon toplantıları gerçekleştirmektedir. Şimdiye kadar gerçekleşen üç toplantıda görev dağılımı, uzay alanında faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla izlenecek yol haritası ve 2009 hedefleri belirlenmiştir.

■ 2008 yılı içerisinde TÜBİTAK'ın uzay konulu yüksek lisans eğitim bursundan yararlanmaya hak kazanan 11 bursiyer yurtdışı eğitime gönderilmiştir. Bursiyerlere yönelik uyum programı düzenlenmiştir.

KEİ-Karadeniz Ekonomik İşbirliği Bilim ve Teknoloji Çalışma Grubu

KEİ Bilim ve Teknoloji Çalışma Grubu içerisinde ülkemizi TÜBİTAK temsil etmektedir. Bu yıl içerisinde, 6-7 Kasım 2008 tarihlerinde Bulgaristan'da yapılan B&T Çalışma Grubu Toplantısına hem TÜBİTAK'tan hem de Türkiye Bilimler Akademisi'nden (TÜBA) katılım sağlanmıştır.

İKÖ- Organization of Islamic Conference (İslam Konferansı Örgütü) COMSTECH (Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi)- Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi

28-30 Mart 2008 tarihlerinde İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Daimi Komitesi (COMSTECH) tarafından Pakistan'da düzenlenen "Stakeholders' Workshop on the Establishment of Technology and Innovation Policy Research Centre" başlıklı etkinliğe ve 1-3 Nisan 2008 tarihlerinde yapılan COMSTECH 13. Genel Kurul Toplantısı'na TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Ömer Z. CEBECİ katılmıştır. Toplantı sırasında bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin önemi, ülkelere yansımaları ve ülkelerin gelişmesindeki etkin rolü tartışılmış ve "Beyin Göçü"nün İKÖ üyesi

ülkeler için önemli bir sorun olduğu belirtilmiştir.

13-15 Temmuz 2008 tarihlerinde İstanbul'da yapılan İKÖ İslam Dünyası Yenilik Atlası (Atlas of Islamic World Innovation) konulu toplantıya TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Ömer Z. CEBECİ ile İKÖ Kurumsal Temas Noktası ve Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığından bir başuzman katılmıştır. Toplantıda Prof. Dr. Ömer Z. CEBECİ tarafından bir sunum gerçekleştirilmiştir. Yapılan toplantı sonucunda İran, Malezya ve Ürdün'ün projenin uygulanacağı pilot ülkeler olmasına karar verilmiştir.

INTAS-International Association for the promotion of co-operation with scientists from the New Independent States (Yeni Bağımsızlığa Kavuşan Ülkelerden Bilim İnsanları ile İşbirliğini Özendirme Kurumu)

Yıl içinde yapılan INTAS Genel Kurul toplantılarına TÜBİTAK temsilcisi tarafından katılım sağlanmıştır. Bu toplantılarda INTAS arşivinin ve varlıklarının devri konularında kararlar alınmıştır. Ayrıca AB INCO-NET.EECA (International Cooperation-Networking for Eastern European and Central Asia- Doğu Avrupa ve Orta Asya için Uluslararası İşbirliği Ağı) projesinde, INTAS analizleri

kapsamında yürütülecek proje görevleri için INTAS veri tabanının söz konusu projenin kullanımına açılması hususlarının gündeme alınması sağlanmıştır.

1.2.5.2. İkili İşbirliği

İmzalanan Anlaşma/Uygulama Protokolü/MoU'lar 2008 yılında imzalanan anlaşmalar, uygulama protokolleri, mutabakat zaptı(MoU) ve tutanaklar ile ilgili bilgiler Tablo 13'de verilmiştir.

Ortak Toplantı ve Çalıştaylar

■ Türk-Alman İşbirliği Konseyi (TAİK) Bilim, Araştırma ve Teknoloji Çalışma Grubu Toplantılarında alınan kararlar doğrultusunda; 17-19 Mart 2008 tarihlerinde Wolsburg/Almanya'da "Türk-Alman Otomotiv Çalıştay", 30 Haziran-1 Temmuz 2008 tarihlerinde ise Borken/Almanya'da sağlık alanında ortak bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştaylara katılan toplam 30 Türk ve Alman bilim insanına ikili işbirliği ve AB 7. Çerçeve Programı kapsamında ortak projeler üretme ortamı sağlanmıştır.

TAİK 14. Toplantısı 24-25 Nisan 2008 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda eşbaşkanlığını TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN'ın yaptığı 14. TAİK Bilim, Araştırma ve Teknoloji Çalışma Grubu Toplantısı'nda, 2008-2009 Eylem Planı üzerinde mutabakata varılmıştır.

2008-2009 Eylem Planı doğrultusunda 12-14 Kasım 2008 tarihlerinde TÜBİTAK TÜSSİDE'de TÜBİTAK ve Federal Almanya Eğitim ve Araştırma Bakanlığı (BMBF) tarafından desteklenen "Sürdürülebilir Enerji" konusunda bir çalıştay düzenlenmiştir. Yaklaşık 60 bilim insanının katıldığı çalıştayda ikili işbirliği ve AB 7. Çerçeve Programı kapsamında ortak projeler üretme ortamı sağlanmıştır.

Tablo 13. 2008 Yılında İmzalanan Anlaşma/Uygulama Protokolü/MoU/Tutanaklar

TARİH	YER	DÜZEYİ	BAŞLIĞI
7 Nisan 2008	Ankara	Kurumlararası	TÜBİTAK ile Çin Halk Cumhuriyeti Bilim ve Teknoloji Bakanlığı Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşması
24 Nisan 2008	Ankara	Kurumlararası	14. Türk-Alman İşbirliği Konseyi Tutanağı
8 Ekim 2008	Helsinki	Kurumlararası	TÜBİTAK ile Finlandiya Akademisi Arasında İşbirliği Niyet Mektupları
5 Aralık 2008	Ankara	Kurumlararası	TÜBİTAK ile Mısır Arap Cumhuriyeti Yüksek Eğitim ve Bilimsel Araştırma Bakanlığı Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Protokolü

2008-2009 Eylem Planı doğrultusunda 3-5 Aralık 2008 tarihlerinde TÜBİTAK TÜSSİDE’de sağlık, malzeme bilimi, yer bilimi ve çevre konularında Helmholtz ile ortak bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda çıkan ortak proje olasılıklarının yanı sıra katılımcıların önereceği 16 doktora öğrencisine TÜBİTAK ve Helmholtz tarafından ortak burs verilmesine karar verilmiş ve TÜBİTAK ile Helmholtz arasında bir İşbirliği Protokolü hazırlanmıştır.

Türk ve Alman sanayici ve akademisyenlerinin hazırladığı projeleri desteklemek amacıyla “2+2 Programı”nın başlatılması için çalışmalar devam etmektedir. Türkiye’den bir sanayi ve bir üniversite ile Almanya’dan bir sanayi ve bir üniversiteden ortağı olan projelere destek vermek üzere BMBF ile mutabakata varılmış, proje çağrısı ve proje destekleme esasları hazırlanmıştır.

■ TÜBİTAK Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Ömer CEBECİ, 5-7 Ekim 2008 tarihinde Kyoto, Japonya’da düzenlenen “Fifth Annual Meeting of the Science and Technology in Society Forum”a katılmıştır.

Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah GÜL başkanlığında 20 Ekim 2008 tarihinde gerçekleştirilen “2010 Türkiye’de Japonya Yılı” Danışma Konseyi toplantısına TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ katılmıştır. Bu sayede, Türkiye ile Japonya arasında bilim ve teknoloji alanında işbirliği için iyi bir başlangıç zemini oluşturulmuştur. Hemen ertesinde, 21-22 Ekim 2008 tarihinde İstanbul’da yapılan OECD Bilim ve Teknoloji Politikaları Komitesi (CSTP) toplantısında TÜBİTAK Başkanı ile Japonya Eğitim, Kültür, Spor, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (Ministry of Education, Culture, Sports, Science

and Technology-MEXT) Bilim ve Teknoloji Politikaları Başkan Yardımcısı arasında yapılan görüşmede, ilk adım olarak, iki ülke araştırmacılarının bir araya getirilerek 2009 yılı içinde ortak bir çalıştay yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu çalıştay kapsamında ortak işbirliği alanlarının belirlenebilmesi için karşılıklı görüşmeler başlatılmıştır.

■ Kore’nin bilim ve teknoloji politikaları ve etki analizi konusunda çalışmalar yapan ve hükümet tarafından finansal olarak desteklenen uzman bir araştırma enstitüsü olan STEPI (Kore Bilim ve Teknoloji Politikası Enstitüsü) ile de işbirliği konusunda ön girişimler başlatılmış ve bu amaçla TÜBİTAK ve STEPI arasında imzalanması öngörülen “İşbirliği Mutabakat Zaptı” taslağı Dışişleri Bakanlığı’na iletilmiştir.

■ 1991 yılında, Rusya’da mühendislik alanındaki Ar-Ge çalışmalarını bir araya getirmek amacıyla kurulan Rusya Mühendislik Bilimler Akademisi (REAS) üyeliğine, 14 Şubat 2008 tarihinde Moskova-Rusya’da yapılan oylama ile, TÜBİTAK MAM Başkan Vekili Önder YETİŞ ve TÜBİTAK MAM Malzeme Enstitüsü Başuzman Araştırmacısı Prof. Dr. Kerim ALLAHVERDİ, yabancı bilim insanı olarak seçilmişlerdir. Bu üyeliklerin, Rusya ve diğer ülkelerde sivil ve savunma kurumlarında yapılan işleri yakından takip etmek ve araştırmaların sonuçlarını üye akademik kuruluşlar ile paylaşmaya, işbirliği konularını belirlemeye yardımcı olarak, ülkemizde yaratılan teknolojilerin uluslararası boyutta bilinirliğine hizmet edeceği, ülkemizin bilim ve rekabet gücünün artmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. REAS üyeleri arasında ilk defa Türk bilim insanları yer almışlardır.

■ 2008 Nisan ayında TÜBİTAK MAM Başkan Vekili

Önder YETİŞ Ukrayna Teknolojik Bilimler Akademisi’ne üye seçilmiştir.

Milletvekilleri ve üst düzey yöneticilerden oluşan, 14 kişilik Ukrayna Bilim ve Eğitim Komisyonu üyelerine Ulusal Yenilik Sistemi’nin tanıtılmasına yönelik olarak, 28 Nisan-2 Mayıs 2008 tarihleri arasında İstanbul’da bir etkinlik gerçekleştirilmiştir. Program dâhilinde, TÜBİTAK Gebze yerleşkesindeki bazı enstitülere tanıtım gezileri düzenlenmiş ve TÜBİTAK BIS-RTD projesi kapanış konferansına katılım sağlanmıştır.

26 Kasım-2 Aralık 2008 tarihleri arasında TÜBİTAK MAM Başkan Vekili Önder YETİŞ başkanlığında 3 kişilik bir heyet, işbirlikleri geliştirmek amacıyla Ukrayna’daki çeşitli araştırma kuruluşlarını ziyaret etmiştir. Söz konusu ziyaret vesilesiyle, TÜBİTAK MAM Başkan Vekili 1 Aralık 2008 tarihinde Ukrayna Ulusal Bilimler Akademisi’nin (NASU) 90. Yıldönümü kutlamasına katılmıştır.

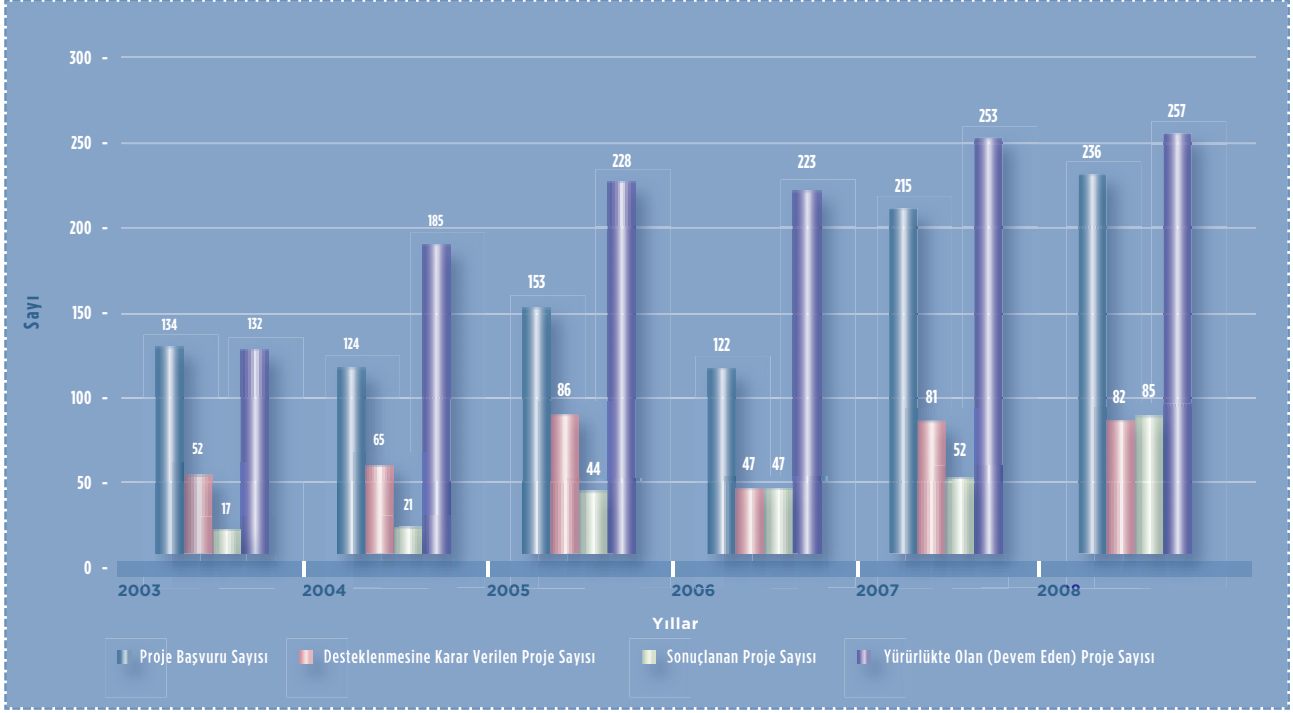
İkili İşbirliği Anlaşmaları Çerçevesinde Ortak Proje Önerileri Çağrıları

Mevcut ikili işbirliği anlaşmaları çerçevesinde 2008 yılında, Almanya Eğitim ve Bilim Bakanlığı (BMBF), Çin Halk Cumhuriyeti Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (MOST), Fransa Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi (CNRS), Kore Araştırma Vakfı (KRF), Macaristan Araştırma ve Teknoloji Ofisi (NKTH), Makedonya Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Rusya Temel Araştırma Vakfı (RFBR), Slovenya Araştırma Ajansı (ARRS), Ukrayna Bilimler Akademisi (NASU) ile ortak proje öneri çağrılarının çıkmıştır. 2008 yılında yeni çıkan ve mevcut çağrılar çerçevesinde TÜBİTAK’a toplam 187 proje önerisi iletilmiştir (bk. Tablo 14).

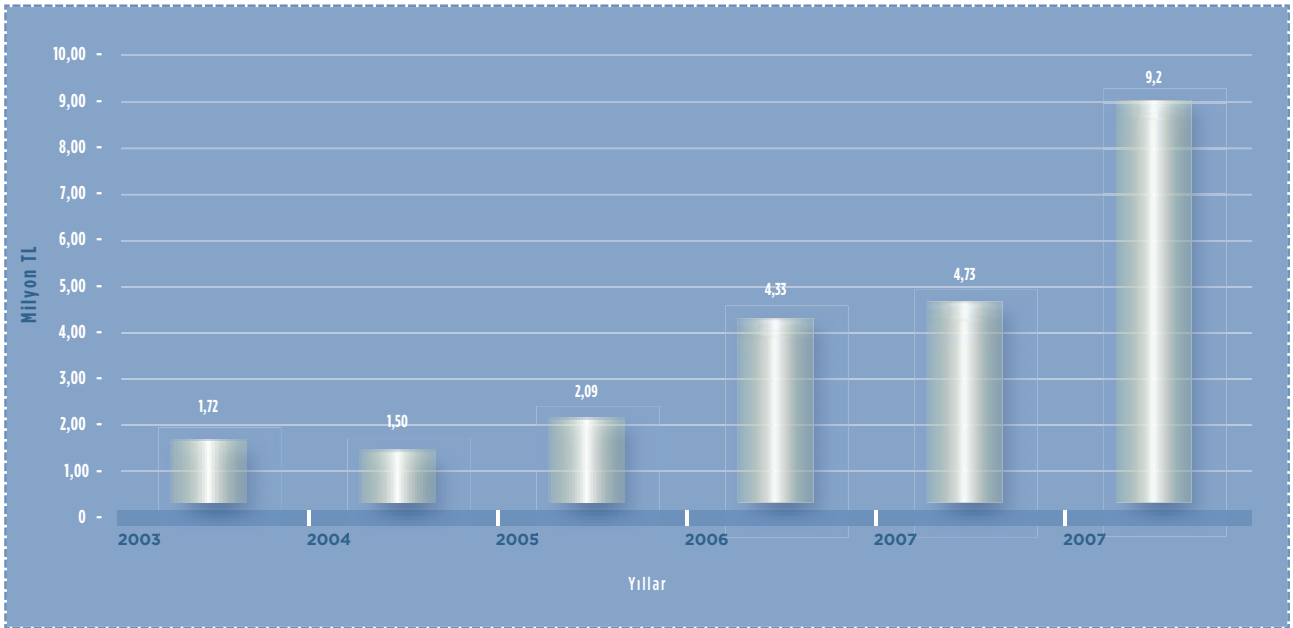
Tablo 14. İkili İşbirliği Anlaşmaları Kapsamındaki Araştırma Projeleri

	2008 Yılında Önerilen Projeler	31 Aralık 2008 Tarihi İtibariyle Yürürlükte Olan Projeler
ABD – NSF	6	10
Almanya – DFG	3	4
Almanya-BMBF	9	17
Almanya-BMBF-Inten C	24	6
Belarus-NASB	1	3
Bulgaristan Bilimler Akademisi	4	12
Çin-MOST	4	-
Fransa – Dışişleri Bakanlığı	-	13
Fransa – CNRS	12	8
Hindistan – CSIR	-	1
İtalya – CNR	-	9
İtalya-Dışişleri Bakanlığı	-	10
Kore – KRF	7	6
Macaristan – NKTH	20	7
Makedonya Bilim Bakanlığı	14	6
Moğolistan-MAS	-	1
Pakistan-Bilim ve Teknoloji Bakanlığı	4	2
Romanya-ANCS	-	9
Rusya-RFBR	58	-
Slovak Bilimler Akademisi	4	2
Slovenya – ARRS	6	13
Tunus – SERST	-	1
Ukrayna – NASU	11	8
Ukrayna-Eğitim ve Bilim Bakanlığı	-	6
Yunanistan – GSRT	-	21
TOPLAM	187	175

2008 yılında yürürlükte olan (devam eden) ikili ve çok taraflı uluslararası proje sayısı 257 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 38). 2008 yılı içerisinde ikili ve çok taraflı uluslararası projelere aktarılan toplam tutar ise 9,2 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 39).

Şekil 38. İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Proje Sayısı

Şekil 39. Yıl İçerisinde İkili ve Çok Taraflı Uluslararası Projelere Aktarılan Toplam Tutar⁵ (Milyon TL)

Heyet ziyaretleriyle ilgili bilgiler Tablo 15 ve Tablo 16'da verilmiştir.

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

Tablo 15. Kurumumuza Yapılan Ziyaretler ¹¹

Tarih/Yer	TÜBİTAK Heyeti Başkanı	Yabancı Heyet Başkanı	Amacı/Sonucu
16 Ocak 2008, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	İsrail'in Ankara Büyükelçisi Gabby LEVY	Büyükelçi, TÜBİTAK ile İsrail Bilim Bakanlığı (MOS) arasındaki Protokolün hayata geçirilebilmesi için işbirliğine hazır olduğunu belirtmiştir.
14 Şubat 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	İsviçre Ulusal Enerji Ofisi Direktörü Walter STEINMANN	Enerji ve bilim-teknoloji alanındaki işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.
31 Ocak 2008, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Şili'nin Ankara Büyükelçisi Francisco MARAMBIO VIAL	Karşılıklı işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.
29 Şubat 2008, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Mısır'ın Ankara Büyükelçisi Dr. Alaa El HADIDI	Ziyaret sırasında yapılan görüşmeler sonucunda Mısır tarafı TÜBİTAK'a bir işbirliği Anlaşması taslak metni iletmıştır.
25 Mart 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Singapur Bilim Teknoloji ve Araştırma Ajansı (A*STAR) Başkanı Sn. Chuan Poh LIM	İki ülke arasında, özellikle yüksek lisans, doktora ve doktora sonrası akademik çalışmalara yönelik işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.
7 Nisan 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	ÇHC Bilim ve Teknoloji Bakanlığı (MOST)/ Li XUEYONG (Bakan Yardımcısı)	Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.
9 Nisan 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Hollanda Uzay Ajansı (NIVR) Başkanı Direktörü Ger NIEUWPOORT	Uzay alanında işbirliği görüşmeleri.
20 Mayıs 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	İngiltere Ankara Büyükelçiliği Ticaret ve Yatırım Bölümü/Paul HARDY	Gıda güvenlik ve kontrol yöntemleri ve diğer işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.
30 Haziran 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	İsrail Technion Teknoloji Enstitüsü Başkan Yardımcısı Prof. Moshe EIZENBERG	TÜBİTAK-MOS Protokolü çerçevesinde işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.
9 Temmuz 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Fransız Kalkınma Ajansı (AFD)/Thomas HUSSON	İşbirliği olanakları değerlendirilmiştir.
6 Ağustos 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN Başkan Yardımcısı,	Kazakistan Nükleer Teknolojiler Parkı (PNT) Başkanı/ Abzal KUSAINOV	İşbirliği ve teknoloji transferi olanakları görüşülmüştür.
21 Ağustos 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer CEBECİ, Başkan Yardımcısı	Bangladeş Ulusal Savunma Koleji/ Korgeneral Mohd Aminul KARIM	TÜBİTAK'ın tanıtımı yapılmış ve bilim ve teknoloji alanına yönelik fikir alış verişinde bulunulmuştur.
14 Ekim 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Moğolistan Bilimler Akademisi (MAS) Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Norovyn ALTANSUKH	TÜBİTAK-MAS Anlaşması çerçevesinde işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla, TÜBİTAK heyeti Moğolistan'a davet edilmiştir.

¹¹ Ülkemizde Ar-Ge için ayrılan bütçenin artırılmasına paralel olarak bilim-teknoloji alanında kaydedilen gelişmeler sonucunda, yabancı ülkelerdeki bilim kuruluşlarının ülkemizde işbirliği oluşturma yönündeki girişimleri 2008 yılında da artarak devam etmiştir.

Tarih/Yer	TÜBİTAK Heyeti Başkanı	Yabancı Heyet Başkanı	Amacı/Sonucu
16 Ekim 2008, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Ukrayna Ankara Büyükelçisi Dr. Sergiy KORSUNSKYI	Bilim ve teknoloji alanında işbirliğinin geliştirilmesine yönelik fikir alışverişinde bulunulmuştur.
17 Ekim 2008, Gebze	MARMARA TEKNOKENT yetkilileri	Makedonya Trakya Bakanlığı Genel Sekreteri Loukas ANANINKAS	Marmara Teknokent tanıtılmış ve sunduğu olanaklar hakkında bilgi verilmiştir.
22 Ekim 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Ukrayna Düzenleyici Politikalar ve Girişimcilik için Devlet Komitesi Başkan Yardımcısı Andriy Olehovich HOTA	TUBİTAK'ın faaliyetleri tanıtılmış ve özel sektöre sağladığı destekler hakkında bilgi verilmiştir.
28 Ekim 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Kosova Bilim ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Nezir KOÇAJ	TÜBİTAK'ın faaliyetleri tanıtılmış, yabancı bilim insanlarına yönelik imkânlar hakkında bilgi verilmiştir.
4 Kasım 2008, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Kanada Ankara Büyükelçisi Mark E. BAILEY	Göreve yeni gelen Büyükelçiyle Kanada-Türkiye ilişkileri hakkında görüşülmüştür.
6 Kasım 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer CEBECİ, Başkan Yardımcısı	Kazakistan Ankara Büyükelçisi Bagdad AMREYEV	Bilim ve teknoloji alanında işbirliği olanakları ve imzalanmış işbirliği anlaşmasının aktif hale getirilmesi hususları ele alınmıştır.
6 Kasım 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Uluslararası Uygulamalı Sistemler Analiz Enstitüsü (IIASA) Direktörü Prof. Sten NILSSON	İki kurum arasında olası işbirlikleri konusunda görüşülmüştür.
14 Kasım 2008, Ankara	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Güney Kore Ankara Büyükelçisi Chang YEOB	Bilim ve teknoloji alanında işbirliğinin geliştirilmesine yönelik fikir alışverişinde bulunulmuştur.
21 Kasım 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer CEBECİ, Başkan Yardımcısı	KKTC Cumhurbaşkanı Mehmet Ali TALAT	TÜBİTAK ile KKTC kurumları arasındaki işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.
5 Aralık 2008, Ankara	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN, Başkan Yardımcısı	Mısır Arap Cumhuriyet Yüksek Eğitim ve Bilimsel Araştırma Bakan Yardımcısı Dr. Maged El SHERBEENY	Bilim ve Teknoloji İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

■ Ülkemizde Ar-Ge için ayrılan bütçenin artırılmasına paralel olarak bilim-teknoloji alanında kaydedilen gelişmeler sonucunda, yabancı ülkelerdeki bilim kuruluşlarının ülkemizle işbirliği oluşturma yönündeki girişimleri 2008 yılında da artarak devam etmiştir.

Tablo 16. TÜBİTAK Başkanının Yaptığı Başlıca Yurtdışı Ziyaretler ¹²

Tarih/Yer	TÜBİTAK Heyeti Başkanı	Görüşülen Kuruluşlar	Amacı/Sonucu
6-14 Nisan 2008, ABD	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Stanford ve Kaliforniya Üniversiteleri, "Turkish-American Business Connection", TASSA (Türk Amerikan Bilim İnsanları ve Akademisyenleri Birliği), Amerikan-Türk Konseyi (ATC)	TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket Yetiş, ABD'de görev yapan Türk araştırmacılarla bağlantılarını kuvvetlendirmek ve ABD'deki iş ve bilim dünyası ile işbirliklerimizi arttırmak amacıyla çeşitli konferanslara katılmış ve ziyaretlerde bulunmuştur. ATC tarihinde ilk defa "TÜBİTAK'ın himayesinde ABD ve Türkiye arasındaki Ar-Ge İşbirliğini Teşvik Etmek" başlıklı özel bir oturum gerçekleştirilmiştir.
7-11 Ekim 2008, Finlandiya, Estonya	Prof. Dr. Nüket YETİŞ, Başkan	Finlandiya Akademisi	Prof. Dr. YETİŞ, Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah GÜL ile beraber Finlandiya ve Estonya'ya ziyaretlerde bulunmuş ve Finlandiya Akademisi ile bir İşbirliği Anlaşması imzalamıştır. Her iki ziyaret kapsamında gerçekleştirilen Türk – Finlandiya ve Türk – Estonya İş Konseyi Toplantılarına katılan TÜBİTAK Başkanı tarafından, "Uluslararası Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği" konulu sunumlar gerçekleştirilerek ülkemizin bilim-araştırma potansiyeli tanıtılmıştır.

1.2.5.3. Avrupa Birliği (AB) 7. Çerçeve

Programı (ÇP) INCO-NET (Uluslararası İşbirliği Ağı) ve INCO ERA-NET (Uluslararası İşbirliği Avrupa Araştırma Alanı Ağı)

Projelerine Katılım

Avrupa Birliğinin 7. ÇP INCO Programı kapsamında, çeşitli bölgeler için bilim ve teknoloji alanında işbirliğini artırmak amacıyla açılan çağrı kapsamında 4 bölgeye yönelik INCO-NET (International Cooperation Networking) projeleri konsorsiyumuna TÜBİTAK katılmış, 1 Ocak 2008 tarihi itibarıyla projeler başlamıştır. Bu projelerin hedeflediği bölge ve proje adları aşağıda belirtilmekte olup, söz konusu projeler kapsamında yıl içinde gerçekleşen etkinliklere katılım sağlanarak, iş paketlerinde belirlenen görevler doğrultusunda sunumlar yapılmış, çalışmalar yürütülmüştür:

- Doğu Avrupa ve Orta Asya Bölgesine yönelik olan INCO.NET.EECA (S&T International Cooperation Network for Eastern European and Central Asian Countries) projesi,
- Güney Doğu Asya'ya yönelik olan SEA.EU.NET projesi,

- Akdeniz Bölgesine yönelik olan MIRA (Mediterranean Innovation and Research Coordination Action) projesi,
- Batı Balkanlara yönelik olan WBC.INCO-NET projesi.

TÜBİTAK'ın 2008 yılı içinde bazı AB ülkeleri ve ilgili üçüncü ülkeler ile konsorsiyum halinde baş vurmuş olduğu 5 INCO ERA-NET projesinin tamamı destek almaya hak kazanmıştır. Bu sonuçla, Türkiye, ilk defa 7. ÇP'nin herhangi bir çağrısında destek alan projelerin tamamında yer almış olmaktadır. Bu projeler ve ilgili olduğu bölge/ülke adları aşağıda verilmiştir:

- SEE-ERA.NET PLUS (Güney Doğu Avrupa Bölgesi)
- BS-ERA.NET (Karadeniz Bölgesi)
- ERA-NET RUS (Rusya)
- NEW INDIGO (Hindistan)
- KORANET (Güney Kore)

Avrupa Komisyonu ile anlaşma aşamasında olan INCO ERA-NET projelerinin koordinatörlerinden gelen talepler doğrultusunda istenen belgeler TÜBİTAK tarafından hazırlanarak gönderilmiştir. Projelere resmen, 2009 yılında başlanacaktır.

Diğer yandan, AB 7.ÇP INCO programının 3 Eylül 2008'de açılan çağrıları sonrasında yeni projelere (Güney Kafkasya ve Orta Asya'ya yönelik başlatılacak olan INCO-NET projesi ile Arap Körfez ülkelerine yönelik başlatılacak olan INCO-NET projesi) katılma faaliyetleri ayrıca devam etmektedir.

1.2.5.4. Avrupa Birliği (AB) Projelerine Katılım

AB 7. ÇP yaklaşık 53,2 Milyar Euro'luk fon büyüklüğü ile 2007 yılında başlamış olup 2013 yılında sona erecektir. Ülkemiz 6. ÇP için toplam fon büyüklüğünün %1,38'ine denk gelecek şekilde katkı payı öderken aynı oran 7.ÇP için %42 azalmıştır. Dolayısıyla ülkemizin 7. ÇP'ye aktaracağı katkı payının toplam fon büyüklüğünün %0,8'i mertebesinde gerçekleşeceği öngörülmektedir. Ülkemizin 7. ÇP katkı payı için 2008 sonu itibarı ile ödemeleri, ödemelerin AB hibelerinden karşılanan miktarı ile ulusal bütçeden ayrılan miktarı ve Türk ortakların aldığı fon miktarı Tablo 17'de gösterilmiştir:

¹² TÜBİTAK Başkanı Prof. YETİŞ, katıldığı çeşitli uluslararası toplantılar vesilesiyle gittiği yabancı ülkelerdeki T.C. Büyükelçiliklerini ziyaret ederek, Türkiye'de bilim ve teknoloji alanında kaydedilen gelişmeler konusunda bilgi vermiş ve ilgili ülkelerin bilim-teknoloji yapısı ve potansiyeli konusunda TÜBİTAK tarafından hazırlanan ülke dosyalarını Büyükelçilerimize sunmuştur.

Tablo 17. AB 7.ÇP Katkı Payları ve Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı ¹⁵

Ödeme Yılı	Katkı Payı			Alınan Fon Miktarı
	Hibe Katkısı (Milyon €)	Ulusal Kaynak (Milyon €)	Hibe Katkısı + Ulusal Kaynak (Milyon €)	Türk Ortakların Aldığı Fon Miktarı (Milyon €)
2007	12,5	9,9	22,4	17,6
2008	4,5	26,3	30,8	17,9
Toplam	17	36,2	53,2	35,5

AB ÇP dönemsel olarak Avrupa Komisyonu'nca yayınlanan çağrılarını takiben proje başvurusunda

bulunulan bir sistemdir. 1 Aralık 2008 itibari ile 7. ÇP çağrılarına ilişkin bilgiler Tablo 18'de yer almaktadır.

Tablo 18. AB 7. ÇP Çağrıları (2007-2008)

Çağrı Durumu	Sayı
Toplam Açılan Çağrı Sayısı	139
Kapanan Çağrı Sayısı	109
Değerlendirmesi Tamamlanan Çağrı Sayısı	90

Avrupa Komisyonu'nca 2008 yılı içerisinde toplam 49 çağrı açılmıştır. Bu çağrılardan 30'unun değerlendirme aşaması tamamlanmıştır. Geri kalan 19 çağrı henüz değerlendirme aşamasındadır.

Söz konusu 30 çağrı 2008 yılının ilk dönemini kapsamakta olup, 2008 yılı 2. dönemine ilişkin hakem değerlendirmeleri halen devam etmektedir. Dolayısıyla Türk ortakların aldığı fon miktarının artması beklenmektedir.

Başarılı projelerdeki özel sektör oranı ilk kez %25 seviyesine yükselmiştir. AB hedefinin %15 olduğu düşünüldüğünde ülkemiz özel sektör kuruluşlarının programa olan ilgisi dikkat çekmektedir.

Tablo 19. 2008 Yılı Çağrılarında Türk Kuruluşlarının Projelere Katılımı

	Türk Katılımcı Sayısı
Başvuru Sayısı	588
Kazanan Sayısı	117

¹⁵ Değerlendirilmesi tamamlanan 30 çağrıda Türk ortakların aldığı fon miktarıdır. Değerlendirme süreci devam eden ilave 19 çağrı bulunmaktadır.

Tablo 20. 2008 Yılı Çağrılarında Türk Ortakların Payının Katkı Payı ile Karşılaştırması

Türk Ortakların Payının, 2008 Yılı Toplam Katkı Payına Oranı	%60
Türk Ortakların Payının, 2008 Yılı Ulusal Bütçeden Karşılana Katkı Payına Oranı	%70

Bu başarıyı getiren ve 2008 yılında gerçekleştirilen önemli faaliyetler aşağıda verilmiştir:

Açık Çağrılara Yönelik Düzenlenen Etkinlikler: AB ÇP ile ilgilenen araştırma ve iş dünyasının

sektörel ve bilimsel çeşitliliği nedeniyle, farklı kesimlere yönelik özel etkinlikler tasarlanmış ve hayata geçirilmiştir. Etkinliklerin genel kapsamı, Türk araştırma ve iş dünyasının 7. ÇP'ye katılımını arttırmak amacıyla; farkındalık oluşturmak, proje hazırlama ile ilgili bilgileri

aktarmak ve başarı öykülerini paylaşmaktır. 2008 yılında AB ÇP UKO tarafından toplam 165 etkinlik gerçekleştirilmiş olup, bu etkinliklere yaklaşık 6.600 araştırma ve iş dünyası temsilcisi katılmıştır. Bu etkinliklerin dağılımı Tablo 21'de verilmektedir:

Tablo 21. 2008 Yılında AB 7. ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi Tarafından Açık Çağrılara Yönelik Düzenlenen Etkinlikler

Etkinlik/Eğitim Türü	Etkinlik Sayısı
Yurt İçi Bilgi Günü, Tematik Konferansı ve Proje Teklifi Sunma Eğitimleri	114
Yurt Dışı Çalıştay, Konferans ve İşbirliği Etkinlikleri	36
KOBİ'lere Yönelik Bilgilendirme Faaliyetleri	15
TOPLAM	165

AB 7. ÇP Çağrılarına yönelik düzenlenen geniş katılımlı etkinliklerden bazıları Tablo 22'de verilmektedir:

Tablo 22. AB 7.ÇP Çağrılarına Yönelik Düzenlenen Geniş Katılımlı Etkinlikler

Etkinlik Adı	İşbirliği Yapılan Kuruluşlar	Tarih/Yer/Katılımcı
AB Araştırma ve Geliştirme Programları KOBİ Konferansı	İstanbul Sanayi Odası İşbirliği	14-15 Şubat 2008, İstanbul, Yaklaşık 180 KOBİ
7. Çerçeve Programı Bilgi ve İletişim Teknolojileri Türkiye Konferansı	Avrupa Komisyonu, İTO, Türk Telekom	23 Ocak 2008, İstanbul, 250 Katılımcı
ERC – İleri Düzey Araştırmacı Desteği Açılış Konferansı	ERC	11 Ocak 2008, Ankara, 500 Katılımcı
Güvenlik Araştırmaları Konferansı	JRC, Slovenya Dönem Başkanlığı	17-18 Nisan 2008, Ankara, 350 Katılımcı
AB Genişleme Süreci: Deneyimler ve Beklentiler	18 ülke üniversiteleri, Avrupa Komisyonu	23-24 Haziran 2008, İstanbul, 150 Katılımcı

Avrupa Araştırma Alanı Kurulu (European Research Area Board-ERAB)

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ 11 Nisan 2008 tarihinde, Avrupa Araştırma Alanı Kurulu hedeflerine ulaşması yolunda girişimci politikaları geliştirme, destekleme ve değerlendirme misyonları ile oluşturulan “Avrupa Araştırma Alanı Kurulu” - European Research Area Board (ERAB) üyeliğine seçilmiştir. ERAB’ın kuruluş amacı bağımsız, yüksek seviyede danışma organı olarak Avrupa Komisyonu’na Avrupa araştırma politikaları alanında, özellikle Avrupa Araştırma Alanı’nın oluşturulmasında, tavsiye vermek olarak belirlenmiştir. Avrupa’nın bilim ve araştırma alanında en üst düzey Danışma Kurulu olan, “ERAB” bilim, akademi ve iş dünyasını temsil eden 22 üyeden oluşturulmuş ve Kurul üyeleri kişisel kapasite kriterine göre seçilmişlerdir. TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ, 22 üyeden biri olarak Kurul’da görev almak için davet edilmiş ve Prof. Dr. YETİŞ’in üyelik teklifini kabul etmesi sonucu Kurul üyeliği resmleşmiştir. Prof. Dr. YETİŞ’in üyeliği ile Türkiye, Avrupa Birliği’nin genişleme hedef ülkeleri arasında Kurul’da temsil edilen tek ülke olma konumuna erişmiş; Türkiye Araştırma Alanı’nın (TARAL), Avrupa Araştırma Alanı’na (ERA) entegrasyonunda önemli bir adım atılmıştır. Bu üst düzey pozisyona bir Türk bilim insanının seçilmiş olması, özellikle Avrupa Bilim Politikalarında yönlendirici bir rol oynamamız açısından son derece önemlidir. Konuyla ilgili haber, <http://ec.europa.eu/research/erab/> adresinde bulunan ERAB’ın 11 Nisan 2008 tarihli basın bülteninde yer almıştır.

TÜBİTAK-JRC İşbirliği Mutabakat Zaptı (JRC MoU) ile ilgili Gelişmeler

AB Ortak Araştırma Merkezi (Joint Research Centre-JRC), AB politikalarının oluşmasına,

gelişmesine, uygulanmasına ve izlenmesine bilimsel araştırmalar aracılığıyla destek sağlamak amacıyla; AB’nin bilim ve teknoloji referans merkezi olarak çalışan, Avrupa’nın çeşitli ülkelerinden gelen araştırmacıların çalıştığı İtalya, İspanya, Belçika, Almanya ve Hollanda’da bulunan ileri teknolojilerin kullanıldığı 7 adet araştırma enstitüsünden oluşan Avrupa Komisyonu’na bağlı ayrı bir direktörlüktür. TÜBİTAK ile JRC arasında İşbirliği Mutabakat Zaptı (MoU), JRC Başkanlar Kurulu’nun (JRC Board of Governors) Polonya’da 5 Temmuz 2007 tarihinde düzenlenen toplantısında TÜBİTAK adına Başkan Prof. Dr. Nüket YETİŞ ve JRC adına Dr. Roland SCHENKEL tarafından imzalanmıştır.

MoU sonrasında JRC Enstitülerine yapılması planlanan Türk Heyet Ziyaretleri Eylül 2006-Kasım 2007 tarihleri arasında, JRC ISPRA (İtalya) yerleşkesine, JRC Referans Araçlar ve Ölçümler Enstitüsüne (IRMM), JRC İleri Teknolojik Çalışmalar Enstitüsüne (IPTS), JRC Transuranyum Elementler Enstitüsüne (ITU) ve JRC Enerji Enstitüsüne (IE) yapılarak tamamlanmıştır.

2008 yılı verilerine göre JRC’ye düzenlenen ziyaretler sonrasında, JRC ile Türk araştırma kurumları arasında yapılan işbirliği anlaşma (collaboration agreement) sayısı 2’den 4’e, JRC ve Türkiye’nin ortak olarak katıldıkları ÇP proje sayısı 9’dan (11 Türk ortak) 15’e (21 Türk ortak) yükselmiştir. JRC ile Türk araştırma kurumları arasında toplam 3 kurumsal işbirliği (institutional network) kurulmuş olup, JRC enstitülerinde araştırma yapan/yapmış olan Türk araştırmacı sayısı 20’dir. JRC’nin “Genişleme ve Entegrasyon Aksiyonu” kapsamında düzenlediği çalıştaylara 350’ye yakın Türk uzman katılmıştır. JRC ziyaretleri sonrasında Türk araştırma/kamu kurumları ve JRC Enstitüleri tarafından Türkiye’de

güvenlik araştırmaları, deprem mühendisliği, ulaşım, radyoaktivite, biyokütle gazlaştırma vb. konularda toplam 7 çalıştay/konferans/eğitim düzenlenmiştir.

TÜBİTAK ve JRC arasındaki MoU gereğince yılda 20 Türk araştırmacının 1 yıl süre ile JRC Enstitüleri’nde doktora/doktora sonrası araştırma yapması için pozisyonların açılması öngörülmüştür. JRC-TÜBİTAK Özel Bursiyerlik Programı kapsamında TÜBİTAK BİDEB bursları aracılığıyla araştırmacıların yaşam giderlerini sağlamakta, JRC ise ev sahibi kuruluş olarak enstitülerinden yararlanma imkanı sağlamaktadır. 2008 yılının ilk döneminde JRC ve TÜBİTAK’tan kabul alan 11 araştırmacıdan 7’si 2008 yılı Kasım ayı itibarıyla çalışmalarına başlamış durumdadır.

TÜBİTAK ile Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) arasında İşbirliği Protokolü

TÜBİTAK ile Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) arasında 17 Kasım 2008 tarihinde bilimsel ve teknolojik işbirliklerinin geliştirilmesini hedefleyen bir işbirliği protokolü imzalanmıştır. TÜBİTAK ile DEİK arasında imzalanan işbirliği protokolü kapsamında; Türkiye’deki firmaların hazırladıkları Ar-Ge ve yenilikçilik bazlı ulusal ve uluslararası proje sayısının artırılması amacıyla ortak etkinlik, seminer ve eğitimlerin düzenlenmesi, yenilikçilik odaklı yazılım ve imalat sanayileri, akademi ve kamu kurumları arasındaki işbirliğinin artırılması, TÜBİTAK İŞBAP’ın yaygınlaştırılmasına yönelik işbirliği yapılması, DEİK’in üye tabanından 7. ÇP’ye proje üretme potansiyeline sahip firmaların seçilmesi ve daha çok başvuruda bulunulması için ortak çalışmalar yapılması, Uluslararası Bilim, Teknoloji ve Yenilik Stratejisi kapsamında belirlenen öncelikli ülkelere yönelik ortak girişimlerde bulunulması gibi

faaliyetlerin birlikte gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Yurt dışı Faaliyetleri

Türkiye Araştırma Alanı paydaşları ile Avrupa'daki araştırma kitlesi arasındaki işbirliklerinin geliştirilmesi amacıyla, Brüksel başta olmak üzere Avrupa'nın bir çok şehrinde bir çok etkinlik düzenlenmekte ve diğer ülkeler tarafından düzenlenen etkinliklere Türk araştırma ve iş dünyasının yaygın katılımı sağlanmaktadır. Bu kapsamda son dönemde TÜBİTAK, TuR&Bo (Türkiye Araştırma ve İş Dünyası Kuruluşları) ve diğer ilgili kuruluşların da desteği ile Avrupa'da 36 etkinlik düzenlenmiştir. Etkinliklerden bazıları aşağıda sunulmuştur:

- TuR&Bo ve SBRA işbirliği ile Sanayi-Akademik Çalıştayı, 30 Nisan 2008, İstanbul
- Sağlık Alanı "Business Lunch" Etkinliği, 28 Ocak 2008, Brüksel
- 7. ÇP NanoMatPro Alanı Zürih Proje Pazarı'na Katılım, 17-18 Ocak 2008, Zürih
- MINAM (Mikro-Nano İmalat) Avrupa Teknoloji Platformu Açılış Toplantısı ve Proje Pazarı – Türk Saati, 23-24 Ocak 2008, Brüksel
- 7. ÇP NanoMatPro Alanında Yeni/Aday Üye ve Deneyimli Ülkeler Arası Proje Pazarı Etkinliğine Katılım, 28-29 Ocak 2008, Prag
- Gıda Alanı Avrupa Teknoloji Platformları Ortak Toplantısı, 28 Ocak 2008, Brüksel
- Türkiye ve İspanya İşbirliğinde 7. ÇP Ulaştırma Alanı İşbirliği Etkinliği, 6 Şubat 2008, Brüksel
- Türk Araştırmacılar Avrupa "Sağlık ve Gıda Günleri"nde!, 11-12 Haziran 2008, Fransa
- TuR&Bo'da 3. Ülkeler Resepsiyonu, 25 Haziran 2008, Brüksel
- Türk-Alman Sağlık Çalıştayı, 29 Haziran-1 Temmuz 2008, Roma
- Türk-İtalyan Ar-Ge İşbirliği, 7-8 Temmuz 2008, Roma
- Uzak Alanı Uluslararası Bilgi Günü, 9-10 Eylül

2008, Prag

- Çevre ve Güvenlik için Küresel İzleme (GMES) Forumu, 16-17 Eylül 2008, Fransa
- Avrupa Komisyonu ile Araştırma Potansiyeli ve Bilgi Bölgeleri Özel Toplantısı, 17 Eylül 2008, Brüksel
- TÜBİTAK-Fraunhofer ICT 4. Çağrı Proje Yazma Çalıştayı, 3-4 Kasım 2008, Stuttgart
- ICT 2008 Lyon Konferansı'nda stand ve işbirliği oturumu düzenlenmesi, 22-25 Kasım 2008, Lyon.

Avrupa Teknoloji Platformu'na Katılım

Teknoloji Platformlarının amacı, Ar-Ge ve yenilik desteklerinin anılan sektörlerde rekabet gücünü artırmaya yönelik kullanılması sürecini desteklemek ve bu amaçla paydaşlar arasında iletişim ve koordinasyon ortamı sağlamaktır. Dolayısıyla, bu platformların işlevi sektörün güncel sorunlarını ve vizyonunu belirleyerek, stratejik araştırma gündeminin saptanması ve somut uygulama önerileri, ihtiyaç duyulan proje konularının ortaya konulması olacaktır. 2008 yılında AB Teknoloji Platformu ile Türkiye'deki potansiyel kesimi bir araya getirmek amacıyla düzenlenen etkinliklerden iki örnek aşağıda verilmektedir:

- TÜBİTAK ve Sürdürülebilir Kimya Teknoloji Platformu'nun (SUSCHEM) Endüstriyel Biyoteknoloji Birimi'nin işbirliği ile, "Türkiye'de Endüstriyel Biyoteknoloji" konulu bir toplantı düzenlenmiştir. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde 25 Eylül 2008 tarihinde gerçekleştirilen bu toplantıda sanayi, kamu kurumları, üniversite ve araştırma merkezlerinden katılım sağlanmıştır. SUSCHEM temsilcisi tarafından platformun çalışmaları tanıtılmıştır. Türkiye'de endüstriyel biyoteknoloji konusunda sürdürülen faaliyetlerin özetlendiği sunumlar gerçekleştirilmiştir. Toplantı sonunda yapılan tartışma kısmında, ülkemizin bu alandaki öncelikleri ile ilgili görüşler belirtilmiş,

sıkıntılar ortaya konulmuş ve AB ile işbirliğini geliştirebilmek için geribildirimlerde bulunulmuştur. Halen Ulusal Teknoloji Platformu kurma çalışmalarını sürdüren taraflar, TÜBİTAK İŞBAP proje taslağını oluşturmıştır.

- TÜBİTAK, SUSCHEM ve TuR&Bo-ppp işbirliği ve İstanbul Sanayi Odası (İSO)'nun katkıları ile İstanbul'da 26 Eylül 2008 tarihinde İSO'da gerçekleştirilen toplantıda Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürlüğü Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Birim Müdürlüğü, SUSCHEM Endüstriyel Biyoteknoloji Bölüm Yöneticisi ve Avrupa'da AB ÇP tarafından desteklenen biyoteknoloji projelerinde koordinatörlük yapmış bir çok kuruluştan araştırmacılar katılmıştır. Bu toplantı ile ilgili kişilere ÇP'de başarılı olan bu kuruluşlarla işbirlikleri yapabilme, biyoteknoloji alanındaki gelişmeleri takip edebilme ve 7. ÇP Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanı 3. Çağrısı'nın biyoteknoloji başlıklarına yönelik hazırlanacak projelerin potansiyel koordinatörü olan bu kişilerle ortak projelerde yer alabilme fırsatı sunulmuştur.

Destek Programları

2008 yılında, 7. ÇP'ye katılımı teşvik etmek ve kolaylaştırmak amacıyla oluşturulan destek programları kapsamında; konsorsiyum oluşturma amaçlı yurtdışı seyahat desteği, proje önerisi öndeğerlendirme desteği, koordinatörlük özel ödülü, Türkiye'den çoklu ortaklık teşvik ödülü ve konsorsiyum oluşturma amaçlı seyahat desteği verilmiştir. 2008 yılında yaklaşık 49 araştırma ve iş dünyası temsilcisine 190.172 TL destek verilerek bir çok 7. ÇP projesine ortak olarak katılmaları sağlanmıştır.

Diğer Faaliyetler

Ar-Ge İnsan Kaynağının Geliştirilmesine Yönelik Faaliyetler: TÜBİTAK AB ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi (UKO) tarafından, Türkiye'nin araştırmacılar

için cazibe merkezi haline gelmesi amacıyla, 7. ÇP Marie-Curie Burs ve Destekleri ve AB'nin Ar-Ge insan kaynakları politikalarına yönelik girişimler kapsamında çalışmalar yapılmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye Araştırma Alanı'ndaki kurumların ve araştırmacıların Marie-Curie Burs ve Desteklerinden yararlanmasına, araştırmacıların sektörler arası dolaşımına, sanayideki Ar-Ge insan kaynağının nitelik ve nicelik bakımından gelişimine, uluslararası işbirliklerine, Türkiye'deki araştırma kuruluşlarının yurtdışında tanıtımına ve Ar-Ge insan kaynaklarına yönelik özel çalışma gruplarında yer almaya önem verilmektedir.

Araştırmacıların Dolaşımının Önündeki Engellerin Kaldırılmasına Yönelik Girişimler: Türkiye'de hem girişimci olarak, hem de akademisyen olarak araştırma ve yatırım yapmak isteyenler için bir dizi ulusal ve uluslararası yeni program uygulamaya geçmiştir. Buna paralel olarak 2008 yılında yürürlüğe konulan yeni Ar-Ge Vergi Teşvik Yasası ile Türkiye, girişimciler için yatırım yapmak ve Ar-Ge personeli istihdam etmek açısından daha cazip bir ülke haline getirilmiştir. Bu çerçevede, "Yurt Dışındaki Türk Araştırmacılar, Mühendisler ve Girişimciler için Fırsatlar Kataloğu" hazırlanmaktadır. Söz konusu kataloğun amacı, yurt dışında bulunan ve Türkiye'ye geri dönmek isteyen Türk araştırmacıları, girişimcileri ve mühendisleri Türkiye'de faydalanabilecekleri ulusal ve uluslararası desteklerden haberdar etmektir. Bu sayede, Türkiye ve uluslararası kuruluşlar tarafından sunulan fırsatlar ve Türkiye'ye nasıl katkı sağlayabilecekleri ile ilgili farkındalık yaratılması öngörülmektedir.

Türkiye Ar-Ge Katalogları: Türkiye'deki ileri düzeydeki üniversitelerin, araştırma merkezlerinin ve sanayi kuruluşlarının, kapılarını

daha fazla sayıda nitelikli-doktora sonrası araştırmacıya açmasına katkıda bulunmak amacıyla "Türkiye'deki Ev Sahibi Kuruluşlar Kataloğu" hazırlanmıştır. Ülkemizdeki kuruluşlarda kariyerlerine devam etmek isteyen ve/veya kalıcı işbirlikleri kurmak isteyen yurtdışındaki Türk ve yabancı araştırmacılar için hazırlanan kataloğun ilk sürümü yurtdışından Türk araştırmacı istihdam etmek isteyen 100 kuruluşun bilgilerini içermektedir. Katalog 62 üniversite, 31 özel sektör, 7 araştırma enstitüsü ve 1 kamu kuruluşunun uzmanlık alanları, altyapı bilgileri ve konuyla ilgili irtibat kişilerinin bilgilerini içermektedir. "Türkiye'deki Ev Sahibi Kuruluşlar Kataloğu", 11-13 Nisan 2008 tarihlerinde, Amerika'da düzenlenen TASSA 2008 Yıllık Konferansı'nda Amerika'daki Türk araştırmacılarla yapılan görüşmelerde paylaşılmıştır. Ayrıca NMP (Nanobilimler, Nanoteknolojiler, Malzemeler ve Yeni Üretim Teknolojileri Çağrısı) alanının alt-başlıklarına uygun olarak "Nanobilimler-teknolojiler", "Malzemeler", "Üretim Teknolojileri" ve "Entegrasyon" alt alanlarında 7. ÇP projelerine katılmak isteyen araştırma ve sanayi kuruluşlarımızın faaliyet alanlarını ve uzmanlıklarını aktardıkları profil formlarından oluşan kataloglar, Avrupa'da ilgili taraflara iletilmek amacıyla oluşturulmuştur. Bunun yanı sıra, proje pazarlarına yönelik "İleri Üretim Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezleri" kataloğu, etkinliklerde dağıtılmak üzere hazırlanmıştır.

Beyin Göçünü Tersine Çevirmeye Yönelik

Girişimler: Avrupa Komisyonu yetkililerinin katılımı ile 12 Eylül 2008 tarihinde TÜBİTAK Başkanlığında Marie-Curie Avrupa'ya Geri Dönüş Hibeleri (IRG) "Nasıl IRG Projesi Yazılır?" çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayın ilk oturumunda, IRG çağrısı için hazırlık yapmakta olan araştırmacılar

ile mühendislere ve araştırmacı istihdam etmek isteyen ev sahibi kuruluş temsilcilerine bilgi aktarılmıştır. Bu vesile ile IRG proje önerileri daha önce desteklenmiş bilim insanları ve desteklenen IRG projelerine ev sahipliği yapmış üniversitelerden gelen temsilciler katılımcılar ile tecrübelerini paylaşmıştır. Toplantıda Avrupa'nın önde gelen başarılı ev sahibi kuruluşlarına da dikkat çekilmiş, IRG programı gibi tersine beyin göçünü teşvik eden ve TÜBİTAK tarafından verilen ulusal hibe ve destekler katılımcılara tanıtılmıştır.

Sanayideki Ar-Ge İnsan Kaynağını Artırmak İçin

Girişimler: Sanayi sektöründeki Ar-Ge insan kaynağının geliştirilmesi için araştırmacıların uluslararası ve sektörler arası dolaşımını kolaylaştırmayı amaçlayan ERA-MIND (Avrupa Araştırma Alanı-Sanayide Dolaşımdaki Araştırmacılar) projesinin koordinatörlüğünü TÜBİTAK üstlenmiştir. Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen projenin diğer ortakları İtalya, İrlanda ve Hollanda'daki TÜBİTAK muadili kuruluşlardır. Proje, sanayi kuruluşlarındaki araştırmacıların dolaşımının kolaylaştırılması ve bu süreçte Avrupa Araştırma Ağı (EURAXESS) dahilindeki 33 ülkeden 200'ün üzerinde merkezin sanayiye verdiği hizmetlerin geliştirilmesini hedeflemektedir. Proje kapsamında sanayideki araştırmacıların dolaşımının önündeki problemler ve onların beklentileri incelenmekte, EURAXESS Hizmet Merkezleri aracılığı ile sanayideki araştırmacıların kullanımına sunulmak üzere çeşitli dokümanlar hazırlanmaktadır. Projenin açılış toplantısı 19 Aralık 2008 tarihinde Brüksel'de tüm proje ortaklarının katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Bununla birlikte, TÜBİTAK, araştırmacıların sektörler arası dolaşımının kolaylaştırılması amacı ile hazırlanan I_SEEMob (Inter-Sectoral Mobility of Researchers in South Eastern Europe-Güney Doğu

Avrupa Ülkelerindeki Araştırmacıların Sektörler Arası Dolaşımı) projesinde ortak olarak yer almıştır. Yunanistan koordinatörlüğündeki projenin diğer ortakları Bulgaristan, Sırbistan, Hırvatistan, Makedonya, Arnavutluk ve Romanya'dır. Proje kapsamında, projeye katılan Güneydoğu Avrupa ülkelerindeki araştırmacıların sektörler arası dolaşımını engelleyen yasal ve politik düzenlemeler incelenecek, ülkelerin uygulamalarındaki gücü ve zayıf yönler belirlenerek ilgili hükümetlere/yetkililere önerilerde bulunulacaktır. Böylece araştırmacıların sektörler arası dolaşımının önündeki engellerin kaldırılması, dolaşımlarının teşvik edilmesi ve kariyer gelişimlerinin desteklenmesi hedeflenmektedir. Mevcut durumda müzakere aşamasında olan projede, TÜBİTAK, ulusal ve uluslararası yetkililere sanayide Ar-Ge İnsan kaynağının güçlendirilmesine yönelik önerilerin hazırlanacağı iş paketinin liderliğini üstlenmiştir.

Avrupa Ar-Ge İnsan Kaynakları Platformu:

Araştırmacıların dolaşımının önündeki engellerin kaldırılması amacıyla 2004 yılında oluşturulan ERAMORE ağı 2008 yılında EURAXESS Hizmet Ağı'na dönüştürülmüştür. Türkiye bu ağı 2004 yılından bu yana TÜBİTAK AB ÇP UKO koordinasyonu altında katılmaktadır. Türkiye'nin araştırmacı insan kaynağını geliştirebilmesi için yurtdışında bulunan Türk ve yabancı araştırmacıları Türkiye Araştırma Alanı'na çekebilmesi ve bu araştırmacıların entegrasyonu için çaba sarfetmesi önem taşımaktadır.

1.2.5.5. Diğer Faaliyetler

“Bilimsel Vize” Konusundaki Çalışmalar

“Bilimsel Vize” konusunda yaşanan zorlukların çözümü için Avrupa Komisyonu tarafından çeşitli direktifler ve konsey kararları yayınlamıştır. Bunlar sırası ile şöyledir:

- 28 Eylül 2005 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Tavsiye Kararı 2005/761/EC Avrupa Topluluğu ülkelerine bilimsel araştırma amacı ile seyahat eden üçüncü ülke vatandaşlarına yönelik kısa süreli vize uygulamasının geliştirilmesi (3 aydan az süreli girişler için),
- 12 Ekim 2005 tarihli Konsey Tavsiye Kararı 2005/762/EC, üçüncü ülke vatandaşlarının bilimsel araştırma amacı ile Avrupa Birliği ülkelerine girişinin kolaylaştırılması (3 aydan fazla süreli girişler için),
- 12 Ekim 2005 tarihli Konsey Direktifi 2005/71/EC, üçüncü ülke vatandaşlarının bilimsel araştırma amacı ile Avrupa Birliği ülkelerine girişi (3 aydan fazla süreli girişler için).

AB üyesi ülkelerin adı geçen direktifleri bu konuda verilen son tarih olan 12 Ekim 2007 tarihine kadar henüz tam olarak uygulamaya koymadıkları, halen 15 üye ülkenin bu direktifleri uygulamadığı, 6 ülkenin tam uyguladığı, 4 ülkenin ise direktifleri eksik olarak uyguladığı bilinmektedir. Ülkemiz araştırmacılarını yakından ilgilendirmesi sebebiyle konu yakından takip edilmektedir.

“Bilimsel Vize” konusu, AB katılım müzakereleri kapsamında 7 Nisan 2008 tarihinde Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinde, AB Komisyonu yetkilisinin katılımı ile gerçekleştirilen, bilim araştırma alanındaki gelişmelere ilişkin alt komite toplantısında gündeme getirilmiştir.

8 Nisan 2008 tarihinde Avrupa Delegasyonu Türkiye Temsilciliğinde, Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Müdürlüğü yetkilileri, üye ülkelerin konsolosluk temsilcileri, TÜBİTAK Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı yetkilileri ve Dışişleri Bakanlığı temsilcisinin katıldığı bir toplantıda TÜBİTAK tarafından bilim insanlarımızın karşılaştıkları zorluklar örneklerle

aktarılmıştır. Derlenen 77 vaka yine yazılı olarak Komisyona aktarılmıştır. Komisyon yetkilileri, “Bilimsel Vize” direktifinin üye ülkeler tarafından uygulanması konusunda çalışmalarına devam etmektedir.

AB 7. ÇP Türk Katılımcılara Yönelik E-Öğrenme Uygulaması

Yurt içinde düzenlenen etkinliklere yer ve zaman kısıtı sebebiyle katılamayan araştırmacı ve sanayi temsilcilerimiz için, 7.ÇP ile ilgili tüm bilgilerin kolayca edinilebildiği e-öğrenme uygulaması başarı ile yürütülmektedir. TÜBİTAK AB ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi'nin web sitesine (www.fp7.org.tr) üyelik ön koşuluyla erişilebilen ve tamamen ücretsiz sağlanan e-öğrenme uygulaması sayesinde, Türkiye Araştırma Alanı'nın (TARAL) tüm paydaşlarının 7. ÇP ile ilgili hem genel hem de alt alanlar özelindeki ayrıntılı bilgilere ulaşımı kolaylaştırılmıştır. 2008 yılında e-öğrenme uygulaması 3.000'den fazla üye tarafından kullanılmıştır. Önümüzdeki dönemde Gıda, Tarım, Balıkçılık ve Biyoteknoloji Alanı ile KOBİ Yararına Araştırmalar Alanı'nda yeni modüller faaliyete geçecektir.

Türkiye'de 7. ÇP iletişim ağıının en önemli aracı olan TÜBİTAK AB ÇP web sitesi ile 7. ÇP hakkındaki güncel bilgiler, gelişmeler, ortak arama duyuruları, önemli belgeler, çağrı bilgileri ve etkinlik duyuruları Türk araştırma ve iş dünyası ile hem web sitesi üzerinden hem de e-posta ile paylaşılmaktadır. Mevcut durumda 7. ÇP Ulusal Koordinasyon Ofisi resmi web sitesinin üye sayısı 11.000'in üzerinde olup araştırmacılarımızın ilgisi artarak devam etmektedir.

Hukuki ve Mali Altyapının Geliştirilmesi

27 Kasım 2007 tarih ve 26713 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Avrupa Birliği ve

Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik" kapsamında, üniversitelerin ortak olduğu ÇP projelerinin, daha etkin ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülebilmesinin temini bakımından 14-15 Nisan 2008 tarihlerinde Antalya'da, 40'a yakın üniversiteden katılımcı ile konuyla ilgili hususların tartışıldığı bir bilgilendirme ve paylaşım toplantısı düzenlenmiştir. Maliye Bakanlığından uzmanların da katıldığı toplantıda sorunlar ele alınmış, ÇP, ilgili yönetmelik ve ulusal mevzuat kapsamında çözüm yolları sunulmuştur. Takip eden süreçte ortaya çıkan sorunların aşılması için TÜBİTAK ve Maliye Bakanlığı uzmanlarının çalışmaları devam etmektedir.

1.2.6. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Faaliyetleri

Toplunun refah seviyesinin ve yaşam kalitesinin yükselmesi, bilim ve teknoloji üretim seviyesinin yükseltilmesi ile mümkün olabilir. Ancak bu, sadece bilim insanlarının kazandıkları başarılar ve sınırlı sayıdaki büyük

teknolojik atılımlarla değil, aynı zamanda toplumun her kesiminde bireylerin kendi yaşantılarında bilimsel ve akılcı yaklaşımlar benimsemeleriyle de yakından ilişkilidir. Çünkü gerçek anlamda toplumsal gelişme, toplumu oluşturan bireylerin gelişmesiyle mümkündür. Sorgulayarak, araştırarak, öğrenerek, doğru bilgiye ve veriye dayanarak kendi aklıyla düşünebilen bireyler, hem kendi hayatları için daha doğru kararlar alacak, hem de toplumsal rolleri içerisinde daha bilinçli vatandaşlar olarak yer alacaklardır. Ayrıca böyle bireyler özgün fikirler üreterek her seviyede ve çapta yenilikler ortaya koyacaklardır. Bu bağlamda, bilimsel ve akılcı yaklaşım sadece bilim insanları için değil tüm toplum için önem taşımaktadır. Bilim okuryazarlığını yaygınlaştırarak toplumun her kesimine ulaşmasını sağlamak ve bu sayede toplumsal bir farkındalık ve özgüvenin oluşmasına destek olarak toplumun bilim, teknoloji ve yenilik kültürünü özümsemesini sağlamak TÜBİTAK'ın başta gelen görevlerinden biridir. TÜBİTAK, bu amaca hizmet eden bilim ve toplum faaliyetlerini Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı çatısı altında sürdürmektedir.

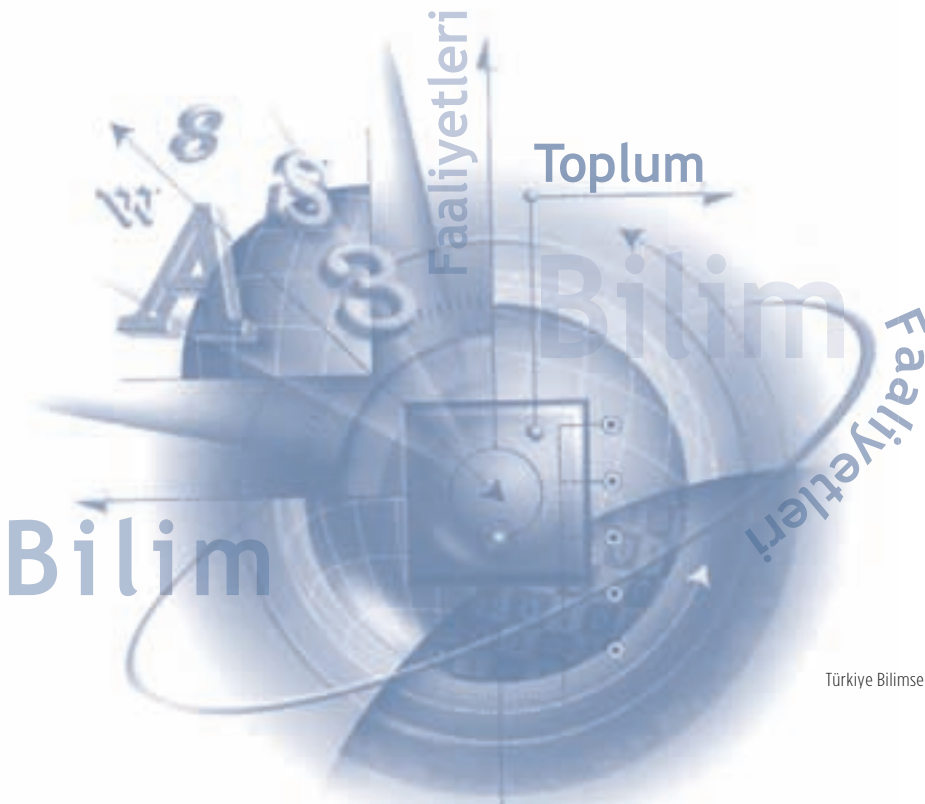
2008 yılında, TÜBİTAK bilim ve toplum çalışmalarında önemli aşamalar kaydedilmiştir. Bilim ve Toplum Proje Destekleme Programı kapsamında üniversiteler ve diğer kamu kurumlarından pek çok proje desteklenmeye devam edilmiş, projelerin bir kısmı tamamlanmıştır. Geçtiğimiz dönemin heyecan verici çalışmaları arasında en önemlisi 2008 yılı Mart ayında yayımlanan 4003 Bilim Merkezi Kurulumu çağrısı olmuştur.

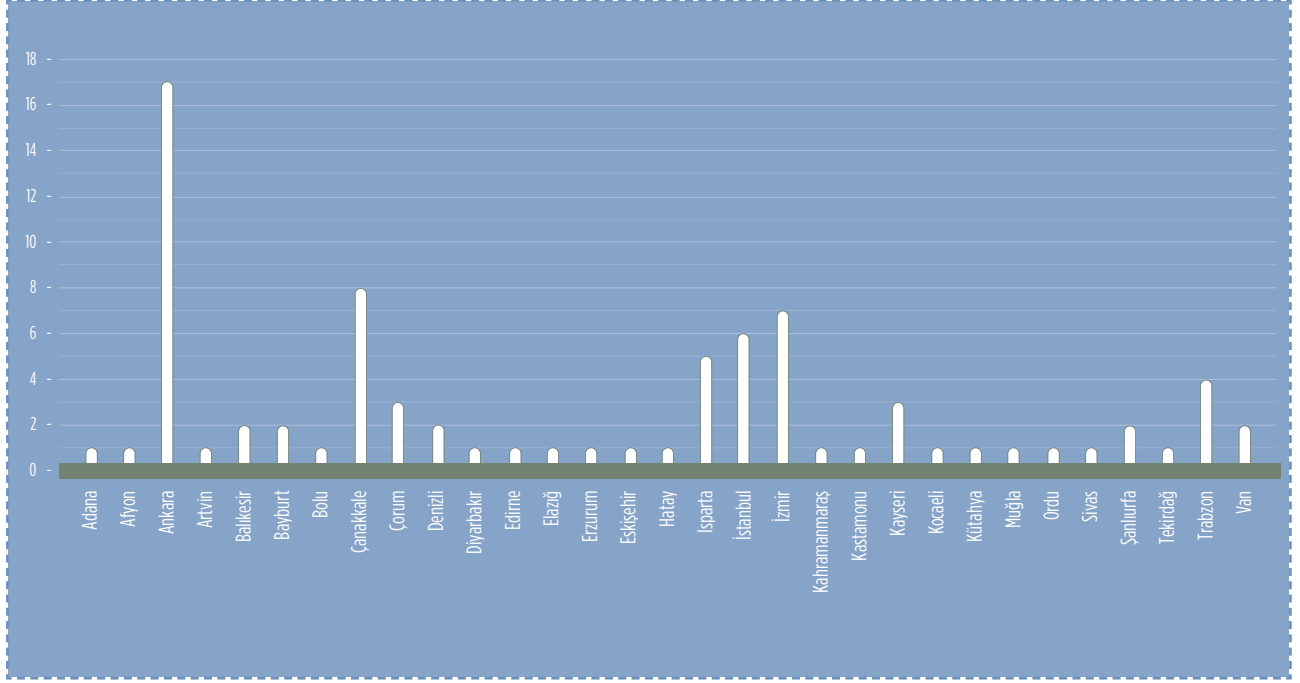
1.2.6.1. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleri

4001 Doğa Eğitimleri - 4002 Bilim Kampları/Okulları Çağrıları

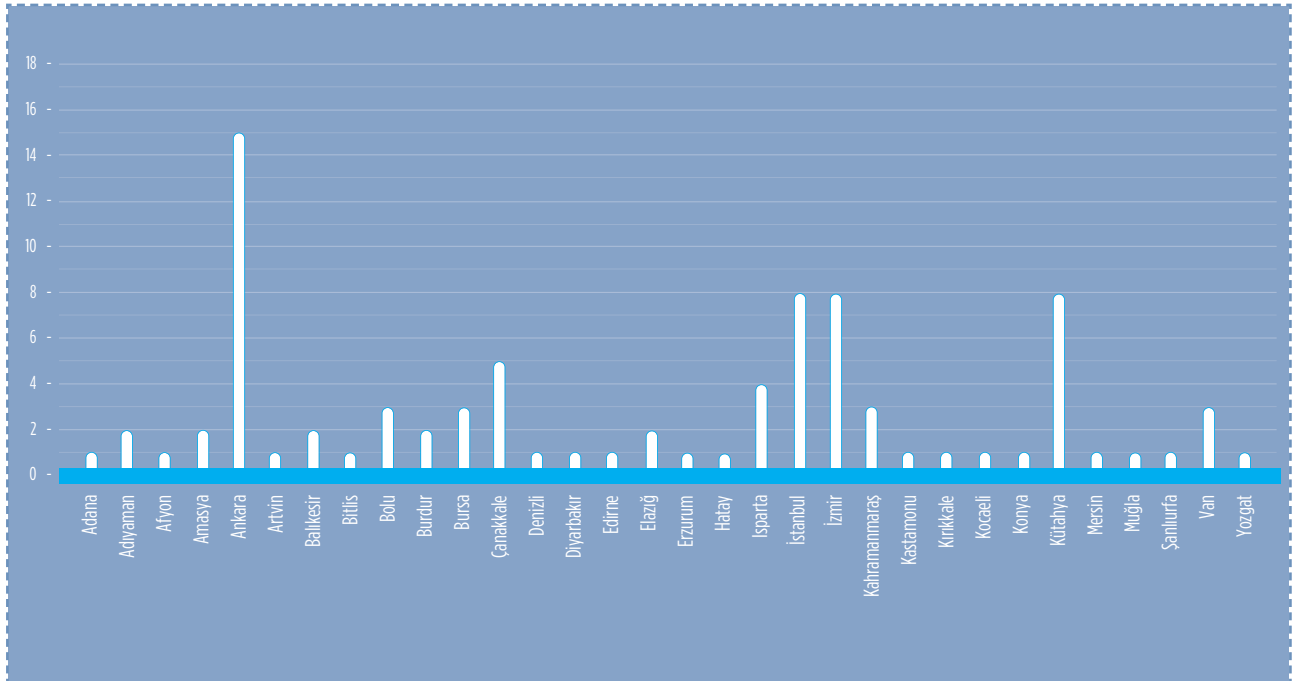
Ülke çapında çeşitli kurumlar tarafından gerçekleştirilebilecek bilim ve toplum projelerine destek veren TÜBİTAK Bilim ve Toplum Proje Destekleme Programı, 2007 yılı Mart ayında yürürlüğe girmiştir. Bu programın temel amacı, bilimsel oluşum, kavram ve yenilikleri topluma tanıttak, sevdirecek, zamanla bu konuların ülke gündemine alınmasını ve böylelikle bilim kültürünün ülkemizde yaygınlaştırılmasına hizmet edecek proje önerilerinin hazırlanmasını sağlamak ve kabul edilen projeleri desteklemektir.

Bu çağrılar kapsamında, 2007 Kasım döneminde 87 adet proje başvurusu olmuş, bu dönemde başvurusu yapılan 33 adet projenin destek kararı 2008 yılında verilerek bu projeler 2008 yılında desteklenmiştir. Bu projelerle Türkiye'nin farklı bölgelerinde doğrudan 5.500 kişiye, dolaylı olarak 18.000 kişiye ulaşılmıştır. 2008 yılında desteklenen 33 adet projenin toplam bütçesi 2,31 Milyon TL'dir. Bu çağrılara yapılan başvuruların ve desteklenen projelerin illere göre dağılımı Şekil 40, Şekil 41 ve Şekil 42'de, proje bilgileri ise Tablo 23 ve Tablo 24'de görülmektedir.

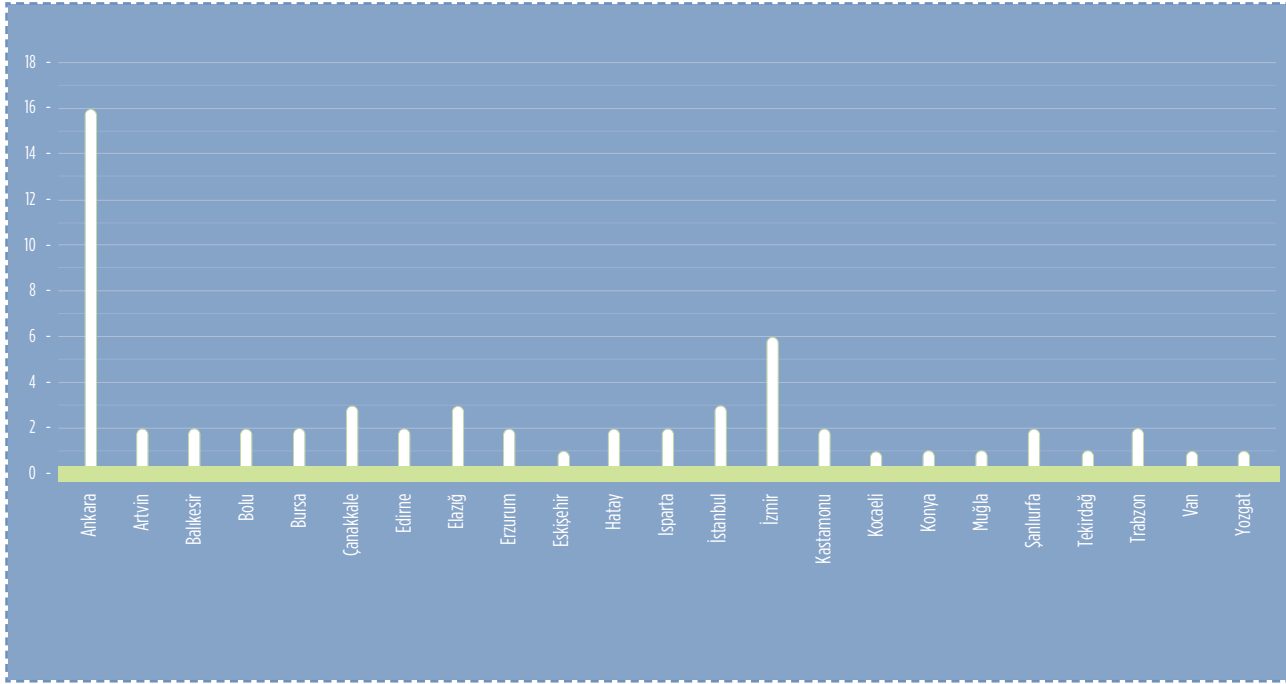

Şekil 40. 2007 Yılı Mart Ayı İllere Göre Proje Başvuru Sayısı¹⁴

Şekil 41. 2007 Yılı Kasım Ayı İllere Göre Proje Başvuru Sayısı¹⁴

¹⁴2007 yılı Kasım ayında yapılan başvuru çağrılarını 2008 yılında değerlendirilmiş ve destek kararları 2008 yılında gerçekleştirilmiştir.

Şekil 42. 2007 Yılı Mart ve Kasım Ayları Çağrısı Kapsamında Desteklenen Tüm Projelerin İllere Göre Dağılımı¹⁴

Hedef kitlesi genellikle eğitimciler olan Doğa Eğitimleri için yaygın etki sadece bu sayıyla sınırlı değildir. Bu projelere katılan eğitimcilerin kazanımlarını öğrencilerine aktarmaları mümkün olmakta, ayrıca katılımcılar daha sonra düzenledikleri projelerle kazanımlarını farklı kitlelere yayabilmektedirler. Örneğin II. Çağrı döneminde proje başvurusunda bulunan kişilerden 10'u daha önce Bilim ve Toplum Projelerinde katılımcı olarak yer almış kişilerdir.

Buna ek olarak, bazı proje yürütücüleri, devam eden ve sonuçlanan projelerin çıktısı olarak yurtiçi ve yurtdışındaki seminer ve konferanslara aktif katılarak poster sunumları yapmışlar ve yayınlar çıkarmışlardır. Bu durum, Bilim ve Toplum projelerinin, etkinlikler düzenleyerek hedef kitleye bilimi sevdirmenin, bu konuda farkındalık yaratmanın yanında bilim ve toplum alanının akademik olarak

incelenmesine ve akademi dünyasında yaygınlaşmasına da katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Bu projeleri yürüten ya da projelerde görev yapan kişilerden alınan geri bildirimler, Bilim Kampları/Okullarına katılan çocukların bilimsel konulara, okumaya, araştırmaya ilgilerinin arttığı ve sosyal konularda daha girişken oldukları; Doğa Eğitimlerine katılan eğitici, lisans ve lisansüstü öğrencilerin ise kendi alanları dışındaki konulara da ilgi duymaya, özellikle doğa bilimlerinin disiplinler arası yapısını daha iyi kavramaya başladıkları yönündedir.

Ayrıca bu projelerle bilim ve toplum alanında insan kaynağı yaratılmıştır. Pek çok üniversite öğrencisi rehber olarak Bilim Kampları/Okullarında görev almıştır. Önceki

yıllarda eğitmen olarak doğa eğitiminde görev alan bazı kişiler ise yeni çağrı döneminde yürütücü olarak destek programının yaygın etkisinin artmasına katkıda bulunmuşlardır. Şimdiye kadar TÜBİTAK tarafından desteklenen bilim ve toplum projelerinde rehber ya da eğitici olarak toplam yaklaşık 1.000 kişi görev almıştır.

¹⁴ 2007 yılı Kasım ayında yapılan başvuru çağrılarını 2008 yılında değerlendirilmiş ve destek kararları 2008 yılında gerçekleştirilmiştir.

Tablo 23. 2007 Yılı Kasım Ayı Çağrısı Kapsamında Desteklenen Doğa Eğitimi Projeleri

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Hedef Kitle
1	Kazdağı Milli Parkı'nda Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Balıkesir Üniversitesi	Balıkesir	1. Araştırma görevlileri, 2. Doktora ve Yüksek lisans öğrencileri 3. Öğretmenler (MEB)
2	Elazığ ve Malatya İllerinde Doğa Eğitimi II	Güneydoğu Anadolu Ormancılık Bölge Müdürlüğü	Elazığ, Malatya	1. Doktora,Yüksek lisans ve Lisans öğrencileri 2. Öğretmenler (MEB)
3	GAP Yöresinin Bilimsel Eğitim Amaçlı Kullanımı Projesi-II	Harran Üniversitesi	GAP illeri (Urfa, Mardin, Adıyaman, Diyarbakır, Batman)	GAP illeri (Urfa, Mardin, Adıyaman, Diyarbakır, Batman) 1. Öğretmenler (MEB) 2. İzci Lideri Öğretmenler 3. Araştırma Görevlileri 4. Doktora ve Yüksek Lisans Öğrencileri 5. Genç kuşaklara bilgiyi aktarabilecek kişiler 6. Turist rehberleri 7. Çevre dernekleri çalışanları 8. Doğaya ve çevreye ilgi duyan her branştaki Üniversite mezunları
4	Karapınar- Çölleşme Modeli- Doğa Okulu	Ankara Üniversitesi	Ankara	1. Öğretmenler (MEB) 2. İzci Lideri Öğretmenler 3. Araştırma Görevlileri 4. Doktora ve Yüksek Lisans Öğrencileri 5. Genç kuşaklara bilgiyi aktarabilecek kişiler 6. Turist rehberleri 7. Çevre dernekleri çalışanları 8. Doğaya ve çevreye ilgi duyan her branştaki üniversite mezunları
5	Gediz Deltası-SpilDağı Milli Parkı-Kula ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi-III	Ege Üniversitesi	Manisa, İzmir	1. İzci Lideri Öğretmenler 2. Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
6	Hatila Vadisi ve Kaçkar Dağları Milli Parkı Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Kafkas Üniversitesi/ Artvin Orman Fakültesi	Artvin	Ülkemiz Üniversitelerinin tüm bölümleri
7	Ilgaz Dağı ve Küre Dağları Milli Parklarında Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Kastamonu Valiliği	Kastamonu	1. Lisansüstü öğrencileri 2. İzci lideri öğretmenler (MEB)
8	Kemaliye ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Hacettepe Üniversitesi	Erzincan	1. İzci Liderleri, rehber ve dağcılar 2. Araştırma görevlileri
9	Palandöken Dağları ve Sarıkamış Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi-III	Atatürk Üniversitesi	Erzurum, Kars	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
10	Van Gölü Havzasında Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Van	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Hedef Kitle
11	Beyşehir Gölü Milli Parkı ve Konya Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Selçuk Üniversitesi	Konya	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
12	IDE-II : Isparta Korunan Doğal Alanlarında Doğa Eğitimi-II	Süleyman Demirel Üniversitesi	Isparta	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
13	Yozgat Çamlığı Milli Parkında Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi	Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Yozgat	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
14	Çanakkale ve Yakın Çevresinde Ekoloji Bilinci Kazandırmak Amaçlı Doğa Eğitimi	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
15	Uludağ Milli Parkı, Bursa ve Çevresinde Ekoloji Temelli Doğa Eğitimi III	Uludağ Üniversitesi	Bursa	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
16	BÖFYAP-Öğretmen: İlköğretimdeki Sınıf Öğretmenlerinde Böcek Farkındalığı Yaratma Projesi	Ege Üniversitesi	İzmir	1. Öğretmenler (MEB)
17	Amanoslar ve Antakya Çevresinin Ekoloji Temelli Doğa Eğitimlerinde Kullanımı-III	Mustafa Kemal Üniversitesi	Antakya	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri
18	İğneada Longoz Ormanları ve Meriç Deltasında Ekolojik Temelli Doğa Eğitimi-IV	Trakya Üniversitesi	Edirne	1. Öğretmenler (MEB) 2. Araştırma görevlileri 3. Yüksek Lisans ve Doktora öğrencileri

Tablo 24. 2007 Yılı Kasım Ayı Çağrısı Kapsamında Desteklenen Bilim Kampları ve Bilim Okulları

	Konu	Yürütücü Kurum/Kuruluş	Etkinliğin Yapıldığı İl	Hedef Kitle
1	Elazığ Çocuk Mucitler Yaz Kampı	Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi	Elazığ	İlköğretim birinci kademe seviyesindeki (1, 2, 3, 4, 5 sınıf öğrencileri)
2	İTÜ Bilim Okulları Programı	İTÜ	İstanbul	10-13 Yaş Arası Çocuklar
3	Üçü Bir Arada: Doğa, Bilim ve Çocuklar	Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Bolu	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
4	Bilim Eğitiminde Astronomi	Sabancı Üniversitesi	İstanbul	İstanbul bünyesinde görev yapan fen bilgisi ve fizik öğretmenleri
5	Fiziksel Olayların Eğlenceli ve Görsel Sunumu	Kocaeli Üniversitesi	Kocaeli	Lise ve üniversite lisans öğrencileri
6	Akyaka Doğa Bilim Kampı	Muğla Üniversitesi	Muğla	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
7	Küçük Öğretmenler Bilime Dokunuyor!	ODTÜ- Toplum ve Bilim Merkezi	Ankara	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
8	Arkeoloji Laboratuvarı	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara	İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencileri
9	Bilim Yarı Başımızda Eğlenceli Yaz Bilim Kampı-2008	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Çanakkale	İlköğretim 5. sınıf öğrencileri
10	Eğlenceli Bilim Merkezi Yaz Bilim Parkı-2008	Atılım Üniversitesi	Ankara	İlköğretim 5. sınıf öğrencileri
11	Yıldızların Altında Gökbilim Kampı ve Yıldızlara Doğru Gökbilim Okulu	Uludağ Üniversitesi	Bursa	1. Öğretmenler (MEB) 2. İlköğretim ile ortaöğretim öğrencileri
12	Bilimin Güler Yüzü	T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı	Ankara	İlköğretim 6-8. sınıf öğrencileri
13	Ege Üniversitesi Arkeoloji Bilim Okulu	Ege Üniversitesi	İzmir	İzmir İlköğretim 2-7. sınıf öğrencileri
14	BÖFYAP-Böcek Okulu	Ege Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü	İzmir	İlköğretim 3-7. sınıf öğrencileri
15	Doğa Müzesinde Bilimsel Gezinti	Hacettepe Üniversitesi	Ankara	İlköğretim öğrencileri

4003 Bilim Merkezi Kurulması Çağrısı

Bilim merkezleri, her yaştan, farklı birikime sahip insanları bilimle buluşturarak, bilim ve teknolojiyi toplum için anlaşılır ve ulaşılır bir hale getiren, etkileşimli öğretim yaklaşımı ile

ziyaretçilerini denemeye ve keşfetmeye teşvik eden, bilim ve teknolojinin önemini toplum gözünde artırmayı amaçlayan, deneysel ve uygulamalı etkinlikler içeren, kamu yararı gözetilen, kar elde etmek amacıyla kurulmayan,

kamu ve/veya özel sektör kaynakları ile finanse edilen merkezlerdir. TÜBİTAK, bilim merkezlerinin toplumda bilim kültürünü yaygınlaştırmak için son derece kritik bir rol üstleneceği öngörüsünden yola çıkarak,

ülkemizde bu merkezlerin kurulmasını ve yıllar içinde sayılarının artırılmasını hedeflemektedir.

Bu amaç doğrultusunda, Büyükşehir Belediyelerine yönelik olarak, 27 Mart 2008 tarihinde “Bilim Merkezi Kurulması Çağrısı” yayınlanmıştır. Bu çağrı, büyük bir atılımın başlangıcıdır ve desteklenecek proje, ülkemizde dünya standartlarında bilim merkezlerinin kurulması için bir model oluşturacaktır. Aynı tarihte, TÜBİTAK’ın ev sahipliğinde, Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet AYDIN’ın da katılımıyla bir bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıya büyükşehir statüsünde olan 16 ilin valileri, belediye başkanları ile ticaret ve sanayi odası başkanları davet edilmiştir. Davetlilerin büyük bir kısmı bizzat katılırken, bir kısmı da görevlendirdiği üst düzey temsilcilerin katılımını sağlamıştır. Bilgilendirme toplantısı, Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet AYDIN’ın bilim kültürünün yaygınlaştırılmasının önemi konusunda yaptığı konuşma ile başlamıştır. Ardından, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Nüket YETİŞ, bilim merkezlerinin tanımı, amaçları ve açılan çağrı ile ilgili bilgileri içeren bir sunum yapmıştır. Toplantının son kısmında, bilim merkezlerinin kurulmasında büyük rol oynayacak ve liderlik yapacak değerli katılımcıların görüşleri alınmıştır.

2008 yılında yayınlanan 4003 Çağrısı kapsamında, 6 Büyükşehir Belediyesi, TÜBİTAK’a proje önerisi sunmuştur. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığının önerisi ile TÜBİTAK dışından konusunda uzman 5 kişiden oluşturulmuş bir değerlendirme kurulu, 4003 çağrısı için önceden belirlenmiş ve çağrı başında duyurulmuş kıstaslar doğrultusunda, proje önerilerini incelemiştir. Başvurularda aranan asgari gereklilikleri yerine getiren Diyarbakır, Eskişehir ve Konya Büyükşehir Belediyeleri’ne ait proje önerileri ikinci aşamaya alınmıştır. Bu aşamada, TÜBİTAK Bilim ve Toplum

Daire Başkanlığınca TÜBİTAK çalışanlarından kurulmuş bir ekip, proje önerisinde bulunan ve ikinci aşamaya geçen proje önerilerinde sunulan yetkinlikleri yerinde gözlemek ve değerlendirme kuruluna daha ayrıntılı bilgiler sunmak için saha ziyaretleri yapmış ve her proje önerisi için bir rapor hazırlamıştır. Değerlendirme Kurulu, saha ziyareti raporlarını incelemiş, proje önerilerini “yaygın etki” ve “yapılabilirlik” açılarından değerlendirmiştir. Değerlendirme kapsamında Konya Büyükşehir Belediyesi’ne ait proje önerisinin desteklenmesine karar verilmiş ve Belediye ile TÜBİTAK arasında 4 Eylül 2008 tarihinde sözleşme imzalanarak proje yürürlüğe girmiştir. Projenin toplam bütçesi 12 Milyon TL olup, 2008 yılında 0,294 Milyon TL, 2009 yılında 10 Milyon TL, 2010 yılında ise 1,7 Milyon TL destek verilecektir.

Projede, Konya Büyükşehir Belediyesi ile birlikte Konya İl Özel İdaresi, Konya Sanayi Odası, Konya Organize Sanayi Bölgesi, Selçuk Üniversitesi, Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Konya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü destekleyen kuruluşlar olarak yer almaktadır. Bilim merkezinin kurulacağı alan, Konya Organize Sanayi Bölgesi tarafından Belediye’ye tahsis edilmiş, yaklaşık 100.000 m2 genişlikte bir alandır. İnşa edilmesi planlanan bilim merkezi kapalı alanı ise 16.500 m2 civarında olacaktır.

TÜBİTAK, bilim merkezinin kavramsal tasarımı, içeriğinde yer alacak sergilerin belirlenmesi ve temin edilmesi, bilim merkezinde yapılacak etkinliklerin hazırlanması, bilim merkezi yönetim ve işletme modelinin kurulması, merkez için gerekli insan kaynağının eğitimi, projenin izlenmesi ve bilim merkezinin kurulmasından sonra denetlenmesini üstlenecektir. Proje Yürütücüsü Kurum olarak Konya Büyükşehir Belediyesi ise bina ve kapalı alanların, çevre

düzenlemesi ile beraber projelendirilmesi ve inşaatı, atölye ve etkinliklerin gerçekleştirilmesi ve bilim merkezinin işletilmesinden sorumlu olacaktır.

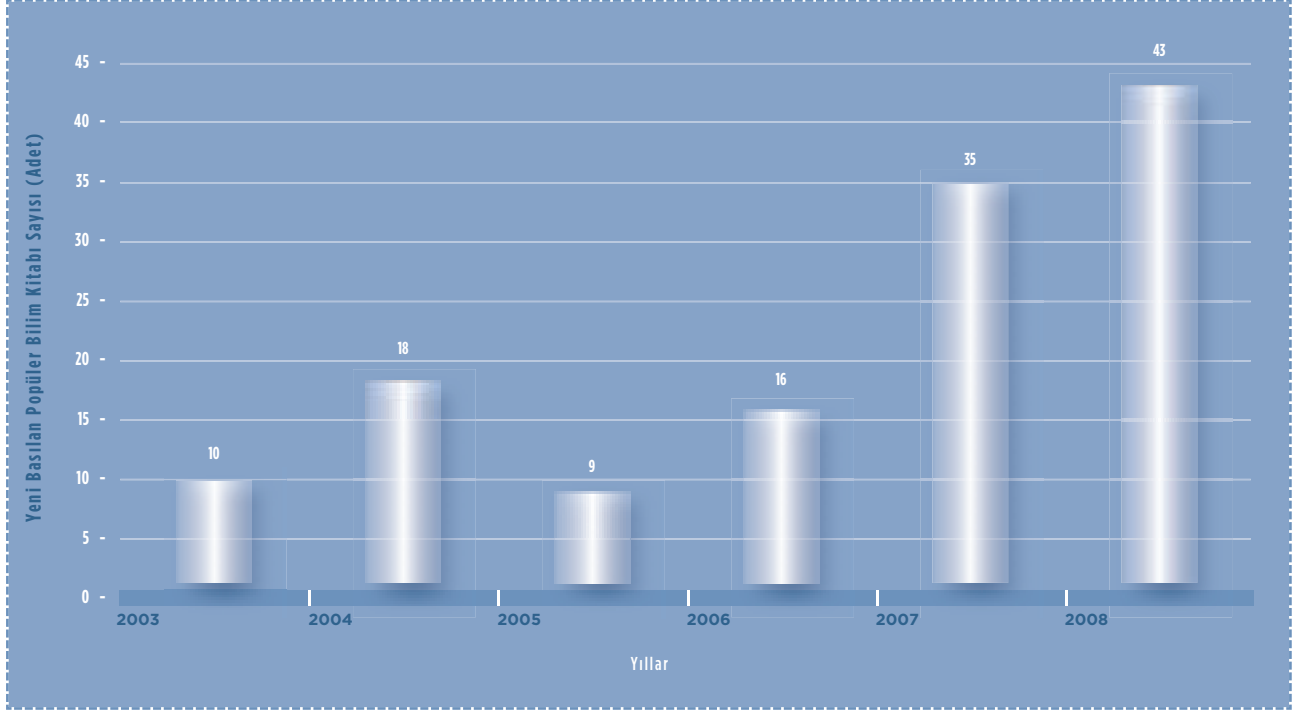
Bilim merkezinin kuruluş faaliyetleri kapsamında, master plan hazırlanmış ve bu plan doğrultusunda sergi temin çalışmaları başlatılmıştır. Mimari proje teminine yönelik hazırlıklar da devam etmektedir.

1.2.6.2. TÜBİTAK Yayınları

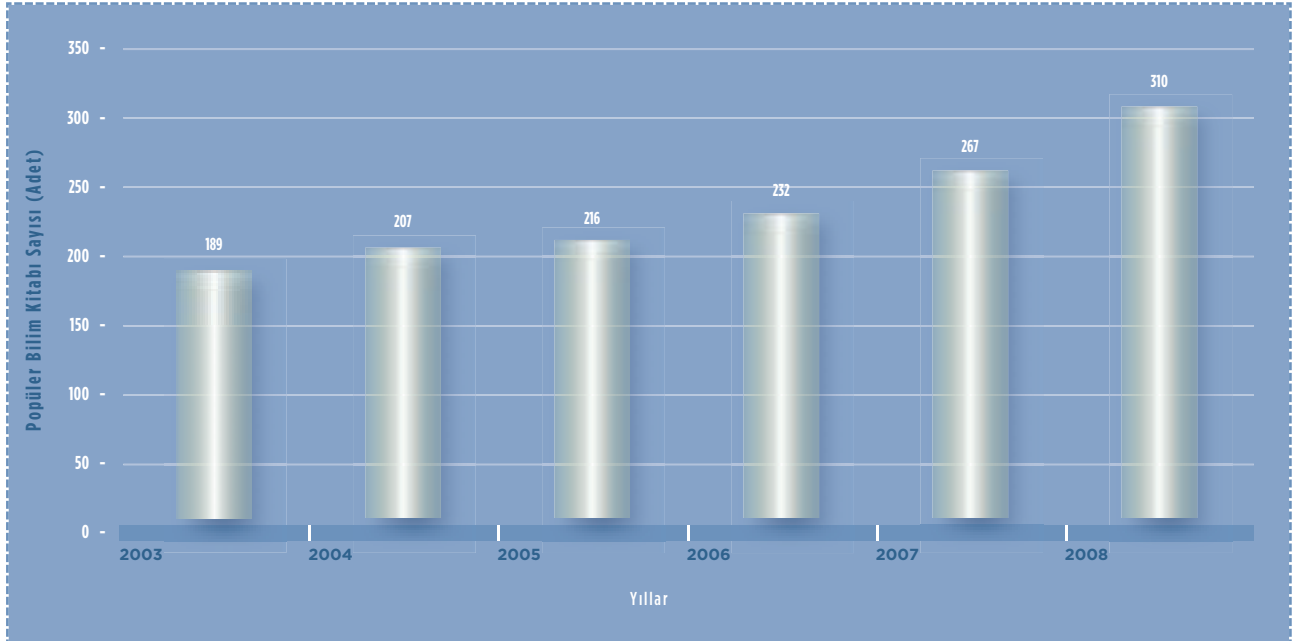
TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları

TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, bilimi yaygınlaştırmak ve geniş kitleler tarafından okunur kılmak amacıyla 1993 yılında yayınlanmaya başlamıştır. Kısa zamanda okurlardan büyük ilgi gören ve 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla 43 adet yeni Popüler Bilim Kitabı’nın basılmasıyla (bk. Şekil 43), 310 kitaba ulaşan (bk. Şekil 44) Popüler Bilim Kitapları’nın toplam tirajı (birikimli) 9.766.000’dir. 2008 yılında basılan toplam kitap adedi (yıllık tiraj) 1.637.500, satılan kitap adedi ise 705.000’e ulaşmıştır (bk. Şekil 45 ve Şekil 46).

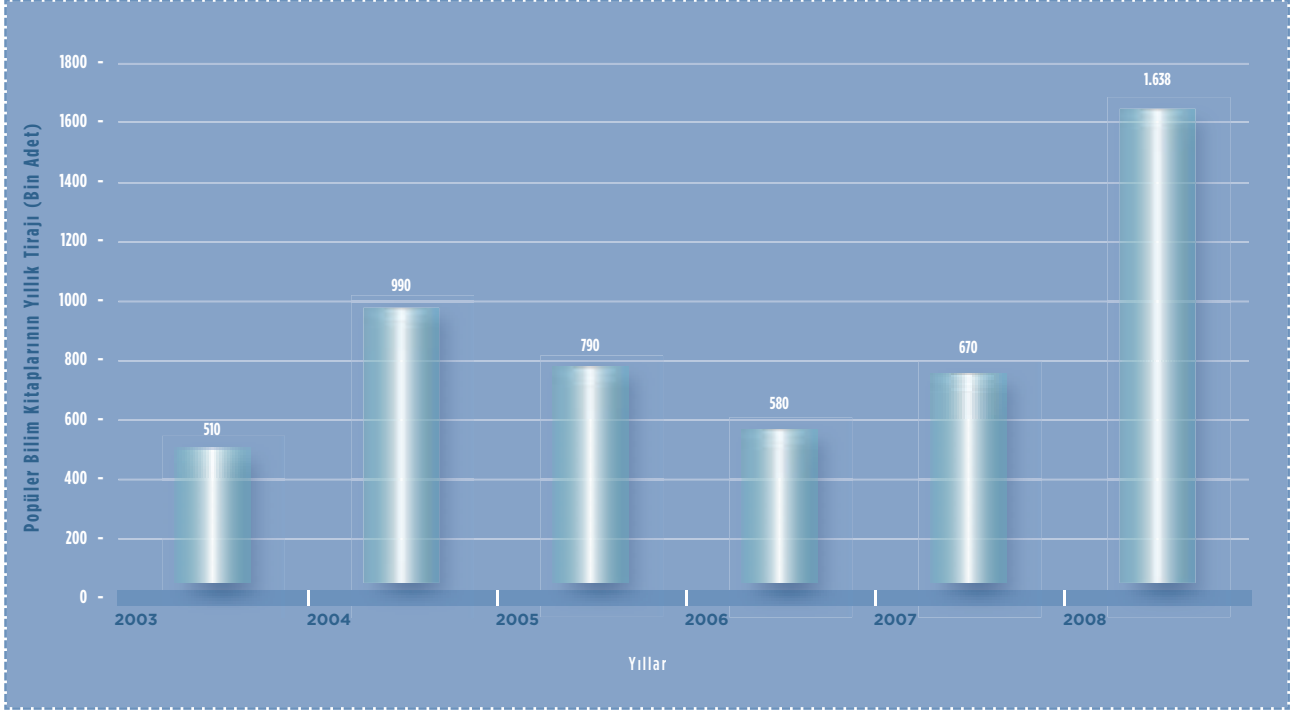

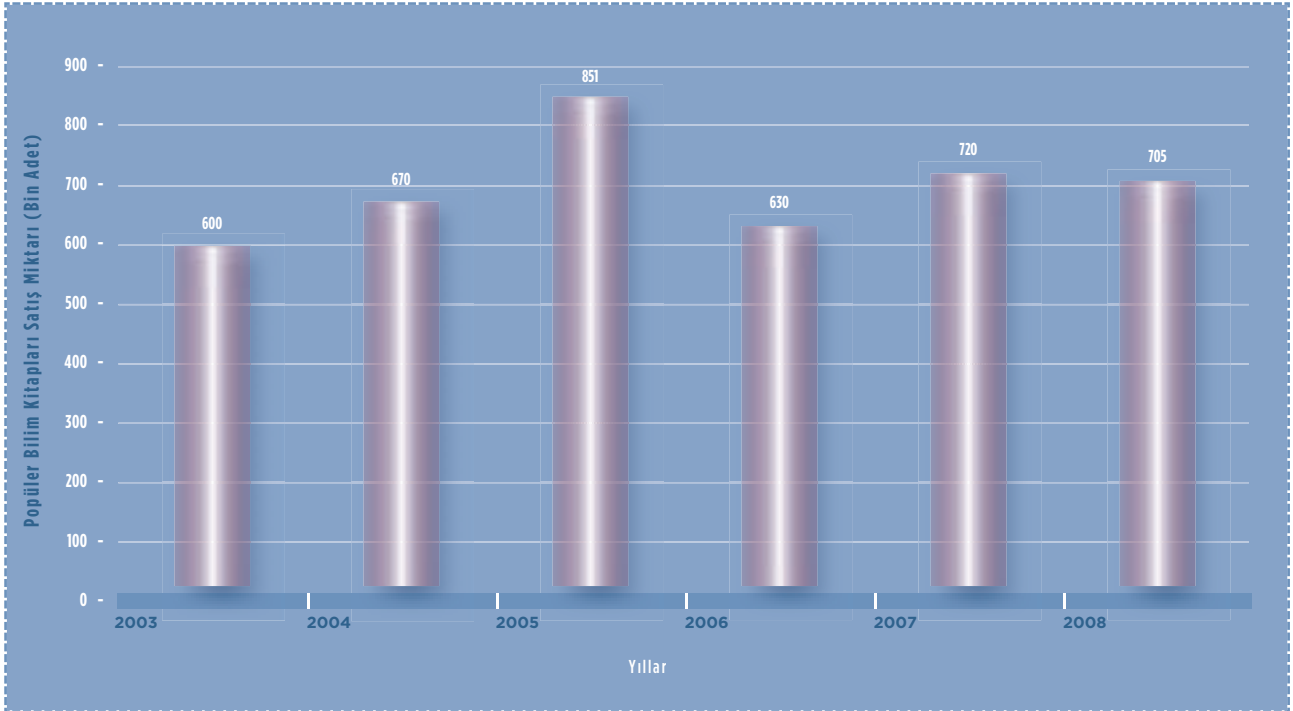
Şekil 43. Yıllar İtibariyle Yeni Basılan Popüler Bilim Kitabı Sayısı

Şekil 44. Yıllar İtibariyle Yayın Listesindeki Popüler Bilim Kitabı Sayısı

Şekil 45. Yıllar İtibariyle Popüler Bilim Kitapları Toplam Baskı Miktarı (Yıllık Tiraj)

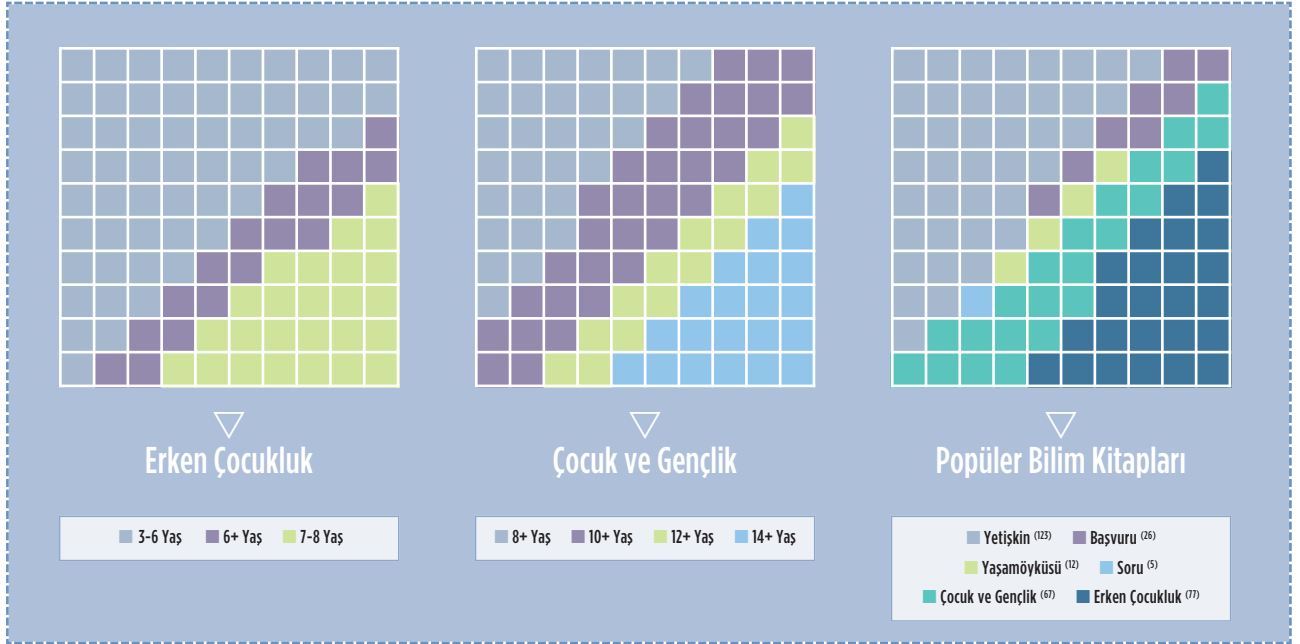

Şekil 46. Yıllar İtibariyle Popüler Bilim Kitapları Satış Miktarı

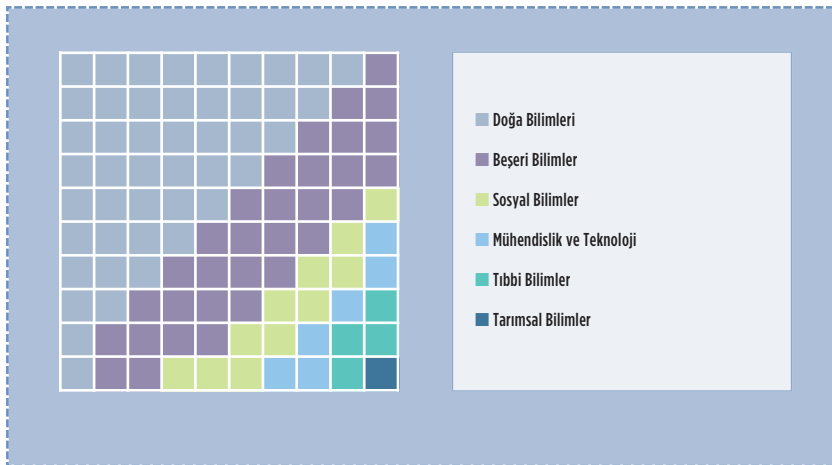
Popüler Bilim Kitapları 6 kitaplıktan oluşur. Bunlar: (1)Yetişkin Kitaplığı, (2)Yaşamöyküsü Kitaplığı, (3)Başvuru Kitaplığı, (4)Soru Kitaplığı, (5)Çocuk ve

Gençlik Kitaplığı ve (6)Erken Çocukluk Kitaplığı'dır. Popüler Bilim Kitapları'nın kitaplıklara göre

dağılımı Şekil 47'de, yetişkin, yaşamöyküsü ve soru kitaplarının bilim ve teknoloji alanlarına göre dağılımı ise Şekil 48'de verilmektedir.

Şekil 47. Popüler Bilim Kitaplarının Kitaplıklara Göre Dağılımı

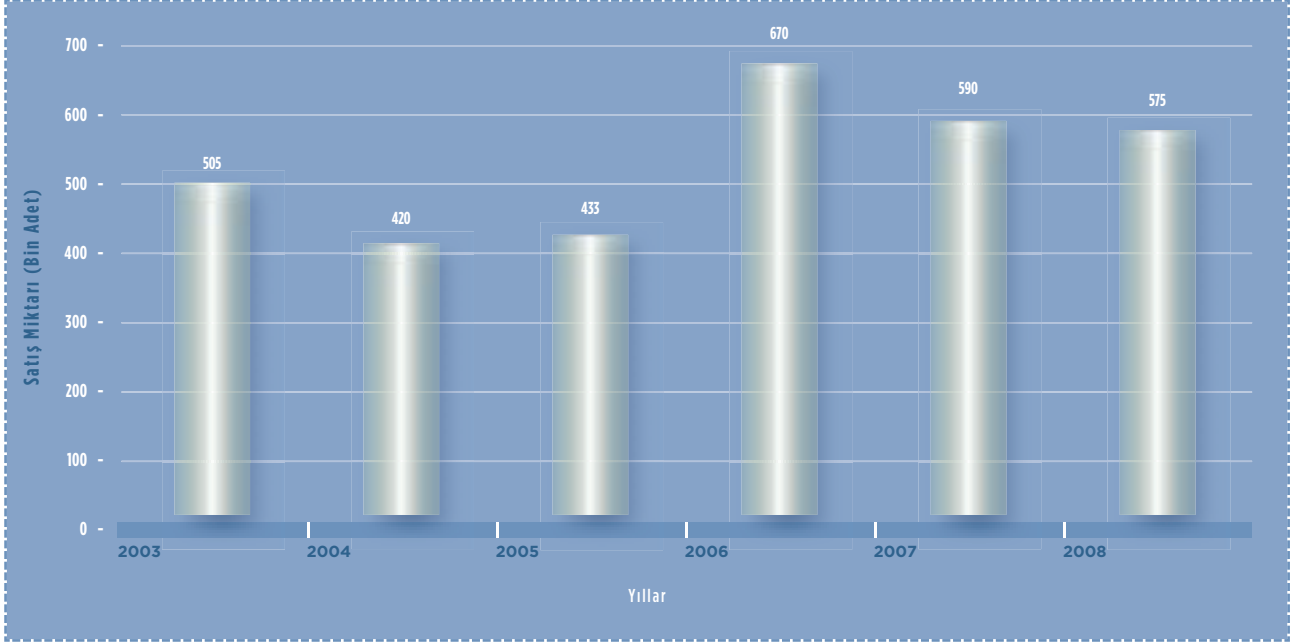

Şekil 48. Yetişkin, Yaşamöyküsü ve Soru Kitaplarının Bilim ve Teknoloji Alanlarına Göre Dağılımı

TÜBİTAK Popüler Bilim Dergileri

1967 yılından bu yana yayınlanmakta olan Bilim ve Teknik Dergisi, 2007 yılı Temmuz sayısından itibaren her ay yeni bir konuda 3 boyutlu animasyonlar ve zengin görüntülerle desteklenmiş bilim CD'lerini okurlarına armağan etmektedir. Bu çalışma ile okurların temel konuları daha rahat anlaması hedeflenirken, elektronik ve multimedya tabanlı yayıncılığın geliştirilmesi de sağlanmaktadır. Derginin 2008 yılında toplam satışı 575.000 (bk. Şekil 49), ağ sayfası ziyaretçi tık sayısı ise 6.030.000'dir.

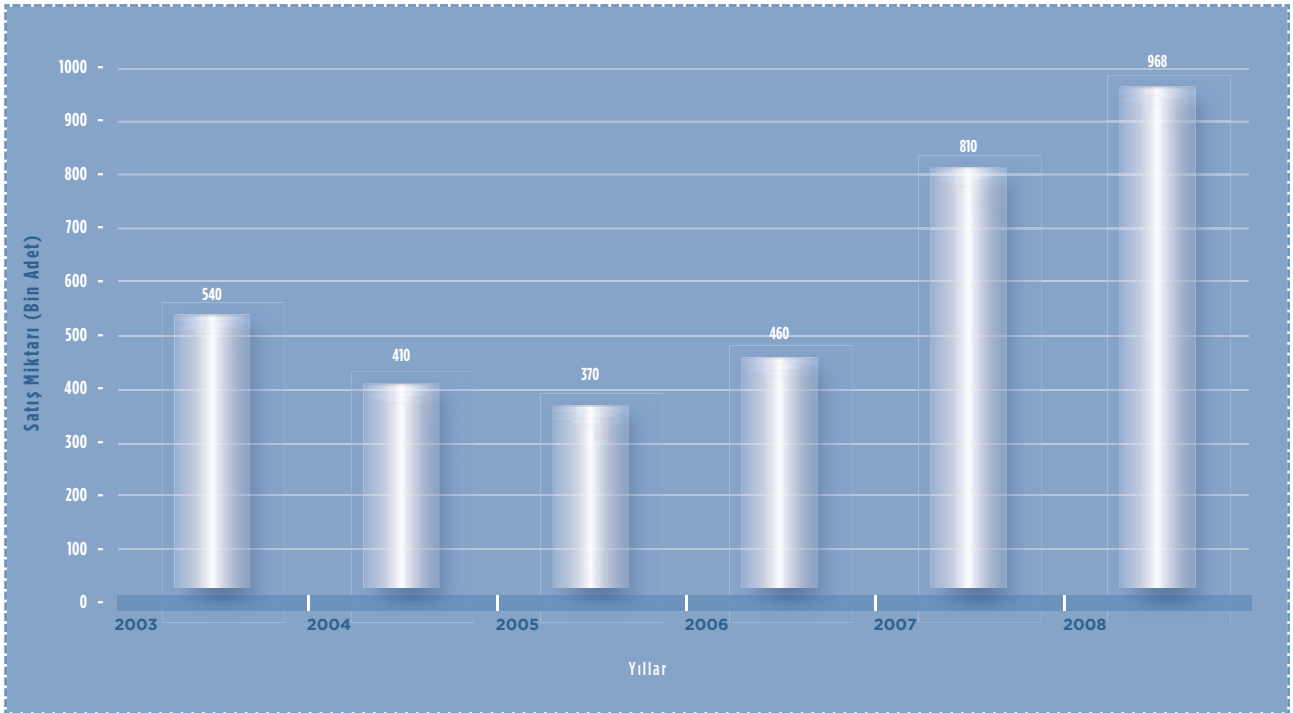

Şekil 49. Bilim ve Teknik Dergisi Yıllık Satış Miktarı

Bilim ve Teknik Dergisi'nin yenilenme çalışmalarına ışık tutması amacıyla 2008 yılının Şubat ayında, Bilim ve Teknik Dergisi'nin 41 yıllık arşivi kaynak alınarak nitelik ve nicelik analizleri

yapılmıştır. Bu çalışmalar ışığında Bilim ve Teknik Dergisi'nin yayın politikası ve programının güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir. 1998 yılından itibaren aylık olarak 7-12 yaş grubu

için yayımlanan Bilim Çocuk Dergisi yüksek satış performansı göstermektedir. Derginin 2008 yılında toplam satışı 968.000 (bk. Şekil 50), ağ sayfası ziyaretçi tık sayısı ise 711.000'dir.

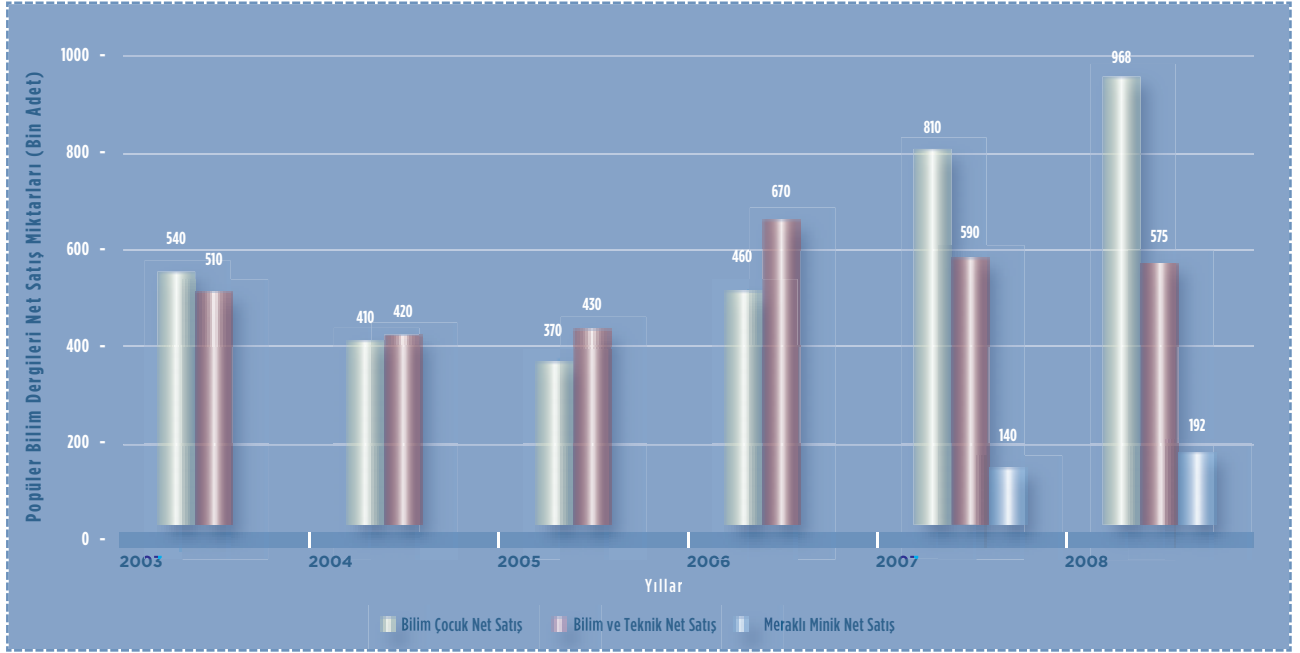
Şekil 50. Bilim Çocuk Dergisi Yıllık Satış Miktarı

TÜBİTAK'ın en yeni popüler bilim dergisi olan Meraklı Minik Dergisi yayın hayatına 2007 yılı Ocak ayında başlamıştır. Derginin hedef kitlesi okul öncesi yaş grubundaki çocuklardır. İçeriği ve görsel malzemesi konusunda uzman bir yayın kurulu tarafından

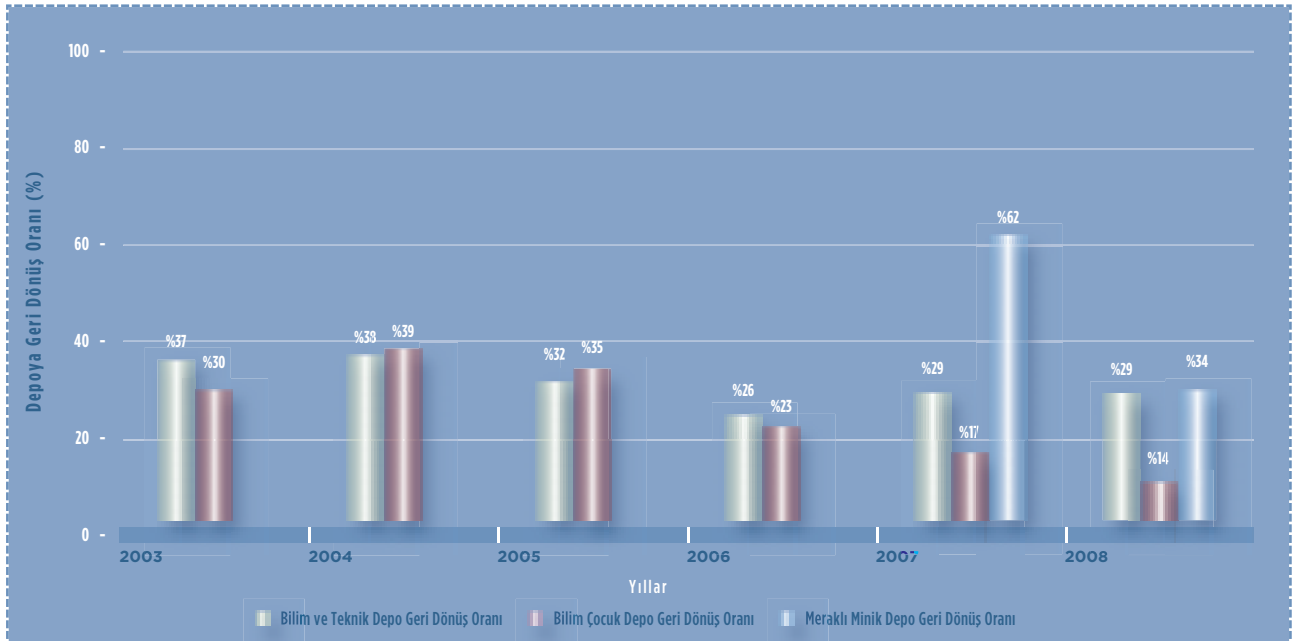
değerlendirilen dergi, veliler ve eğitimcilerden çok olumlu yorumlar almaktadır. Derginin 2008 yılında toplam satışı 192.000, ağ sayfası ziyaretçi tık sayısı ise 156.000'dir. Meraklı Minik Dergisinin diğer popüler bilim dergileri ile kıyaslamalı yıllık satış

miktarı Şekil 51'de verilmektedir.

Ayrıca, Popüler Bilim Dergilerindeki depoya geri dönüş oranlarında önemli bir düşüş gözlemlenmektedir (bk. Şekil 52).

Şekil 51. Yıllar İtibariyle Karşılaştırmalı Popüler Bilim Dergileri Net Satış Miktarları¹⁵

Şekil 52. Yıllık Bazda Karşılaştırmalı Popüler Bilim Dergileri Depoya Geri Dönüş Oranları¹⁵

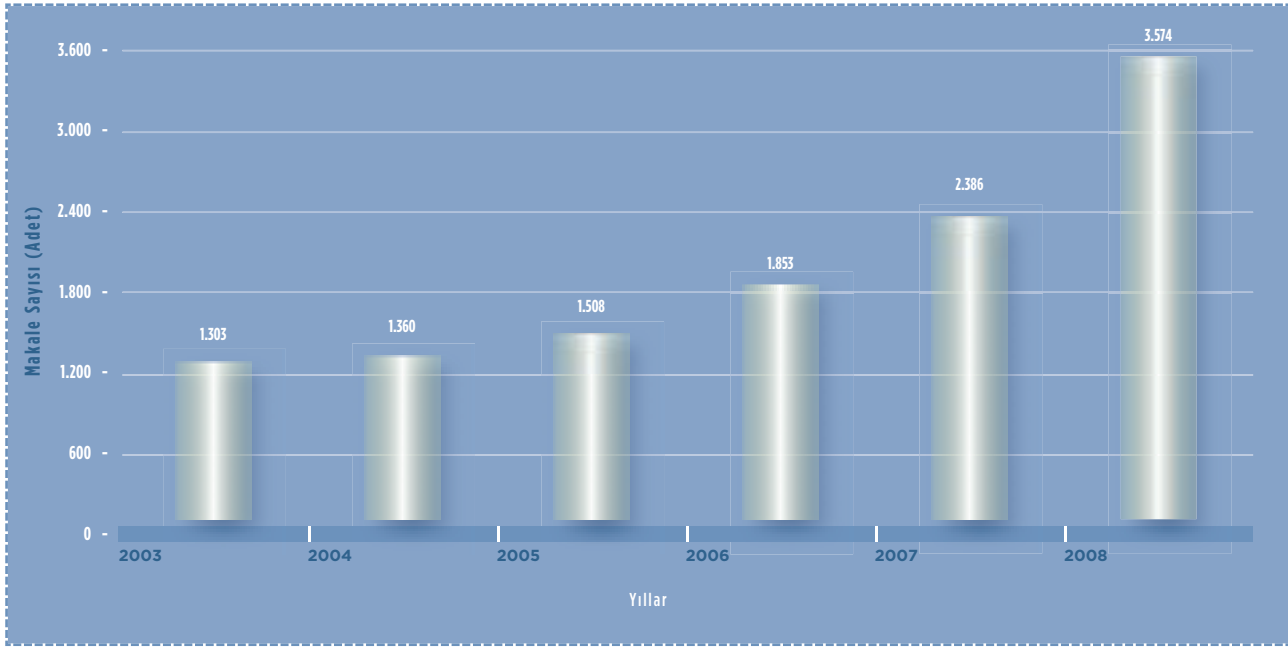
¹⁵ Meraklı Minik Dergisi 2007 yılında yayımlanmaya başlamıştır.

TÜBİTAK Akademik Yayınları

Akademik Dergiler: TÜBİTAK ilk akademik dergisini 1976 yılında Doğa Bilim Dergisi adıyla yılda tek sayı olarak yayımlamıştır. Akademik Dergiler, 2008 yılı itibarıyla Biyoloji, Botanik, Elektrik, Fizik, Kimya, Matematik, Mühendislik ve

Çevre Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Tarım ve Ormancılık, Veterinerlik ve Hayvancılık, Zooloji ve Yerbilimleri olmak üzere 12 ayrı alanda bir yılda toplam 61 sayı olarak yayımlanmaktadır. Dergilerin tamamı şu an İngilizce makale kabul etmekte olup, bir kısım dergilere ait makalelerde

Türkçe başlık, özet ve anahtar sözcükler yer almaktadır. 2008 yıl sonu itibarıyla Akademik Dergilere gelen makale sayısı 3.574'tür. Makale sayılarında, 2007 yılında gelen makale sayısı ile kıyaslandığında 2008 yıl sonu itibarıyla yaklaşık %50'lik bir artış olmuştur (bk. Şekil 53).

Şekil 53. Yıllık Bazda Akademik Dergilere Gelen Makale Sayısı

Akademik Dergiler, konularına göre Science Citation Index Expanded yanında başta Chemical Abstracts, Engineering Index, Biological Abstracts olmak üzere birçok uluslararası indeks veya abstract tarafından taranmaktadır. En önemli indeks olarak kabul gören Science Citation Index Expanded (SCIE) tarafından taranan Turkish Journal of Chemistry (1995 yılından itibaren), Turkish Journal of Veterinary and Animal Sciences (1996 yılından itibaren), Turkish Journal of Earth Sciences (2004 yılından itibaren), Turkish Journal of Agriculture and Forestry, Turkish Journal of Medical Sciences, Turkish Journal of Mathematics (2007 yılından itibaren) dergilerine 2008 yılında 3 derginin (Turkish Journal of Biology, Turkish Journal of Zoology, Turkish Journal of Electrical

Engineering and Computer Sciences) daha eklenmesiyle, taranan dergi sayısı 6'dan 9'a yükselmiştir.

2008 yılı içerisinde toplam 63 sayı yayımlanmıştır. Yayımlanan bu 63 sayıda 678 makale (6.216 sayfa) yer almıştır. TÜBİTAK web sayfasında yayımlanmış makalelerle ilgili olarak yazar adıyla, makale başlığıyla veya anahtar sözcüklerle tarama yapılabilme ve ilgili makalelerin tüm metnine ücretsiz erişilebilmektedir.

Akademik Kitaplar: Akademik Yayınlar Müdürlüğü tarafından, Ülkemizdeki araştırmacılar ve yüksek öğretim için kaliteli, güncel, ucuz ve ulaşılabilir temel ve akademik kitaplar

kazandırılması amacıyla ilgili alan için tutarlı bir Türkçe terminoloji inşasına hizmet eden, "Temel ve Akademik Kitaplar Projesi" başlatılmıştır. Proje kapsamında Türkçe'ye kazandırılacak temel ve akademik kitaplar, yüksek öğretim kurumlarında veya ilgili bilim dalının temel metni olarak ihtiyaç duyulan orijinal/çeviri kitapları kapsamaktadır.

Uygarıkların doğuşunda, gelişiminde ve bilgi birikimini bir sonraki taşıyıcı uygarlığa aktarımında çeviri faaliyetleri öncü çalışmalar olarak kendini göstermektedir. Çeviri faaliyetindeki yoğunlaşma, geniş bir bilgi transferine ve yeni taşıyıcı medeniyetlerin ortaya çıkışına işaret etmektedir. Dolayısıyla Temel ve Akademik Kitaplar Projesi, Batı dünyasında uzun yıllar süren çabalar

sonucunda oluşan, araştırmacılarla ve yüksek öğretimde kullanılan temel ve akademik kitapları dilimize kazandırmanın; hem terminoloji oluşturmak için yapılacak çalışmaları, hem de çeviri sonrası başlaması kaçınılmaz telif faaliyetleri tetiklemesi açısından çok büyük katkılar sağlayacağı beklenmektedir.

Bu projenin hayata geçirilmesi için gerekli mevzuat değişiklikleri gerçekleştirilmiştir. Temel ve akademik kitapları seçme kriterlerinin belirlenmesi amacıyla, ilk aşamada Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Sağlık Bilimleri, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında uzman akademisyenlerden oluşan Yayın Kurulu oluşturulacaktır. Bu Yayın Kurulu, çevrilecek kitapları karar verecek; çevirmen, redaktör ve gerektiğinde bilimsel danışman atayacak olan akademik danışma kurullarını ilgili bilim dallarına göre oluşturacaktır.

1.2.6.3. TÜBİTAK Tarafından Organize Edilen

Diğer Bilim ve Toplum Etkinlikleri

TÜBİTAK Güneş ve Hidrojen Arabaları Yarışları

Alternatif enerjilerin kullanımı konusunda halkımızın bilgisini artırmayı, üniversite öğrencilerinin bu güncel konu vasıtasıyla araştırma ve pratik becerilerini geliştirmeyi amaçlayan TÜBİTAK Formula G Güneş Arabaları Yarışı, ilk kez 2005 yılında İstanbul'da düzenlenmiştir. 2006'da İzmir ve İstanbul'da, 2007'de Ankara'da gerçekleştiren yarış kamuoyunda artan bir ilgiyle izlenmektedir. Dördüncüsü 26-31 Ağustos 2008 tarihleri arasında İzmir'de düzenlenen yarışa toplam 25 araç katılmıştır.

Aynı amaçlar doğrultusunda, TÜBİTAK Hidromobil Hidrojen Arabaları Yarışı ilk defa 2007 yılında Formula G Yarışı'yla birlikte gerçekleşmiştir. Bu

sene ise yine TÜBİTAK Formula G ile aynı tarihlerde İzmir'de düzenlenen yarışta 16 araç yarışmıştır.

TÜBİTAK Formula G ve TÜBİTAK Hidromobil yarışları sayesinde ülkemizde güneş ve hidrojen enerjileri konusundaki endüstriyel uygulamaları teşvik edecek ve bu konudaki potansiyeli güçlendirecek bilgi ve tecrübe birikimine sahip genç mühendis ve temel bilimci bir kitle oluşmuştur. Ayrıca toplumda alternatif enerjilerin gerekliliği ve mümkünlüğü konusunda farkındalık oluşmasına katkı sağlanmıştır.

Her sene artan bir ilgiyle devam eden TÜBİTAK Formula G ve Hidromobil yarışlarına katılan takım sayıları Tablo 25'de gösterilmiştir.

Tablo 25. 2005-2008 Yılları Arasında TÜBİTAK Formula G ve Hidromobil Yarışlarına Katılan Takım Sayıları

Yıllar	2005	2006	2007	2008
Formula G Takım Sayısı	16	34	42	55
Hidromobil Takım Sayısı	-	-	20	30

TUBİTAK Yaz Bilim Kampı

TÜBİTAK, ilköğretim öğrencilerine bilimi tanıtmak ve sevdirmek, bilimin yaşamla ne kadar ilişkili olduğunu göstermek ve bilime karşı ilgi ve heyecan yaratmak amacıyla düzenlediği TÜBİTAK Yaz Bilim Kampı'nın üçüncüsünü TÜBİTAK TÜSSİDE'de 2008 yılı Temmuz-Ağustos aylarında 6 dönem olarak gerçekleştirmiştir. Kampta, çeşitli bilim dallarıyla ilgili eğlenceli ve ilgi çekici etkinlikler yer almıştır. Ayrıca TÜBİTAK MAM

yerleşkesinde bulunan TÜBİTAK enstitülerinde bilim insanlarıyla birlikte etkinlikler yapılmıştır. Kampta TÜBİTAK Bilim ve Toplum Daire Başkanlığı çalışanlarının yanı sıra üniversite öğrencisi gönüllü rehberler de görev yapmıştır. Kamptan toplam 192 çocuk yararlanmış, 60 kadar gönüllü üniversite öğrencisi ise, bir bilim ve toplum etkinliği deneyimi kazanma şansı elde etmiştir. Kamp içeriği önceki yıllara göre geliştirilmiş ve zenginleştirilmiştir. Yeni atölye çalışmaları tasarlanmış, sosyal bilimler de kamp etkinlik konuları kapsamına alınmıştır. Kamp katılımcıları bilimi daha yakından tanıma ve hayatla ilişkisini keşfetme imkanı elde etmişlerdir. Kampta görev yapan gönüllü rehberler ise, kendilerine ileride TÜBİTAK Bilim ve Toplum projelerini yürütme potansiyeli sağlayabilecek bilgi, tecrübe ve vizyonu kazanmışlardır.

Her sene artan bir ilgiyle devam eden yaz bilim kampına katılan kişi sayısı Tablo 26'da gösterilmiştir.

Tablo 26. 2006-2008 Yılları Arasında Yaz Bilim Kampına Katılan Kişi Sayısı

Yıllar	2006	2007	2008
Bilim Kampı Katılımcı Sayısı	60	128	192

TÜBİTAK Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği

Gökbilimi ve genel olarak bilimi sevdirmek, toplumu gökbilime ve amatör gökbilimcilğe özendirme, bu alanda kapsamlı bilgiler vermek, gökyüzü gözlemleri yaptırmak; bunun yanı sıra amatör gökbilimcilere, becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak etkinlikler yaptırmak üzere düzenlenen TÜBİTAK Ulusal

Gökyüzü Gözlem Şenlikleri'nin 11'inci, 25-27 Temmuz ve 1-3 Ağustos 2008 tarihlerinde Antalya Saklıkent'te yapılmıştır.

Şenlik, iki kategoride gerçekleşmiştir. 25-27 Temmuz 2008 tarihlerindeki etkinlikler yeni başlayanlara, 1-3 Ağustos 2008 tarihlerindeki etkinliklerse deneyimli amatör gökbilimcilere yönelik olarak hazırlanıp gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklere toplam 351 kişi katılmıştır. Bunların yanı sıra, 27-28 Temmuz 2008 akşamları, Antalya kent merkezinde halka açık gökyüzü gözlemleri düzenlenmiş ve bu gözlemlere yaklaşık 1.000 kişi katılmıştır. TÜBİTAK Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliklerine, amatör gökbilimcilerin yanı sıra profesyonel gökbilimciler ve gökbilim öğrencileri de katılmakta ve bilgilerini paylaşmaktadırlar.

Üç gün, iki gece boyunca süren şenlikte, katılımcılara gökbilimle ilgili çeşitli konularda seminerler verilmiş, atölye çalışmaları yaptırılmıştır. Geceleri gökyüzü gözlemleri yapılmıştır. Katılımcılara çıplak gözle ve

teleskoplarla gökyüzü ve çeşitli gök cisimleri tanıtılmıştır. Katılımcılar ayrıca, gökyüzü fotoğrafçılığı, teleskop yapımı, değişen yıldız gözlemi, göktaşı sayımı gibi daha ileri düzey çalışmalar yapma fırsatı bulmuştur. TÜBİTAK Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenlikleri, bugüne kadar ülkemize binlerce amatör gökbilimci kazandırmış, bunların bir bölümü de profesyonel gökbilimciliğe adım atmıştır. Bu şenlikler sayesinde, ülkemizdeki amatör gökbilim çalışmaları ve amatörlerin bilime katkıları önemli ölçüde artmıştır. Öyle ki, ülkemizde artık amatör gökbilimciliğin gelişmiş olduğu ülkelerdekine benzer çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Şenlikler, daha küçük çapta ve yerel olarak düzenlenen birçok etkinliğe de örnek olmaktadır.

Gökyüzü Gözlem Şenliğine katılan kişi sayısı Tablo 27'de gösterilmiştir.

Tablo 27. 2003-2008 Yılları Arasında Gökyüzü Gözlem Şenliği Katılımcı Sayısı

Yıllar	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Gökyüzü Gözlem Şenliği Katılımcı Sayısı	300	350	250	400	450	351

TÜBİTAK Sualtı Bilim Kampı

TÜBİTAK Sualtı Bilim Kampı, 5-20 Temmuz 2008 tarihleri arasında Antalya/Kaş'ta gerçekleştirilmiştir. İki dönem halinde yapılan kampın her dönemine 20 katılımcı ve 11 rehber katılmıştır. TÜBİTAK Sualtı Bilim Kampı'nın amacı, deniz bilimleri ve sualtı alanlarında bilimsel araştırmalar yapmayı planlayan, halen yapan ve deneyimini dalış yaparak artırmak isteyen, bilimsel sualtı projelerinde çalışmayı düşünen genç bilim insanları ve adaylarına dalış

tekniklerini öğretmek daha donanımlı hale getirmek, böylece denizlerimize ait zenginliklerin ortaya çıkarılmasına, korunmasına ve nitelikli araştırmacı yetiştirmesine katkıda bulunmaktır. Kamp ayrıca sualtı bilimleri ile ilgilenen bilim insanı ve amatör araştırmacılara benzer projeler tasarlama yönünde ufuk açıcı bir örnek teşkil etmiştir. Daha sonra bu alanda açılacak çağrı altyapısının kurulmasına da katkı sağlamıştır.

1.2.7. TÜBİTAK Ödülleri

1.2.7.1. TÜBİTAK Bilim, Hizmet, Teşvik Ödülleri ve TÜBİTAK Özel Ödülü ile TÜBİTAK-TWAS Teşvik Ödülü

TÜBİTAK tarafından, Bilim, Hizmet, Teşvik Ödülleri ve 2007 yılından başlayarak oluşturulan TÜBİTAK Özel Ödülü ile TÜBİTAK-TWAS Teşvik Ödülü verilmektedir.

Bilim, Hizmet, Teşvik Ödülleri Türkiye’de bilimsel ve teknolojik alanlarda uluslararası düzeyde araştırma ve yayın yapan ve/veya bu alanların mensubu olan Türkiye Cumhuriyeti uyruklu veya Türkiye’de çalışan yabancı uyruklu bilim insanlarının, araştırma/yayın, çalışma ile seçkin hizmetlerini değerlendirmek, üstün niteliklerini onayarak kamuoyuna duyurmak ve bir teşvik unsuru olmak üzere; TÜBİTAK Özel Ödülü ise, aynı nitelikteki çalışmalarıyla tanınan yurtdışında yerleşik Türkiye Cumhuriyeti uyruklu bilim insanları için oluşturulmuştur.

Bilim Ödülü, ülkemizde yaptığı çalışmalarla bilime uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunmuş, hayattaki bilim insanlarına verilmektedir. Ödül, 2008 yılı için 25.000 TL, altın plaket ve ödül beratından oluşmuştur. Bilim Ödülü alanlara ayrıca, yurtiçinde yürüteceği araştırmalarda kullanılmak üzere 25.000 TL araştırma desteği verilmektedir.

Hizmet Ödülü, ülkemizdeki bilim ve teknolojinin gelişmesine üstün hizmette bulunmuş kişilere verilmektedir. Hizmet Ödülü için hayatta olma şartı bulunmamaktadır. Ödül, 2008 yılı için 20.000 TL, altın plaket ve ödül beratından oluşmuştur.

Teşvik Ödülü, ülkemizde yaptığı çalışmalarla

bilime gelecekte uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunabilecek niteliklere sahip olduğunu kanıtlamış, ödülün verildiği yılın ilk gününde 40 yaşını geçmemiş, hayattaki bilim insanlarına verilmektedir. Ödül, 2008 yılı için 10.000 TL, gümüş plaket ve ödül beratından oluşmuştur.

TÜBİTAK Özel Ödülü, Bilim Ödülü eşdeğer olarak, çalışmalarıyla bilime uluslararası düzeyde katkıda bulunmuş, yurtdışında yerleşik, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu, hayattaki bilim insanlarına verilmektedir. Ödül, 2008 yılı için 25.000 TL, altın plaket ve ödül beratından oluşmuştur.

TÜBİTAK-TWAS (Üçüncü Dünya Bilimler Akademisi) Teşvik Ödülü, bilimsel araştırmalarıyla bilime uluslararası düzeyde katkılarda bulunan ve bu katkının artarak devam edeceği yolunda umut vaat eden, ödülün verildiği yılın ilk gününde 40 yaşını geçmemiş genç bilim insanlarına matematik, fizik, kimya ve biyoloji alanlarında yıllar itibarıyla dönüşümlü olarak verilmektedir. Ödül, 2.000 ABD Doları, gümüş plaket ve ödül beratından oluşmaktadır.

2008 yılında 3 TÜBİTAK Bilim Ödülü, 18 TÜBİTAK Teşvik Ödülü ve 1 TÜBİTAK Özel Ödülü verilmiştir. 2007 yılından başlayarak TÜBİTAK Ödülleri kapsamına alınan sosyal ve beşeri bilimlerde ilk ödüller 2008 yılında verilmiş, 2008 yılının 3 Bilim Ödülü’nün 1’ini, 18 Teşvik Ödülü’nün 2’sini sosyal ve beşeri bilimler mensupları almışlardır.

2008 yılı TÜBİTAK Ödülleri Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah GÜL’ün himayelerinde 23 Aralık 2008 tarihinde Çankaya Köşkü’nde düzenlenen bir törenle sahiplerine verilmiştir.

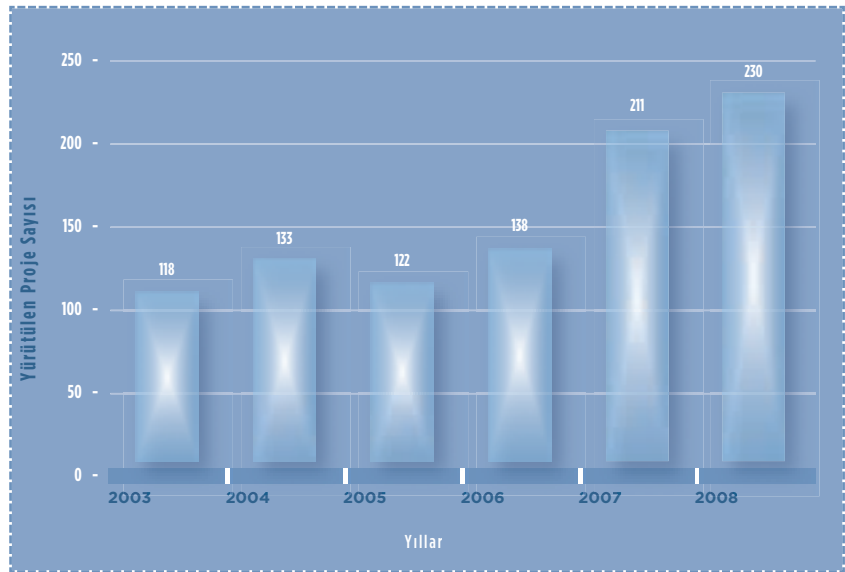

1.3. Ar-Ge Birimleri Faaliyetleri

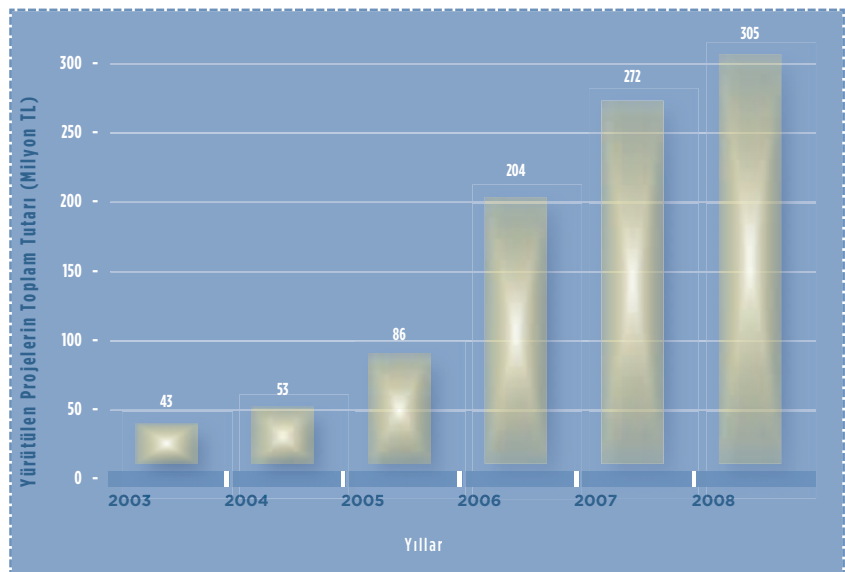
1.3.1. Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM)

Marmara Araştırma Merkezi, Türkiye'nin kalkınma hedefleri doğrultusunda öncelikli ve kritik alanlarda yenilikçi ve uygulamaya aktarılabilen teknolojiler geliştirmeyi temel politika olarak benimsemiş ve faaliyetlerini 2008 yılı içinde de bu yönde stratejilerle destekleyerek yürütmüştür.

Ar-Ge faaliyetlerinde, dış destekli projelerin ağırlıklı olarak devam ettiği 2008 yılında 212'si Ar-Ge projesi, 18'i endüstriyel teknik destek projesi olmak üzere toplam 230 proje yürütülmüş (bk. Şekil 54), söz konusu projelere aktarılan toplam tutar 305 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk.Şekil 55).

Şekil 54. TÜBİTAK MAM Tarafından Yürütülen Proje Sayısı

Şekil 55. TÜBİTAK MAM Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı⁵

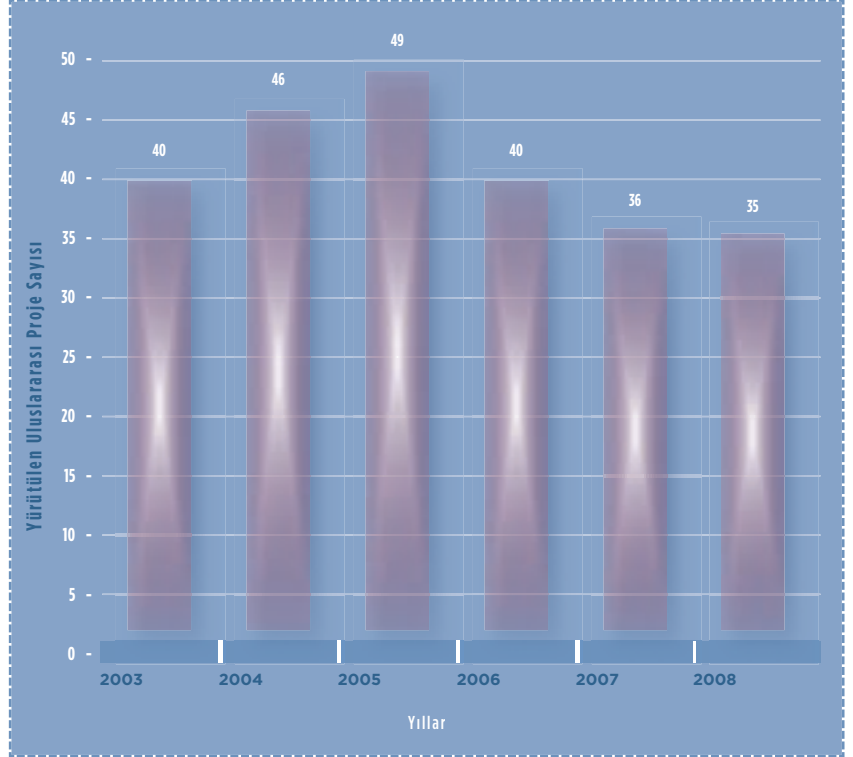
⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

2008 yılında yürütülen projelerin;

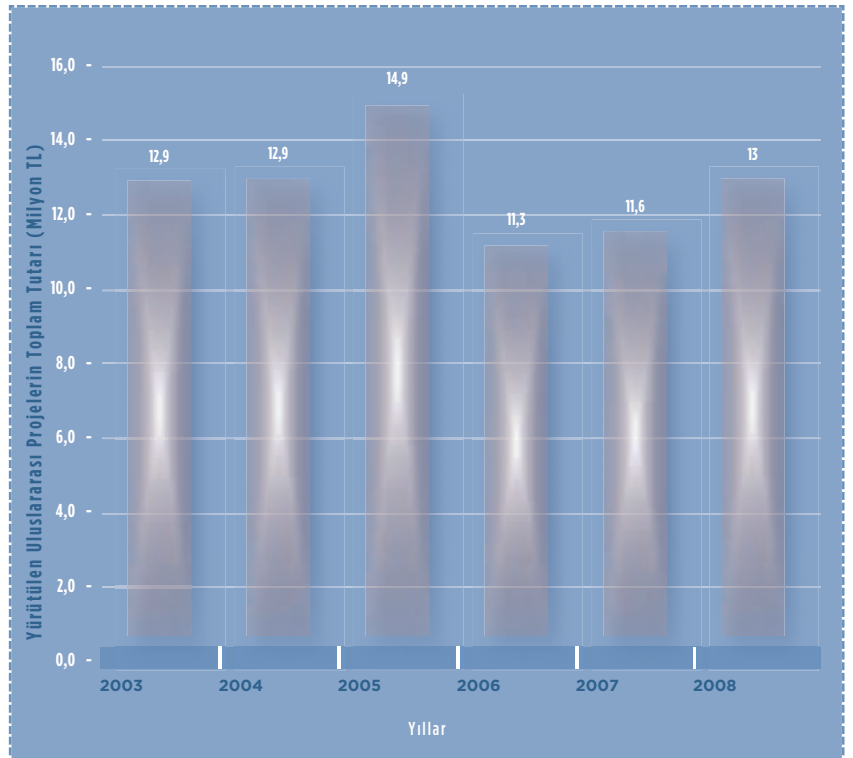
- %28'i yıl içinde bağtlanmış (toplam proje bedelinin %22'si),
- %30'u yıl içinde tamamlanmış (toplam proje bedelinin %19'u),
- %70'i diğer yıllara devretmiş (toplam proje bedelinin %81'i),
- %92'si Ar-Ge projesi (toplam proje bedelinin %98'i),
- %8'i Endüstriye Teknik Destek Hizmet Projesi (toplam proje bedelinin %2'si)'dir.

Ayrıca, TÜBİTAK MAM AB Projeleri kapsamında, 4,56 Milyon Euro tutarında 21. 6. ÇP projesi, 2,15 Milyon Euro tutarında 5. 7. ÇP projesi yürütmektedir.

TÜBİTAK MAM tarafından yürütülen uluslararası proje sayısı 2008 yılında 35 olarak gerçekleşmiş olup, projelerin toplam tutarı 13 Milyon TL'dir (bk. Şekil 56, Şekil 57).

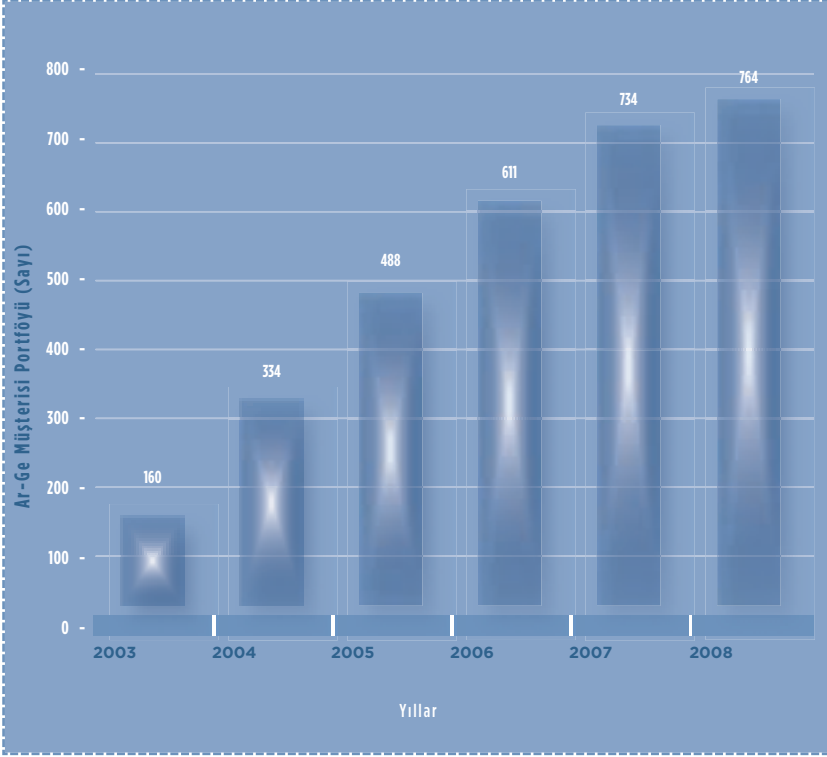

Şekil 56. TÜBİTAK MAM Tarafından Yürütülen Uluslararası Proje Sayısı

Şekil 57. TÜBİTAK MAM Tarafından Yürütülen Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı⁵

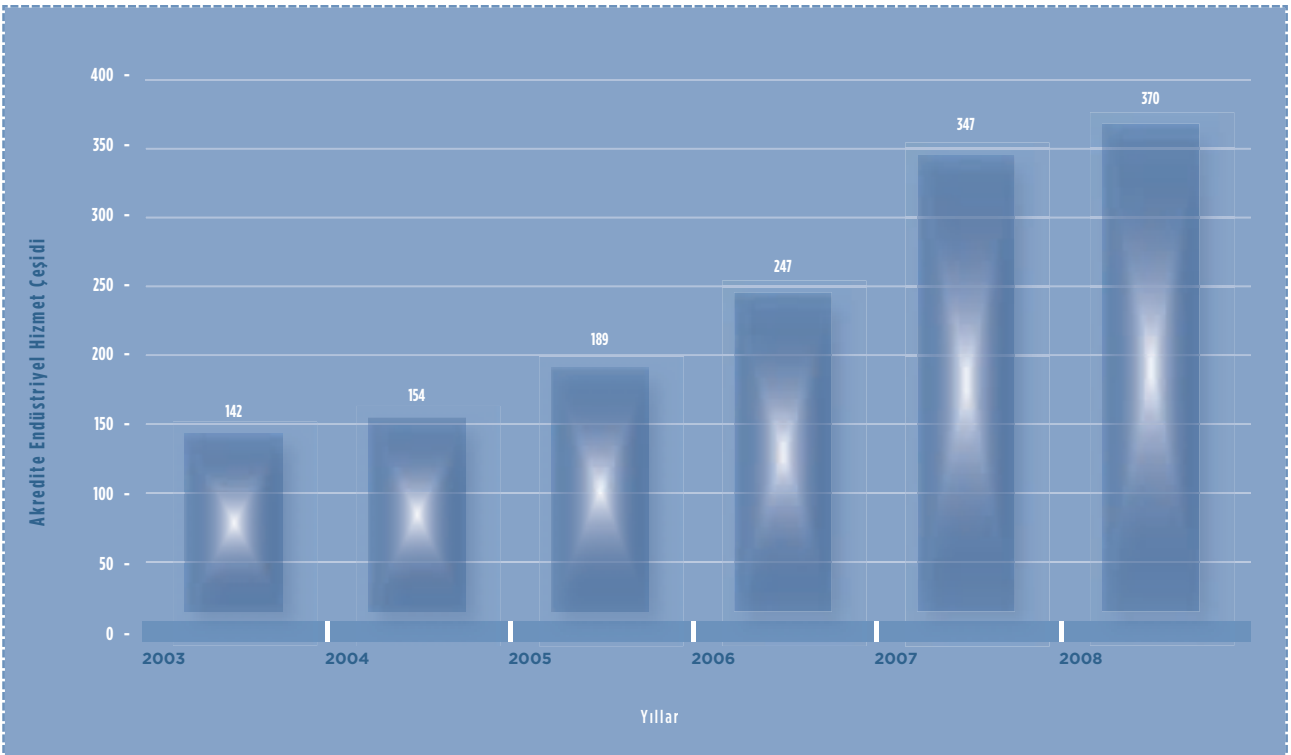
⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

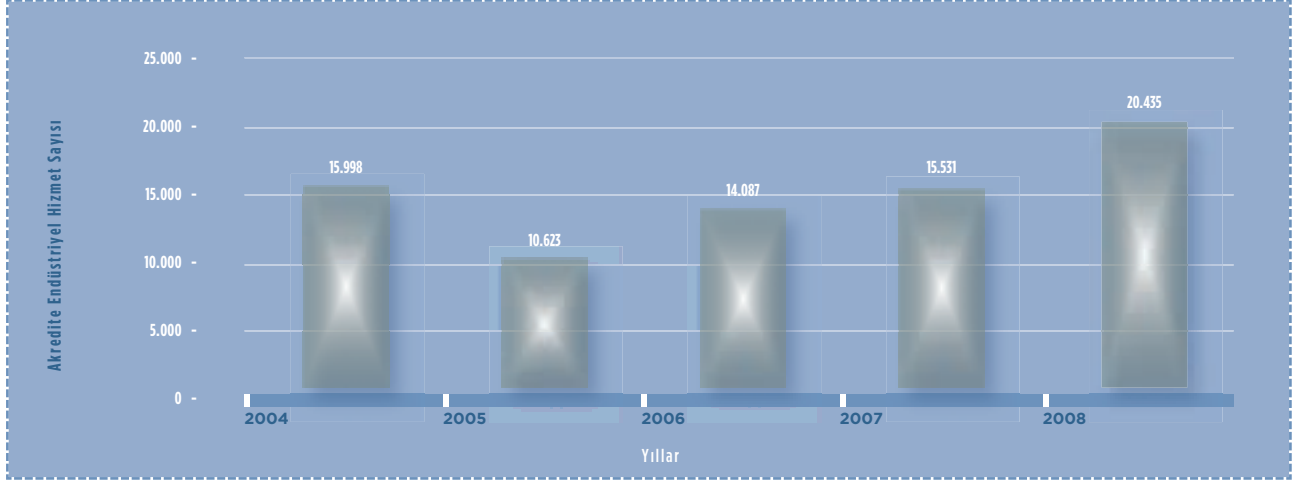
TÜBİTAK MAM Ar-Ge müşterisi portföyü 2008 yılında 764'e ulaşmıştır (bk. Şekil 58).

2008 yılında, sürekli gelişmekte olan laboratuvar altyapısı sayesinde ulaşılan akredite analiz çeşidi 370 olup, toplam analizlerin %29'u akreditedir (bk.Şekil 59). Akredite endüstriyel hizmet sayısı ise 20.435'e ulaşmıştır (bk. Şekil 60).

Şekil 58. TÜBİTAK MAM Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

Şekil 59. TÜBİTAK MAM Akredite Endüstriyel Hizmet Çeşidi (Birikimli)

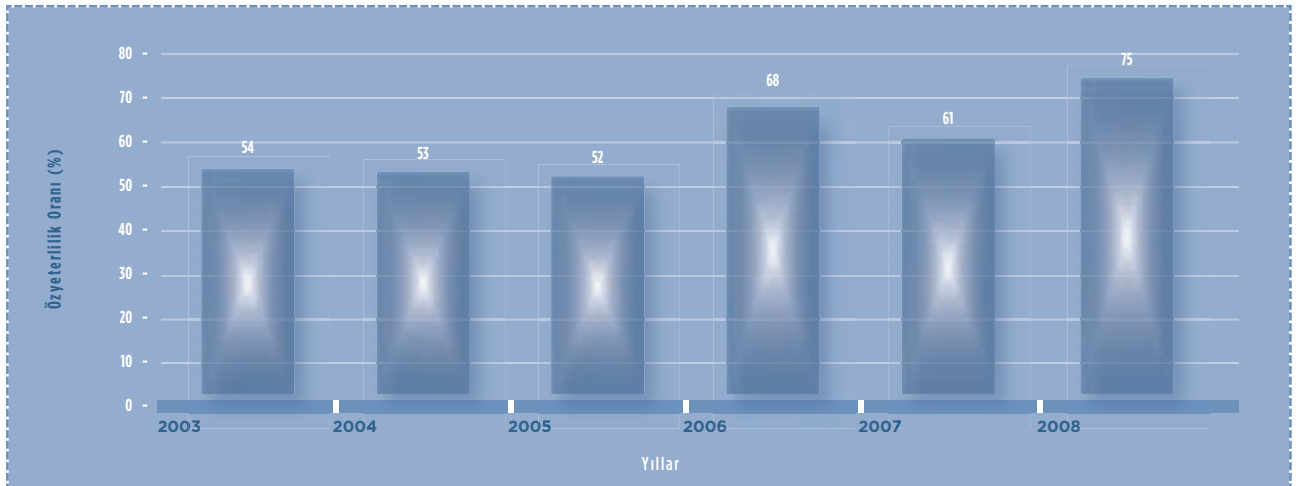

Şekil 60. TÜBİTAK MAM Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

2008 yılında, gelirler önceki yıla göre önemli seviyede bir artış göstererek 89 Milyon TL'ye ulaşmıştır.

Özyeterlilik oranı, gelişmenin temel araçları olan ve üzerine sürekli yatırım yapılan araştırmacı ve altyapı

yatırımlarıyla birlikte 2008 yılı için hedeflenen %60 oranını aşarak %75 olarak gerçekleşmiştir (bk Şekil 61).

Şekil 61. TÜBİTAK MAM Özyeterlilik Oranı

Uluslararası Belgeler

- BTE, CMMI Seviye 3 ve NATO AQAP-160 Akreditasyonu.
- BTE, sahip olduğu AQAP-160 Yazılım İçin Ömür Devri Boyunca Birleştirilmiş NATO Kalite Güvence Gerekleri belgesi yenilemiştir.
- BTE Bilgi Giriş Kapısı (KUBİKA).

İş Geliştirme Faaliyetleri

TÜBİTAK MAM stratejik hedefleri içinde yer alan

İş Geliştirme Faaliyetlerini, bu yıl ikincisini hazırladığı 5 yıllık “Stratejik Pazarlama Planı” ve yıllık bazda hazırladığı “Pazarlama Planı” çerçevesinde, Enstitüler ve İş Geliştirme Birimi eşgüdümü ile yürütmektedir. Teknolojik yenilikçilik yaratabilecek proje önerileri ortaya çıkarmak üzere 878 adet toplantı, 121 adet genel tanıtım etkinliği olmak üzere toplam 999 adet iş geliştirme ve tanıtım faaliyeti gerçekleştirmiştir. Bu görüşmelerden 414 adet

potansiyel proje konusu belirlenmiştir. Geçen yıldan devam eden ve bu yıla ait görüşmelere ilişkin konulardan uygun görülenler ilgili kurum/kuruluşa “Proje Teklifi” olarak sunulmuştur. Bu kapsamda, 2008 yılı içinde çeşitli kurum ve kuruluşlara toplam 435 Milyon ABD Doları tutarında, 243 adet proje teklifi sunulmuştur. Önerilen ve bağışlanan projelerin sayı ve bedel olarak enstitülere göre dağılımları ise Şekil 62’de gösterilmiştir.

Şekil 62. TÜBİTAK MAM Önerilen ve Bağıtlanan Projelerinin Toplam Sayı ve Bedel Olarak Enstitülere Göre Dağılımları

Bu çalışmaların yanı sıra, genel tanıtım faaliyetleri kapsamında 69 adet okul ağırlanmış, basın ile ilgili 101 adet faaliyet (15 adet Basın bülteni, 18 adet toplu bilgi gönderimi, 2 adet basın toplantısı, 21 adet yazılı basın, 42 adet görsel basın, 1 adet radyo, 2 adet basın dahil toplantı katılımı) gerçekleştirilmiş, TÜBİTAK MAM olarak 560 adet haberle, yazılı basında yer alınmıştır.

İnsan Kaynakları

Yetkin Ar-Ge personeli istihdamı TÜBİTAK MAM'ın temel insan kaynakları politikasıdır. Konularında uzman doktoralı elemanların kadrolu istihdamı hedefi doğrultusunda, toplam personel içinde araştırma personeli, %72'lik bir oran ile tarihinde ilk olarak 1.000 kişiyi aşarak 1.005 kişiye ulaşmıştır. Araştırma personelinin %32'si doktora, %39'u yüksek lisans, %29'u da

lisans derecesine sahiptir. Proje kapsamında istihdam edilen araştırmacı (323 kişi) oranı %55 olarak gerçekleşmiştir. Doktoralı personel sayısı 183 olup, doktora devam eden personel 113 kişidir.

Altyapı

Personel ve proje sayısındaki artış doğal olarak, fiziki altyapıda da artışa neden olmuştur. Bu kapsamda Tablo 28'de yer alan altyapı çalışmaları başlatılmıştır.

Eğitim

Yeni teknolojik ve bilimsel alanlardaki güncel bilgilere ulaşmak amacı ile personelin talepleri göz önüne alınarak "Yıllık Eğitim Planları" hazırlanmış ve uygulanmıştır. Verilen eğitimlerin toplam süresi 24.294 saate ulaşmıştır.

Proje Çıktısı

Teknolojik rekabetçiliğin toplumda yaygınlaştırılmasının önemli göstergelerinden olan proje çıktıları, izlenen ana hedefler arasında yer almaktadır. Yıl içinde yürütülen toplam 230 adet projeden, 4 Ulusal patent başvurusu, 302 yayın (238 bildiri, 61 makale, 3 kitap) ve 87 adet yenilikçi ürün (61 adet yeni ürün, 12 adet yeni süreç ve 14 adet ilk örnek) elde edilmiştir.

Toplam Kalite

■ TÜBİTAK MAM ISO 9001 KYS ve ISO 14001 ÇYS Yönetim Sistemlerinde kapsam genişletilerek, GMBE kapsama dahil edilmiş olup, 18-19-20 Haziran 2008 tarihlerinde SGS Supervise Gözetme Etüd Kontrol Servisleri A.Ş. tarafından ISO 9001:2000 KYS ve ISO14001:2004 ÇYS kapsamında "Belge Yenileme Dış Tetkiki"

Tablo 28. TÜBİTAK MAM Altyapı Faaliyetleri

Sıra No	Faaliyetlerin Konusu
1	1 MV Hızlandırılmış Kütle Spektroskopi Lab. Projesi DPT onayının alınması
2	2008 yılı içerisinde, MILGEM (Milli Gemi) Sonar Projesi kapsamında Sualtı Akustik Laboratuvarı (SAL) inşaatına başlanması
3	Soğuk Hava Depolarının İyileştirilmesi, Kontrollü Atmosfer depolarının oluşturulması
4	Yenilikçi gıda pilot tesis inşaatına devam edilmesi
5	Gıda Moleküler Biyoloji Laboratuvarı kurulması
6	Küf Koleksiyon Merkezi altyapısının geliştirilmesi
7	Fonksiyonel Gıdalar Laboratuvarının kurulması
8	ICP Laboratuvarı (Inductively Coupled Plasma – Mass Spectrometer) kurulması
9	Çeşitli laboratuvarlarda havalandırma, tesisat vb. altyapı iyileştirilmesi/geliştirilmesi
10	GMBE yeni bina inşaatı tamamlanması
11	KÇE Sodyum Bor Hidrür Sentezi ve Üretimi Projesi için Pilot Tesis iç düzeneğinin tamamlanması
12	Ofisler, toplantı salonları ve savunma teknolojileri laboratuvarını içeren binasının (A Blok) tamamlanarak işletmeye alınması
13	EE Hibrid Araç Mükemmeliyet Merkezi kurulması
14	BTE Tümlleştirme Laboratuvarı inşaatı yapılması
15	Gazlaştırma ve yakma demonstrasyon (Dolaşım Akışkan Yatak) sahasının yapılması
16	Yeni hidrojen ve gaz/LPG Laboratuvarının yapılması
17	Eski araç laboratuvarının Yakıt Analiz laboratuvarı olarak düzenlenmesi
18	KÇE Araştırma gemisi temini çalışmaları yapılması

gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen dış tetkikte minör uygunsuzluk ve olumsuz gözlem alınmamıştır.

■ OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi kapsamında; TÜBİTAK MAM genelinde eğitimler ve alt yapı çalışmaları gerçekleştirilmiş,

risk analizleri yapılmış, Kişisel Koruyucu ve Donanım Malzemeleri tamamlanmıştır.

■ TÜBİTAK MAM Gen Bilimleri Araştırma Enstitüsü (GMBE), ISO 9001:2000 ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi kapsamında sertifika almaya hak kazanmıştır.

İyileştirme Çalışmaları

■ TÜBİTAK MAM genelinde Merkez Kurulu Kararları doğrultusunda 24 adet iyileştirme gerçekleştirilmiş, 27 adet iyileştirme için çalışmalar devam etmektedir.

1.3.2. Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UEKAE)

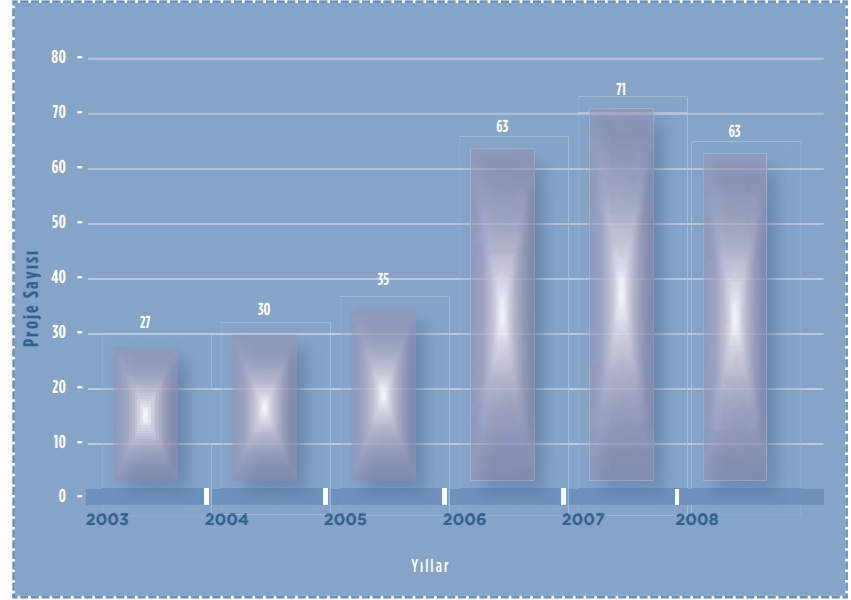
TÜBİTAK UEKAE’de, belirlenen vizyon doğrultusunda ülkenin ihtiyacı olan teknolojilerin geliştirilmesi için Enstitünün akredite test ortam ve laboratuvarlarında temel ve uygulamalı araştırmalar yapılmakta ve ihtiyaç sahiplerine teknik destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda, özel sektör ve kamu kuruluşları ile ortak projeler üretilmekte ve bu projelere üniversitelerin de katılımı sağlanarak, bilgi güvenliği ve ileri elektronik teknolojileri alanlarında ülkemizin ihtiyaçlarını karşılamının yanı sıra proje çalışmaları ve yüksek lisans/doktora çalışmaları ile evrensel bilime katkıda bulunmaktadır. Projelerin gerektirdiği özel güvenlik koşulları ile ilgili her türlü tedbir alınmış olup, bu durum Milli ve NATO Tesis Güvenlik belgeleriyle tescil edilmiştir.

Enstitüde 2008 yılında gerçekleştirilen proje ve eylemlerden bazıları, genel olarak ve ilgili bölümler bünyesinde aşağıda açıklanmıştır:

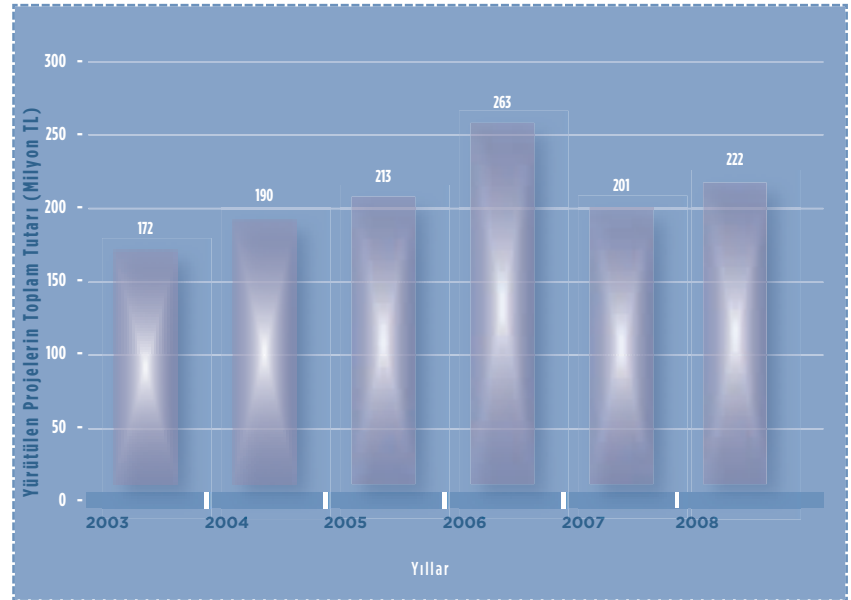
- Toplam 311 farklı müşteri için, 4’ü uluslararası olmak üzere (bk. Şekil 65) enstitü içi projeler dahil olmak üzere toplam 114 adet proje yürütülmüştür.
- EMC/TEMPEST Test Merkezi (ETTM) ve Ortak Kriter Test Merkezi (OKTEM) akredite test birimleri bünyesinde, toplam 454 endüstriyel hizmet gerçekleştirilmiştir. (bk. Şekil 67).
- Yürütülen projeler kapsamında 1 ulusal patent başvurusu ve 3 marka tescili gerçekleştirilmiştir.
- Akademik alanda yürütülen çalışmalar neticesinde; uluslararası düzeyde 4 makale, 27 adet bildiri, ulusal düzeyde 7 bildiri yayınlanmıştır.

■ Yıl sonunda sözleşmeli ve kadrolu olmak üzere toplam çalışan sayısı 757’ye, doktora derecesine sahip personel sayısı 56’ya ulaşmıştır.

■ 2008 yılında TÜBİTAK UEKAE tarafından yürütülen proje sayısı 63, söz konusu projelerin toplam tutarı ise 222 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 63 ve Şekil 64).

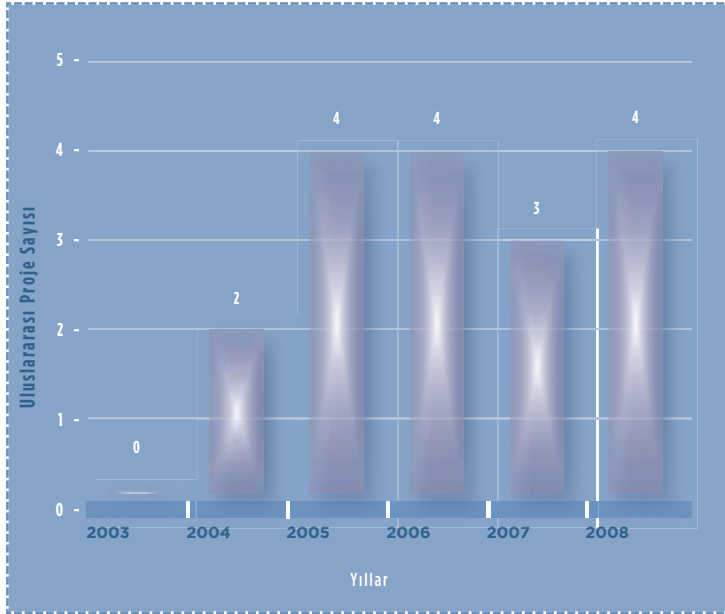

Şekil 63. TÜBİTAK UEKAE Tarafından Yürütülen Proje Sayısı

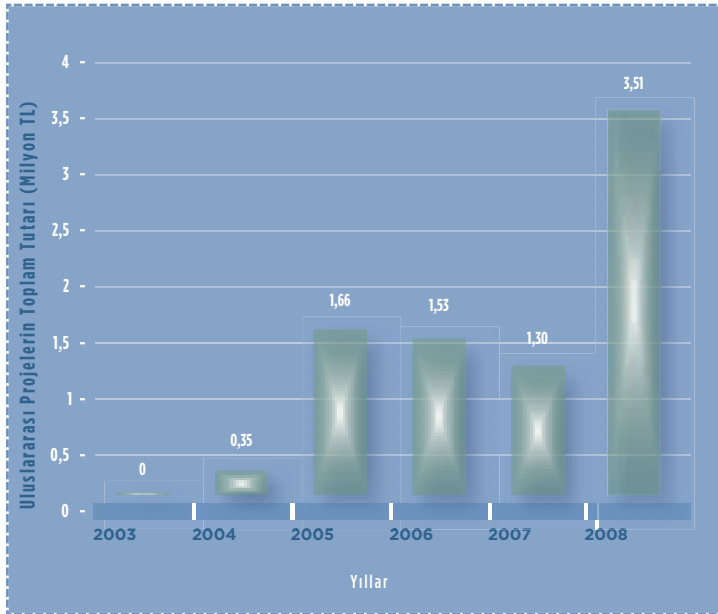

Şekil 64. TÜBİTAK UEKAE Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı⁵

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

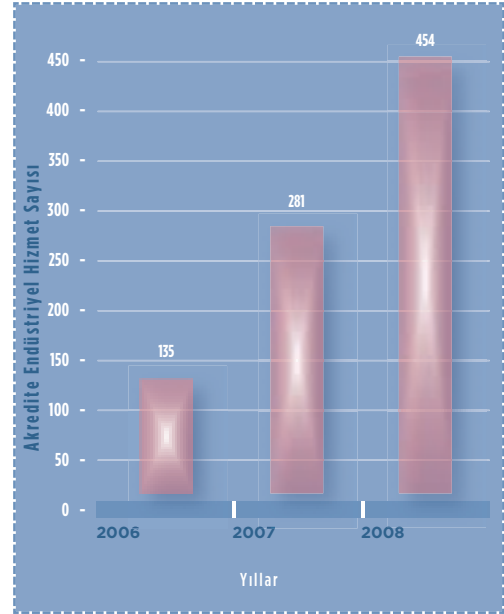
Şekil 65. TÜBİTAK UEKAE Tarafından Yürütülen Uluslararası Proje Sayısı

Şekil 66. TÜBİTAK UEKAE Tarafından Yürütülen Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı⁵

2008 yılında TÜBİTAK UEKAE tarafından yürütülen uluslararası projelerin toplam tutarı 3,51 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 66).

İdari ve Destek Hizmetler bünyesinde; Ankara'daki artan işgücü gereksinimlerini karşılamak üzere başlanan İLTAREN binasının inşaatı bitmiş ve 2008 yılı Ocak ayında hizmete girmiştir. Gebze'deki artan kadro ihtiyacı doğrultusunda yeni bir bina yapımı çalışması başlatılmış ve kaba inşaatı tamamlanmıştır.

Şekil 67. TÜBİTAK UEKAE Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

Kalite Yönetim Sistemi (KYS) Yönetimi bünyesinde;

ISO9001:2000 ara denetimi ile 2008 yılı planlı iç denetimleri başarıyla tamamlanmıştır.

Bilgi Sistemleri bünyesinde;

kağıt doküman/evrak dağıtımını en az düzeye indirmek, e-imza kullanımını yaygınlaştırmak, süreç iş akışlarını elektronik ortama taşımak amacıyla mevcut sistemler üzerinde iyileştirme çalışmalarına devam edilmiştir. Kütüphane yayın sayısı, yıl sonu itibarı ile 10.420 olmuştur.

Ankara'daki diğer birimler ile Gebze yerleşkesi arasında kurulan dört uçlu video konferans sistemi sayesinde işgücü ve zamandan büyük tasarruf sağlanmıştır. TÜBİTAK Başkanlığı ve TÜBİTAK MAM'a kurulumu yapılmış olan Kurumsal Bilgi Yönetim Sistemi (KBYS) desteğine devam edilmiştir. KBYS uygulamalarının PARDUS ile çalışabilirliği konusunda çalışmalara devam edilmiştir.

ETM bünyesinde; TEMPEST özellikli cihaz tasarımları, EMI/EMC ve TEMPEST testleri gerçekleştirilmiştir.

Kripto Analiz Merkezi bünyesinde;

kripto algoritmaları tasarım ve analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Kuantum kriptografi projesi kapsamında çalışmalara devam edilmiştir. RFID ve

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

WiMAX teknolojileri ekseninde kablosuz güvenlik sistemlerinde kriptografik çözümler üzerine bir proje başlatılmıştır.

Kamu Sertifikasyon Merkezi (KSM) bünyesinde; nitelikli sertifika (e-imza) üretim ve dağıtım faaliyetleri kapsamında Kamu'ya verilen kart sayısı 40.000'e ulaşmıştır.

İLTAREN bünyesinde; askeri alandaki yazılım geliştirme, tımlştırme ve test çalışmalarına yeni taşınan binada devam edilmiştir. Mevcut projeler için teknik destek verilmeye devam edilmiştir.

Ortak Kriter Test Merkezi (OKTEM) bünyesinde; çeşitli kamu kuruluşlarına, kamu ve özel bankalara sistem güvenlik testleri ve güvenli ağ alt yapılarına ilişkin hizmetler gerçekleştirilmiştir. Güvenlik Duvarı Geliştirme ve Ulusal Bilgi Sistemleri Güvenlik projeleri kapsamında çalışmalar yürütülmüştür. 1-5 Aralık 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilen MGK Tatbikatına katılmış ve başarıyla sonuçlandırılmıştır.

Tümdevre Tasarım ve Üretimi bünyesinde; enstitü cihazlarının tümdevre kılıflama ve üretimlerine devam edilmiştir. 0.7µm CMOS Fonksiyonel tümdevre üretimine, Si:Ge CMOS süreç akışı belirlenmesi çalışmaları ile çeşitli kriptu cihazları için algoritma yongası üretimi ve kriptu tümdevreleri tasarımına ve Rastgele Sayı Üreticisinin üretim çalışmalarına devam edilmiştir. İlave temiz alan alt yapı ile ilgili çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

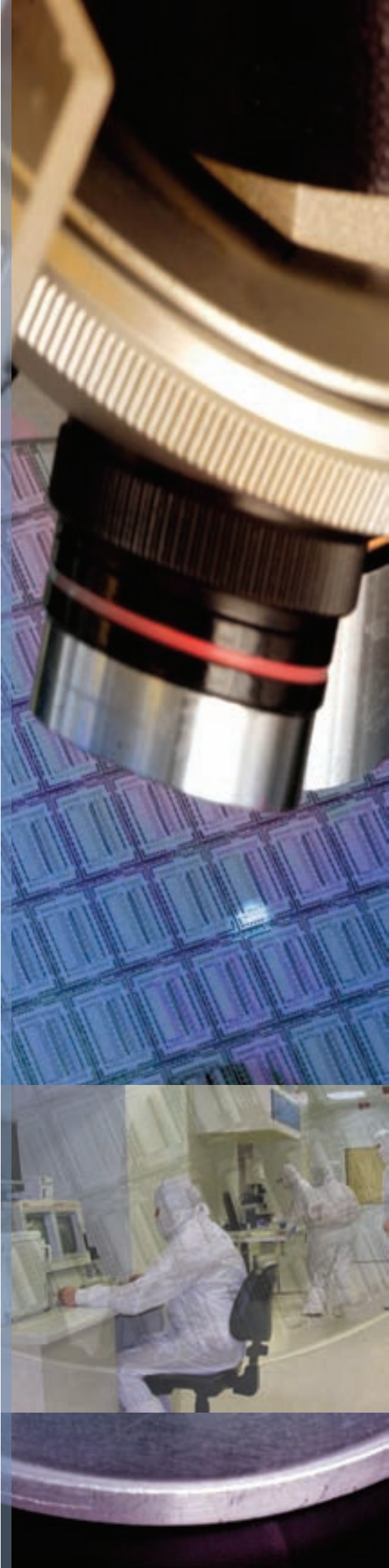
Ürün Gerçekleştirme bünyesinde; toplam 114 proje ile ilgili çalışmalar devam edilmiştir. Bu kapsamda;

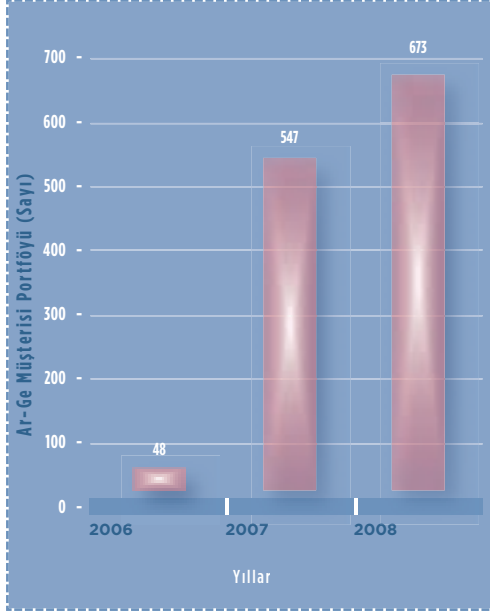
- PARDUS 2008 sürümü çıkarılmış,
- FMCW Radar projesi kapsamında; Sahil ve

Gemi Radar Projesi çalışmaları sürdürülmüş, Ulusal Marker Kontrol Cihazı üretimine devam edilip ürüne yeni özellikler eklenmiş,

- Ulusal marker veri toplama merkezi işletimine devam edilmiş, FORMUS kapsamındaki ürünler; Deniz Kuvvetleri, NATO ve Karadeniz Uyum Harekatı kapsamında uygulama alanı bulmuş, yaygınlaşarak kullanılmaya devam edilmiş,
- Akıllı Kart Tabanlı Sosyal Güvenlik Projesi kapsamında tasarlanan akıllı kart ve okuyucu birimlerin ilk üretimleri sonrası, pilot bölge olan Bolu'da 10.000 adete yakın kart ile pilot uygulama başlatılmış,
- Kriptolu GSM telefon projesinde, ilk parti üretim yapıp teslim edilmiş, Kriptolu USB projesi yürütülmüş, tamamıyla UEKAE bünyesinde geliştirilmiş olan AKİS (Akıllı Kart İşletim Sistemi) ve kartının; bir çok farklı alandaki projede kullanılması ile ilgili çalışmalara devam edilmiş,
- Çeşitli kurumlara Milli Açık Anahtar Altyapısı (MA3) kurulumu ve geliştirilen güvenlik duvarı yazılımının uygulanması, Türkçe ses işleme platformu, X Band uydu haberleşme cihazı tasarımı, yazılım tabanlı telsiz çalışmalarına devam edilmiş,
- RTÜK için Sayısal Kayıt, Arşiv ve Analiz Sisteminin (SKAAS) geliştirilmesi ve uygulanması çalışmaları gerçekleştirilmiş,
- Yurtiçi ve yurtdışı için çeşitli cam kontrol sistemleri uygulamaları, yurt içi, yurt dışı fuar ve tanıtımlara katılım, AB ÇP ve katılım öncesi mali yardım programları için proje önerileri çalışmaları gerçekleştirilmiş, G222 Birimi CMMI Level 3 belgesi almış,
- 2008 yılı sonu itibarı ile NATO/SECAN onaylı ürün sayısı 9'a ulaşmıştır.

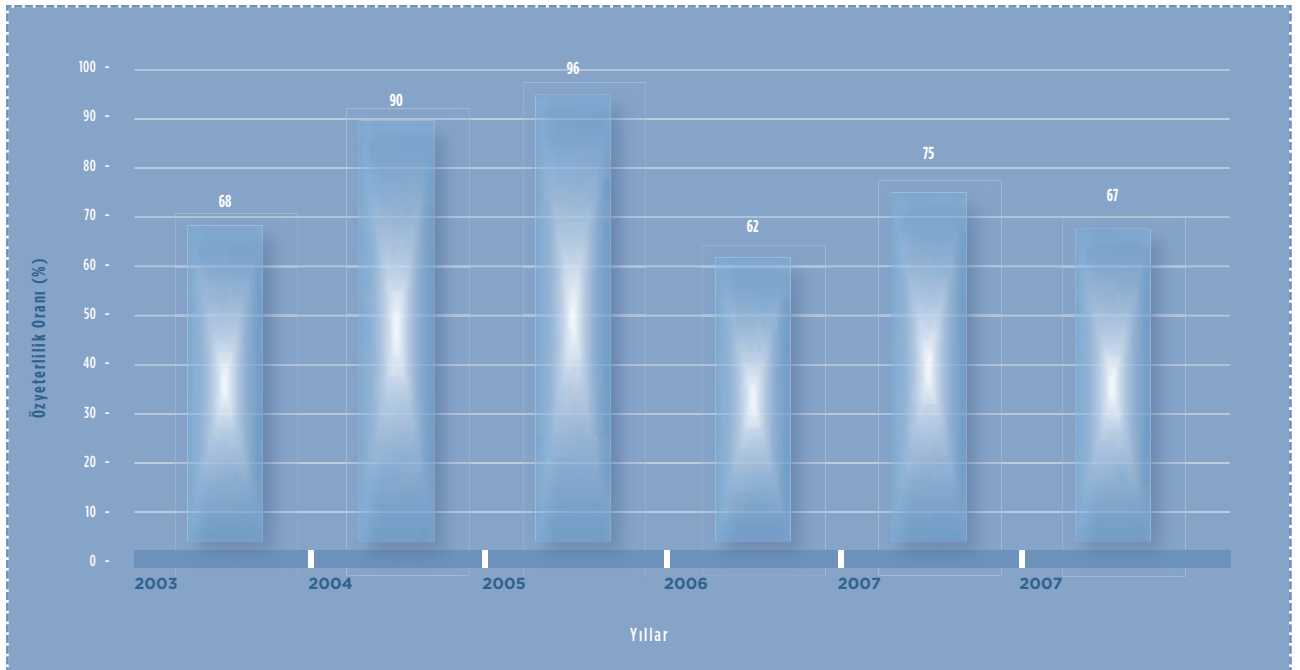
TÜBİTAK UEKAE Ar-Ge müşterisi portföyü büyüklüğü 2008 yılında 673'e ulaşmıştır (bk Şekil 68). 2003-2005 yılları arası UEKAE Ar-Ge müşterisi portföyü büyüklüğü verilerine ulaşılammıştır.

2008 yılında TÜBİTAK UEKAE faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı %67 olarak gerçekleşmiştir (bk Şekil 69).

Şekil 68. TÜBİTAK UEKAE Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

Şekil 69. TÜBİTAK UEKAE Özyeterlilik Oranı

1.3.3. Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (TÜBİTAK SAGE)

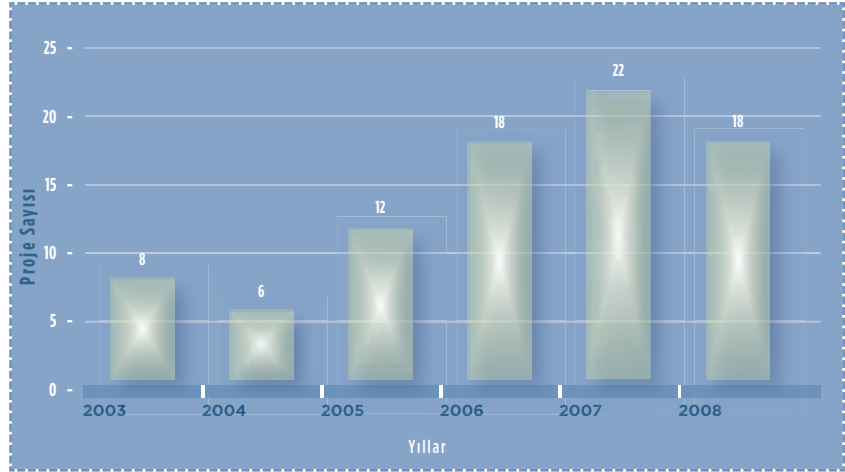
TÜBİTAK SAGE görev tanımı kapsamında, öncelikli olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinin gereksinimlerini sağlayacak şekilde, dış bağımlılığı azaltacak, özgün, zamanında ve maliyeti etkin Ar-Ge projeleri gerçekleştirmektedir. Bu faaliyetleri sürdürürken, ülkeye nitelikli bilgi, yetişmiş insan gücü ve teknolojik altyapı kazandırmaktadır.

Söz konusu öncelikler doğrultusunda, 2008 yılında TÜBİTAK SAGE’de toplam 24 dış destekli proje yürütülmüştür. Bu 24 projenin 5’i TÜBİTAK 1007 projesi, 1’i TÜBİTAK 1001 projesi, 3’ü DPT projesi ve 15’i ise MSB ve diğer savunma sanayi kuruluşları ile yürütülen dış destekli projelerdir. Yürütülen bu projelerin toplam mali tutarı 152,6 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

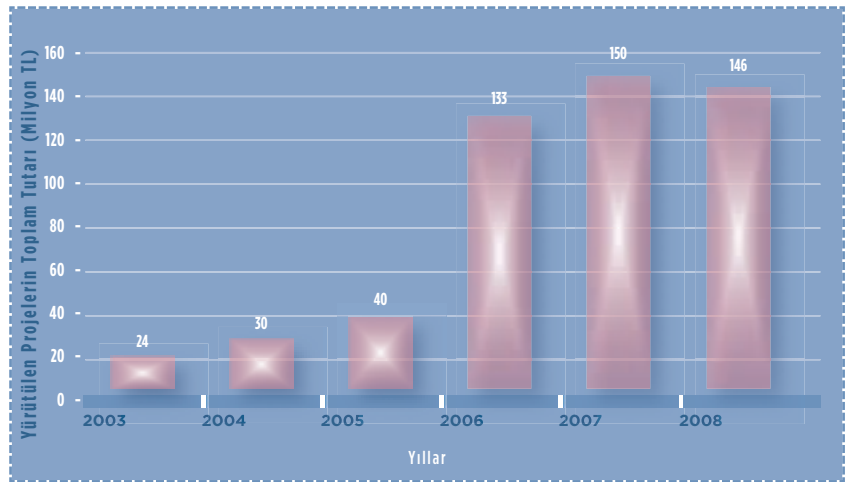
2008 yılı içinde dönemlere göre değişiklik göstermesine rağmen ortalama 30 proje geliştirme faaliyeti yürütülmüştür. Ayrıca bu sayıya dahil edilmeyen ancak tek bir proje geliştirme faaliyeti altında takip edilen TÜKA/TARAL kapsamında ise 12 proje geliştirme faaliyeti takip edilmiştir.

2008 yılı içinde 4 proje geliştirme faaliyetinin sözleşmesi imzalanarak bağitlanması mümkün olmuştur. Bağitlanan 4 projenin bütçesel büyüklüğü 14,5 Milyon TL’dir.

TÜBİTAK SAGE tarafından yürütülen 24 projeden 6’sı 2008 yılı içinde tamamlanmıştır. 2008 yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan proje sayısı 18, (bk Şekil 70). projelerin toplam tutarı ise 146 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk Şekil 71).

Şekil 70. TÜBİTAK SAGE Tarafından Yürütülen Proje Sayısı

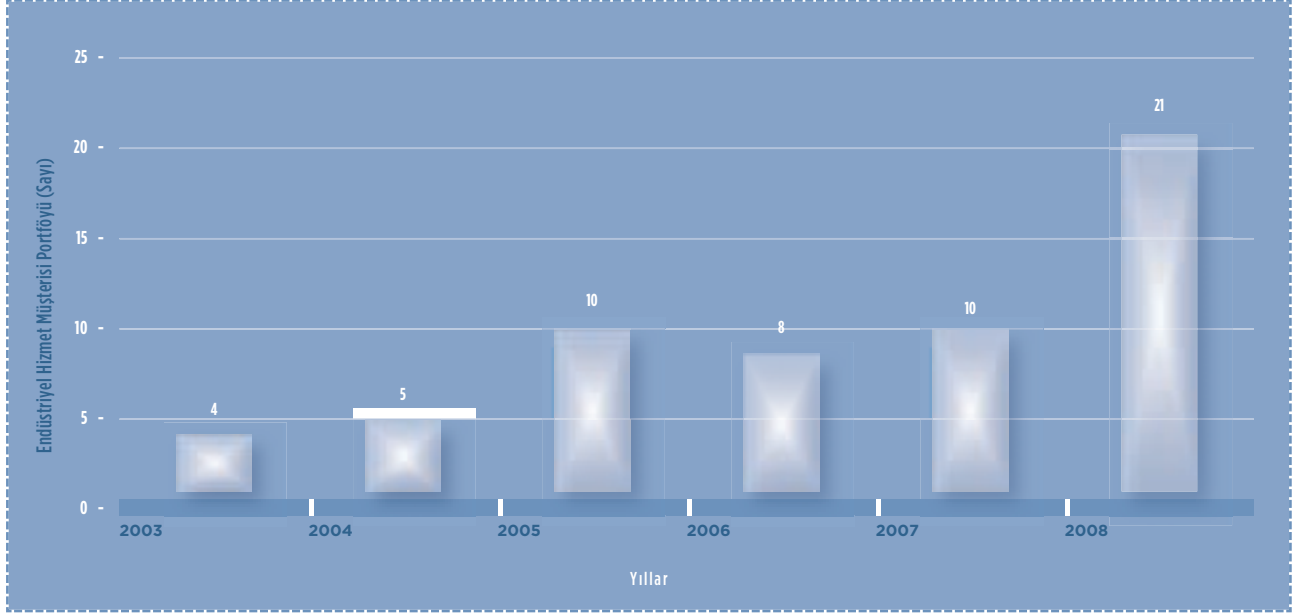
Şekil 71. TÜBİTAK SAGE Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı ⁵

Kalite çalışmaları kapsamında, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Gözetim Denetimi 2008 yılı Planlı İç Kalite Denetimleri başarıyla tamamlanmıştır. Süreç iyileştirme çalışmalarına devam edilmiştir. Geçmiş dönemlerde TÜBİTAK SAGE tarafından geliştirilen iki adet ürünün seri üretimi için Milli Savunma Bakanlığı tarafından inceleme/denetleme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Her iki denetimden de başarıyla geçilmiş olup, izin belgeleri alınmıştır.

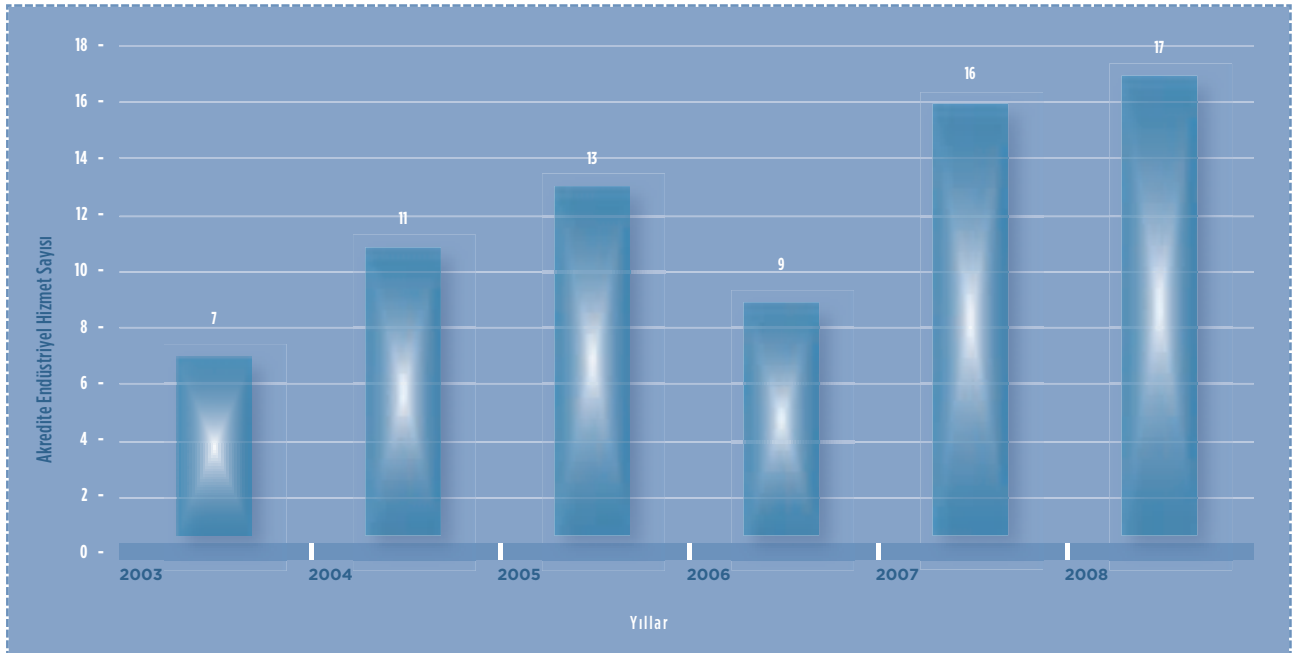
2008 yılında TÜBİTAK SAGE’nin endüstriyel hizmet müşterisi portföyü büyüklüğü 2007

yılına göre 2 kat artarak 21 olarak gerçekleşmiş, akredite endüstriyel hizmet sayısı ise 17 olmuştur (bk. Şekil 72 ve Şekil 73). Akredite endüstriyel hizmet sayısı, yıl içerisinde verilen endüstriyel hizmet (test, analiz, danışmanlık) sayılarının toplamıdır.

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

Şekil 72. TÜBİTAK SAGE Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

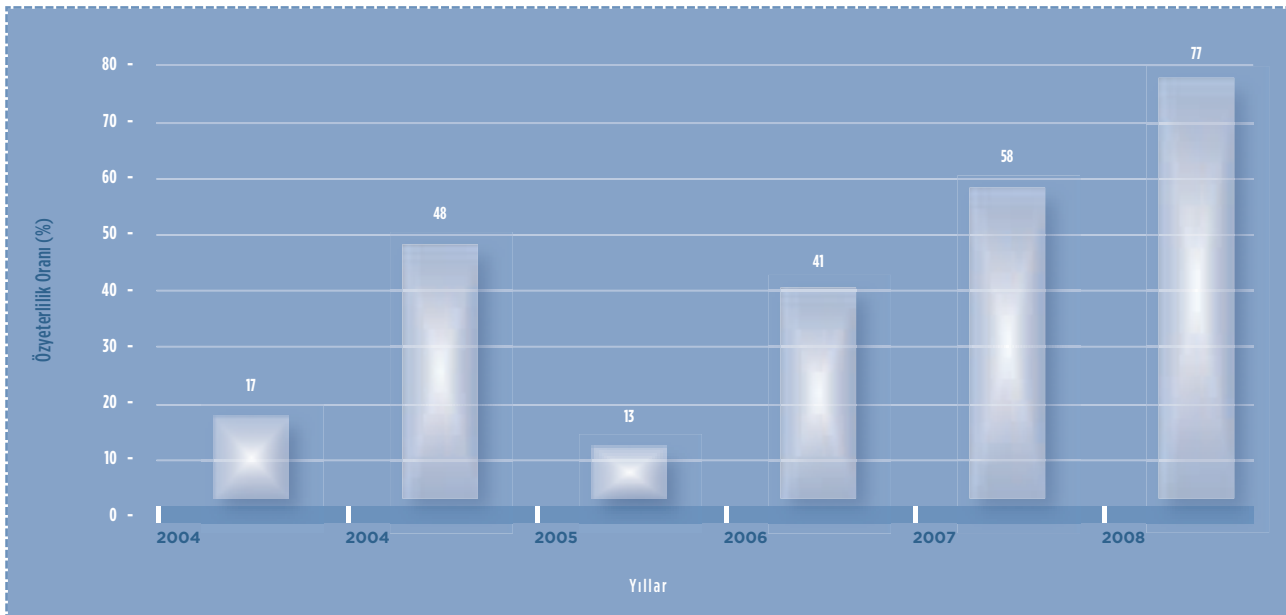
Şekil 73. TÜBİTAK SAGE Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

Bilişim Sistemleri alanında, Mali Kaynak Yönetim Sistemi (MKYS) ve İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi (İKYS), Kurumsal Bilgi Yönetimi Sistemi (KBYS) çatısı altında güncellenmiştir. Bunun yanı sıra, Enstitüde kullanılan Kalite Yönetim Sistemi belgelerinin paylaşılabilmesi için bir portal geliştirilmiş, belgeler portal üzerinden

sunulmaya başlanmıştır. 2008 yılında önemli sayıda iş uygulama yazılımı tamamlanarak geliştirilen portal altında hizmete alınmıştır. Ayrıca Enstitü dahilinde yürütülen projelerden bir kısmının tasarım-yaşam döngülerinin işlenerek izlendiği Teamcenter yazılım sistemi üzerinde de iş uygulama yazılımları

geliştirilmiş, proje çalışanlarına güvenilir bir çalışma ortamı sunulmuştur.

TÜBİTAK SAGE faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı 2008 yılında %77 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 74).

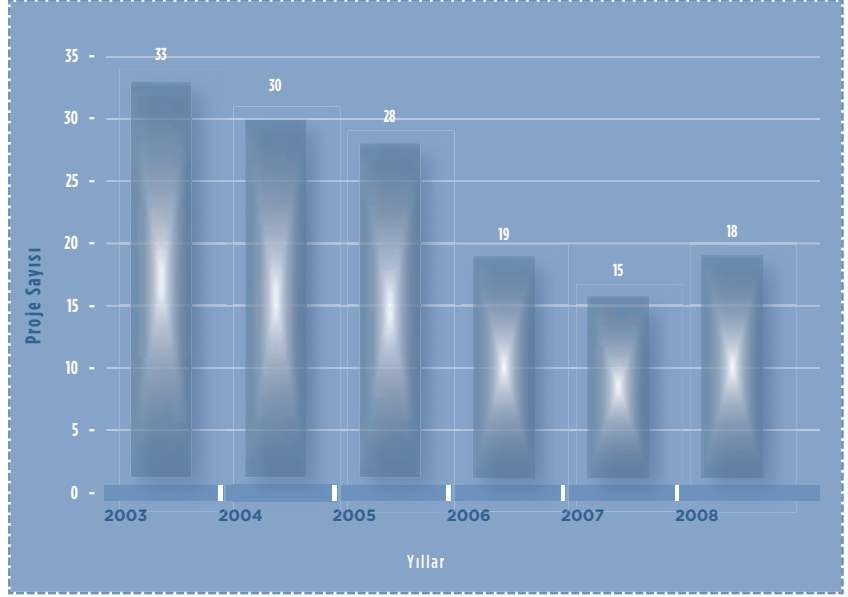
Şekil 74. TÜBİTAK SAGE Özyeterlilik Oranı

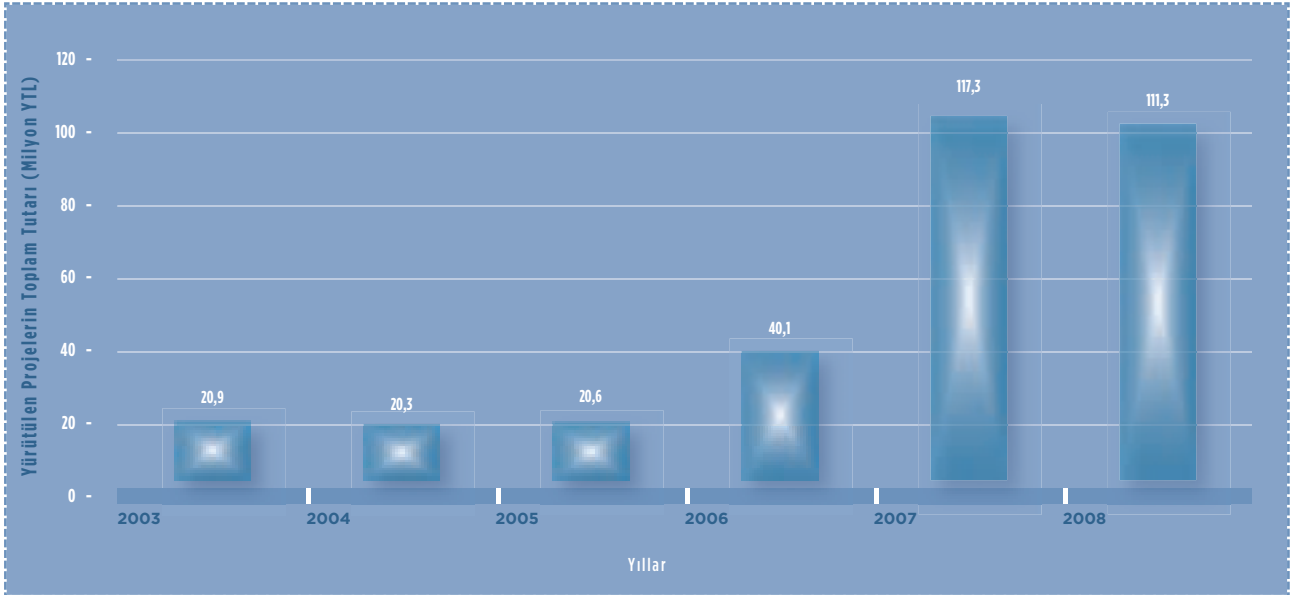

1.3.4. Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY)

2008 yılı içinde TÜBİTAK UZAY'da 4 DPT destekli, 12 dış destekli, 5 TÜBİTAK TARAL destekli ve 2 iç destekli olmak üzere toplam 23 proje (yürürlükte olan ve tamamlanan) üzerinde çalışılmıştır. 2008 yıl sonu itibarıyla TÜBİTAK UZAY'da yürürlükte olan dış destekli proje (Fatıra kesilen projeler, DPT, TARAL vb.) sayısı 18'dir (bk. Şekil 75). Bu projelerin toplam tutarı 111,3 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 76).

Şekil 75. TÜBİTAK UZAY Tarafından Yürütülen Proje Sayısı

Şekil 76. TÜBİTAK UZAY Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı⁵

TÜBİTAK UZAY'da 2008 yılında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda sunulmaktadır:

- Tesis Güvenlik Belgesinin alınmasına yönelik olarak altyapı çalışmaları tamamlanmış, TÜBİTAK UZAY Tesis Güvenlik Belgesi alınmıştır.
- Tesis Üretim Belgesi kapsamında gerekli olan altyapı çalışmaları tamamlanmıştır. İş ve İşyeri

- Güvenliği eğitimi alınmış, gerekli denetimler yapılmış ve işletme belgesi alınmıştır.
- TÜBİTAK UZAY Yönetmeliği 1 Mart 2008 tarihli Bilim Kurulu Kararı ile kabul edilmiştir. 5 Ocak 2008 tarihinde onaylanan yeni organizasyon şemasını hayata geçirme çalışmaları devam etmektedir.

- TÜBİTAK UZAY iş süreçleri güncelleme çalışmaları devam etmektedir.
- Enstitü bilişim altyapısının geliştirilmesi ve bilişim güvenliğinin artırılması çalışmaları kapsamındaki çalışmalara devam ederek; ağda uç nokta güvenlik uygulamaları tamamlanmıştır. Yine bilişim yeteneklerinin

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

artırılması amacı ile e-posta sunucusunun daha yetenekli bir sunucu uygulaması ile değiştirilmesi sağlanmış, proje yönetim sunucusu devreye alınmıştır.

- RASAT projesi kapsamındaki, modül, üretim ve testler büyük ölçüde tamamlanmıştır. Mühendislik Modeli Montaj Entegrasyon Test çalışmaları devam etmekte olup 2009 yılı ilk çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır. Sarf malzeme satın alma faaliyetleri çok büyük ölçüde tamamlanmış, Uçuş Modeli için gerekli son malzemelerin de planlaması yapılmıştır. Fırlatma hizmeti satın alma faaliyet ve görüşmeleri devam etmektedir; 2009 yılı başında fırlatma ihalesine çıkılacaktır.
- TÜBİTAK Kamu Kurumları Destekleme Programı kapsamında desteklenen projeler ile ilgili gelişmeler şu şekildedir:
 - 1 Mayıs 2007'de başlayan Göktürk-2 projesinin üçüncü aşaması başarıyla tamamlanmış olup, tasarım faaliyetleri planlanan takvim ve bütçe içerisinde devam etmektedir. Gelindiği aşama itibarı ile kavramsal tasarım aşaması tamamlanmış ve ayrıntılı tasarım faaliyetlerine başlanmıştır.
 - Güç Kalitesi Milli Projesi kapsamında gerekli yazılımlar geliştirilmiş, üretim ve montaj çalışmalarının bir bölümü tamamlanmıştır. Söz konusu faaliyetlere 2009 yılında devam edilecektir.
 - Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ihtiyacı olan Balistik Görüntüsü Analiz ve Tanıma Sisteminin Geliştirilmesi Projesi sözleşmesi 7 Ekim 2008 tarihinde imzalanmış, proje çalışmaları başlatılmıştır.
 - Küçük ve Orta Ölçekli Hidro Elektrik Santraller İçin Kontrol Kumanda, Ölçme ve Koruma Sistemi Tasarım, Geliştirme ve Prototip Üretme Projesi 2008 yılı sonu itibarı ile tamamlanmıştır.
 - Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) yayın

izleme ve takip amacı ile UEKAE önderliğinde yürütülmüş olan RTÜK SKAAS projesinin devamı kapsamında düşünülen RTÜK SKAAS Kavram Tanıma Sisteminin Geliştirilmesi Projesi 15 Kasım 2008 tarihi itibarıyla başlamıştır.

- Emniyet Genel Müdürlüğü ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile birlikte yürütülecek olan Sayısal Video Kameralı Radar Kayıt Sistemi Geliştirme Projesi başvuru çalışmaları tamamlanmış olup, 2009 yılında imzalanması beklenmektedir.
- Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) Genelleştirilmiş ve Taşınabilir Statik Reaktif Güç Kompanzasyonu Tesisleri'nin modernizasyonunu amaçlayan proje çalışmaları tamamlanmış, proje bakım aşamasına girmiştir.
- TKİ Eğitim Yedek Destek ve Uzaktan İzleme Projesi çalışmaları başarı ile tamamlanmış, bakım aşamasına geçilmiştir.
- Demir Export A.Ş. ile Sivas Kangal Linyitleri İşletmesinin Kompanzasyon projeleri devam etmektedir.
- DPT destekli Elektronik Güvenilirlik Laboratuvarı Altyapısı Projesi kapsamında laboratuvar kurma çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda tedarik edilecek olan Titreşim Test Sistemi ihalesi sonuçlandırılmıştır. Laboratuvarın geliştirme çalışmaları devam edecektir. Hali hazırda kurulmuş olan altyapı, uzay çalışmalarında kullanılmaya başlanmıştır.
- Ege Çelik A.Ş. ve İskenderun Ekinciler A.Ş. için Tristör Kontrollü Reaktör geliştirilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.
- ERDEMİR Pota Isıtma Sistemleri için Reaktif Güç Kompanzasyon Sistemi Geliştirme çalışmaları devam etmektedir.
- Bursa Hafif Raylı Taşıma Reaktif Güç Kompanzasyonu Sistemi ve Kayseri Raylı

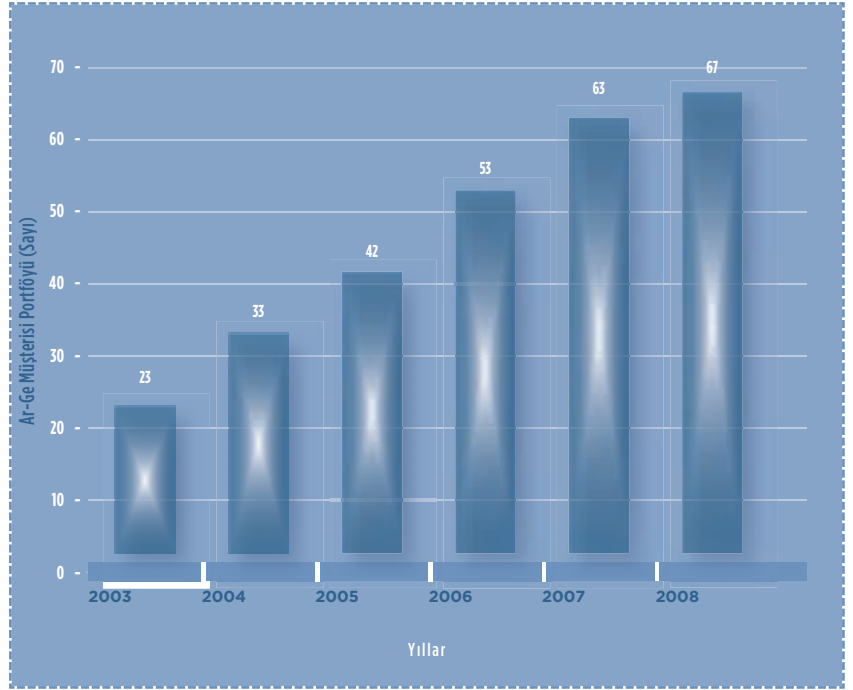
Taşıma Reaktif Güç Kompanzasyonu Sistemi Geliştirme Projeleri devam etmektedir.

- TÜBİTAK UEKAE'nin anayüklenici olduğu RTÜK SKAAS Projesi'nin, TÜBİTAK UZAY sorumluluğunda bulunan Analiz Yazılımları Geliştirme Çalışmaları tamamlanmıştır. Sözleşme kapsamında bakım ve garanti çalışmaları devam etmektedir.
- 3 Mart 2008 tarihinde sözleşmesi imzalanmış olan Sayısal Frekans Ayırıştırıcı Geliştirme Projesinin ikinci aşamasına devam edilmektedir.
- S+X Bant Yer İstasyonu Projesi kapsamında tedarik ihalesi sonlandırılmış, Tasarım Gözden Geçirme Toplantısının ilk aşaması tamamlanmıştır.
- Fırçasız DC Servo Motor Projesi çalışmaları tanımlanan işler kapsamında tamamlanmış olup, yeni istekler çerçevesinde projenin ikinci aşamasına devam edilmektedir.
- Uzay Veri Sistemleri Danışma Komitesi (CCSDS-The Consultative Committee for Space Data Systems) organizasyonu için üyelik çalışmaları devam etmektedir.
- 27-31 Ekim 2008 tarihleri arasında Pekin'de düzenlenen Asya-Pasifik Uzay İşbirliği Örgütü'nün (APSCO-Asia Pacific Space Cooperation Organization) 3. Finansal Komite Toplantısı ve 2. Program Komite Toplantısı'na Türkiye adına katılım sağlanmıştır.
- 19-20 Kasım 2008 tarihlerinde Romanya'nın Bükreş şehrinde Romanya Parlamentosunda düzenlenen Küresel Yer Gözlem Grubu'nun (GEO) beşinci olağan kurulu toplantısına katılım sağlanmıştır. Yaklaşık 300 temsilci üye ülke ve uluslararası organizasyonlardan toplantıya katılım sağlamıştır. Katılımcıların da tanıtıldığı bu toplantıda TÜBİTAK faaliyetlerini anlatan kitapçık ile TÜBİTAK UZAY'ın broşürleri sergilenmiş ve sergide ülkemizi TÜBİTAK temsil etmiştir.

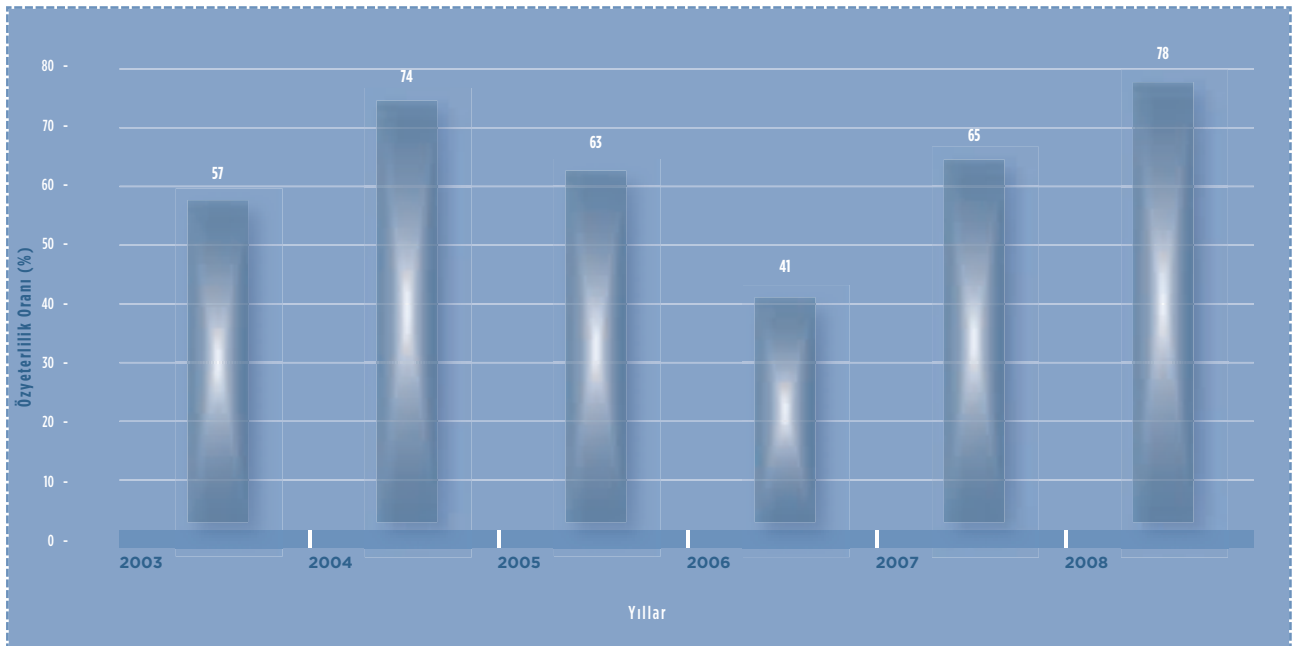
- 8-11 Ekim 2008 tarihleri arasında gerçekleştirilen İstanbul'da Adli Bilimler Kongresinde TÜBİTAK UZAY tarafından geliştirilen Balistik İz İncileme ve Analiz Sistemi (BALİSTİKA) uluslararası platforma tanıtılmıştır.

TÜBİTAK UZAY'da Ar-Ge hizmeti verilen farklı müşterilerin sayısını birikimli olarak gösteren Ar-Ge müşteri portföyü büyüklüğü 2008 yılında 67 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 77).

TÜBİTAK UZAY faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı 2008 yılında %78 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 78).

Şekil 77. TÜBİTAK UZAY Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

Şekil 78. TÜBİTAK UZAY Özyeterlilik Oranı

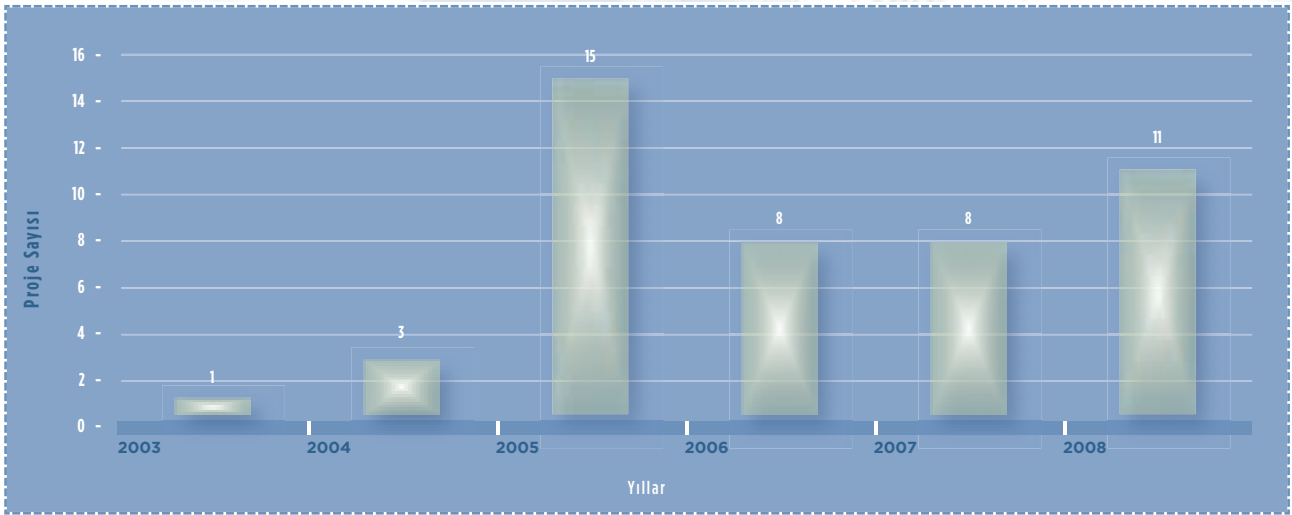
1.3.5. Ulusal Metroloji Enstitüsü (TÜBİTAK UME)

2008 yılında önceki yıllarda olduğu gibi TÜBİTAK UME, temel görevleri olan birincil seviye ölçüm sistemlerinin kurulması ve geliştirilmesi konusunda faaliyetlerine 5 yönetici, 123 araştırmacı, 27 araştırma destek personeli ve 59 idari personel ile devam etmiştir.

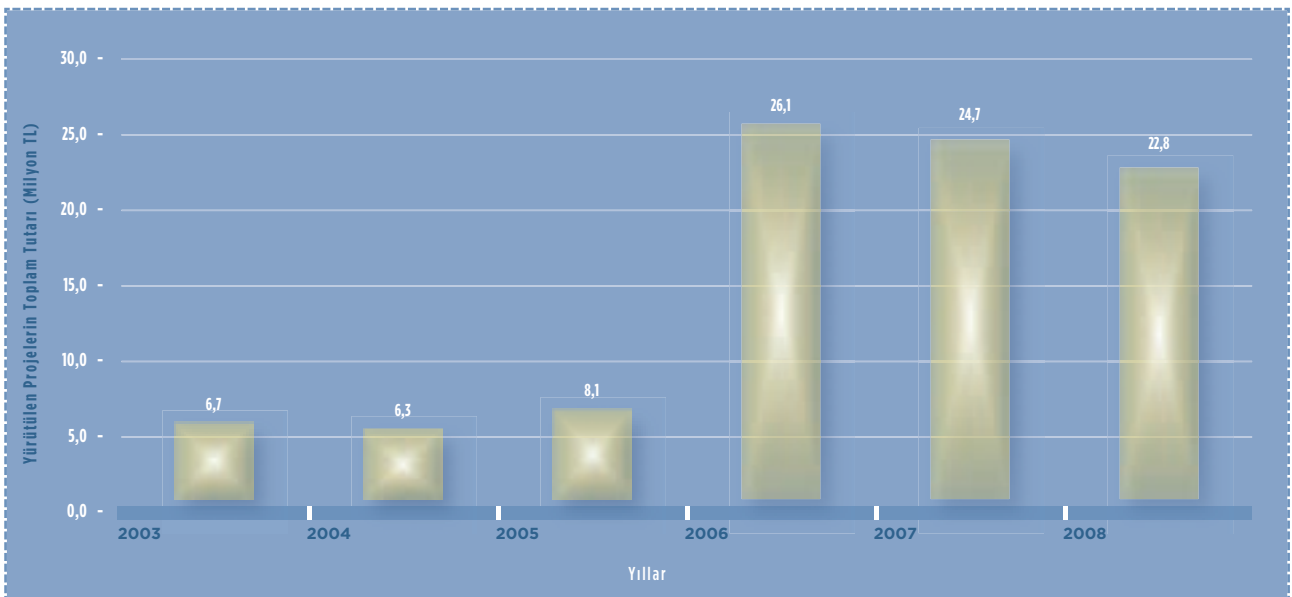
Yıl içinde savunma sanayine yönelik 1007 Programı kapsamında sunulan bir projeye, ortak olarak teklif sunulmuştur. Ayrıca SSM tarafından desteklenen bir projeye TÜBİTAK Enstitüleri ile proje ortağı olarak teklif sunulmuş ve bu proje yıl içinde kabul edilerek yürütülmesine başlanmıştır. Yıl içinde 1001 Programı kapsamında 9 proje teklifinde bulunulmuştur. Bunların yanında başta TÜBİTAK Enstitülerine ve

Türk Sanayisine hizmet sunacak savunma sanayi standartlarında Çevresel Test Merkezinin kurulması amacıyla bir proje teklifi DPT'ye sunulmuş ve 2009 yılında projeye başlanmak üzere kabul edilmiştir.

TÜBİTAK UME'de 2008 yılında 11 proje yürütülmüş olup, bunların toplam tutarları 22,8 Milyon TL'dir (bk. Şekil 79 ve Şekil 80).

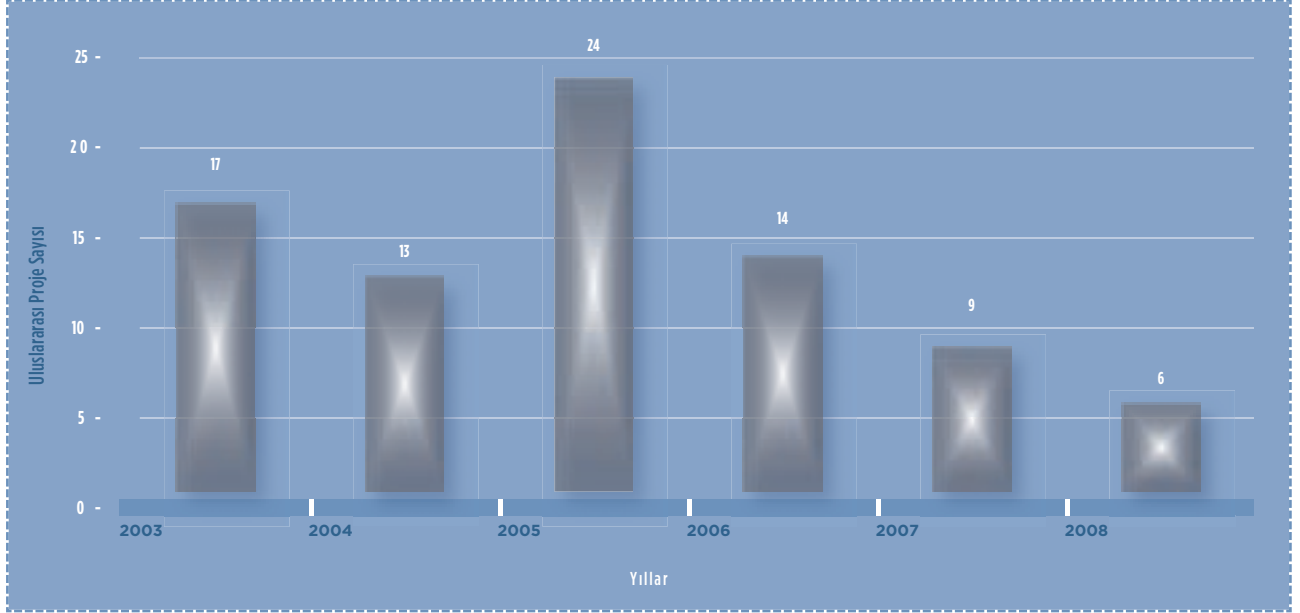

Şekil 79. TÜBİTAK UME Tarafından Yürütülen Proje Sayısı

Şekil 80. TÜBİTAK UME Tarafından Yürütülen Projelerin Toplam Tutarı⁵

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

Şekil 81. TÜBİTAK UME Tarafından Yürütülen Uluslararası Proje Sayısı

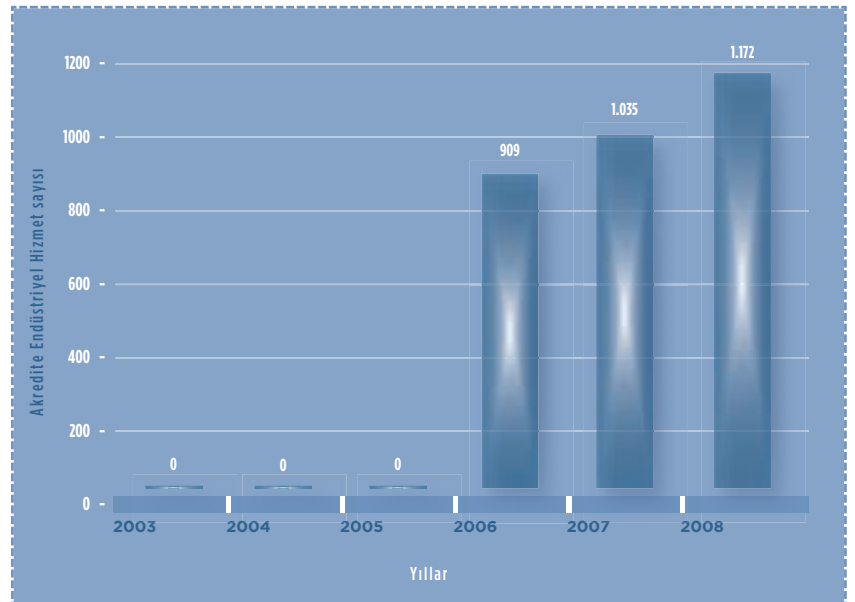
TÜBİTAK UME'de 2008 yılı içerisinde yürütülen toplam uluslararası proje sayısı 6'dır (bk. Şekil 81).

Avrupa Birliği desteklerinden yararlanarak, ülkemizde kimyasal referans malzeme üretmek amacıyla alt yapının kurulması için bir adet IPA projesi teklifi sunulmuş ve proje kabul edilmiş olup 2009 yılında yürütülmeye başlanacaktır. Ayrıca Bosna Hersek'in metroloji alt yapısının geliştirilmesi amacıyla ihaleye açılan AB IPA projesine Fransız ortaklar ile birlikte, konsorsiyum halinde teklif sunulmuştur. Makedonya Metroloji Enstitüsünün (BOM) Dünya Bankası Kredisinin kullanımı için teknik destek verilmesi kapsamında Dünya Bankası Makedonya Ofisine bir proje sunulmuş ve Makedonya Ekonomi Bakanlığı tarafından onaylanarak proje çalışmalarına başlanmıştır.

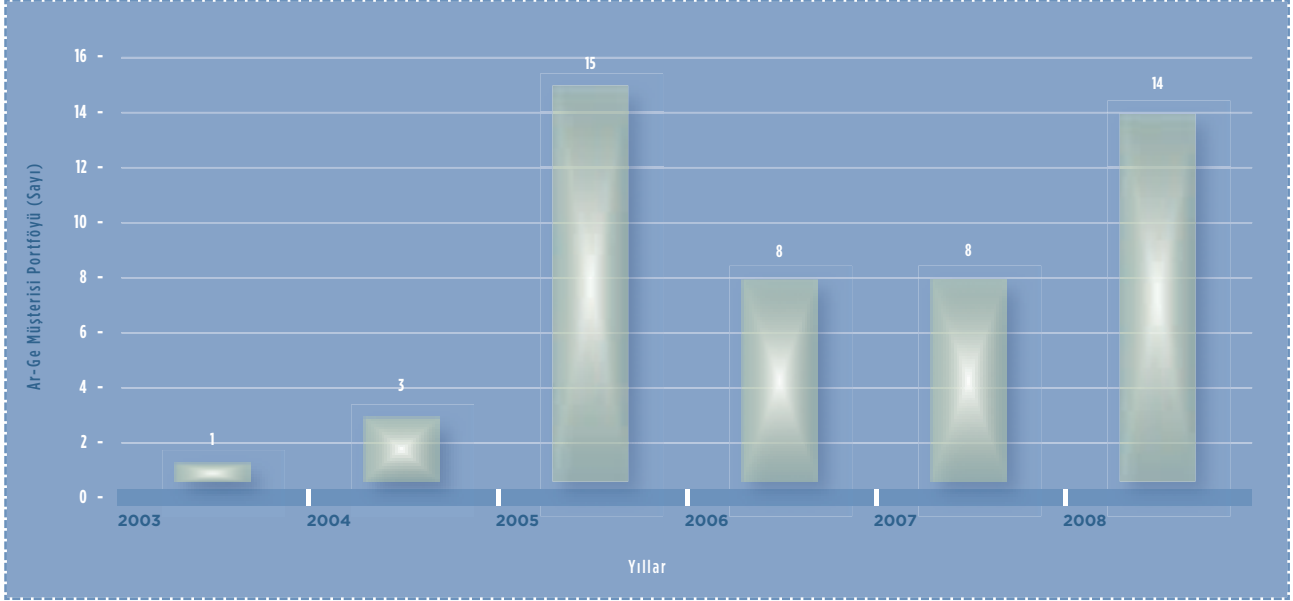
2008 yıl sonu itibarıyla TÜBİTAK UME'de 86 iç proje yürütülmektedir.

2008 yılı içinde TÜBİTAK UME akredite endüstriyel hizmet sayısı 1.172 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 82). Akredite endüstriyel hizmet sayısı, yıl içinde verilen akredite kalibrasyon ve deney hizmetleri

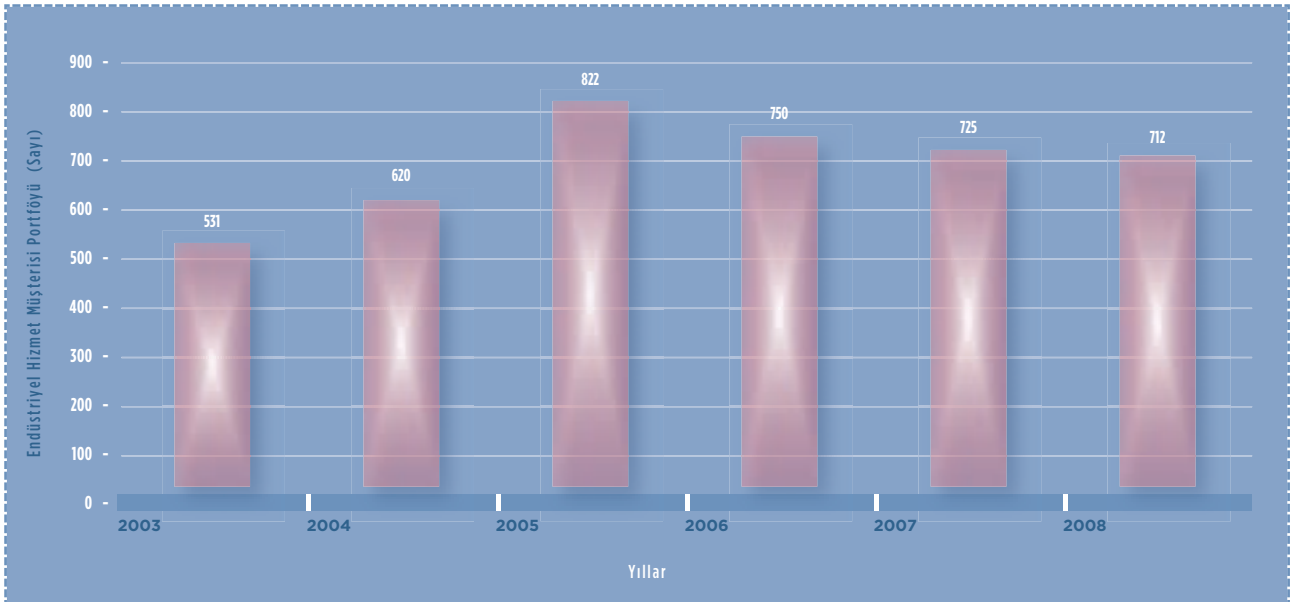
sayısının toplamıdır. Aynı yıl Ar-Ge müşterisi portföyü büyüklüğü 14, endüstriyel hizmet müşterisi portföyü büyüklüğü ise 712 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 83 ve Şekil 84).

Şekil 82. TÜBİTAK UME Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

Şekil 83. TÜBİTAK UME Ar-Ge Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

Şekil 84. TÜBİTAK UME Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

Uluslararası ilişkiler açısından ise aşağıdaki gelişmeler söz konusu olmuştur;

- 20-21 Şubat 2008 tarihlerinde Sofya, Bulgaristan'da düzenlenen Avrupa Metroloji Enstitüleri Birliği (EURAMET) Kalite Teknik Komitesi (TC-Q) toplantısında TÜBİTAK

UME'nin kalite sistemi gözden geçirilmiş ve onaylanmıştır.

- 20-23 Mayıs 2008 tarihlerinde yapılan Uluslararası Ölçüler ve Ağırlıklar Bürosu (BIPM) Termometre Danışma Komitesi (CCT) Genel Kurul ve Çalışma Grupları toplantısına

katılım sağlanmıştır. Bu toplantı sonunda TÜBİTAK UME'nin Uluslararası sıcaklık ölçeği ITS-90'ı yaklaşık olarak gerçekleştirmek için ikincil referans noktalar ve teknikler isimli çalışma grubu 2'ye (WG2) katılımı karara bağlanmıştır.

- Almanya Metroloji Enstitüsü (PTB) ile yürütülen işbirliği kapsamında Güneydoğu Avrupa Ülkeleri (Kosova, Sırbistan, Bosna Hersek, Karadağ, Makedonya) Metroloji Enstitülerinin personeline 2-27 Haziran 2008 tarihinde eğitim verilmiştir.
- Makedonya Ulusal Metroloji Enstitüsünün (BOM) gelişimi için personeline 7-11 Nisan 2008 tarihinde eğitim verilmiştir.
- TÜBİTAK UME'nin ortak olduğu AB destekli uluslararası projelerden "SEA-EU NET" ve "Traceable Measurement of Field Strength and SAR for Physical Agents Directivity" projeleri kapsamında TÜBİTAK UME'nin iş paketleri toplantıları TÜBİTAK UME'de gerçekleştirilmiştir.
- Suriye Petrol Bakanlığının daveti üzerine, TÜBİTAK UME'nin Müdür Yardımcısı dahil olmak üzere TÜBİTAK'tan bir heyet, işbirliği yapılabilecek konuları görüşmek üzere Ocak ayında Suriye'yi ziyaret etmiştir. Ziyaret esnasında, TÜBİTAK UME temsilcisi, Suriye'nin temel metroloji kuruluşu olan NSCL'ye eğitim ve kalibrasyon hizmeti verilmesi konusunda görüşmeler gerçekleştirmiştir.
- Suriye ile metroloji kapsamındaki ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla bir MoU hazırlanmış ve Suriye yetkililerinin onayına arz edilmiştir.
- Makedonya Metroloji Enstitüsünün (BOM) Dünya Bankası Kredisinin kullanımı konusunda teknik destek verilmesi kapsamında imzalanan sözleşme dahilinde ilk çalışmalar için 20-24 Ekim tarihlerinden dört kişilik bir TÜBİTAK UME proje ekibi BOM'u ziyaret etmiştir.
- 2008 yılında Makedonya, İran, Suudi Arabistan, Romanya, Suriye, Mısır, Arnavutluk ve Ürdün'e değişik kapsamlarda kalibrasyon hizmetleri sunulmuştur.
- 2008 yılı Kasım ayında Hırvatistan'da yapılan Uluslararası Ölçüm Konferansı

Bölgesel Metroloji Organizasyonu 2008'e (IMEKO RMO) katılım sağlanmıştır.

- İki yıldır yürütülmekte olan Güneydoğu Avrupa Metroloji Enstitüleri İşbirliği Projesinde elde edilen kazanımların sürdürülebilirliğini sağlamak ve Avrupa'da yeni gelişen metroloji altyapılarını desteklemek amacıyla kurulan Ulusal Metroloji Altyapılarını Geliştirme Odak Grubunun 27-28 Kasım 2008 tarihleri arasında Üsküp Makedonya'da yapılan 1. toplantısına kurucu üye olarak katılım sağlanmıştır. Ulusal metroloji altyapılarını geliştirmek amacıyla 2009 yılında da TÜBİTAK UME tarafından boyutsal metroloji alanında eğitimler verilmesine ve sıcaklık, elektrik ve akışkanlar mekaniği alanlarında uluslararası karşılaştırmalar düzenlenmesine karar verilmiştir.

2008 yılında TÜBİTAK UME'nin tanıtımını artırmak amacıyla WIN'08 ve KALİTE'08 fuarlarında stand açılarak katılım sağlanmıştır. KALİTE'08 fuarında TÜBİTAK UME genel tanıtım sunumu, WIN'08 fuarında ise "Aydınlatma Tekniğinin Fotometrik Temelleri ve Uygulamadaki Bazı Standartlar" ve "TÜBİTAK UME Yüksek Gerilim Test ve Kalibrasyon Laboratuvarı ve Faaliyet Alanları" isimli sunumlar yapılmıştır.

30 Ekim-1 Kasım 2008 tarihlerinde düzenlenen VII. Ulusal Ölçüm Bilim Kongresi'ne, Danışma ve Yürütme Kurulunda aktif çalışmalarda bulunarak destekleyen Kuruluş olarak katılım sağlanmıştır. Kongrede 21 bildiri ve 15 poster sunumu yapılarak sektördekilere Türkiye ve dünyadaki metroloji alanındaki gelişmeler hakkında bilgi transferleri yapılmıştır.

30 Ekim-1 Kasım 2008 tarihleri arasında eş zamanlı olarak düzenlenen KALİTE'08 İzmir Fuarı

ve VII. Ulusal Ölçüm Bilim Kongresi'nde, TÜBİTAK UME destekleyen kuruluş olarak tanıtım standı ile yer almıştır. Makina Mühendisleri Odası adına Eskişehir ve İzmir Şubeleri ve Kalite Fuarcılık'ın işbirliğiyle organize edilen KALİTE'08 İzmir Fuarı'nda, farklı sektörlerden bir araya gelen firma temsilcileri ve akademisyenlerle metroloji, akreditasyon ve Ar-Ge faaliyetleri alanında bilgi paylaşımında ve olası işbirliği çalışmaları için görüşmelerde bulunulmuştur.

Türkiye'de kuvvet, tork, sertlik ölçüm konularında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşları bir araya getirmek, teknik konularda işbirliğini artırmak, bilgi alış verişini sağlamak ve karşılaşılan sorunları ortaya koyarak çözüm yolları üretmek için, geniş katılımlı bir paydaşlar toplantısı düzenlenmiştir.

"Basınç Metrolojisinde Laboratuvarlararası Karşılaştırma Ölçümleri ve Çok Kapsamlı Ulusal Basınç Karşılaştırması" konulu ve sektörde basınç ölçümleri konusunda çalışan TÜBİTAK UME paydaşlarını bir araya getiren geniş katılımlı bir paydaşlar toplantısı düzenlenmiştir.

Akustik konusunda akademisyen, üretici ve kullanıcıları bir araya getiren geniş katılımlı 1 günlük ulusal bir çalıştay, kimyasal ölçümler konusunda 4 günlük uluslararası bir toplantı (EURAMET METCHEM) düzenlenmiştir.

Türkiye'nin önde gelen sanayici ve kamu kurumları ile TÜBİTAK UME alt yapısının kullanılarak yeni projelerin üretilmesi amacıyla 83 adet iş geliştirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

2008 yılında endüstriyi yönlendirici 21 danışmanlık hizmeti sunulmuş, 88 eğitim

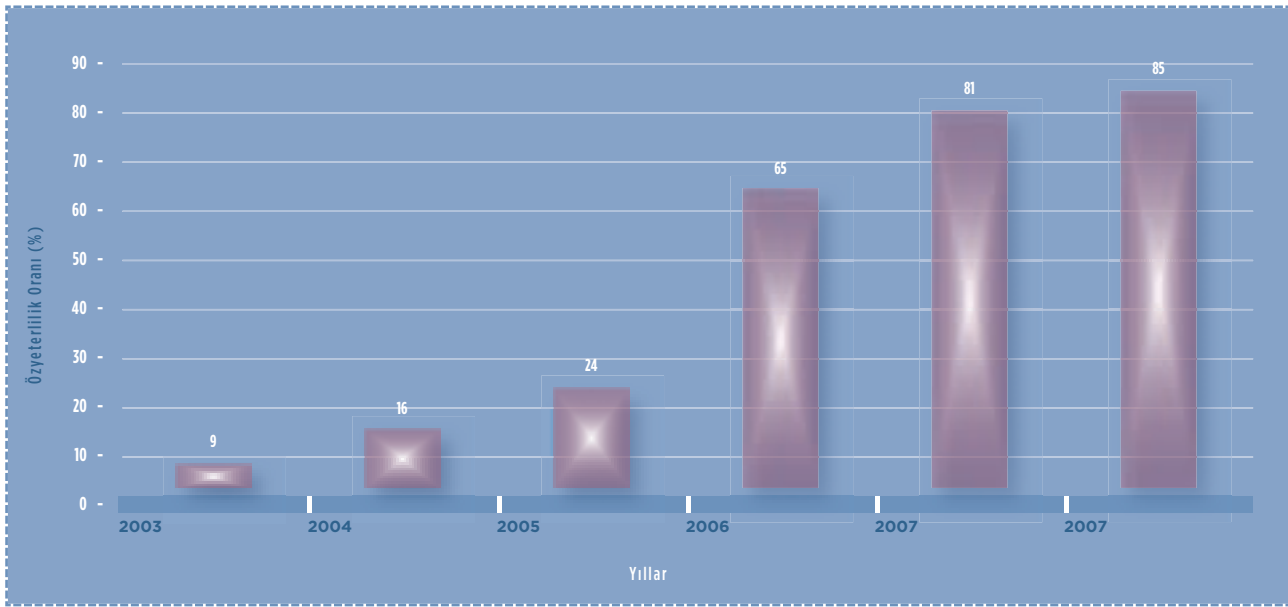
verilmiştir. 18'i uluslararası, 24'ü ulusal olmak üzere toplam 42 karşılaştırmaya katılım sağlanmıştır. TÜBİTAK UME personelinin gelişmesini sağlamak amacıyla, 35 değişik konuda eğitim aldırılmıştır. 13 yeni ölçüm tekniği geliştirilmiş, 33 yeni referans cihaz/malzeme üretilmiştir. TÜBİTAK UME imkanları ile ölçülebilen büyüklük sayısı 68 ve kurulu birincil seviye ulusal ölçüm standartı 105 iken, 587 çeşit kalibrasyon/deney hizmeti çeşidinden 3.725 kalibrasyon/deney hizmeti

verilmiştir. TÜBİTAK UME'de kurulu ölçüm sistemlerinin 9'unda ölçüm aralığı ve belirsizlik değerinin iyileştirilmesi çalışmaları yapılmıştır.

2008 yılında aktif olarak faaliyetleri sürdürülme 3 adet teknik komite üyeliğinden çıkmış ve 3 adet yeni teknik komiteye üye olunmuştur. Böylece aktif olarak katılım sağlanan teknik komite üyelik sayısı 71'e ulaşmıştır.

2008 yılında, uluslararası endekslerce taranan dergilerde 7 adet, uluslararası konferanslarda 10, ulusal konferanslarda 47 yayın yapılmıştır. Bunlara ilave olarak 2 popüler makale "3e Electrotech" ve "Mühendis ve Makine" Dergilerinde yayınlanmıştır.

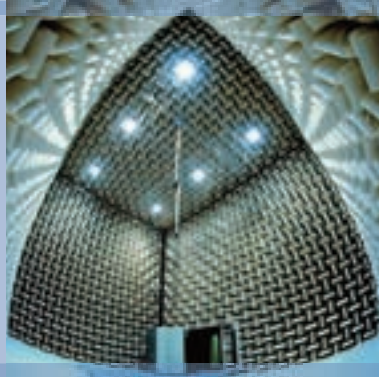
TÜBİTAK UME faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren öz yeterlilik oranı 2008 yılında %85 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 85).

Şekil 85. TÜBİTAK UME Özyeterlilik Oranı

E.C.E. Düzenlemesi Kapsamında Taşıta Monteli LPG Ünitesi

Tam yansızmasız akustik oda

Elektromanyetik alan bağırsıklık deneyi

1.3.6. Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜBİTAK TÜSSİDE)

TÜBİTAK TÜSSİDE disiplinler arası çalışma yaklaşımı ve deneyimli uzman kadrosu ile yönetim ve sosyal bilimler alanında çalışmalarını sürdürmekte olup eğitim, danışmanlık, araştırma, yayın alanlarında faaliyet göstermektedir.

TÜBİTAK TÜSSİDE kurum ve kuruluşların daha fazla ihtiyaç duyduğu "Kuruma Özel Proje" yaklaşımını benimsemiştir. Bu yaklaşımın temelini "eğitim, danışmanlık ve araştırma hizmetleri" yoluyla "kurumlara özel projeler gerçekleştirmek" ilkesi oluşturmaktadır.

Marka Kullanım Tescili TÜBİTAK TÜSSİDE'ye ait olan "Ortak Akıl Platformu (OAP)" ile endüstriye yönelik teknik hizmetler başlığı altında 2004 yılından itibaren genel katılıma açık Ar-Ge Mühendisliği (Teknoloji Geliştirme), Yenilikçi Ürün Geliştirme, Robust Teknoloji, Ürün ve Proses Tasarımı, Mükemmellik için tasarım sertifika programları düzenlenmektedir.

TÜBİTAK TÜSSİDE için eğitim; kurum veya kuruluşun gelişimi, çalışanlarının gelişimi ve yarattığı katma değer artırılması amacı ile ilişkide bulunduğu tüm süre içinde, her aşamada ve bu aşamaların her anında bilim ile ortak akıl üretme sürecidir. Eğitimler hem TÜBİTAK TÜSSİDE tesislerinde, hem de kurumların sağladığı mekanlarda yapılabilmektedir. Danışmanlık hizmetleri; kurum veya kuruluşun gelişimi için kurumun faaliyetlerini yerinde izleyerek kurum çalışanları ile beraber yapılan çalışmalardır.

2008 yılında TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından gerçekleştirilen yayınlar şunlardır:

- Sivil Toplum Kuruluşlarında Muhasebe Şeffaflığı, İktisat İşletme Finans Dergisi.
- Stratejik Performans Değerlendirmede Dengeli Sonuç Kartı: Bir Sanayi İşletmesinde Uygulama, Prof. Dr. Veyis Naci Tanış ile ortak çalışma, Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi.
- Bilanço Tarihinden Sonraki Olayların Muhasebeleştirilmesi, Yaklaşım Dergisi.
- Stakeholders' Perceptions and Expectations and the Evolving Role of Internal Audit, Internal Auditing.
- Modeling Innovation: Determinants of Innovativeness and the Impact of Innovation on Firm Performance - Proceedings of the 2008 IEEE ICMIT.
- International Transfer Pricing: A Comparison of OECD and Turkish Legislation, International Conference on Social Sciences, 20-22 August 2008, Izmir.
- The Struggle against Misuse of Nonprofit Organizations on Financing Terrorism: The Preventive Role of Financial Auditing, 5th International NGOs' Conference, World Peace.
- The Evolving Role of Internal Auditing: An Analysis in the Context of Stakeholders' Internal Audit Perception and Expectations, V. International Accounting Conference.
- "Strategic Management and Planning Process in Public Sector: The Case of the Undersecretariat of the Prime Ministry for Foreign Trade, Turkey", 19 - 21 Haziran 2008 "IV. International Strategic Management Conference" Saraybosna, Bosna - Hersek.

2008 yılında TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından gerçekleştirilen projeler şunlardır:

- Bayındırlık Bakanlığı - Stratejik Yönetim Projesi.

- Diyanet İşleri Başkanlığı- Stratejik Yönetim Projesi.
- MEB-YURTKUR - Stratejik Yönetim ve Performans Esaslı Bütçeleme Projesi.
- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü - Stratejik Yönetim Projesi.
- Maliye Bakanlığı - Stratejik Yönetim Sistemi (Model ve Yazılım) Araştırma Projesi.
- Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü - Stratejik Yönetim Projesi.
- Ulaştırma Bakanlığı - Stratejik Yönetim Projesi.
- Vakıflar Genel Müdürlüğü - Stratejik Yönetim Projesi.
- Dış Ticaret Müsteşarlığı - Sürekli Kurumsal Gelişim Projesi.
- Ziraat Bankası - Sürekli Kurumsal Gelişim Projesi.
- TÜBİTAK UME - İyileştirme Takımları ve Rehberlik Sistemi Projesi.

2008 yılında TÜBİTAK TÜSSİDE tarafından gerçekleştirilen eğitimler şunlardır:

- Adli Tıp Kurumu - Öğrenme ve Öğretme Programlarının Geliştirilmesi.
- Akdeniz Belediyeler Birliği - PEB Çalışma Programı.
- AEGON Emeklilik - BES Kampus Projesi Bireysel Pazarlama - Satış Kadroları Temel Eğitimi.
- Başbakanlık Etik Kurulu - Eğitimcilerin Eğitimi.
- Devlet Hava Meydanları - Ortak Akıl Platformu Çalışması.
- İnönü Üniversitesi - Stratejik Yönetim Çalışma Programı.
- İSO ve TÜSSİDE işbirliği - İş Geliştirme Eğitim Programı.
- Koç Üniversitesi - Başarı İçin Yönetim.
- Kuveyt Türk - Ortak Akıl Platformu Çalışması.
- Kuveyt Türk - Kurumsal Değerlendirme Çalışması.

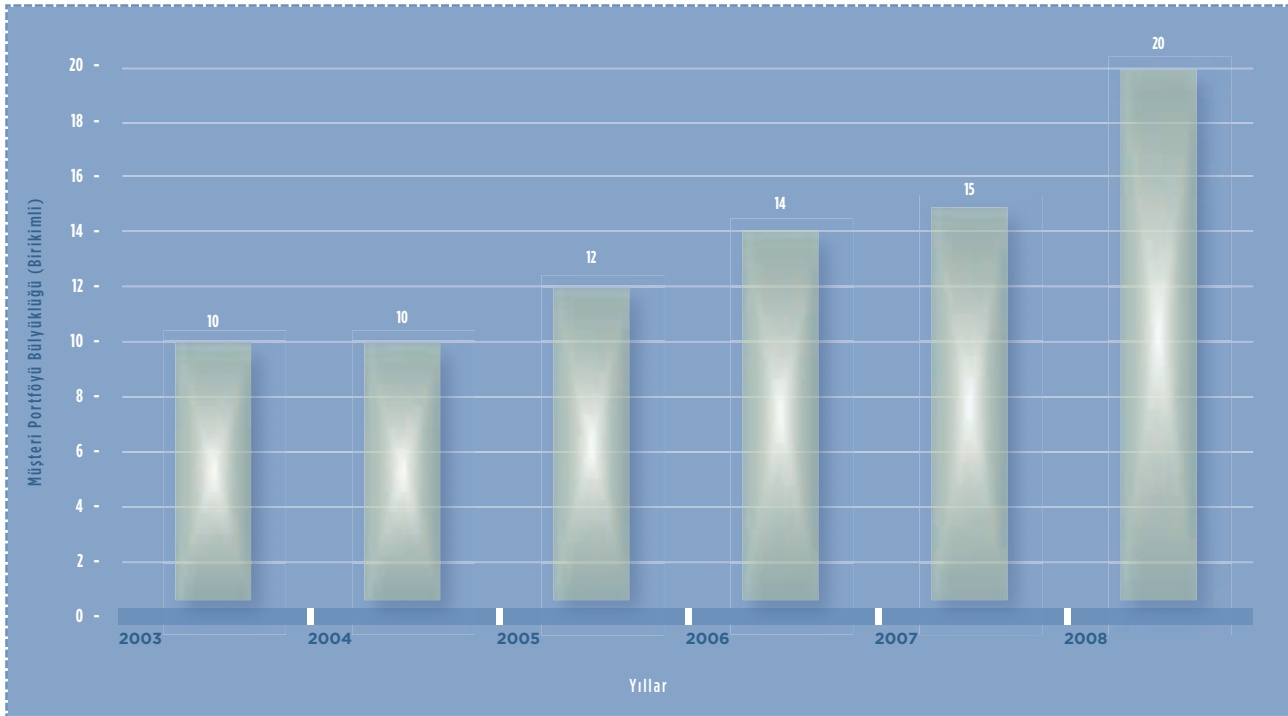

- Küçükçekmece Belediyesi- Ortak Akıl Platformu Çalışması.
- MEB-Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü - Temel Kalite Kavramları Eğitimi.
- ÖZ-GE-DER Çocuklara Yönelik Denetimli Serbestlik Uygulama Güçlendirme - Arama Konferansı.
- Sosyal Güvenlik Kurumu - Stratejik Yönetim Eğitimi.
- TAGEM - Milli Botanik Bahçesi Strateji Belgesi Oluşturma Çalıştayı.
- Tema Mağazacılık - Süreç Yönetimi ve İyileştirme Sistematiği.
- TEMSA - Executive Review Çalışması;
 - Ürün Geliştirme Mühendisliği - Uzmanlık

- Sertifika Programı,
 - Mühendislik Geliştirme Programı (MÜGEP) - Danışmanlık.
- TESK (Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Kurumu)- Ortak Akıl Platformu Çalışması.
- Tofaş A.Ş. - Robust Tasarım Eğitim Programı.
- TÜBİTAK - Bilim ve Teknoloji İnsan Kaynakları Stratejisi Çalıştayı.
- TÜBİTAK - Yaz Bilim Kampları.
- TÜBİTAK Gebze Yerleşkesi Gelişim Yolculuğunda Bütünsel Bakış Çalışma Programı.
- TÜBİTAK MAM - Ar-Ge Mühendisliği - Uzmanlık Sertifika Programı, Eğitimcilerin Eğitimi, Etkili İletişim ve Sağlıklı İnsan

- İlişkileri, Proje Yönetimi Eğitimi, Sürekli Kurumsal Gelişim ve Değişim.
- TÜBİTAK UEKAE - Temel Kalite Kavramları Eğitimi -1.
- TÜBİTAK UME - Ar-Ge Mühendisliği - Uzmanlık Sertifika Programı, Temel Kalite Kavramları ve Kurum Kültürü Çalışma Programı.
- UNIDO - Teknoloji Öngörü Toplantısı.

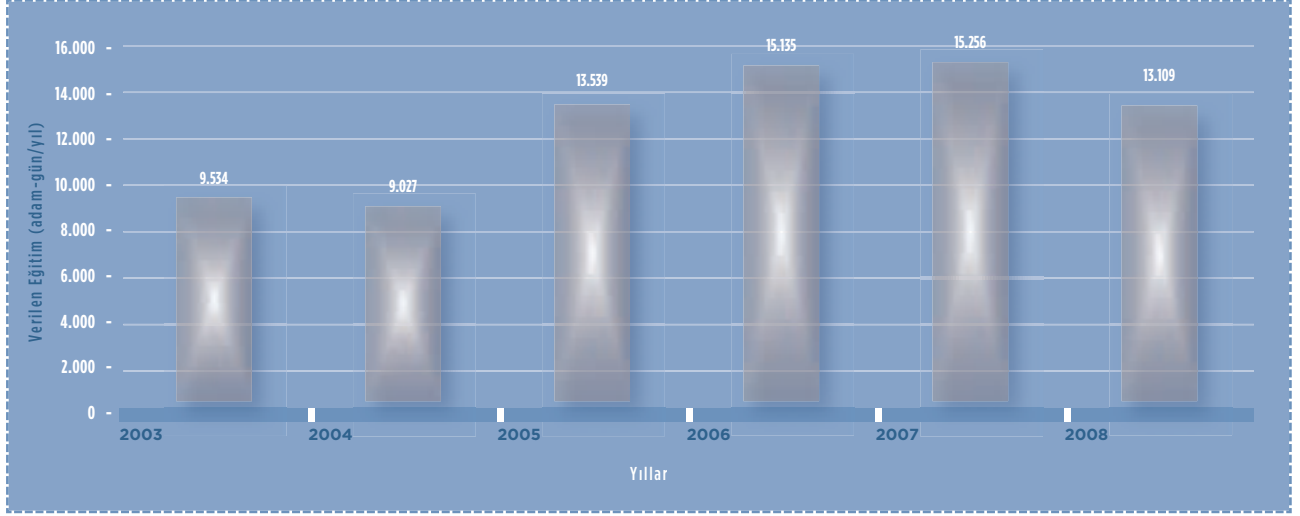
TÜBİTAK TÜSSİDE'nin 2007 yılında 15 olarak gerçekleşen ve hizmet verdiği farklı müşterileri sayısını gösteren müşteri portföyü büyüklüğü 2008 yılında yaklaşık %30 oranında artış göstererek 20 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 86).

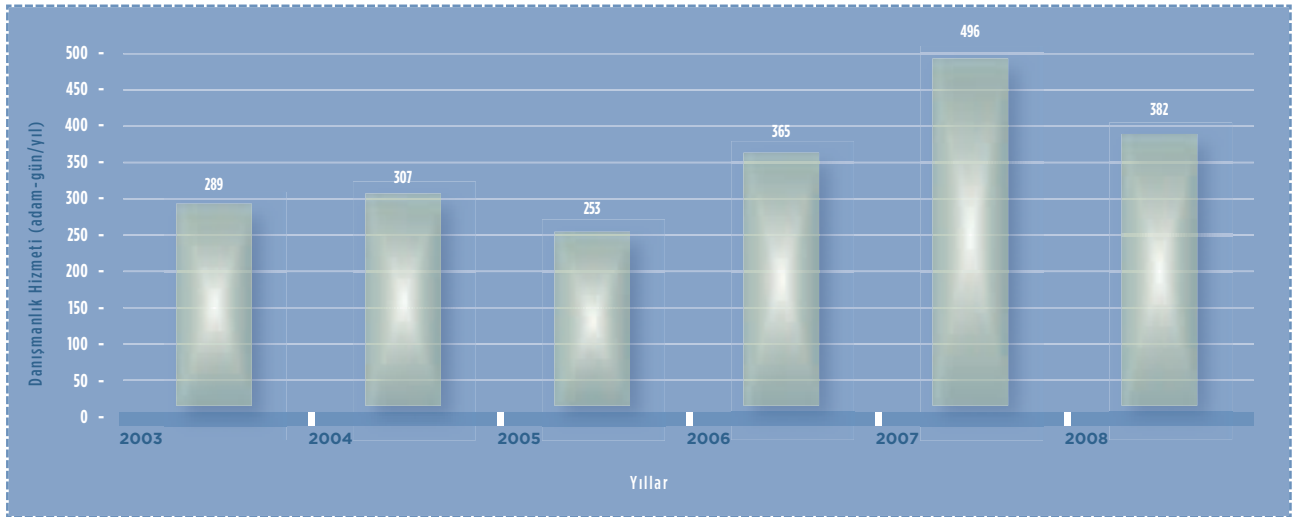
Şekil 86. TÜBİTAK TÜSSİDE Müşteri Portföyü Büyüklüğü

TÜBİTAK TÜSSİDE'de 2008 yılında 13.109 adam-gün eğitim verilmiş, 382 adam-gün

danışmanlık hizmeti gerçekleştirilmiştir (bk. Şekil 87 ve Şekil 88).

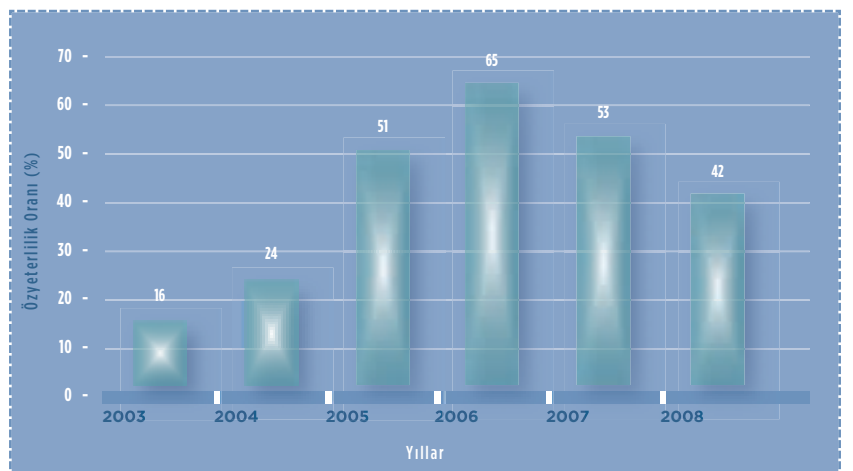

Şekil 87. TÜBİTAK TÜSSİDE Verilen Eğitim Süresi

Şekil 88. TÜBİTAK TÜSSİDE Tarafından Verilen Danışmanlık Hizmeti Süresi

TÜBİTAK TÜSSİDE faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı 2008 yılında %42 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 89).

Şekil 89. TÜBİTAK TÜSSİDE Özyeterlilik Oranı

1.3.7. Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK TBAE)

TÜBİTAK TBAE, temel bilimlerde özellikle teorik fizik ve matematik dallarında bilgi üretmekte ve üretilmesine yardımcı ve aracı olmaktadır.

TÜBİTAK TBAE, ülkemizde büyük eksikliği hissedilen yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yönelik ileri düzeyde araştırma okulları organizasyonunda mevcut en etkin kurumdur. Üniversitelerdeki genç bilim insanlarının araştırma konularına daha rahat geçiş yapabilmeleri için, standart derslerin ötesinde ileri düzeyde araştırma okullarına ihtiyaç vardır. TÜBİTAK TBAE, her yıl bu tarz okullar ve çalıştayları içeren etkinlikler düzenler. Bu etkinliklerde öğrenciler konularında tanınmış ve katkılar yapmış kişilerle tanışarak, onlardan ilk elden araştırma konuları ile ilgili bilgi edinmektedir. Bu etkinlikler gençlere büyük bir motivasyon vermekte ve onlara kolay elde edemeyecekleri bir tecrübe kazandırıp, kendilerini daha iyi yönlendirme imkanı sağlamaktadır.

TÜBİTAK TBAE'de 2008 yılı içerisinde 20 seminer düzenlenmiş ve 2008 yılı içerisinde enstitü tarafından uluslararası endekslerde taranan dergilerde 40 makale yayınlanmıştır (bk. Şekil 90).

2008 yılında TÜBİTAK TBAE yayınlarının uluslararası endekslerde taranan dergilerde alınan atıf sayısı 1.200 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 91).

TÜBİTAK TBAE'de 2008 yılı içerisinde düzenlenen etkinlikler şunlardır:

- Summer School in Mathematical Physics (12-20 Haziran 2008)
Konuşmacı sayısı: 13 (7 yurt dışı)
Katılımcı sayısı: 44 (15 yurtdışı, 13 İstanbul dışı, 16 İstanbul)

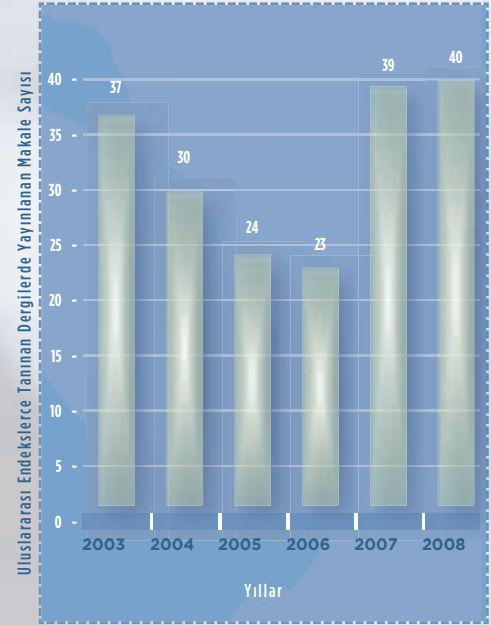
- Mini School in Mathematical Physics (5-9 Haziran 2008)
Konuşmacı sayısı: 4 (1 yurt dışı)
Katılımcı sayısı: 14 (7 İstanbul, 7 İstanbul dışı)
- An Introductory Course on AdS/CFT Duality (3 Haziran 2008)
Konuşmacı sayısı: 1 (yurt dışı)
Katılımcı sayısı: 15 (İstanbul)
- Erdal İnönü'yü Anma Günü (30 Mayıs 2008)
Konuşmacı sayısı: 9 (İstanbul)
Katılımcı sayısı: 50 (İstanbul)
- İstatistik Fizikte Monte Carlo Yöntemleri (29 Mayıs 2008)
Konuşmacı sayısı: 4 (2 yurt dışı)
Katılımcı sayısı: 25 (İstanbul)
- Mirror Conference of The New Orleans Meeting of APS (16 Nisan 2008)
Konuşmacı sayısı: 9
Katılımcı sayısı: 15 (İstanbul)
- Mirror Conference of the 98th Statistical Mechanics Conference (6 Şubat 2008)
Konuşmacı sayısı: 8
Katılımcı sayısı: 15 (İstanbul)
- Summer School IV on Nuclear Collective Dynamics (30 Haziran-4 Temmuz 2008)
Konuşmacı sayısı: 12 (10 yurt dışı, 2 yurt içi)
Katılımcı sayısı: 52 (45 İstanbul dışı, 6 İstanbul, 1 yurt dışı)
- Faz Geçişleri ve Renormalizasyon Grubu (13-24 Temmuz 2008)
Konuşmacı sayısı: 15 (6 İstanbul dışı, 9 İstanbul)
Katılımcı sayısı: 57 (38 İstanbul dışı, 17 İstanbul, 2 yurt dışı)
- Artırılmış Mekanik (17-28 Ağustos 2008)
Konuşmacı sayısı: 9 (İstanbul)
Katılımcı sayısı: 89 (65 İstanbul, 24 İstanbul dışı)
- IARS 2008 Mathematical Physics and Integrable Systems (28 Temmuz-8 Ağustos 2008)

Konuşmacı sayısı: 3 (İstanbul)

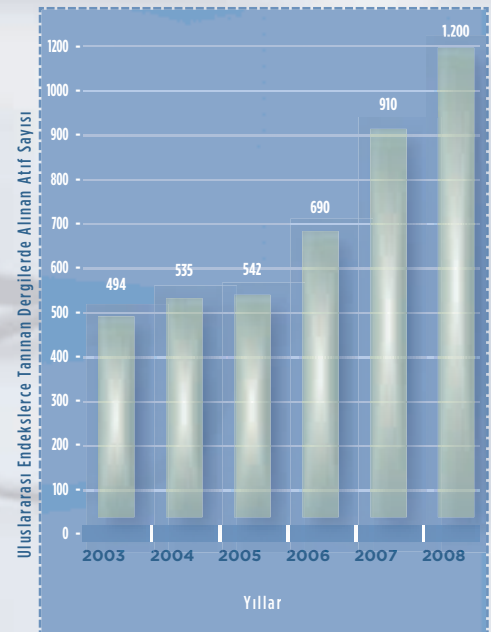
Katılımcı sayısı: 25 (12 İstanbul, 13 İstanbul dışı)

- ITAP Çalıştay (18 Ekim 2008)

Katılımcı sayısı: 25 (5 İstanbul dışı, 20 İstanbul)

Şekil 90. TÜBİTAK TBAE Uluslararası Endekslerde Taranan Dergilerde Yayınlanan Makale Sayısı

Şekil 91. TÜBİTAK TBAE Uluslararası Endekslerde Taranan Dergilerde Alınan Atıf Sayısı

1.4. Ar-Ge Kolaylık Birimleri Faaliyetleri

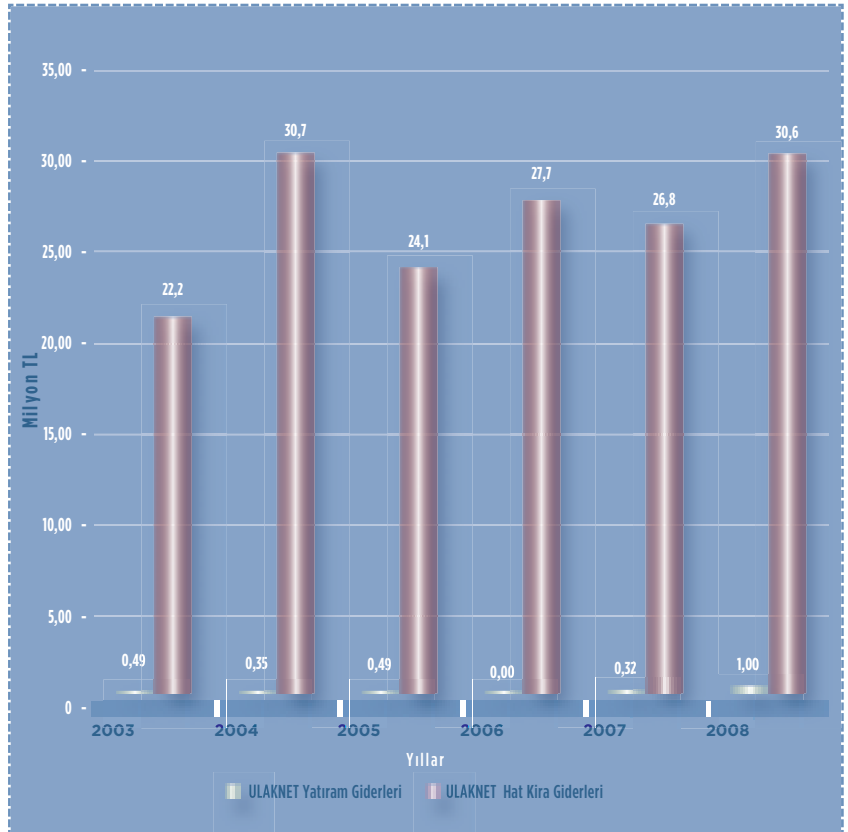
1.4.1. Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (TÜBİTAK ULAKBİM)

Araştırma ve eğitim kurumları arasında araştırma ve eğitim amaçlı elektronik haberleşme hizmeti verecek ağlar kurmak, işletmek ve bu ağların yurt içi ve yurt dışındaki ağları bağlamasını sağlamak ile görevlendirilmiş olan TÜBİTAK ULAKBİM, bu bağlamda, Avrupa Akademik Ağı GEANT2'ye (Avrupa Eğitim ve Araştırma Ağı) bağlantısını 2008'in Ağustos ayında 8 kat artırarak 622

Mbps'den 5 Gbps'e, Internet çıkışı ise yıl sonu itibarıyla 2 Gbps'den 4 Gbps'e çıkarmıştır.

2006-2008 döneminde kurulan 41 yeni üniversitenin 32'sinin metro ethernet teknolojisi ile doğrudan bağlantısı tamamlanmış, ULAKNET'e bağlı toplam uç sayısı 720'ye, kullanıcı sayısı yaklaşık 2.300.000'e ulaşmıştır.

2008 yılında ULAKNET yatırım gideri 1 Milyon TL, ULAKNET hat kira gideri ise 30,6 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 92).

Şekil 92. ULAKNET Yatırım Giderleri ve Hat Kira Giderleri⁵

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlandır.

2008 yılında; TÜBİTAK 1007 Programı kapsamında teklif edilen 2 projeden birisi, DPT 2009-2011 programı için teklif edilen 2 projesinin her ikisi, AB 7. ÇP için teklif edilen 4 projesinden 2 tanesi, 2009 yılından itibaren başlamak üzere kabul edilmiştir.

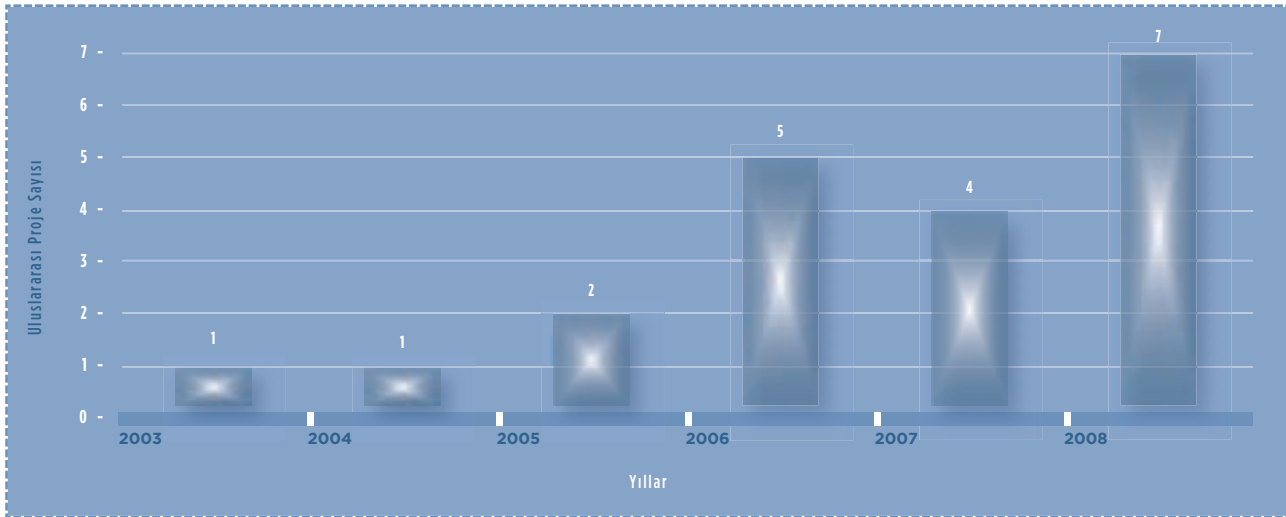
TÜBİTAK ULAKBİM tarafından yürütülen uluslararası proje sayısı 2008 yılı itibarıyla 7, bu projelerin toplam tutarı ise 0,663 Milyon TL olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 93 ve Şekil 94).

AB Projeleri

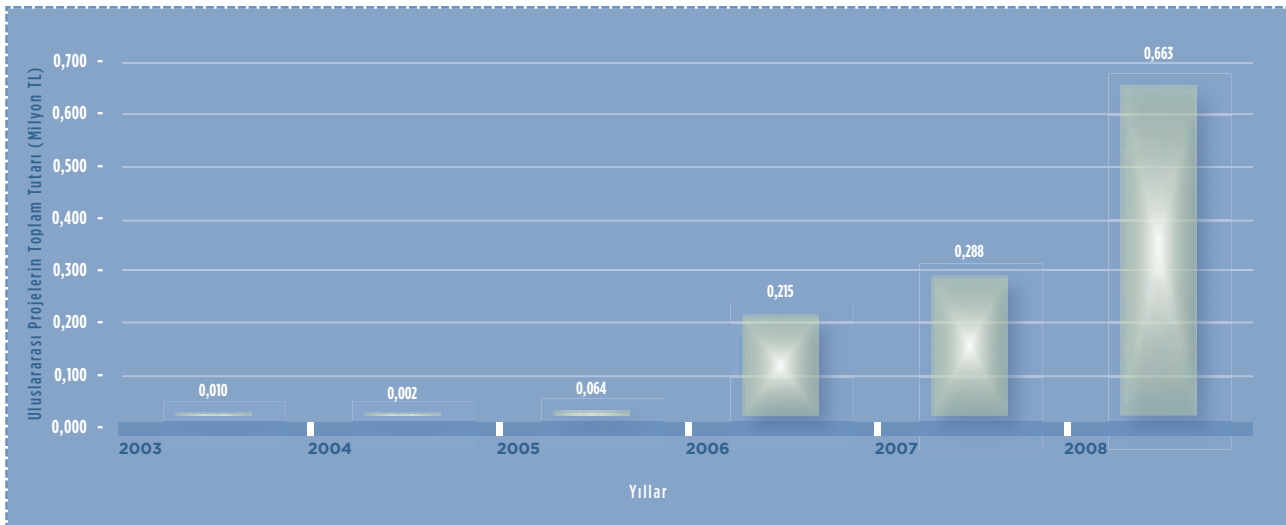
2008 yılı içinde; AB 6. ÇP projeleri olan EGEE-II (Enabling Grids for e-Science-Avrupa E-Bilimi için Grid Altyapısı Projesi), SEE-GRID-2 (South Eastern European Grid-enabled infrastructure Development-Güneydoğu Avrupa Grid Altyapısının Geliştirilmesi Projesi) ve EUMEDGRID (Empowering eScience Across the Mediterranean-E-Bilim için Akdeniz Grid Altyapısının Oluşturulması Projesi) projeleri başan ile sonuçlandırılmış, AB 7. ÇP kapsamında EGEE-III, SEE-GRID-SCI (Güneydoğu

Avrupa E-Bilimi için Grid Tabanlı E-Altyapı Projesi) ve proje koordinatörlüğünü ULAKBİM'in yaptığı BSI (BlackSea Interconnection-Güney Kafkaslar Eğitim ve Araştırma Ağlarının Avrupa'ya Bağlantısı) isimli 3 yeni proje başlatılmıştır.

Avrupa Birliği 7. ÇP Projesi EGEE-III (Enabling Grids for E-science) kapsamında her yıl farklı bir ülkede düzenlenen EGEE Konferansı bu yıl EGEE'08 adıyla 22-26 Eylül 2008 tarihlerinde İstanbul'da ULAKBİM tarafından Harbiye Askeri Müzesi'nde düzenlenmiş ve Konferansa 53 farklı ülkeden toplam 550 araştırmacı katılmıştır.

Şekil 93. TÜBİTAK ULAKBİM Tarafından Yürütülen Uluslararası Proje Sayısı

Şekil 94. TÜBİTAK ULAKBİM Tarafından Yürütülen Uluslararası Projelerin Toplam Tutarı⁵

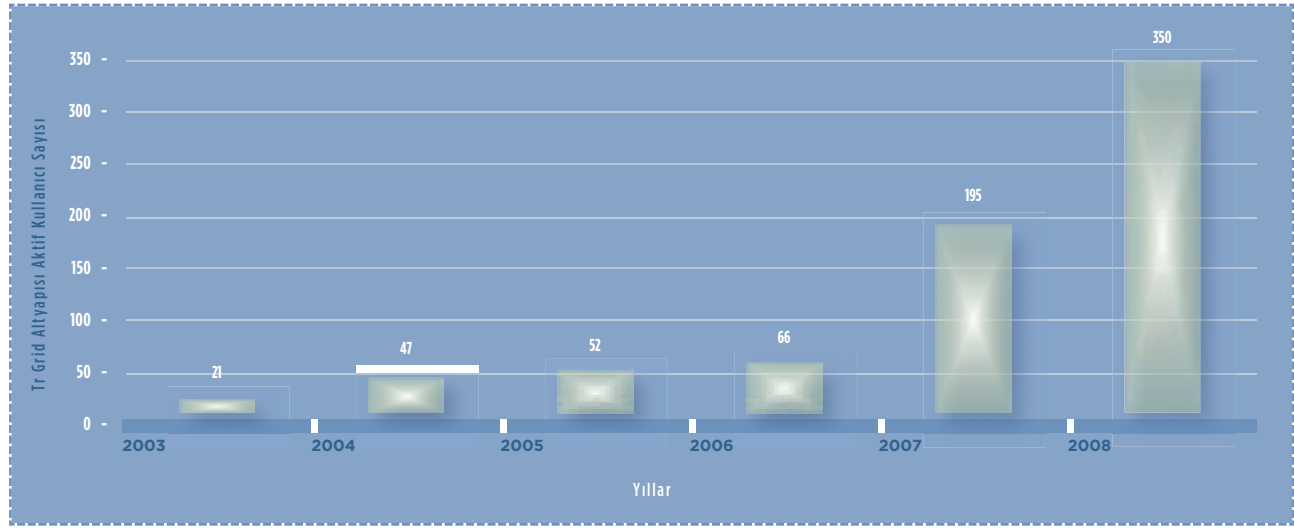
⁵ 2008 yılı sabit fiyatlarıdır.

Tr-Grid E-Altyapısı

Tr-Grid e-altyapısı kullanıcı sayısı, 45 ayrı üniversite ve 18 ayrı disiplinden olmak üzere, 350'ye yükselmiştir (bk. Şekil 95). CERN (Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi) tarafından

yürütölmekte olan Yüksek Enerji Fiziği deneyleri veri paylaşımı ve depolama sisteminde, TR-Grid altyapısının, bir "tier-2" merkez olabilmesi için gerekli idari ve teknik çalışmalar, TAEK (Türkiye Atom Enerjisi

Kurumu) ve ULAKBİM koordinasyonunda tamamlanmış ve toplamda 490 Tbyte net depolama alanı deneyler için hazırlanmıştır. Altyapıda toplamda 640 Tbyte ve 1350 çekirdek sayısına ulaşılmıştır.

Şekil 95. Tr-Grid Altyapısı Aktif Kullanıcı Sayısı

Ulusal Toplu Katalog Projesi

DPT Bilgi Toplumu Stratejisi (2006-2010) 38. Eylem Planı kapsamındaki "Entegre E-Kütüphane Sistemi" için T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile eşgüdüm içinde gerçekleştirilen TO-KAT Sistemi Beta Sürümü, 2008 yılı Eylül ayında devreye alınmıştır. Sisteme; Milli Kütüphane, YÖK Ulusal Tez Merkezi ve TÜBİTAK Proje Raporlarının da dahil olduğu 10'u aşkın kütüphane dahil edilmiş olup, 2008 yıl sonu itibarıyla yaklaşık 2.300.000 kaydın sorgulanması yapılabilmektedir.

IPv6 Trafik Değişim Noktası

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, DPT ve İnternet Servis Sağlayıcı kurumlar ile yapılan bir dizi toplantı sonucunda, Türkiye'deki tüm servis sağlayıcılar arasında IPv6 trafiğinin değişimine olanak sağlayacak, IPv6'ya geçiş

çalışmalarında test yatağı işlevi görece bir değişim noktası oluşturulmuştur.

Eduroam (Educational Roaming-Akademik Dolayım) Servisi

2007 yılı Aralık ayında aktif hale gelen eduroam (educational roaming) servisine dahil olan üniversite/kurum sayısı 7'ye yükselmiştir.

OLTA Servisi

ULAKNET uçlarına ait "Bilgisayar Güvenlik Olayları" kayıtlarının girildiği ve takip edildiği ULAK-CSIRT, tutulduğu OLTA (Olay Takip) Sistemi kurulmuş ve tüm ULAKNET uçlarının hizmetine sunulmuştur.

ULAKNET Eğitim ve Çalıştay 2008 yılı Nisan ayında Konya Selçuk Üniversitesi'nde

düzenlenmiş, 87 üniversite ve kurumdan 200 kişi etkinliğe katılmıştır.

TÜBİTAK ULAKBİM ve TÜBİTAK UEKAE işbirliği ile ULAKNET uçlarına yönelik güvenlik eğitimleri verilmiş, bu eğitimlerde toplam 60 üniversitenin bilgi işlem personeline eğitim verilmiştir.

Hakemli etkinliklerde 5 ulusal ve 6 uluslararası bildiri sunulmuştur.

Cahit Arf Bilgi Merkezi (CABİM) bünyesinde yürütölmekte olan TÜBİTAK Elektronik Kaynaklar Ulusal Akademik Lisansı (EKUAL) projesi kapsamında abone olunan e-bilgi kaynakları sayısı 2008 yılı itibarıyla 20'ye ulaşmıştır. Bu kapsamda; 15.000'in üzerinde elektronik tam metin dergiye, öz&indeks

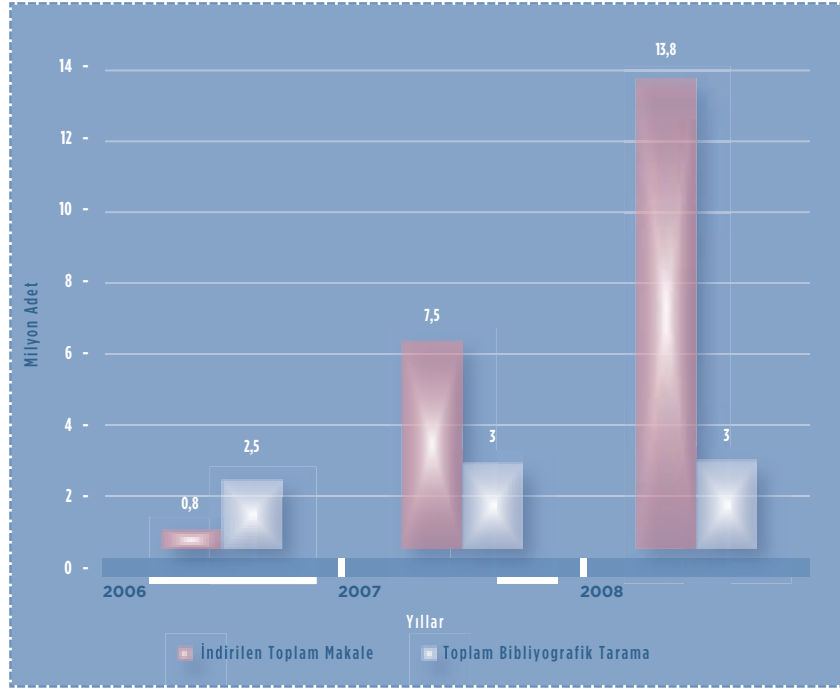
formatında 68.636.000 adet kayda, 725.000 konferans bildirisine ve 1.800 standarda erişim sağlanmıştır.

2008 yılında 135 üniversite, 5 Askeri Harp Okul ve Akademisi, Polis Akademisi; TÜBİTAK Merkez ve Enstitüleri ile Sağlık Bakanlığına bağlı 53 Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve kümülatif olarak yaklaşık 9 Milyon araştırmacı tarafından, abonelik kapsamındaki kaynaklardan yaklaşık 14 Milyon, tam metin makale indirimi ve öz&indeks veri tabanlarından ise 3 Milyon tarama yapılmıştır (bk. Şekil 96). TÜBİTAK Enstitüleri ile TÜBİTAK EKUAL kapsamında Sağlık Bakanlığına bağlı tüm Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin, ilgili kaynaklara TDNet Federe Arama Motoru ile tek bir adresten erişimleri sağlanmıştır.

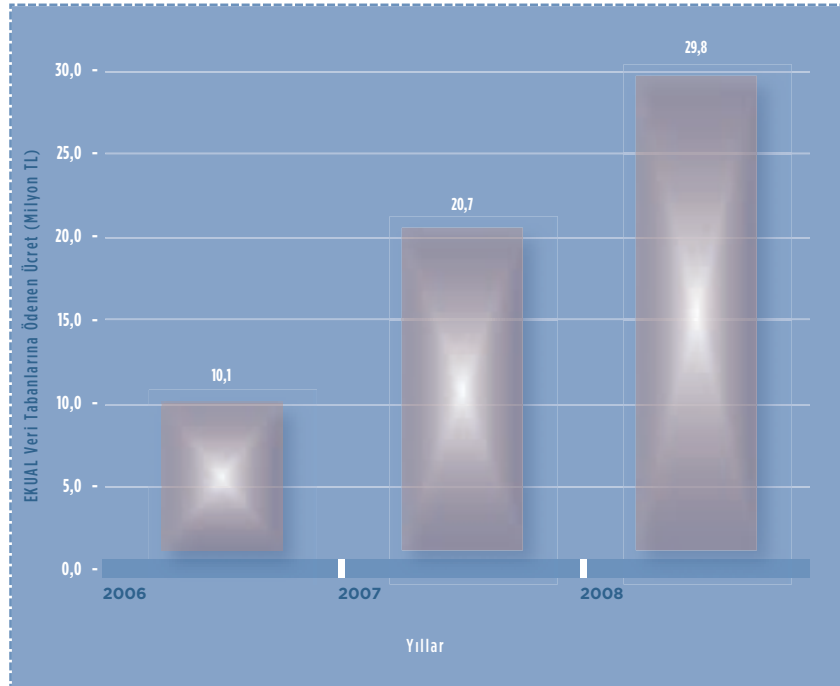
TÜBİTAK EKUAL bilgi kaynakları konsorsiyum çalışmalarına standart getirmek amacıyla “EKUAL Lisanslama İlkeleri ve Model Ulusal Lisans” dokümanları ve üye kurumların lisans ve kullanım ihlallerine karşın “TÜBİTAK EKUAL Kullanım Hakları Sözleşmesi” oluşturulmuştur. Bunların yanı sıra, e-içeriğe uzun dönem erişimi sağlamak ve arşivleme amacıyla lisans koşulları üzerinde yayıncılarla çalışmalar başlatılmıştır.

2008 yılında TÜBİTAK EKUAL veri tabanlarına 29,8 Milyon TL ücret ödenmiştir (bk. Şekil 97).

2008 Yılı içerisinde eğitim ve araştırma hastanesinde 69, üniversitede ve TÜBİTAK Enstitülerinde 54 eğitim düzenlenmiş ve 10.000 kişiye eğitim verilmiştir. Akademik kullanıcı kitlesi ve enstitülerin ihtiyaç ve talepleri de dikkate alınmış ve ULAKBİM olarak 546, TÜBİTAK Merkez ve Enstitülerine 271 olmak üzere toplam 817 basılı bilimsel dergiye ait 2009 yılı abonelik ve ihale işlemleri yapılmıştır.

Şekil 96. Toplam Makale İndirme ve Toplam Bibliyografik Tarama Sayıları

Şekil 97. EKUAL Veri Tabanlarına Ödenen Ücret⁵

⁵ 2008 yılı sabit fiyatlandırır.

2008 yılında Kurumsal olarak 34 veri tabanına abonelik yapılmıştır.

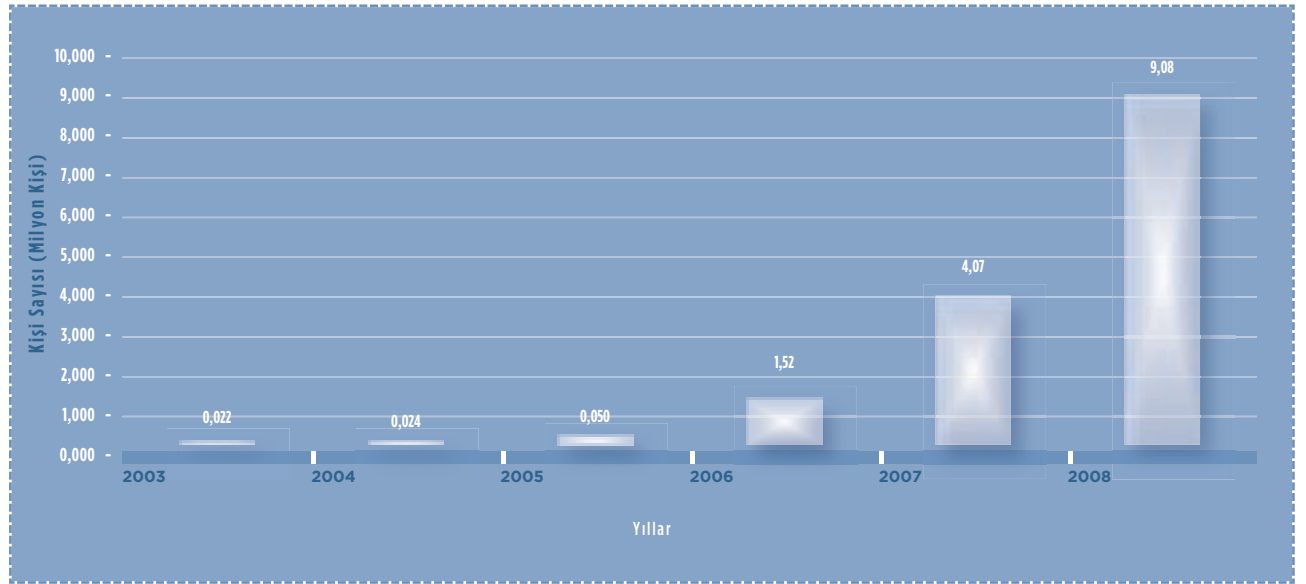
TÜBİTAK ULAKBİM bilgi hizmetlerinden, 2008 yılında 7.372 kişi doğrudan Merkeze gelerek yerinde yararlanmış ve Kurumun basılı formattaki bilimsel dergi koleksiyonundan 28.683, e-dergilerden ise 41.074 adet makale kullanılmıştır.

Web tabanlı uzaktan başvuru sistemi üzerinden “Ulusal Belge Sağlama Sistemi” ile, kullanıcılara 2008 yılında 18.688’i elektronik

ortamda olmak üzere toplam 41.531 adet makale sağlanmıştır. Bunların yanı sıra TÜBİTAK ULAKBİM koleksiyonunda yer almayan makale isteklerinin, 4.796’sı TÜBİTAK ULAKBİM Ortak Belge Sağlama Projesi (OBES) ile OBES kapsamındaki kütüphanelerden ve 2.257’si ise yurtdışı bilgi merkezlerinden sağlanarak kullanıcılara iletilmiştir.

Şekil 98’de verilen bilgi ve belge erişim hizmeti ölçüsü; 2003 ve 2004 yılları için sadece TÜBİTAK ULAKBİM’e gelerek yerinde hizmet

alan, 2005 yılından itibaren ise o yıl başlanan üyelik sistemini kullananların da eklenmesi sonucu, geleneksel yolla bilgi belge hizmeti verilen toplam kişi sayısını göstermektedir. 2006, 2007 ve 2008 yılları için ise, 2006 yılında faaliyete geçen TÜBİTAK EKUAL projesi kapsamında elektronik yolla bilgi ve belge hizmeti verilen kişi sayısını içerecek şekilde toplam bilgi ve belge erişim hizmeti verilen kişi sayısı gösterilmektedir.

Şekil 98. Bilgi ve Belge Erişim Hizmeti Verilen Kişi Sayısı

Yıl içinde, TÜBİTAK ULAKBİM web üzerinden, uzaktan yayın tarama başvuruları ile gelen toplam 456 yayın ve atıf taraması, alan indekslerinden 815 konu taraması ve JCRs (dergi etki faktörleri) veri tabanından 1.059 ve ISI Proceedings veri tabanından ise 879 tarama işlemi gerçekleştirilerek başvuru sahibi akademik kullanıcılara elektronik ortamda iletilmeleri yapılmıştır.

2008 yılında, eğitim-öğretim faaliyetlerinde “eğitim” materyali olarak kullanmak şartıyla, uluslararası standartlar ve tam metin uluslararası tezlerin kullanıcıya sağlanmasına da başlanmıştır.

Tam metin e-dergi yayıncılarının bilgi kaynaklarının TÜBİTAK ULAKBİM’de yerel olarak da arşivlenmesi misyonu kapsamında, ELSEVIER ScienceDirect, IoP ve IEEE veri tabanlarına yönelik sistem analizi fizibilite çalışmaları yapılmış, ayrıca TÜBİTAK ULAKBİM’e kaynak verilerin sağlanması konusunda yayıncılar ile çalışma planı yapılmıştır. Tıp, Mühendislik ve Temel Bilimler, Sosyal Bilimler, Tarım, Veteriner ve Biyoloji Bilimleri e-bilgi kaynağı/veri tabanları ile TÜBİTAK Destekli Projeler Veri Tabanı çalışmaları kapsamında geriye dönük verilerin girişleri tamamlanarak 2008 itibarıyla güncel sayılar yakalanmıştır. 2008 yılında Türkçe

veri tabanlarına 12.915 makale, 12.021 makaleye ait Türkçe ve yabancı dilde öz girişi, 12.991 makaleye ait kaynakça/referans girişi yapılmıştır. Tam metin olarak arşivlenen ve erişime açılan makale sayısı toplam 12.296’ya ulaşmıştır. Veri tabanlarından toplam 436.610 tarama yapılmış, 55.278 tam metin makale indirilmiştir. TÜBİTAK Destekli Projeler Veri Tabanı çalışmaları kapsamında 1.039 proje raporu, tarama işlemleri yapılarak tam metin olarak TÜBİTAK ULAKBİM’de arşivlenmiştir.

Veri tabanlarında yayıncı, iletişim, dergi kriter ve sayı takibi, Kurul kriter değerlendirme ve

raporlama çalışmalarına yönelik “Dergi Takip ve E-Dergi İletim Sistemi” geliştirilmiş ve uygulamalar ilgili sistem üzerine aktarılmıştır.

Ayrıca Türkçe bilimsel içeriğe uluslararası erişimi sağlamak amacıyla, ISI Web of Science atıf indeksi ve alan indekslerine yönelik girişimlerde bulunulmuştur. ISI WoS’da indekslenen Türkçe bilimsel dergilere yönelik danışmanlık yapılarak, TÜBİTAK ULAKBİM veri tabanları kurullarının görüşleri doğrultusunda belirlenen ve gerekli çalışmaları yapılan dergiler ISI’ya iletilmiştir. Yapılan çalışmalar doğrultusunda 2008 yılı itibarıyla ISI Web of Science veri tabanlarında indekslenen Türkçe dergi sayısı 58’e yükselmiştir.

22 Nisan 2008 tarihinde TÜBİTAK Feza Gürsey Toplantı Salonunda, ISI-WoS’dan Jeffery CLOVIS’in davetli konuşmacı olduğu ve yaklaşık 300 kişinin katıldığı “ISI Atıf İndekslerinde Türkçe Bilimsel Dergiler Çalıştayı” düzenlenmiştir. Türkçe bilimsel dergi yayıncılığı ile ilgili temaları işlemek üzere 21-22 Kasım 2008 tarihlerinde Hacettepe Üniversitesi Kültür Merkezi’nde 500’ün üzerinde akademisyen ve dergi editörünün katılımı ile “Ulusal Akademik Yayıncılık 2008 (UAY08) Toplantısı” düzenlenmiştir. İlgili etkinliklerde Kurum adına 3 bildiri sunulmuş ve 2 bildiri kitabı yayınlanmıştır.

Türkiye’nin bilimsel yayın performansının ölçülmesine yönelik 2008 yılında TÜBİTAK

ULAKBİM Cahit Arf Bilgi Merkezi kapsamında bibliyometrik araştırma çalışmaları devam etmiş ve “Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri (1): 1981-2007” adlı kitabın çalışmaları tamamlanarak yayına hazır hale getirilmiştir.

2008 yılında “Türkiye’nin Bilimsel Yayın Haritası” ve “Sağlık Bakanlığı Kurumlarının Türkiye’nin Bilimsel Yayın Sayısına Katkıları 1981-2006” adlı iki adet bibliyometrik eser daha ortaya çıkarılmış; ayrıca Türkiye’nin dünya bilimindeki yerini ölçmek üzere, çok çeşitli ülke ve organizasyonların (BRIC Ülkeleri, Avrupa Birliği, OECD vb.) karşılaştırmalı soyut bilimsel analizlerini somutlaştırıcı grafiksel dökümler hazırlanmış, yayına dönüştürülmesi yönünde ön çalışmaları tamamlanmıştır. Bu çalışmaya paralel olarak; 2000’den günümüze en çok yayın yapılan bilim dalı kategorileri ile yakın gelecekte muhtemel bilimsel eğilimin belirlenmesi için Avrupa Birliği, USA, BRIC ülkeleri temel alınarak analiz çalışmaları yapılmıştır.

Türkiye Bilimsel Yayın Göstergeleri (TBYG) çalışmaları kapsamında TÜBİTAK ULAKBİM Danışmanı Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİREL tarafından Kara Kuvvetleri Komutanlığı ve Ulusal Akademik Yayıncılık 2008 toplantısında iki sunum yapılmıştır.

Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı (UBYT) kapsamında toplam 20.086 (18.665’i Fen bilimleri, 1.421’i ise Sosyal bilimler alanında)

başvuruya teşvik verilmiştir. Fen ve Sosyal Bilimler alanlarında toplam 12.272 yayın için 12.118 araştırmacıya 5.897.637 TL teşvik verilmiştir (bk. Tablo 29). Ayrıca Türkçe bilimsel dergilerin uluslararası etkinliğini ve atıf oranlarını yükseltmek, bu yolla Türkiye’nin evrensel ve bilimsel üretime katkısını artırmak amacıyla, Thomson ISI Web of Science atıf indekslerinde yer alan Türkçe dergilere de teşvik vermeye başlanmıştır.

Türkiye’nin bilimsel yayın ve atıf performansına yönelik ölçüm ve değerlendirmeleri de dikkate alınarak, 2008’in son çeyreği itibarıyla bir çalışma başlatılmış ve uluslararası bilimsel yayınların niceliğinin yanısıra kaliteli ve yüksek atıf değeri taşıyan yayın sayısının artırılması kapsamında UBYT programına yönelik ön değerlendirme çalışmaları yürütülmeye başlanmıştır.

TÜBİTAK ULAKBİM’in diğer akademik kütüphaneler ve TÜBİTAK Enstitüleri ile işbirliğinin geliştirilmesi ve koleksiyon geliştirme çalışmaları kapsamında 2008 yılında iki ortak toplantı gerçekleştirilmiştir. İlk toplantıda, TÜBİTAK Enstitülerinin bilgi kaynağı (basılı ve elektronik dergi ile veri tabanı) gereksinimleri ve karşılaşılan sorunlar ve bilgi hizmeti talepleri konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur. İkinci toplantıda ise Ankara’da bulunan üniversite kütüphanelerinin, mevcut işbirliği çalışmalarındaki durumu ve geleceğe yönelik yapılabilecek diğer bilgi hizmetleri ve kaynak paylaşımı üzerine odaklanılmıştır. 2008 yılı sonunda yapılan toplantılar ve mevcut durum analizi ile fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır. 2009 yılında yapılan analiz ve değerlendirmeler ışığında, işbirliği, belge sağlama ve kaynak paylaşımı konusunda uygulama çalışmalarına başlanacaktır.

Tablo 29. Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı Bilgileri

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
UBYT Programınca Teşvik Verilen Yayın Sayısı	9.281	10.962	8.259	9.877	13.453	12.272
UBYT Programınca Teşvik Verilen Araştırmacı Sayısı	9.140	10.435	8.961	10.727	12.244	12.118
UBYT Programın Kapsamında Verilen Teşvik Tutarı (Milyon TL)	1,75	2,59	3,03	4,44	6,80	5,90

1.4.2. TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TÜBİTAK TUG)

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi (TUG); Astronomi ve Uzay Bilimleri ile ilgili araştırmaları teşvik edip yönlendirmek, bu alanda etkinlik gösteren ulusal/uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak, üniversitelerimizde yürütülen astronomi ve uzay bilimleri ile ilgili araştırmalara gözlem desteği vermek amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca; bilim-toplum projeleri yaparak, Astronomi ve Uzay Bilimleri konusunda öğrencilere ve halka yönelik eğitim programları düzenlemek de TÜBİTAK TUG'un görevleri arasındadır.

TÜBİTAK TUG'un 2008 yılında yapmış olduğu faaliyetler özet olarak aşağıda verilmiştir:

- Her yıl yayınlanan 2008 Gök Olayları Yıllığı hazırlanarak Türkiye'deki astronomi ve astrofizik çalışmalarının yapıldığı bölümlere, amatör astronomi topluluklarına, bazı ortaöğretim kurumlarına ve resmi kurumlara dağıtımı yapılmıştır.
- 2009 yılı içerisinde faaliyete geçmesi beklenen T60 Teleskopu Bakırlitepe Yerleşkesi'ne kurulmuştur.
- Bakırlitepe Yerleşkesi binaları ve Saklıkent Ofisi binasında büyük bakım-onarım-yenileme çalışmaları yapılmış, bu kapsamda RTT150 Teleskop Binası, T60 Teleskop Binası, Misafirhane, Atölye, Güvenlik Binası ve Saklıkent İrtibat Ofisi çok daha kullanışlı ve modern bir hale getirilmiştir. Bakırlitepe Yerleşkesi içerisinde, uzun süredir ihtiyaç duyulan bir depo binasının inşaatı gerçekleştirilmiştir.
- Antalya'da Akdeniz Üniversitesi Yerleşkesi içinde bulunan TÜBİTAK TUG Yönetim Binasının yanında bir Bilim Toplum Merkezi (BİTOM) kurulmuştur. BİTOM, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren 35 cm çaplı tam otomatik teleskobu, sunum cihazları ve düzenli etkinlik takvimiyle ziyarete açılmıştır. Kuruluş çalışmaları sırasında, BİTOM'un toplam ziyaretçi sayısı 146 olmuştur. 2008 yılı içinde TÜBİTAK TUG'u toplam 186 kişi ziyaret etmiştir.
- TÜBİTAK TUG Yönetim Binası internet bağlantısı güvenliği, TÜBİTAK UEKAE'den hizmet alımı yolu ile temin edilen "Güvenlik Duvarı" kurularak güçlendirilmiştir. Bakırlitepe Yerleşkesinde, bilgisayar sistem odası yenilenmiş, veri arşivleme sisteminde hem yazılım hem de donanım olarak iyileştirmeler yapılmıştır. TÜBİTAK TUG veri arşivi düzenleme ve sorgu programları hazırlanmıştır.
- ROTSE III-d teleskobunun ana aynası, ABD'den gelen bir ekiple birlikte değiştirilmiş, teleskobun diğer birimlerinin bakımı yapılmıştır.
- Lisans Öğrencileri İçin Yaz Programı (LOYP) çerçevesinde üniversitelerin astronomi bölümlerinin 3. veya 4. sınıflarından seçilen 18 başarılı öğrenci, TÜBİTAK TUG'da birer hafta süreyle ağırlanmıştır.
- Bakırlitepe Yerleşkesi'nde uzun süredir ihtiyaç duyulan bir depo binasının inşaatı gerçekleştirilmiştir.
- Avrupa'nın en büyük ve etkin gözlemevi ESO (European Southern Observatory) İdari Müdür Yardımcısı Mustafa BAŞBİLİR, TÜBİTAK TUG'u 18 Temmuz 2008 tarihinde ziyaret etmiş ve kendisi ile ESO'da teknik eleman yetiştirilmesi için işbirliği konusu görüşülmüştür.
- TÜBİTAK TUG Müdürü Prof. Dr. Zeki EKER ve TÜBİTAK Başkan Danışmanı Dr. Mustafa HELVACI, ESO Başkanının davetlisi olarak 19-22 Kasım 2008 tarihlerinde, ortak çalışmalar hakkında görüşmeler yapmak üzere, Merkezi Almanya Münih'te bulunan ESO'ya, bir ziyaret gerçekleştirmiştir.
- 18-19 Ekim 2008 tarihinde Joint Scientific and Technical Meeting (JSTC) yapılmış, bu toplantıda Rusya Bilimler Akademisi Uzay Araştırmaları Enstitüsü (IKI RUN) ve Kazan Devlet Üniversitesi'nden (KSU) gelen yetkililerle RTT150 ile ilgili sorunlar tartışılmıştır.
- 2009 Dünya Astronomi Yılı etkinlikleri kapsamında "Gökyüzü Keşifleri" başlıklı, ilköğretim ikinci kademesindeki ve ortaöğretim kademesindeki öğrencilere yönelik gözlem projesi yarışması yapılmıştır.
- Avrupa Yayın Birliği ile ortak proje yapan bir TRT çekim ekibi TÜBİTAK TUG'u konu alan bir belgesel için çekimler yapmıştır.
- RTT150 teleskobunun otomasyon sistemi daha modern bir hale getirilip uzaktan kullanımı için ilk denemeler yapılmıştır.

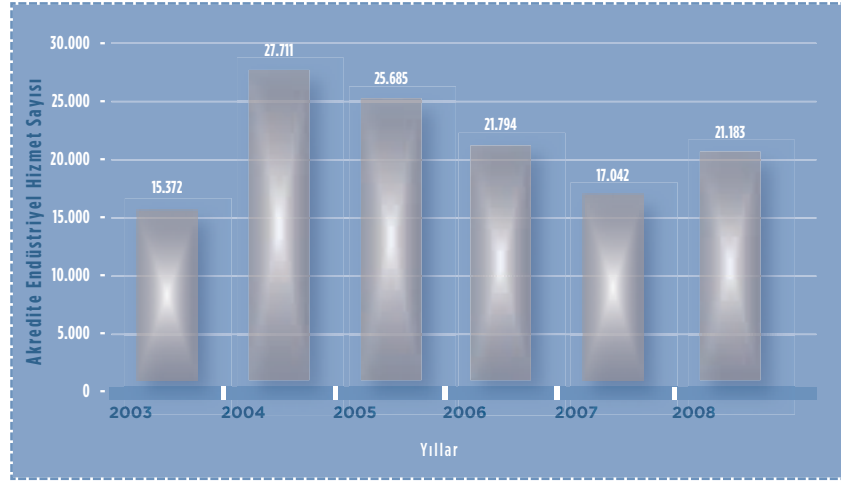
1.4.3. Bursa Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK BUTAL)

2008 yılında TÜBİTAK BUTAL Avrupa Kalite Yönetim Vakfı (EFQM) tarafından geliştirilen Mükemmellik Aşamaları Programı kapsamında, saha ziyareti sonucunda EFQM adına KalDer tarafından başarılı bulunarak 17. Kalite Kongresinde “Mükemmellikte Kararlılık Belgesi” almıştır. Ayrıca, ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi kapsamında dokümantasyon ve iyileştirmeye yönelik çalışmalar ile Toplam Kalite anlayışının uygulanması için gerekli faaliyetler gerçekleştirilmiş olup, akredite bir laboratuvar olarak EN ISO/IEC 17025:2005 Laboratuvar Akreditasyonu ve EN ISO/IEC 17020:2005 Muayene Hizmetleri Akreditasyonu gereklerinin yerine getirilmesi çalışmaları sürdürülmüştür.

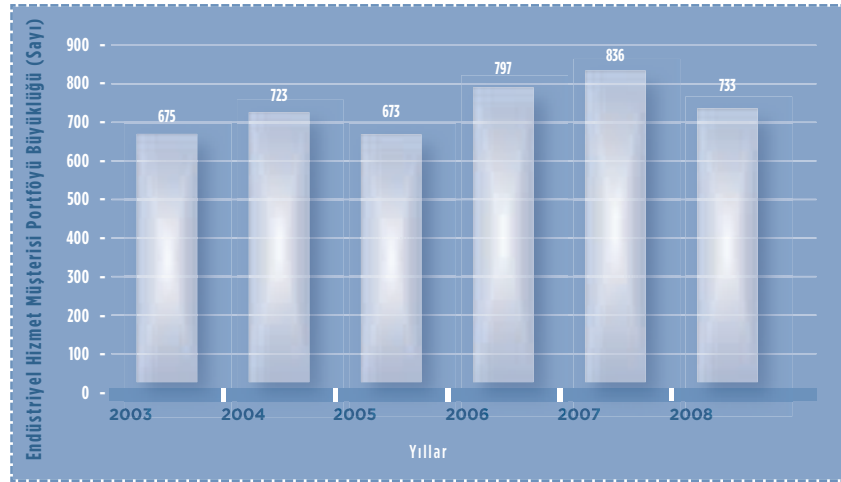
TÜBİTAK BUTAL akredite endüstriyel hizmet sayısının son beş yıllık eğilimi Şekil 99’da verilmiştir. Akredite endüstriyel hizmet sayısı yıl içerisinde verilen endüstriyel hizmet (test, analiz, danışmanlık) sayılarının toplamıdır. Muayene hizmetleri kapsamında 177 adet muayene raporu çıktısı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, sanayinin ihtiyaçları ve alt yapı yatırım harcamaları doğrultusunda 34 test/analiz parametresinin akreditasyon kapsamına ilave edilmesi için hazırlık çalışmaları da tamamlanmıştır.

Endüstrinin ihtiyaç duyduğu Ar-Ge konuları için üniversiteler ve TÜBİTAK Enstitüleri işbirliği ile Ar-Ge faaliyetlerine katkıda bulunulması ve endüstriye hizmet imkanlarının tanıtımına yönelik faaliyetlerin artırılması çalışmaları kapsamında;

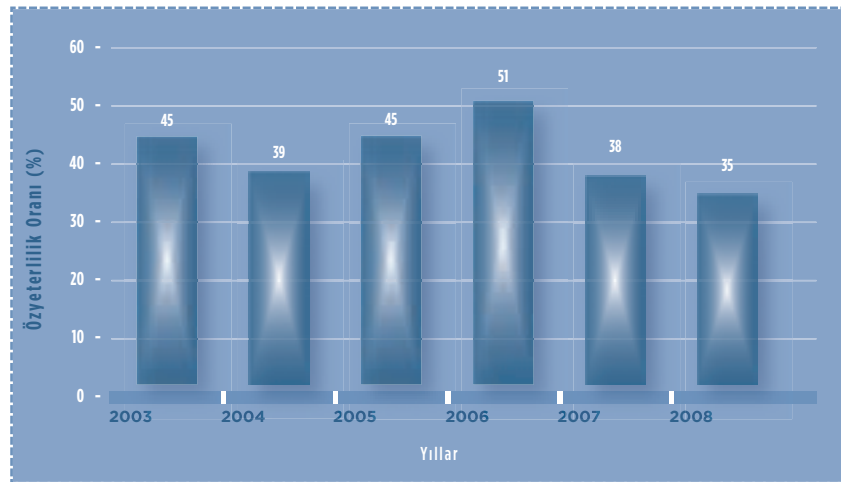
- “III. Ulusal Jeokimya Sempozyumu” 16-18 Ekim 2008 tarihleri arasında Kocaeli Üniversitesi işbirliğiyle TÜBİTAK BUTAL’da,

Şekil 99. TÜBİTAK BUTAL Akredite Endüstriyel Hizmet Sayısı

Şekil 100. TÜBİTAK BUTAL Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

Şekil 101. TÜBİTAK BUTAL Özyeterlilik Oranı

- “IV. Ulusal Tekstil Boya ve Kimyasalları Kongresi” 30-31 Ekim 2008 tarihleri arasında Pamukkale Üniversitesi işbirliğiyle Denizli’de gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, TÜBİTAK BUTAL personeli tarafından 2008 yılı içerisinde 3 uluslararası makale, 3 ulusal makale, 15 poster, 7 Bildiri olmak üzere toplam 28 yayın hazırlanmıştır.

Uluslararası düzeyde TÜBİTAK BUTAL’ın amacına yönelik çalışmaların geliştirilerek sürdürülmesi kapsamında;

- Gelişmekte olan ülkelere yönelik olarak T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) ve Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO) işbirliğiyle Tekstilde Fiziksel Testler Uluslararası Çalıştayı, 17-28 Kasım 2008 tarihleri arasında TÜBİTAK BUTAL’da başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir.
- Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü (OPCW) ile yürütülen paralel test çalışmaları kapsamında iki TÜBİTAK BUTAL çalışanı Lahey’deki “Test Sonuçlarının Değerlendirilmesi” toplantısına, bir TÜBİTAK BUTAL çalışanı da söz konusu kuruluş tarafından düzenlenen “Analitik Becerilerin Geliştirilmesi” konulu uygulamalı eğitime katılmıştır.
- 2008 yılı içinde mevcut ve geliştirilmekte olan 248 test/analiz parametresi için uluslararası karşılaştırma test programlarına katılarak başarı sağlanmıştır.
- Endüstriye hizmet imkanlarının tanıtımına yönelik faaliyetlerin artırılması, bilimsel etkinliklere katılımın sağlanması ve proje çalışmaları içerisinde yer alınması ile müşteriler tarafından talep edilen yeni test ve analizlerin araştırılması kapsamında; 2008 yılı içinde 34 yeni test/analiz parametresi

geliştirilmiş ve personel başına ortalama 55 saatlik eğitim alınması sağlanmıştır.

- Teknolojik gelişmeleri izleyerek altyapı gelişimini sürekli kılmak amacıyla, test/analiz çalışmalarında kullanılmak üzere 2008 yılı içerisinde; Kütle Spektrometre, Termogravimetrik Analiz Cihazı (TGA), Elemental Analiz (Kükürt ve Karbon) Cihazı, Thermal Desorber Cihazı, Renk Uygunluk Cihazı, Sigara Yanması Test Cihazı, Gürültü Dozimetresi, Ultra Saf su Sistemi alımı gerçekleştirilmiştir.

Endüstriyel hizmet müşterisi büyüklüğü sayısının son altı yıllık eğilimi Şekil 100’de verilmiştir.

TÜBİTAK BUTAL faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı 2008 yılında %35 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 101).

1.4.4. Ankara Test ve Analiz Laboratuvarı (TÜBİTAK ATAL)

TÜBİTAK ATAL’da 2008 yılında; 77 kamu kurumu ile özel sektöre 884, 46 üniversiteye (68 fakülte ve/veya bölüme) 5.726, iç projelere ve AB ÇP projelerine 1.366, uluslararası yeterlilik testlerine 344, eğitime 747 olmak üzere, yüksek doğrulukta bilimsel yöntem, deneyim, bilgi ve teknolojiye dayalı toplam 9.067 analiz yapılmış; cihaz kullanımı ve metot geliştirme ve/veya geçerli kılma konularında 5 eğitim verilmiş, katılan/düzenlenen sempozyumlarda 21 sunum, uluslararası hakemli dergilerde 9 yayın yapılmış, ulusal/uluslararası 4 bilimsel toplantı düzenlenmiş, 26 analiz metodu geliştirilmiş, bilim insanı yetiştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla 11 lisans öğrencisine staj olanağı sağlanmıştır.

TÜBİTAK ATAL’da 2008 yılında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir:

Analiz Hizmetleri: TARAL’da (Özellikle TÜBİTAK ve BAP-Bilimsel Araştırma Projelerine) üniversite, kamu kurumu ve özel sektörde yapılan araştırmaların ihtiyaç duyduğu ve duyabileceği, bilimsel yöntem, deneyim, bilgi ve teknolojiye dayalı analizler yapılmıştır. TÜBİTAK ATAL 2008 yılında akredite laboratuvar olmak için Türk Akreditasyon Kurumuna (TÜRKAK) başvurmuştur.

TÜBİTAK ATAL endüstriyel hizmet sayısı ve endüstriyel hizmet müşterisi portföyü büyüklüğünün son beş yıllık eğilimi Şekil 102 ve Şekil 103’de gösterilmektedir. Endüstriyel hizmet sayısı yıl içerisinde gerçekleştirilen analiz sayılarının toplamıdır.

Analize Yönelik Ar-Ge Çalışmaları (Metot Geliştirmek ve/veya Geçerli Kılma): Analizlerin sürdürülebilir olması ve ülkemizde gerçekleştirilemeyen analizlerin, TÜBİTAK ATAL’ın deneyim, bilgi ve bilimsel altyapısı ile gerçekleştirilebilmesi için yapılan Ar-Ge faaliyetleri sonucunda analiz metotları geliştirilmiş ve/veya geçerli kılınmış, daha sonra bu metotlar rutin analiz hizmetine sunulmuştur. TÜBİTAK ATAL 2008 yılında 26 analiz metodu geliştirmiştir. Bu metotlardan biri olan ‘Mısırdan Fumonisin Tayini’ metodunun laboratuvar içi validasyonu yapılmış olup 15 ülke ile işbirliği yapılarak (interlaboratory validation) çalışmaları sürdürülmektedir. Olumlu sonuç alınması durumunda AB Standardı olması doğrultusunda çalışılması planlanmıştır.

Bilimsel Danışmanlık ve Eğitim: TÜBİTAK ATAL’da; üniversite, özel sektör ve kamu kurumu laboratuvarlarına teorik ve uygulamalı eğitim ve danışmanlık hizmetleri verilmiştir. TÜBİTAK ATAL

uzmanları laboratuvar kurulumu ve çalıştırılması aşamalarında da araştırmacıların eğitimi, metotların geliştirilmesi ve/veya geçerli kılması alanında danışmanlık yapmakta ve eğitim vermektedir. TÜBİTAK ATAL'da, 2008 yılında cihaz kullanımı, metot geliştirme ve/veya geçerli kılma alanında 5 eğitim verilmiştir.

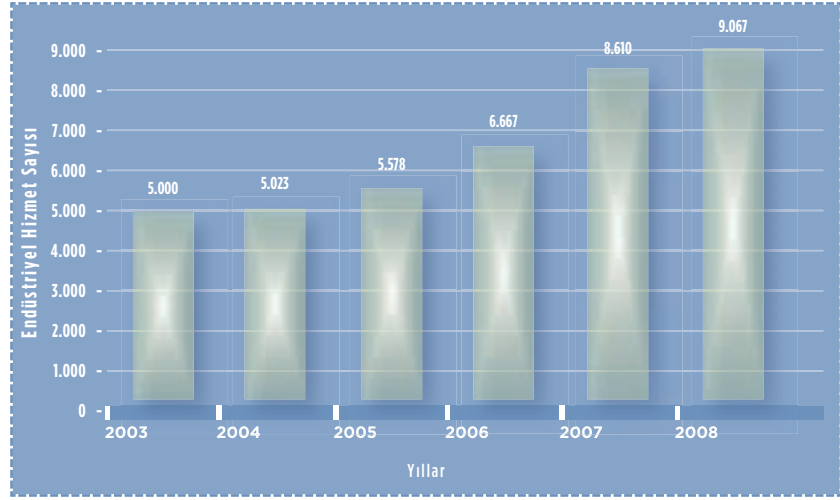
TÜBİTAK ATAL Faaliyetlerini Duyurma/Tanıtma:

Ulusal-uluslararası konferans ve çalıştaylar düzenlenmesi veya düzenleme komitesinde görev alınması, sunum yapılması, yürütülen ulusal-uluslararası projeler, bilimsel yöntem, deneyim, bilgi ve teknolojiye dayalı analizler ve bu analizlerin sürdürülebilir olmasını sağlamak için yapılan Ar-Ge faaliyetleri kapsamında yazılmış olan makalelerin hakemli-hakemsiz dergilerde yayınlanmasıyla, TÜBİTAK ATAL'ın faaliyetleri tanıtılmıştır. TÜBİTAK ATAL tarafından 2008 yılında 4 uluslararası, 1 ulusal sempozyum, 3 ulusal ve 2 uluslararası çalıştay faaliyeti ile 8 uluslararası ve 13 ulusal sunum gerçekleştirilmiş, uluslararası hakemli dergilerde ise 9 yayın yapılmıştır. TÜBİTAK ATAL araştırmacılarından biri AOAC Mikotoksin Komitesi ve IUPAC Kimya ve Çevre Komitelerine üye olarak kabul edilmiştir.

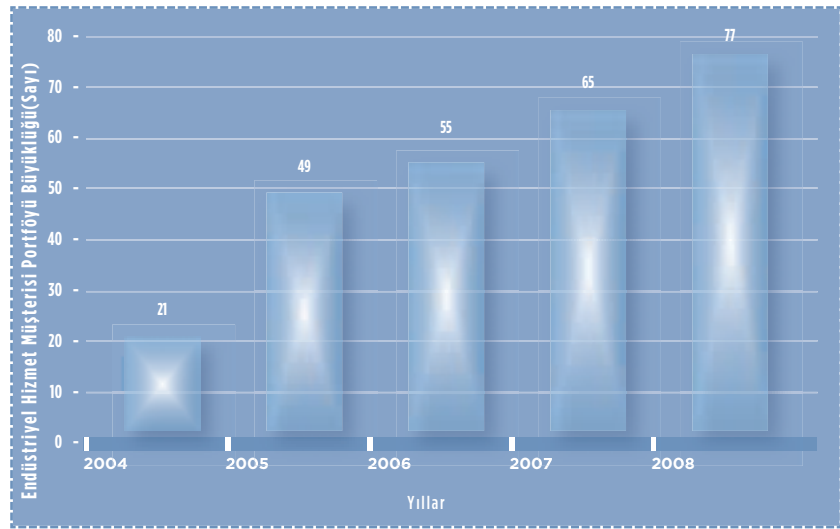
Konferans-Çalıştay Düzenleme/Katılma: TÜBİTAK ATAL ulusal-uluslararası konferans ve çalıştayların düzenleme komitelerinde görev almış ve katılmıştır. TÜBİTAK ATAL 2008 yılında, CSL (İngiltere), JRC (Belçika), Bornova Araştırma Enstitüsü, RBR-Sincer kuruluşları ile ortak olarak 1 uluslararası çalıştay düzenlemiştir. Bu çalışmaya 45 üniversite, kamu kurumu ve özel sektör kuruluşu katılmıştır. Ayrıca yıl içerisinde TÜBİTAK ATAL'da 3 çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Araştırmacı Yetiştirilmesine Katkıda Bulunma:

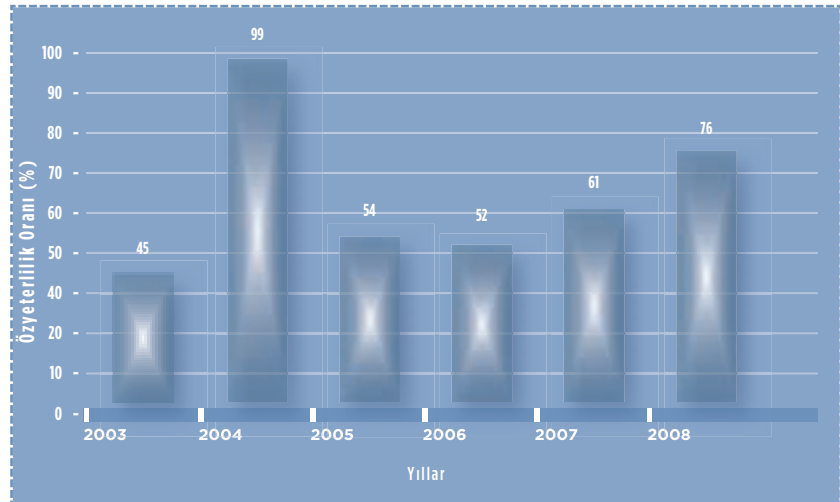
TÜBİTAK ATAL'da staj yapmak için başvuranlar

Şekil 102. TÜBİTAK ATAL Endüstriyel Hizmet Sayısı

Şekil 103. TÜBİTAK ATAL Endüstriyel Hizmet Müşterisi Portföyü Büyüklüğü

Şekil 104. TÜBİTAK ATAL Özyeterlilik Oranı

arasından seçilen 11 başarılı lisans öğrencisine, ülkemiz bilimsel araştırma alanında kaliteli araştırmacı yetiştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla kapsamlı ve düzeyli staj yaptırılmıştır.

Referans Malzeme Hazırlama: TÜBİTAK ATAL, ülkemiz bilim insanlarının ihtiyaçları doğrultusunda, 2011 yılında Referans Malzeme Hazırlama Laboratuvarının çekirdeğinin oluşturulması planını 2005 yılında fındık çalışması ile başlatmış ve 2008 yılında AB'den gelen talep üzerine, "Fındıkta Aflatoksin Referans Malzemesi"ni hazırlamış ve 5 ülkede test ettirerek, araştırmacıların hizmetine sunmuştur.

Ulusal ve Uluslararası Ar-Ge Projeleri Yapmak: TÜBİTAK ATAL, 2008 yılında AB 6. ÇP kapsamındaki DEVELONUTRI ve GO-GLOBAL proje çalışmalarını devam ettirmiş ve AB 7. ÇP kapsamında başvuru aşamasındaki BIOFRUVE adlı projeye ortak olarak kabul edilmiştir. 2008 yılında yürütücü, ortak ve/veya hizmet sunumu şeklinde 5 ulusal, 3 uluslararası proje teklifi hazırlanıp sunulmuştur. İki iç proje kapsamında Ar-Ge çalışmaları devam etmektedir.

TÜBİTAK ATAL faaliyetleri sonucu elde edilen özgelirin giderlere oranını gösteren özyeterlilik oranı 2008 yılında %76 olarak gerçekleşmiştir (bk. Şekil 104).

2.

Mali Bilgiler

2.1. Bütçe Uygulama Sonuçları

2008 Mali Yılı TÜBİTAK Bütçesi ile yıl sonu bütçe kapanış işlemleri doğrultusunda hazırlanan mali raporlar aşağıda verilmiştir:

2008 Mali Yılı Bütçe Gerçekleşmesi

A- Gelir Bütçesi

2008 Mali Yılında **1.157.367.256,82 TL** gelir gerçekleşmiş, bir önceki yıldan devreden **183.272.643,50 YTL** gelir ile birlikte kaynak toplamı **1.340.639.900,32 TL** olmuştur. Gelir bütçesi gerçekleşmesine ilişkin bilgiler, Ek 4, Tablo E4.1, Tablo E4.2, Tablo E4.3, Tablo E4.4'de verilmiştir.

A1- Devlet Yardımı

2008 Mali Yılı Bütçe Kanunu ile Kurumumuzca kullanılmak üzere Başbakanlığın, (07.01.00.04)-(01.6.2.08)-(1)(05.2) Cari Transferler tertibine 314.566.000 TL (07.01.00.04)-(01.6.2.08)-(1)(07.1) Sermaye Transferleri tertibine 522.810.000 TL olmak üzere toplam **837.376.000 TL** ödenek öngörülmüştür.

2008 yıl sonu itibarıyla gerçekleşen Hazine yardımı ödenekleri aşağıda sunulmuştur. (07.01.00.04)-(01.6.2.08)-(1)(05.2) Cari Transferler tertibine 314.566.000 TL (07.01.00.04)-(01.6.2.08)-(1)(07.1) Sermaye Transferleri tertibine 613.104.100 TL Toplam **927.670.100 TL**

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda 2008 mali yılında toplam 927.670.100 TL Hazine yardımı gerçekleşmiş olup, bu tutar 2008 Mali Yılı gelirlerinin %70'ini oluşturmuştur.

A2- Özgelirler

2008 Mali Yılında;

Yayın Geliri	6.065.672,61-TL
Hizmet Gelirleri	181.162.277,86-TL
Diğer Gelirler	42.469.206,35-TL

olmak üzere, toplam **229.697.156,82 TL** olarak gerçekleşmiş olup, bu tutar 2008 yılı gelirlerinin % 17'sini oluşturmıştır.

A3- 2007 ve 2008 Mali Yılından Devreden Gelirler

2007 Mali Yılından 2008 Mali Yılına ve 2008 Mali Yılından 2009 mali yılına devreden gelirler Tablo 30'da verilmektedir:

TÜBİTAK MAM tarafından 796.177,85 TL Dünya Bankası Kredisi geri ödemesi, 589.600 TL TTGV Kredisi geri ödemesi yapılmış ve bu tutar 2008 yılına devreden gelirden düşülmüştür. Ayrıca, TÜBİTAK UME için 2006 mali yılında yapılan 2.909.138,12 TL Altyapı Yenileme Fonu, 1.270.516,88 TL Dünya Bankası Kredisi geri ödemesi, 2007 mali yılında yapılan 2.450.914,47 TL Altyapı Yenileme Fonu, 1.335.093,75 TL Dünya Bankası Kredisi geri ödemesi, 2008 yılında yapılan 1.353.500,47 TL Altyapı Yenileme Fonu, 1.105.669,31 TL Dünya Bankası Kredisi geri ödemesi olmak üzere toplam 10.424.832,53 TL 2008 yılına devreden gelirden düşülmüştür. Bu doğrultuda 2007 yılından 2008 yılına devreden gelir tutarı 183.272.643,50 TL olarak alınmıştır. 2008 yılı gelirleri giderlerden 82.098.699,24 TL fazla olmuş ve 2009 yılına toplam 265.371.342,84 TL gelir devretmiştir.

B- Gider Bütçesi

2008 Mali Yılında 1.075.268.557,48 TL gider gerçekleşmiş olup, dağılımı Tablo 31'deki gibidir:

Tablo 30. 2007 ve 2008 Mali Yılından Devreden Gelirler

	2007 Yılı Gelir Devri	2008 Yılı Gelir Devri	2009 Yılına Devreden Toplam Gelir
BAŞKANLIK	65.243.115,75	19.267.279,86	84.510.395,61
TÜBİTAK SAGE	9.515.881,69	8.804.827,25	18.320.708,94
TÜBİTAK UZAY	14.776.428,82	2.780.154,09	17.556.582,91
TÜBİTAK ULAKBİM	1.724.018,40	1.217.136,36	2.941.154,76
TÜBİTAK TUG	3.271.581,47	502.758,08	3.774.339,55
TÜBİTAK MAM	49.350.414,11	17.403.177,63	66.753.591,74
TÜBİTAK UME	10.714.825,45	4.440.651,18	15.155.476,63
TÜBİTAK UEKAE	22.250.216,47	27.533.142,26	49.783.358,73
TÜBİTAK TBAE	783.702,03	642.129,45	1.425.831,48
TÜBİTAK BUTAL	811.111,58	-21.484,52	789.627,06
TÜBİTAK TÜSSİDE	4.831.347,73	-471.072,30	4.360.275,43
TOPLAM	183.272.643,50	82.098.699,34	265.371.342,84

Tablo31. 2008 Yılı Gider Dağılımı (TL)

01. Personel Giderleri	140.354.057,92
02. SGK Devlet Primi Giderleri	21.148.555,98
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	95.813.300,74
04. Faiz Giderleri	0
05. Cari Transferler	91.532.302,74
06. Sermaye Giderleri	54.566.177,22
07. Sermaye Transferleri	671.854.162,88
08. Borç Verme	0
09. Yedek Ödenekler	0
Toplam	1.075.268.557,48

2008 Mali Yılı gider gerçekleşmesi ve 2007-2008 yılları gerçekleşen gider karşılaştırmasına ilişkin ayrıntılı bilgiler Ek 4 ve Tablo E4.5'de verilmiştir.

C- Gelir Gider Farkı

2008 yılı faaliyetleri ile 1.157.367.256,82 TL gelir elde edilmiş ve 1.075.268.557,48 TL gider yapılmıştır. Gelir-gider farkı olan 82.098.699,34 TL 2007 yılından devreden 183.272.643,50 TL ile birlikte, 265.371.342,84 TL olarak 2009 yılına devretmiştir.

Gelir – Gider Analizi

Gelir-gider analizine ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo 32, Tablo 33 ve Tablo 34'de verilmiştir.

2008 Mali Yılı Bilançosu

TÜBİTAK 2008 Mali Yılı Konsolide Bilançosu Ek 4, Tablo E4.8'de verilmiştir.

2.2. Temel Mali Tablolar

Tablo 32. 2008 Yılı Bütçe Gerçekleşme Oranı (TL)

	Planlanan (P)	Gerçekleşen (G)	Gerçekleşme Oranı (%) (100×G/P)
Gelir Bütçesi			
Hazine Yardımı	837.376.000	927.670.100,00	110,78
Dış Kredi	0	0	
Bir Önceki Yıldan Devir	16.000.000	183.272.643,5	1.145,45
Özgelir	152.547.000	229.697.156,82	150,57
Yayın Gelirleri	7.079.000	6.065.672,61	85,69
Faaliyet Gelirleri	125.831.000	181.162.277,86	143,97
Diğer Gelirler	19.637.000	42.469.206,35	216,27
Toplam Gelir	1.005.923.000	1.340.639.900,32	133,27
Gider Bütçesi			
01. Personel Giderleri	148.594.000	140.354.057,92	94,45
02. SGK Devlet Primi Giderleri	25.883.000	21.148.555,98	81,71
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	97.262.000	95.813.300,74	98,51
04. Faiz Giderleri	0	0	
05. Cari Transferler	98.088.000	91.532.302,74	93,32
06. Sermaye Giderleri	114.096.000	54.566.177,22	47,82
07. Sermaye Transferleri	522.000.000	671.854.162,88	128,71
08. Borç Verme	0	0	-
Toplam Gider	1.005.923.000	1.075.268.557,48	106,89

Tablo 33. Gelir Karşılaştırma Tablosu (TL)

	2007 Yılı Gerçekleşen Gelir (A)	2008 Yılı Gerçekleşen Gelir (B)	Değişim Oranı (%) (100×B/A)
Gelir Bütçesi			
Hazine Yardımı	661.742.689	927.670.100	40,19
01. Personel Giderleri	117.110.729,21	137.228.191,15	17,18
02. SGK Devlet Primi Giderleri	18.330.612,95	22.783.157,5	24,29
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	48.201.480,9	62.734.568,85	30,15
04. Faiz Giderleri	0	0	
05. Cari Transferler	62.159.865,94	91.820.082,5	47,72
06. Sermaye Giderleri	73.659.100	80.385.000	9,13
07. Sermaye Transferleri	342.280.900	532.719.100	55,64
08. Borç Verme	0	0	
09. Yedek Ödenekler	0	0	
Dış Kredi	0	0	
Bir Önceki Yıldan Devir	304.004.255,01	183.272.643,50	-39,71
Özgelir	157.632.182,25	229.697.156,82	45,72
Yayın Gelirleri	6.756.476,7	6.065.672,61	-10,22
Faaliyet Gelirleri	117.823.243,3	181.162.277,86	53,76
Diğer Gelirler	33.052.462,25	42.469.206,35	28,49
Toplam Gelir	1.123.379.126,26	1.340.639.900,32	19,34

Tablo 34. Gider Karşılaştırma Tablosu (TL)

Gider Kalemleri	2007 Yılı Gerçekleşen Gider (A)	2008 Yılı Gerçekleşen Gider (B)	Değişim Oranı (%) 100x(B-A)/A
01. Personel Giderleri	148.850.773,41	140.354.057,92	-5,71
02. SGK Devlet Primi Giderleri	22.751.190,55	21.148.555,98	-7,04
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	127.144.889,52	95.813.300,74	-24,64
04. Faiz Giderleri	0	0	
05. Cari Transferler	43.110.046,26	91.532.302,74	112,32
06. Sermaye Giderleri	70.201.660,85	54.566.177,22	-22,27
07. Sermaye Transferleri	516.236.911,79	671.854.162,88	30,14
08. Borç Verme	0	0	
09. Yedek Ödenekler	0	0	
TOPLAM	928.295.472,38	1.075.268.557,48	15,83

2.3. Mali Denetim Sonuçları

2008 yılında Kurumun hesapları, iş ve işlemleri aşağıda açıklanan beş farklı denetim otoritesince denetlenmiştir.

Kurumun 2004 yılı hesapları 278 sayılı yasanın 11. maddesi gereğince üç kişilik heyetten oluşan Murakıplar Kurulunca denetlenmiş olup, 22 Aralık 2008 tarih ve 13 sayılı rapor hazırlanmıştır. Raporda belirtilen tavsiye ve öneriler doğrultusunda işlem tesis edilmesi için tüm birimlerle gerekli duyuru ve uyarılar yapılmıştır.

Yine 278 sayılı yasanın 12. maddesine göre yedi kişilik heyetten oluşan İbra Kurulu, 2004 yılı hesaplarını 31 Aralık 2008 tarihinde ibra etmiştir.

Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı müfettişlerince 2007 yılında Kurumun hesap ve işlemleriyle ilgili olarak denetimler yapılmış olup, düzenlenen raporlarda belirtilen hususların gereği yerine getirilmiştir.

Bunun yanında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 68. maddesi uyarınca, Kurumun hesapları denetlenmek üzere, 2006 yılından bu yana olduğu gibi, Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

TÜBİTAK İç Denetim Birimi Başkanlığı, 10 Aralık 2003 tarihli ve 5018 sayılı yasanın 63. maddesi kapsamında, Bilim Kurulu'nun 12 Şubat 2005 tarih ve 128 sayılı toplantısında kabul edilen "TÜBİTAK İç Denetim Birimi Başkanlığı Yönetmeliği"nin yürürlüğe girmesiyle kuruluşunu tamamlamıştır. Bu çerçevede atanma şartlarına haiz beş adet iç denetçinin atanma işlemleri, 31 Aralık 2007 tarihinde tamamlanmıştır. 2008 yılı itibarıyla, iç denetçilerin tamamı İç Denetim Koordinasyon

Kurulunca düzenlenen "İç Denetçi Eğitim Programı"nı başarıyla tamamlayarak sertifikalarını almışlardır.

Kurum iç denetçileri, 5018 sayılı yasanın ve diğer mevzuatların verdiği yetki, görev ve sorumluluklar çerçevesinde 2008 yılı içerisinde iç denetim faaliyetine devam etmişlerdir. Yapılan bu denetim faaliyetleri sonucunda, mevzuata uygun düşmeyen uygulamaların sonlandırılması yanında diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi sağlanarak hem denetim sisteminin etkinliği sağlanmış hem de birimlerin hata yapma olasılığı azaltılarak kaynakların etkin, verimli ve mevzuata uygun olarak kullanılması temin edilmiştir.

3.

Performans Bilgileri

3.1. Performans Ölçüleri ve Geçmiş Yıllara İlişkin Değerler

Kurumda yıllar itibarıyla oluşan gelişmeleri daha ayrıntılı görebilmek ve stratejik plan kapsamında belirlenmiş olan hedefleri ölçülebilir olarak ifade edebilmek için; hedeflere yönelik performans ölçüleri oluşturulmuş ve bu ölçülerin geçmiş

yıllardaki değerlerine ulaşarak mevcut durum analizi için somut veriler üretilmiştir. Bu ölçülerin geçmiş yıllardaki ve 2008 yılındaki değerleri Tablo 35'de verilmektedir.

Tablo 35. TÜBİTAK Performans Ölçülerinin Geçmiş Yıllara ve 2008 Yılına İlişkin Değerleri¹⁶

NO	Performans Ölçüsü	Açıklama	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1) BTY Politikalarının Oluşturulmasında Hükümete Destek Olmak								
1	GSYARGEH (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde gerçekleştirilen toplam Ar-Ge harcaması	2.695	3.337	4.738	5.216	6.399	-
2	GSYARGEH'in toplam GSYİH'e Oranı ¹⁷ (%/Yıl)	Yıl içinde gerçekleştirilen Ar-Ge harcamasının, GSYİH'e oranı	48	52	59	60	71	-
3	Kamu sektörü tarafından gerçekleştirilen GSYARGEH'in toplam GSYARGEH'e oranı (%/Yıl)	Yıl içinde kamu sektörü tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge harcamasının, toplam Ar-Ge harcamasına oranı	10	8	12	11	11	-
4	Özel sektör tarafından gerçekleştirilen GSYARGEH'in toplam GSYARGEH'e oranı (%/Yıl)	Yıl içinde özel sektör tarafından gerçekleştirilen Ar-Ge harcamasının, toplam Ar-Ge harcamasına oranı	23	24	34	36	41	-
5	Tam zaman eşdeğer toplam araştırmacı sayısı (Kişi/Yıl)	Araştırmacıların, Ar-Ge faaliyetlerinin kişi-yıl cinsinden eşdeğeri	32.659	33.876	39.139	42.663	49.668	-
6	Bin çalışan kişi başına düşen araştırmacı sayısı (Kişi/Yıl)	Toplam araştırmacı sayısının 1000 çalışan kişi başına oranı	1,5	1,6	1,8	2,0	2,3	-
7	Bilimsel yayın sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde SCI, SSCI ve A&HCI tarafından taranan dergilerde yayınlanan Türkiye adresli bilimsel yayın sayısı	12.425	15.403	16.679	18.892	21.889	-

¹⁶ Tüm mali veriler, <http://www.dpt.gov.tr/kamuyat/deflator.html> adresinde verilen "Diğer Sektörler" deflatörü kullanılarak 2008 yılı fiyatlarına deflate edilmiştir.

¹⁷ 8 Mart 2008 tarihinde GSYİH serisi TÜİK tarafından revize edilmiştir. GSYARGEH'in GSYİH içindeki payı da yeni seri dikkate alınarak revize edilmiştir.

NO	Performans Ölçüsü	Açıklama	2003	2004	2005	2006	2007	2008
8	Milyon kişi başına bilimsel yayın sayısı (Adet/Kişi-Yıl)	Yıl içinde SCI, SSCI ve A&HCI tarafından taranan dergilerde yayınlanan Türkiye adresli bilimsel yayın sayısının milyon nüfusa oranı	177	216	231	270	310	-
9	Milyon kişi başına atıf sayısı	SCI, SSCI ve A&HCI tarafından taranan dergilerde yayınlanan Türkiye adresli bilimsel yayınlara yıl içinde yapılan atıf sayısının milyon nüfusa oranı	642	492	304	85	-	-
10	Türk Patent Enstitüsüne yapılan Türkiye kaynaklı patent başvurusu (Adet/Yıl)	Yıl içinde Türk Patent Enstitüsüne yapılan Türkiye kaynaklı patent başvurularının toplam adedi	490	685	935	1.090	1.838	2.268
11	Patent sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde Türk Patent Enstitüsü tarafından verilen yerli ve yabancı patent tescili sayısı	1.180	1.936	3.172	4.305	4.790	4.869
12	Üçlü patent başvurusu (Adet/Yıl)	Yıl içinde yapılan Türkiye kaynaklı üçlü patent başvurularının toplam adedi	12	16	26	-	-	-
2) BTY Araştırmalarını Desteklemek ve Özendirmek								
13	TARAL ¹⁸ destekleri toplamı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde TARAL kapsamında verilen destekler için aktarılan toplam kaynak	109	182	265	700	654	688
14	TARAL desteklerinin TÜBİTAK bütçesine oranı (%Yıl)	Yıl içinde TARAL kapsamında verilen desteklerin TÜBİTAK bütçesi içindeki oranı	35	49	51	71	67	64
15	Başkanlık giderlerinin toplam giderlere oranı (%Yıl)	Yıl içinde gerçekleşen Başkanlık giderlerinin toplam TÜBİTAK giderlerine oranı	7	7	6	3	4	3
16	ARDEB Araştırma Gruplarına (KAMAG ve SAVTAG hariç) Yapılan Proje Başvuru Sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde ARDEB Araştırma Gruplarına (KAMAG ve SAVTAG hariç) Yapılan Proje Başvuru Sayısı (Adet/Yıl)	867	1.742	4.070	4.045	4.764	4.737
17	TEYDEB'e yapılan proje başvurusu sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde TEYDEB'e yapılan proje başvurusu sayısı	418	503	595	711	1.498	2.285
18	ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG hariç) Tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı	Yıl içinde ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG hariç) Tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı	338	480	1.474	1.303	1.267	1.154
19	ARDEB Araştırma Gruplarında (KAMAG ve SAVTAG hariç) Yürürlükte Olan (Devam Eden) Proje Sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan ARDEB (KAMAG ve SAVTAG hariç) projelerinin sayısı	1.227	1.353	2.353	3.091	3.363	3.165

¹⁸ TARAL tanımı 2005 yılından itibaren kullanılmaktadır TÜBİTAK Birimleri tarafından aktarılan mali kaynaklar, AB ÇP katılım payı ile TÜBİTAK Kolaylık Birimleri giderleri toplamıdır.

NO	Performans Ölçüsü	Açıklama	2003	2004	2005	2006	2007	2008
20	ARDEB Araştırma Grupları (KAMAG ve SAVTAG hariç) Tarafından Yıllar İtibariyle Projelere Aktarılan Tutar (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde ARDEB (KAMAG ve SAVTAG hariç) tarafından projelere aktarılan toplam mali kaynak	9	13	77	157	134	147
21	TEYDEB tarafından desteklenen proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde DTM'ye bildirilen AGY 300 dönemlerine karşılık gelen projelerinin sayısı	442	533	642	688	901	1.098
22	TEYDEB tarafından projelere verilen destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde TEYDEB tarafından projelere aktarılan toplam mali kaynak	-	-	63	146	202	185
23	TEYDEB'e ilk kez başvuru yapan firma sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde TEYDEB'den ilk defa destek talep eden firma sayısı	192	230	254	290	743	1.199
24	SAVTAG'a yapılan proje başvurusu sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde SAVTAG'a yapılan proje başvurusu sayısı	-	-	-	46	7	8
25	KAMAG'a yapılan proje başvurusu sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde KAMAG'a yapılan proje başvurusu sayısı	-	-	133	72	234	199
26	SAVTAG tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı	Yıl içinde SAVTAG tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı	-	-	-	21	14	6
27	KAMAG tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı	Yıl içinde KAMAG tarafından Desteklenmesine Karar Verilen (Yeni Başlayan) Proje Sayısı	-	-	6	42	23	28
28	Yürürlükte Olan (Devam Eden) SAVTAG Proje Sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan SAVTAG projelerinin sayısı	-	-	-	21	35	37
29	Yürürlükte Olan (Devam Eden) KAMAG Proje Sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan KAMAG projelerinin sayısı	-	-	6	48	74	93
30	SAVTAG Tarafından Projelere Aktarılan Tutar (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde SAVTAG tarafından projelere aktarılan toplam Tutar	-	-	-	52	82	82
31	KAMAG Tarafından Projelere Aktarılan Tutar (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde KAMAG tarafından projelere aktarılan toplam Tutar	-	-	12	56	88	74
3) BTY Araştırmaları Yapmak								
32	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri tarafından yürütülen proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan dış destekli proje (Fatura kesilen projeler, DPT, TARAL, vb.) sayısı	187	202	212	246	276	341
33	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri tarafından yürütülen projelerin toplam tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan dış destekli projelerin (Fatura kesilen projeler, DPT, TARAL, vb.) sözleşme bedellerinin toplam tutarı	266	300	368	666	742	809

NO	Performans Ölçüsü	Açıklama	2003	2004	2005	2006	2007	2008
34	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri Giderleri (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde gerçekleşen cari ve yatırım giderlerinin toplamı	179	159	224	253	286	351
35	TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinin özgeliri (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde Ar-Ge birimlerinin toplam özgelir miktarı	68	96	112	155	206	247
36	TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinin TARAL hariç özgeliri (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde Ar-Ge birimlerinin TARAL gelirleri hariç toplam özgelir miktarı	63	90	97	114	137	198
37	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri Özyeterlilik Oranı ¹⁹ (%/Yıl)	Yıl içinde gerçekleşen özgelirin yıl içinde gerçekleşen toplam gidere oranı	38	61	50	61	72	70
38	TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinin aldığı devlet yardımı (Milyon TL/Yıl)	TÜBİTAK Ar-Ge Birimlerinin aldığı devlet yardımı	125	107	159	148	183	208
39	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri Ar-Ge müşterisi portföyü (Adet/Yıl)	Ar-Ge hizmeti verilen farklı müşterilerin sayısı (birikimli)	202	382	565	731	1.364	1.531
40	BİDEB tarafından o yıl içinde yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan toplam bilim insanı (İlk/Ortaöğretim Öğrencisi ve Erişkin) sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin bilim insanı sayısı	989	1.199	2.124	5.425	8.424	10.505
41	BİDEB tarafından o yıl içinde yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan erişkin bilim insanı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından yeni desteklenmeye/burs almaya başlayan erişkin bilim insanı sayısı	614	844	1.769	4.737	7.718	10.072
42	BİDEB tarafından o yıl içinde desteklen ilk/ortaöğretim öğrencisi sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından desteklenen ilk/ ortaöğretim öğrencisi sayısı (Bu destek sadece yıllık olarak verilmektedir)	375	355	355	688	706	433
43	BİDEB tarafından o yıl içinde desteklenen/burs alan erişkin bilim insanı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından desteklenen/burs alan erişkin bilim insanı sayısı (birikimli)	1.152	1.373	2.698	5.935	11.157	15.449
44	BİDEB tarafından o yıl içinde desteklenen/burs alan toplam bilim insanı (İlk/Ortaöğretim Öğrencisi ve Erişkin) sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından desteklenen/burs alan ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin bilim insanı sayısı (birikimli)	1.527	1.728	3.053	6.623	11.863	15.882
45	BİDEB tarafından erişkin bilim insanlarına verilen destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından lisans ve üstü programlar kapsamında erişkin bilim insanlarına aktarılan toplam tutar	2,8	2,9	9	19	45	59
46	BİDEB tarafından ilk/ortaöğretim öğrencilerine verilen destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından ilk/ortaöğretim öğrencilerine aktarılan toplam tutar	0,9	1,1	1,5	2,3	3,3	2,9

¹⁹ Özyeterlilik oranı hesaplanırken, birimlerin muhasebeleşen gelirleri değil, yıl içerisinde hak ettikleri gelirler gözönünde bulundurulmuştur.

NO	Performans Ölçüsü	Açıklama	2003	2004	2005	2006	2007	2008
47	BİDEB tarafından bilim insanlarına (ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin) verilen toplam destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde BİDEB tarafından ilk/ortaöğretim öğrencisi ve erişkin bilim insanlarına aktarılan toplam tutar	3,7	4,0	10	21	48	62
48	TÜBİTAK'ta çalışan araştırmacı sayısı (Kişi/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla TÜBİTAK Başkanlık temel birimleri ile TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık birimlerinde çalışan Y, AG ve A kadrosundaki personel sayısı	1.386	1.408	1.514	1.865	2.094	2.234
49	TÜBİTAK'ta çalışan doktora ve üstü dereceye sahip personel sayısı (Kişi/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla TÜBİTAK'ta çalışan doktora ve üstü dereceye sahip personel sayısı	278	256	285	323	324	411
50	UBYT programınca yayın teşviği verilen araştırmacı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde UBYT programınca desteklenen yayınların yazar sayısı	9.140	10.435	8.961	10.727	12.244	12.118
51	TÜBİTAK Ödülü alan bilim insanı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde TÜBİTAK'tan ödül (Bilim, Hizmet ve Teşvik ödülleri) alan bilim insanı sayısı	22	18	19	21	19	22
5) Uluslararası BTY İşbirliklerini Oluşturmak ve Yönetmek								
52	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri tarafından yürütülen uluslararası proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan uluslararası projelerin sayısı	61	63	79	60	49	47
53	TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri tarafından yürütülen uluslararası projelerin toplam mali tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan uluslararası projelerin sözleşme bedellerinin toplam tutarı	40	14	23	18	13	17
54	Yürürlükte olan (devam eden) ikili ve çok taraflı uluslararası proje sayısı (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla yürürlükte olan (devam eden) ikili ve çok taraflı uluslararası proje sayısı (birikimli)	132	185	228	223	253	257
55	İkili ve çok taraflı uluslararası projelere aktarılan toplam tutar (Harcama) (Milyon TL/Yıl)	Yıl içerisinde ikili ve çok taraflı uluslararası projelere aktarılan toplam tutar (harcama)	1,7	1,5	2,1	4	5	9
56	İkili ve çoklu mevcut işbirliği anlaşmaları (Adet/Yıl)	Yıl içinde yapılan ikili ve çoklu mevcut işbirliği anlaşma sayısı (birikimli)	74	78	88	96	112	116
57	Üye olunan uluslararası kuruluş (Adet/Yıl)	Üye olunan uluslararası kuruluş sayısı (birikimli)	27	26	28	30	31	32
58	Üye olunan uluslararası kuruluşlara ödenen katkı payı tutarı (Milyon TL/Yıl)	Üye olunan uluslararası kuruluşlara ödenen katkı paylarının toplam tutarı	1,23	1,15	1,24	0,97	1,6	1,3
59	AB ÇP'ler kapsamında yapılan etkinlik sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde AB ÇP'ler kapsamında yapılan tanıtım, eğitim vb. etkinlik sayısı	-	62	84	137	170	165
60	AB ÇP'ler kapsamında yapılan etkinliklerde ulaşılan bilim insanı sayısı (Kişi/Yıl)	Yıl içinde AB ÇP'ler kapsamında yapılan tanıtım, eğitim vb. etkinliklerde ulaşılan bilim insanı sayısı	-	2.000	6.000	7.250	7.000	6.500

NO	Performans Ölçütü	Açıklama	2003	2004	2005	2006	2007	2008
61	AB ÇP'lere yapılan proje başvuru sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde sona eren AB ÇP çağrılarına yapılan Türk ortaklı proje başvuru sayısı	1.214	1.768			1.094	588
62	AB ÇP'lere katılım için ödenen katkı payı (Milyon TL/Yıl)	AB ÇP'lara katılım için ödenen katkı paylarının toplam tutarı	48	105	44	191	19	51
6) Toplumun Genelinde BTY Kültürünün Gelişmesini ve Yerleşmesini Desteklemek ve Özendirmek								
63	Yayımlanan Bilim Toplum Projeleri çağrı sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde belirli bir konu ve kapsama yönelik açılan Bilim Toplum Projeleri için yapılan çağrıların sayısı	-	-	-	-	4	1
64	Bilim Toplum Projeleri çağrılarında yapılan başvuru sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde Bilim Toplum Projeleri çağrılarında yapılan başvuru sayısı	-	-	-	-	168	6
65	Destek verilen Bilim Toplum Projeleri sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde destek verilen Bilim Toplum Projesi sayısı	-	-	-	-	27	34
66	Bilim Toplum Projeleri'ne verilen destek tutarı (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde Bilim Toplum Projeleri'ne aktarılan toplam mali kaynak	-	-	-	-	2,3	2,6
67	Popüler bilim dergileri satış adedi (Milyon Adet/Yıl)	Yıl içinde satılan Bilim Teknik, Bilim Çocuk ve Meraklı Minik dergilerinin toplam sayısı	1,04	0,83	0,81	1,13	1,54	1,73
68	Popüler bilim kitapları satış adedi(Milyon Adet/Yıl)	Yıl içinde satılan popüler bilim kitabı sayısı	0,66	0,67	0,85	0,63	0,72	1,71
69	Bilim Toplum etkinliklerinin sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde TÜBİTAK tarafından düzenlenen Bilim Toplum etkinliklerinin sayısı	2	2	3	4	6	4
70	Bilim okur yazarlığı (% Algı)	Bilim okur yazarlığı araştırması sonuçları	-	-	5	-	-	-
7) BTY Altyapısının Gelişmesine Katkı Sağlamak								
71	TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri endüstriyel hizmet müşterisi portföyü büyüklüğü (Adet/Yıl)	Endüstriyel hizmet verilen farklı müşterilerin sayısı (birikimli)	1.210	3.513	6.164	8.872	11.760	13.487
72	TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri akredite endüstriyel hizmet çeşidi (Adet/Yıl)	Yıl sonu itibarıyla sahip olunan endüstriyel hizmet çeşidi (test, analiz, danışmanlık) (birikimli)	147	160	224	502	687	670
73	TÜBİTAK Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimleri akredite endüstriyel hizmet sayısı (Adet/Yıl)	Yıl içinde verilen endüstriyel hizmet sayılarının toplamı (test, analiz, danışmanlık)	15.379	43.720	36.321	36.934	33.905	43.262
74	TÜBİTAK Ar-Ge Kolaylık Birimleri giderleri (Milyon TL/Yıl)	Yıl içinde gerçekleşen cari ve yatırım giderlerinin toplamı	40	49	47	49	57	61

NO	Performans Ölçüsü	Açıklama	2003	2004	2005	2006	2007	2008
75	Bilgi ve belge erişim hizmeti verilen kişi sayısı (Milyon kişi/Yıl)	İlgili Yılda TÜBİTAK ULAKBİM'e gelen ya da ULAKBİM üyelik sistemini kullanan (Belge sağlama-Konu Atıf Tarama-UBYT) ve Ulusal Akademik Site Lisansı (UASL) projesi kapsamında geleneksel ve elektronik yolla bilgi hizmeti ulaştırılan kişi sayısı	0,02	0,02	0,05	1,52	4,07	9,1
76	ULAKNET altyapısında sahip olunan/erişilen toplam dark (karanlık) fiber optik kablo uzunluğu (km)	Eğitim ve araştırma kuruluşlarının birbirine gigabit ve üstü hızlarda bağlanmasını sağlayacak şehirlerarası ve şehir içi güzergahlardaki toplam optik kablo uzunluğu	5	5	5	5	5	5
77	ULAKNET kirası (Milyon TL/Yıl)	Avrupa Akademik Ağı, Ulusal Akademik Ağ (Üniversitelerin birbirine bağlantısı) ve Global İnternet Bağlantısı ücretleri toplamı	22	31	24	28	27	31

4.

Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi

TÜBİTAK Stratejik Planı'nda Kurumun işlevi ve faaliyet alanları, kurumsal, finansal özellikleri ve kaynakları incelenerek genellikle kontrolü altında olabilen, iç ortamdan kaynaklanan güçlü ve zayıf yönleri belirlenmiş olup, Tablo 36'da verilmektedir.

Tablo 36. TÜBİTAK'ın Güçlü ve Zayıf Yönleri

GÜÇLÜ YÖNLER
1. Kaynaklarını kullanabilme inisiyatifi
2. Bilim ve teknolojiye öncü kuruluş olduğunun toplumda kabul görmesi
3. Sanayi ve akademik çevre ile devlet kurumlarının odağında yer alması
4. Personeline maddi teşvik gücü
5. Başarılmış çok sayıda proje/referans
6. Genç ve uzun bir çalışma hayatı olacak bir araştırmacı kadrosu
7. Gelişen kalite bilinci
8. Yönetici ekibin bilgi – deneyimi
9. Kurumsal bilgi ve deneyim birikimi
ZAYIF YÖNLER
1. Bölümler/birimler arası iletişim yetersizliği (bütünsellik eksikliği)
2. Toplumla iletişim yetersizliği
3. Orta kademe yöneticilerinin nitelik ve nicelik olarak yeterli olmaması
4. Belirli konularda yetkin ve deneyimli uzman eksikliği

Ekler

A. Genel Bilgiler

1. Tarihçe

Kuruluş aşamasında TÜBİTAK'ın en temel görevleri, özellikle doğa bilimlerinde temel ve uygulamalı akademik araştırmaları desteklemek ve genç araştırmacıları teşvik etmek ve özendirmektir. O dönemde, bu görevleri yerine getirebilmek amacıyla temel bilimler, mühendislik, tıp, tarım ve hayvancılık alanlarında dört araştırma grubu ile Bilim Adamı Yetiştirme Grubu oluşturuldu. 2005 yılında 5376 sayılı yasayla yapılan değişiklikten sonra TÜBİTAK'ın faaliyet alanı, sosyal ve beşeri bilimler de dahil olmak üzere tüm bilim dallarını kapsayacak şekilde genişletildi. Bugün araştırma grubu sayısı ona yükselmiş ve Araştırma Destek Programları Başkanlığı altında toplanmış durumdadır. Bilim Adamı Yetiştirme Grubu da Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı olarak hizmet vermektedir.

Kurumun temel görevleri arasında yer alan araştırma faaliyetleri aşağıdaki enstitülerin kurulmasıyla başlamıştır:

- 1968'de Ankara'da kurulan Elektronik Araştırma Ünitesi, halen Gebze'de Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UEKAE),
- 1972'de Gebze'de kurulan Marmara Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Enstitüsü, halen Marmara Araştırma Merkezi (TÜBİTAK MAM),
- 1973'de Ankara'da kurulan Güdümlü Araçlar Teknolojisi ve Ölçüm Merkezi, halen Savunma Sanayii Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü (TÜBİTAK SAGE),
- 1984'de Ankara'da kurulan Elektronik Araştırma Geliştirme Enstitüsü [1995'te Bilgi Teknolojileri ve Elektronik Araştırma Enstitüsü (BİLTEN), 2006'da da Uzun Teknolojileri Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK UZAY) adını alarak faaliyetlerini sürdürmektedir],
- 1986'da kurulan Ulusal Metroloji Enstitüsü

(TÜBİTAK UME),

- 1983'te Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte ortaklaşa kurulan ve 2002'de TÜBİTAK Başkanlığı'na doğrudan bağlı Enstitü haline gelen Türkiye Sanayii Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜBİTAK TÜSSİDE),
- 1996'da kurulan Temel Bilimler Araştırma Enstitüsü (TÜBİTAK TBAE).

1967 yılında Dokümantasyon ve Enformasyon Merkezi'nin kurulmasıyla, araştırmacılara Ar-Ge alanında dokümantasyon hizmeti verilmeye başlandı. Bu merkez, 1996'da akademik bilgisayar ağı kurulduktan sonra Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi'ne (TÜBİTAK ULAKBİM) dönüştürüldü. Bu merkezin yanı sıra, 1995'te TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nin (TÜBİTAK TUG) ve 1995'te Enstrümantal Analiz Laboratuvarının, (halen Ankara Test ve Analiz Laboratuvarı-TÜBİTAK ATAL); 2001'de de Bursa Test ve Analiz Laboratuvarının (TÜBİTAK BUTAL) kurulmasıyla, araştırmacılara farklı alanlarda çeşitli bilimsel ve teknolojik altyapı hizmeti verilmeye başlandı.

TÜBİTAK, Türkiye'nin bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesinde Hükümete yardımcı olmak sorumluluğunu ilk kez "Türk Bilim Politikası; 1983-2003" dokümanını hazırlama görevini üzerine alarak üstlendi. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 1983 yılında kurulması ve bu Kurulun sekreteryası görevinin TÜBİTAK'a verilmesi, bu sorumluluğu belirgin ve somut bir görev haline getirdi. Bu görevle bağlantılı olarak, TÜBİTAK önümüzdeki yirmi yıllık dönemde uygulanacak bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesine yönelik olarak "Vizyon 2023" adlı kapsamlı bir proje gerçekleştirildi, ayrıca 2005-2010 Ulusal Bilim ve Teknoloji Politikaları Uygulama Planı, 2008-2010 Ulusal Yenilik Stratejileri Uygulama Planı ve

2007-2010 Uluslararası BTY Stratejileri Planının hazırlanmasında koordinasyonu sağladı.

1995'te Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu, sanayi kuruluşlarının ve özel kesimin teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerini teşvik etmek için verilecek devlet yardımlarının düzenlenmesi ve destek verilecek Ar-Ge projelerinin değerlendirilmesi görevini Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM) ile beraber TÜBİTAK'a verdi. Bu amaçla Teknoloji İzleme ve Değerlendirme Başkanlığı, şimdiki adıyla Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) kuruldu. Hibe olarak verilen bu destekler daha önce tamamen DTM mali kaynaklarından karşılanırken, 2005 yılından itibaren bu desteklerin %25'i DTM, %75'i TÜBİTAK kaynaklarından karşılanmaya başlandı.

TÜBİTAK, Kuruluş Kanunu gereği, uluslararası ikili ve çok taraflı bilimsel ve teknolojik işbirliği faaliyetlerinde Türkiye'yi temsil etmekte ve bu alandaki koordinasyonu sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, 2002 yılından itibaren Türkiye'nin AB ÇP'ye tam katılımı sonrasında bu programların ulusal koordinasyonunu sağlamaktadır.

Toplumda bilimsel, teknolojik ve yenilik faaliyetlerine yönelik farkındalığın ve bilim okuryazarlığının artırılmasına yönelik etkinliklerin gerçekleştirilmesi, TÜBİTAK'ın kurulduğu ilk yıllardan başlayarak, yayımlanan dergi ve kitaplar, gerçekleştirilen yarışma ve şenlikler aracılığı ile hayata geçirilmektedir. 2007 yılında, bu alanda yapılan "Bilim ve Toplum Projeleri"ne destek verilmeye başlandı. 2008 yılı Mart ayında, toplumda bilim kültürünü yaygınlaştırmak için son derece kritik bir rol üstleneceği öngörüsünden yola çıkılarak, 4003 Bilim Merkezi Kurulumu çağırısı yapıldı ve değerlendirme sonrasında Türkiye'nin ilk bilim merkezi için

çalışmalar başlatıldı. Ayrıca toplumun, bilim ve teknoloji ile eğlenerek öğrenilen ortamlarda buluşmasını sağlayacak proje çalışmalarına devam edilmektedir.

7 Temmuz 2005 tarih ve 25868 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5376 sayılı "Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Kurumun adı "Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu" olarak değiştirildi ve faaliyet alanları genişletildi.

31 Temmuz 2008 tarihli ve 5798 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ise, 13 Ağustos 2008 tarih ve 26966 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Anılan Kanun ile; Kurumun, kurulduğu tarihte sahip olduğu ancak zaman içerisinde gerçekleşen mevzuat değişiklikleri sebebiyle uygulanamaz duruma gelen bazı idari ve mali muafiyet ve istisnaların yeniden hayata geçirilmesi sağlandı, aynı zamanda Bilim Kurulu ve Kurum Başkanlığının oluşumu ile görevlerine ilişkin hükümlerinde düzenlemeler yapıldı.

2. Misyon

TÜBİTAK'ın misyonu;

"Ülkemizin rekabet gücünü ve refahını artırmak ve sürekli kılmak için toplumun her kesimi ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde, ulusal önceliklerimiz doğrultusunda bilim ve teknoloji politikaları geliştirmek, bunları gerçekleştirecek altyapı ve araçları oluşturmaya katkı sağlamak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek ve yürütmek, bilim ve teknoloji kültürü oluşturmada öncü rol oynamak."

3. Vizyon

TÜBİTAK'ın vizyonu;

"Toplumumuzun yaşam kalitesinin artmasına ve ülkemizin sürdürülebilir gelişmesine hizmet eden, bilim ve teknoloji alanlarında yenilikçi, yönlendirici, katılımcı ve paylaşımcı bir kurum olmak."

4. Faaliyet Alanları

Yasal yükümlülükler, gerçekleştirilmekte olan hizmetler, Kurum misyonu ve vizyonu doğrultusunda belirlenen faaliyet alanları aşağıdaki şekildedir:

1. Türkiye'nin BTY politikalarının oluşturulmasında Hükümete destek olmak,
2. BTY araştırmalarını desteklemek ve özendirmek,
3. BTY araştırmaları yapmak,
4. BTY için gerekli insan kaynağının gelişmesini desteklemek,
5. Uluslararası BTY işbirliklerini oluşturmak ve yönetmek,
6. Toplumun genelinde BTY kültürünün gelişmesini ve yerleşmesini desteklemek ve özendirmek,
7. BTY altyapısının gelişmesine katkı sağlamak,
8. BTY bilgilerine erişimi kolaylaştırmak.

5. Ürün ve Hizmetler

TÜBİTAK'ın ürün ve hizmetleri, daha önce belirlenen faaliyet alanları göz önünde bulundurularak belirlenmiş olup, aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır:

1. Bilim Teknoloji Yenilik (BTY) Politikalarının Oluşturulmasında Hükümete Destek Olmak
 - 1.1. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Sekreteryası Hizmetleri
 - 1.2. BTY Politikalarına İlişkin Gelişmelerin İzlenmesi, Değerlendirilmesi

1.2.1. BTY Politikaları Durum Analizleri	2.1.2.2. Çok Taraflı İşbirliği Projeleri	4.2.1. TÜBİTAK Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Proje Yarışmaları Programı
1.2.2. Uluslararası Kıyaslama Çalışmaları	2.1.3. TÜBİTAK Uluslararası Araştırma Projelerine Katılma Programı	4.2.2. TÜBİTAK Lisans Öğrencilerine Yönelik Yurt İçi/Yurt Dışı Araştırma Projeleri Destek Programı
1.3. Ulusal BTY Politikasını Geliştirici Stratejik Çalışmalar Yapılması ve Politika Önerilerinin Oluşturulması	2.2. Girişim Destekleri	4.3. Burs ve Destek Programları
1.4. Uluslararası BTY Politikaları ve Stratejileri Belirleme Çalışmaları	2.2.1. TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Odaklı Girişimleri Destekleme (TEKNOGİRİŞİM) Programı	4.3.1. TÜBİTAK Yurt İçi Lisans Burs Programı
2. BTY Araştırmalarını Desteklemek ve Özendirmek	2.3. Patent Destekleri	4.3.2. TÜBİTAK Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) Burs Programı
2.1. Proje Destekleri	2.3.1. TÜBİTAK Patent Destek Programı	4.3.3. TÜBİTAK Yurt İçi/Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı
2.1.1. Ulusal Proje Destekleri	2.4. Uluslararası Bilimsel Yayınları Teşvik Programı (UBYT)	4.3.4. TÜBİTAK Yurt İçi/Yurt Dışı Doktora Burs Programları
2.1.1.1. Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi Projeleri (TÜBİTAK İŞBAP) Destekleme Programı	3. BTY Araştırmaları Yapmak	4.3.5. TÜBİTAK Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı
2.1.1.2. Akademik Ar-Ge Destekleri	3.1. Yeni Ürün / Sistem Geliştirmek	4.4. Araştırma Bursu Programları
2.1.1.2.1. TÜBİTAK Araştırma Projelerini Destekleme Programları	3.1.1. Tasarım/Donanım Geliştirmek	4.4.1. TÜBİTAK Doktora Öğrencileri İçin Yurt Dışı Araştırma Burs Programı
2.1.1.2.2. TÜBİTAK Evrensel Araştırmacı (EVRENA) Programı	3.1.1.1. Önürün (Prototip) Üretimi	4.4.2. TÜBİTAK Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı
2.1.1.2.3. TÜBİTAK Ulusal Genç Araştırmacı Kariyer Geliştirme Programı	3.1.1.2. Özel Tasarımlı Üretim	4.4.3. TÜBİTAK Doktora Sonrası Yurt İçi / Yurt Dışı Araştırma Burs Programı
2.1.1.2.4. TÜBİTAK Hızlı Destek Programı	3.1.2. Yazılım Geliştirmek	4.5. Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı
2.1.1.3. Sanayi ve Özel Kesim Ar-Ge Destekleri	3.1.3. Sistem Geliştirmek	4.6. Bilimsel Toplantı Destekleri
2.1.1.3.1. TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destek Programı	3.2. Yeni Yöntem Geliştirmek	4.6.1. TÜBİTAK Bilimsel Toplantı Düzenleme Destekleri
2.1.1.3.2. TÜBİTAK Uluslararası Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı	3.2.1. Analiz ve Ölçüm Yöntemleri Geliştirmek	4.6.2. TÜBİTAK Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Programı
2.1.1.3.3. TÜBİTAK Proje Pazarları Destekleme Programı	3.2.2. Test Yöntemleri Geliştirmek	4.6.3. TÜBİTAK Yurt İçi Bilimsel Toplantıları Destekleme Programı
2.1.1.3.4. TÜBİTAK KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı	3.3. Bilgi Üretmek	4.6.4. TÜBİTAK Yurt Dışı Bilimsel Toplantılara Katılım Destek Programı
2.1.1.4. Kamu Ar-Ge Destekleri	3.3.1. Temel Bilimlerde Bilgi Üretmek	4.6.5. TÜBİTAK Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı
2.1.1.4.1. TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı	3.3.2. Yeni Teknoloji Geliştirmek	4.7. İkili İlişkiler Kapsamındaki Değişim Burs Programları
2.1.1.4.2. TÜBİTAK Savunma ve Güvenlik Teknolojileri Araştırma Projelerini Destekleme Programı	3.4. E-Devlet Uygulamalarına Katkıda Bulunmak	4.7.1. TÜBİTAK-DFG (Almanya) Bilimsel Değişim Burs Programı
2.1.1.4.3. TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Araştırma Projelerini Destekleme Programı	3.4.1. Kök Sertifika ve Sertifika Hizmeti Sunmak	
2.1.2. Uluslararası İşbirliği (Proje) Destekleri	3.5. Milli Olması Gerekli ve Stratejik Alanlarda Özel Projeler Üretmek ve Gerçekleştirmek	
2.1.2.1. İkili İşbirliği Projeleri	4. BTY için Gerekli İnsan Kaynağının Gelişmesini Desteklemek	
	4.1. Bilim Olimpiyatları Programları	
	4.1.1. TÜBİTAK Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı Programı	
	4.1.2. TÜBİTAK Ulusal Bilim Olimpiyatı Programı	
	4.1.3. TÜBİTAK Uluslararası Bilim Olimpiyatı Programı	
	4.2. TÜBİTAK Araştırma Projeleri Yarışma Programları	

- 4.7.2. TÜBİTAK-Royal Society (İngiltere) Bilimsel Değişim Burs Programı
- 4.7.3. TÜBİTAK-HAS (Macaristan) Bilimsel Değişim Burs Programı
- 4.8. Bilim İnsanlarını Teşvik Etmek ve Ödüllendirmek
- 4.8.1. TÜBİTAK Bilim Ödülleri
- 4.8.2. TÜBİTAK Hizmet Ödülleri
- 4.8.3. TÜBİTAK Teşvik Ödülleri
- 4.8.4. TÜBİTAK Özel Ödülü
- 4.8.5. TÜBİTAK-TTGV-TÜSİAD Teknoloji Ödülü
- 4.8.6. TÜBİTAK-TWAS (Third World Academy Of Sciences - Üçüncü Dünya Bilimler Akademisi) Teşvik Ödülü
- 5. Uluslararası BTY İşbirliklerini Oluşturmak ve Yönetmek
- 5.1. Uluslararası Toplantılar Düzenlemek
- 5.1.1. Heyet Ziyaretleri
- 5.1.2. Çalıştay / Konferans / Seminer / Komisyon Toplantıları
- 5.2. Uluslararası Kuruluşlara Üyelikler
- 5.3. BTY Alanında Uluslararası İşbirliği Anlaşmaları
- 5.3.1. Anlaşmaları Hazırlamak ve İmzalamak
- 5.3.2. Proje Çağrılarını Yayınlamak
- 5.3.3. Uluslararası İkili ve Çok Taraflı BTY Faaliyetlerinde Türkiye'yi Temsil Etmek
- 5.3.4. Ülke Raporları ve Eylem Planları hazırlamak
- 5.3.5. Uluslararası Programları Tanıtmaya Yönelik Faaliyetler Düzenlemek Ve İlgili Tanıtım Materyalleri Bastırmak
- 5.4. AB Çerçeve Programları İçin Ulusal Koordinasyon Hizmeti
- 5.4.1. AB Çerçeve Programlarına Katılımı Artırmaya Yönelik Faaliyetler
- 5.4.1.1. Tanıtım, Eğitim, Bilgilendirme Etkinlikleri Düzenlemek
- 5.4.1.2. Kurum Ve Kuruluşlarla Ab Çp'ye Katılım İçin Birebir Değerlendirmeler Yapmak
- 5.4.1.3. Lobi Faaliyetleri Yapmak
- 5.4.1.4. Stratejik İşbirlikleri Oluşturmak

- 5.4.1.5. Türk Kuruluşlarının Proje Ortaklıklarını Geliştirme Çalışmaları Yapmak
- 5.4.1.6. AB ÇP'ye Yönelik Çeşitli E-Öğrenme Uygulamaları Geliştirmek
- 5.4.2. AB Çerçeve Programlarına Katılımı Artırmaya Yönelik, Teşvik Amaçlı Destek Programları
- 5.4.2.1. Konsorsiyum Oluşturma Amaçlı Yurtdışı Seyahat Desteği Programı
- 5.4.2.2. Proje Önerisi Ön-değerlendirme Destek Programı
- 5.4.2.3. Koordinatörlük Özel Ödülü Programı
- 5.4.2.4. Türkiye'den Çoklu Ortaklık Teşvik Ödülü Programı
- 5.4.2.5. Konsorsiyum Anlaşması Destek Programı
- 5.4.2.6. Ulusal İrtibat Noktası (UİN) Özel Desteği
- 5.4.3. AB Çerçeve Programları Koordinasyon ve Destek Eylemi Projeleri
- 5.4.4. AB Çerçeve Programları ile ilgili Hukuki ve Mali Düzenlemeler
- 6. Toplumun Genelinde BTY Kültürünün Gelişmesini ve Yerleşmesini Desteklemek ve Özendirmek
- 6.1. Yayınlar
- 6.1.1. TÜBİTAK Popüler Bilim Dergileri
- 6.1.2. TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları
- 6.1.3. TÜBİTAK Akademik Dergiler
- 6.1.4. TÜBİTAK Akademik Kitaplar
- 6.1.5. TÜBİTAK Web Yayıncılığı
- 6.2. Ürünler
- 6.2.1. Kitle İletişim Ortamları İçin Araçlar
- 6.3. Etkinlikler
- 6.3.1. Şenlikler
- 6.3.2. Yarışmalar
- 6.3.3. Eğitim Programları
- 6.3.4. Panel, Konferans ve Çalıştaylar
- 6.3.5. Kamplar
- 6.3.6. Amatörler İçin Geniş Katılımlı BTY Projeleri
- 6.4. TÜBİTAK Bilim Merkezleri
- 6.5. Bilim ve Toplum Proje Destekleri

- 7. BTY Altyapısının Gelişmesine Katkı Sağlamak
- 7.1. İdari, Mali ve Hukuki BTY Altyapısını Geliştirmek
- 7.2. Teknoloji Geliştirme ve Serbest Bölgeleri
- 7.3. Ar-Ge'ye Kolaylık Sağlamak
- 7.3.1. Test ve Analiz Yapmak
- 7.3.2. Danışmanlık Hizmetleri
- 7.3.3. Eğitim Hizmetleri
- 7.3.4. Bilirkişi Hizmetleri
- 7.3.5. Bilim İnsanları İçin Altyapı Oluşturmak ve İşletmek
- 8. BTY Bilgilerine Erişimi Kolaylaştırmak
- 8.1. Bilgi ve Belge Kaynaklarına Ulaşım Sağlamak
- 8.2. Ağ Hizmetleri
- 8.3. E-Dergi Hizmetleri
- 8.4. TÜBİTAK Kurumsal Web Sitesi

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

TÜBİTAK'ın 278 sayılı Kanun'dan kaynaklanan özel yapısı nedeniyle kurulduğu günden beri kendi mevzuatını Bilim Kurulu marifetiyle kendisi oluşturmuş ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarından farklı olarak Yönetimin kontrolü (iç kontrol) her zaman etkin ve güncel olmuştur.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu incelendiğinde, yönetim sorumluluğu ilkesinin benimsendiği ve düzenlemelerde iç kontrol sistemine büyük önem verilerek ayrıntılı bir şekilde uygulandığı görülmektedir.

Anılan Kanun'un 11. Maddesinde; üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanun'da belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

TÜBİTAK, daha önce 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu kapsamında olmaması ve 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren 5018 sayılı Kanun kapsamına alınmış olması nedeniyle, merkezi yönetim harcama süreçlerine ve diğer gider kanunlarına uyum için özel bir çaba göstermiş ve etkin bir iç kontrol sistemi kurmayı amaçlamıştır.

Bu alanda öncelikle, 2006 yılında İç Denetim Birimi Başkanlığı kurulmuş, Mali Hizmetler Daire Başkanlığının yapısı 5018 sayılı Kanun'a göre düzenlenmiş ve var olan Kurumsal Gelişim Birimi stratejik yönetimden de sorumlu hale getirilerek adı Stratejik Yönetim ve Kurumsal Gelişim Birimi şeklinde değiştirilmiş ve böylece idari yapının Kanun'un gereklerini yerine getirebilmesi sağlanmıştır. Yine aynı yıl, Maliye Bakanlığına ait internet tabanlı bilgisayar programlarından; "say2000i" sistemi üzerinden muhasebe hizmetleri, "e-bütçe" üzerinden ise bütçe işlemleri yürütülmeye başlanarak veri güvenliğinde merkezi yönetim içerisindeki standartlara ulaşılmıştır.

2006 yılından sonra her yıl mali konularda eğitim programları düzenlenmiş; Sayıştay Başkanlığı, Maliye Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı gibi kurumlardan konusunda uzman kişiler davet edilerek TÜBİTAK Başkanlık, Merkez ve Enstitülerdeki harcama süreçlerinde yer alan tüm personel bilgilendirilmiştir.

TÜBİTAK, 5018 sayılı Kanun'dan önce de büyük önem verdiği iş süreçlerini 2004 ve 2005 yıllarında 10 takım halinde 100 kişi ile tamamlamış ve sonraki yıllarda da geri dönüşümler sağlanarak iyileştirme çalışmaları sürdürmüştür.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Esas ve Usuller'de yer alan ön mali kontrol işlemlerinin yanında; Başkanlık tarafından riskli alan olarak

belirlenip 2006 yılında uygulamaya başlatılan Harcama Talimatı ve Ödeme Emri Belgesi üzerinde ön mali kontrol işlemlerine, 2008 yılında da devam edilmiştir. Ayrıca 2007 yılında, projelerin bütçelendirilmesi aşaması riskli alan olarak belirlenmiş ve proje bütçeleri de ön mali kontrol işlemine tabi tutularak, mali işlemlerde hata yapma olasılığı azaltılmıştır. Aynı şekilde, bu konudaki ön mali kontrol işlemlerine 2008 yılında da devam edilmiştir.

Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ'de (Seri No:1) TÜBİTAK için özel düzenleme olmasına rağmen, Başkanlığa verilen harcama yetkililerini belirleme yetkisi; birimlerin en üst düzeydeki sorumlularına harcama yetkisi verilerek, söz konusu Tebliğ'e paralel kullanılmıştır. Aynı şekilde, bilgili ve yetkin yöneticiler harcama süreçlerinde görevlendirilmiş, gerçekleştirme görevlileri bunlar arasından seçilmiştir.

26 Aralık 2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği uyarınca, kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerinin bu standartlara uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaları gösteren bir Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu bağlamda, mevcut durum itibarıyla söz konusu standartlara büyük ölçüde uyum gösteren Kurum yapı ve işlemlerinin, önümüzdeki iki yıl içerisinde gözden geçirilmesi ve Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun önemli unsurlarından olan iç kontrol sisteminin anılan Tebliğ hükümleri açısından eksiksiz olarak uygulanması planlanmaktadır.

Genel yazışma düzeni ve arşiv sistemi ile taşınır ve taşınmaz kayıtları ilgili mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmekte, personel mesai takip ve diğer iş emirleri yönetim bilgi sisteminin bir parçası olarak elektronik ortamda takip edilmektedir.

İç kontrol sistemi, düzenli olarak tüm birim yöneticileri ile yapılan Başkanlık Koordinasyon Toplantıları'nda ele alınmakta, ortaya çıkan veriler kurumsal gelişim için kullanılmaktadır.

Kurum faaliyetlerinin amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olarak planlanması ve yürütülmesini; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını; bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini sağlamak üzere; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 63. maddesi kapsamında, Bilim Kurulu'nun 12 Şubat 2005 tarih ve 128 sayılı toplantısında "TÜBİTAK İç Denetim Birimi Başkanlığı Yönetmeliği" kabul edilmiş ve İç Denetim Birimi Başkanlığı kurulmuştur.

Aynı Kanun'un Geçici 5. maddesi çerçevesinde, belirtilen şartları taşıyan adaylar arasından beş adet iç denetçinin ataması 31 Aralık 2007 tarihinde tamamlanmıştır. 2008 yılı içerisinde tüm iç denetçiler Maliye Bakanlığınca düzenlenen iç denetçi sertifika eğitimlerini tamamlayıp iç denetçi sertifikalarını almışlardır.

2008 yılı içerisinde, risk değerlendirilmesi yapılarak hazırlanan ve Başkanlık Onayı ile işleme konulan 2008 yılı çalışma programı çerçevesinde, TÜBİTAK'a bağlı bazı birimler ile TÜBİTAK tarafından desteklenen çok sayıda projenin yerinde denetimleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan denetimler neticesinde elde edilen sonuçların gereği, Başkanlık makamından alınan Olur'lar çerçevesinde ilgili birimlere intikal ettirilmekte ve takibinin yapılmasına azami özen gösterilmektedir.

Ayrıca iç denetimin gereği olarak, denetim faaliyetleri devam ederken denetlenen birimler

ile diğer birimlere yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri de devam etmekte olup, elde edilen bulgular taraflarca paylaşılarak kurumsal açıdan rasyonel girdilere dönüşmektedir.

İç kontrol sistemi Başkanlık tarafından sürekli izlenmekte olup; stratejik plan, bütçe, performans programı, faaliyet raporları, iç ve dış denetim raporları dikkate alınarak etkin bir yapıya kavuşturulması ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

7. Bilişim Sistemi

7.1. Bilişim Sistemleri

Bilişim sistemlerinin yönetimi, TÜBİTAK Başkanlık birimlerinde Bilişim Müdürlüğü, TÜBİTAK Merkez ve Enstitülerde ise kendi bünyelerindeki birimler

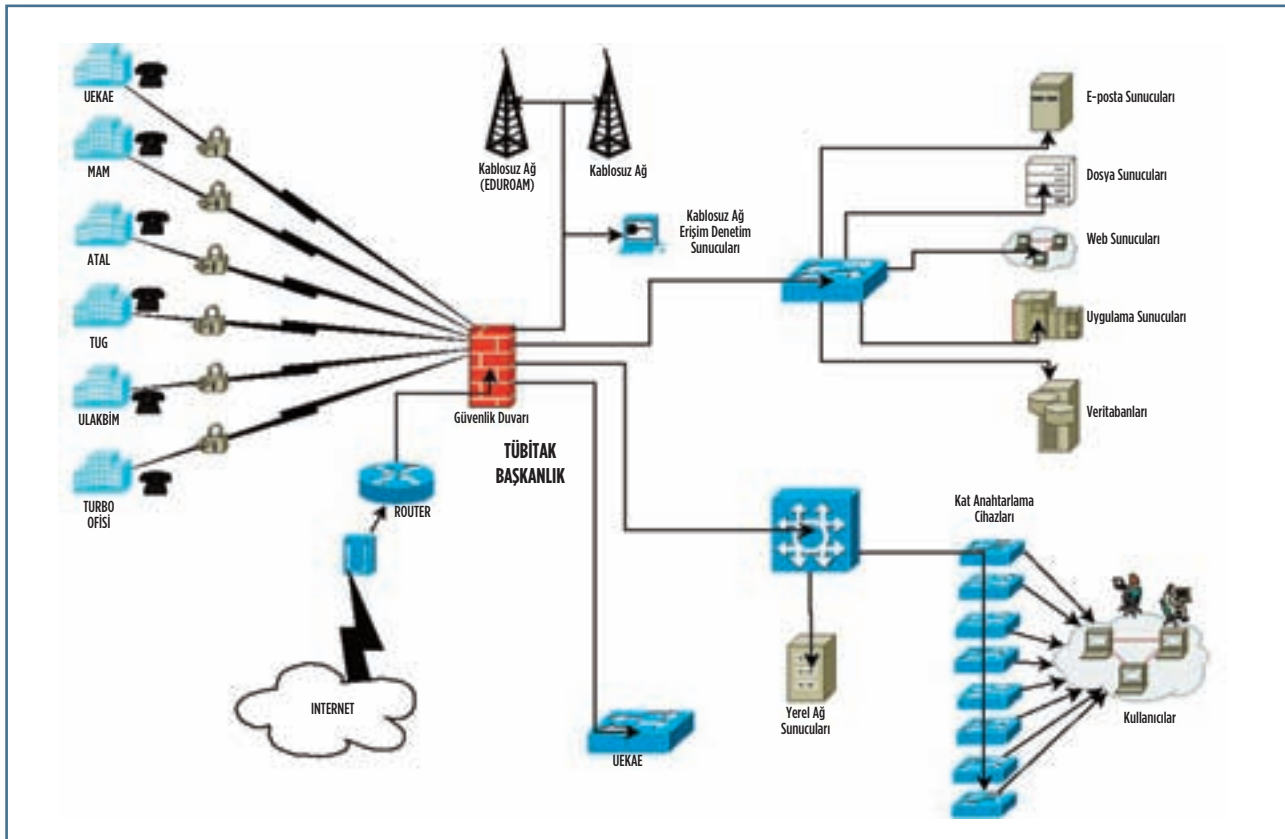
tarafından TÜBİTAK Başkanlık ile etkileşimli ve eşgüdüm içinde gerçekleştirilmektedir.

TÜBİTAK Başkanlık Bilişim Müdürlüğü, ağ ve sistem yönetimi, yönetim bilgi hizmetleri, yazılım geliştirme, web hizmetleri ve kullanıcı destek hizmetleri olmak üzere beş kategoride, yaklaşık 550 kullanıcıya hizmet sunmaktadır. Ayrıca, TÜBİTAK MAM, TÜBİTAK UEKAE, TÜBİTAK SAGE, TÜBİTAK UZAY, TÜBİTAK UME, TÜBİTAK ULAKBİM, TÜBİTAK TUG, TÜBİTAK ATAL, TÜBİTAK BUTAL, TÜBA ve Brüksel'de bulunan TURBO Ofisine Mali ve İdari Kaynak Yönetim Sistemi (MKYS), TÜBİTAK Başkanlık ağına bağlantı, sunucu barındırma, e-posta ve web servisi gibi konularda destek sağlanmakta, ilgili yazılım firmalarıyla lisans anlaşmaları tüm TÜBİTAK birimleri adına yapılmaktadır.

7.2. Bilişim Sistemleri Yapısı: Sistem, Servisler ve Donanım

Başkanlık binası mevcut bilgisayar ağ yapısı Şekil 105'de gösterilmiştir. Şekilde de görüleceği üzere, yedekli çalışan 10 Gbps hızına sahip ağ omurgasına, 600 adet kişisel bilgisayar kullanıcısı 1 Gbps hızla 32 adet kat anahtarlama cihazı aracılığıyla bağlanıp, e-posta, web, dosya paylaşımı, veritabanı ve uygulama sunucularına erişmektedirler.

Başkanlık binasının tamamında güvenlik ön planda tutularak aynı anda iki farklı şekilde kablosuz ağ bağlantısı yapılmaktadır. Bunlardan ilki standart kablosuz ağ erişimi olup yerel ağa hizmet vermektedir. Diğer ise EduRoam'dır (Eğitim Dolanımı). Bunlar aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Şekil 105. Başkanlık Birimleri Bilgisayar Ağı Yapısı

EduRoam (Eğitim Dolasıımı)

EduRoam, kurumların üye olduğu federasyonlar ve federasyonların üye olduğu konfederasyonlar şeklinde örgütlenmiştir. TÜBİTAK, 2008 yılı Aralık ayında, Asya-Pasifik (APAN) konfederasyonuna üye olan Türkiye federasyonuna dahil olmuştur. Böylece, TÜBİTAK mensupları bu konfederasyona üye ülkelere gittiklerinde, o ülke federasyonuna üye bir kurumdaki kablosuz ağı, herhangi bir yeni IP tanımlamasına gerek olmaksızın erişim hakkı kazanmıştır. Aynı şekilde bu kurumlardan TÜBİTAK'a gelen ziyaretçiler de, TÜBİTAK kablosuz ağına güvenli erişim imkanına kavuşmuşlardır.

VPN (Sanal Özel Ağlar)

TÜBİTAK ağıının dış dünya ile olan bağlantısı TÜBİTAK UEKAE tarafından geliştirilmiş olan güvenlik duvarı yazılımı tarafından korunmaktadır. Bu yazılımın sağladığı sanal özel ağ (VPN) özelliği kullanılarak, TÜBİTAK Başkanlık ile TÜBİTAK MAM, TÜBİTAK UEKAE, TÜBİTAK ATAL, TÜBİTAK ULAKBİM, TURBO Ofisi, TÜBA arasında güvenli bağlantı (VPN) kurulmuştur.

VoIP (IP Üzerinden Ses İletimi)

TÜBİTAK Başkanlık birimleri ile TÜBİTAK TUG,

TÜBİTAK ATAL, TÜBİTAK UZAY ve Brüksel'deki yerleşik TURBO ofisi arasındaki iletişimde internet üzerinden ses ve görüntü iletimine imkan veren VoIP protokolü kullanılmaya başlanmıştır.

2009 yılı içinde diğer TÜBİTAK enstitüleri arasında da VOIP bağlantısı kurulumu gerçekleştirilecektir. Tüm enstitüler tamamlandıktan sonra yeni VoIP telefon rehberi oluşturma çalışmaları bitirilip duyurusu yapılacaktır.

MetroEthernet

TÜBİTAK Başkanlık yerel ağıının dış dünya ile bağlantısı Türk Telekom'un sahibi olduğu Senkron Dijital Hiyerarşi (SDH) cihazı aracılığıyla TÜBİTAK ULAKBİM tarafından işletilen ULAKNET üzerinden 16 Mbps hızla gerçekleşmekteydi. Gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda, bağlantı kapasitesi MetroEthernet teknolojisi kullanılarak 40 Mbps'na yükseltilmiştir

Wildcard (Joker) Sunucu Sertifikası

tubitak.gov.tr alan adı altında sunulan web sayfalarına erişimde problem yaratan güvenlik uyarılarını ortadan kaldırmak için Kamu Sertifikasyon Merkezi güvenilir kök sertifikası tarafından imzalanmış sertifikalar kullanılmaya başlanmıştır.

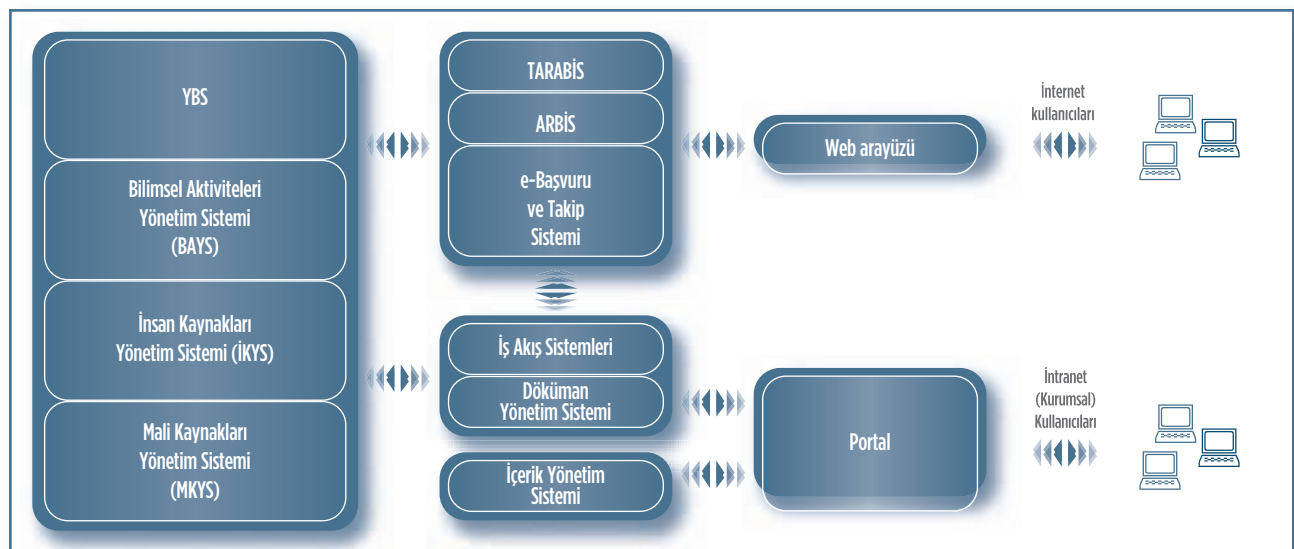
5651 Sayılı Kanun Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

4 Mayıs 2007 tarihinde kabul edilen 5651 sayılı "İnternet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesi ve bu yayınlar yolu ile işlenen suçlarla mücadele edilmesi" Kanunu uyarınca, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na yapılan başvuru neticesinde TÜBİTAK ve Enstitüleri adına Yer Sağlayıcı Faaliyet Belgesi alınmıştır.

Yine bu kanunun Kurumlara getirdiği yükümlülüklerden olan "Merkezi Kayıt Sistemi" TÜBİTAK Bilişim altyapısı için gerçekleştirilmiştir.

7.3. Bilişim Sistemleri Yapısı: Yazılım

Bilişim Müdürlüğü yönetimindeki temel yazılım, kısaca YBS olarak bilinen Yönetim Bilgi Sistemidir. Bu yazılım 1993-1997 yılları arasında tasarlanmış, sonraki iki yılda da uygulanarak aşama aşama kullanıma alınmıştır. YBS ile terminolojide, verilerde, formlarda, yöntemlerde standartlaşma; kaynakların kullanımında koordinasyon, entegrasyon ve optimizasyon sağlanması hedeflenmiştir (bk. Şekil 106).

Şekil 106. Başkanlık Birimleri Yazılım Sistemleri Yapısı

YBS, Mali Kaynaklar Yönetim Sistemi (MKYS), İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi (İKYS) ve Bilimsel Aktiviteleri Yönetim Sistemi (BAYS) olmak üzere üç ana modülden oluşmaktadır. Bu modüllerin her biri de kendi alt modülüne sahiptir. MKYS, satınalma, muhasebe, bütçe, ayrıntı ve stok; İKYS, özlük-kimlik bilgileri, bordro-tahakkuk; BAYS, TEYDEB tarafından kullanılan Ar-Ge Yardımı Uygulanan Projeler; ARDEB tarafından kullanılan Desteklenen Projeler, BİDEB tarafından kullanılan Bilim İnsanı Yetiştirme, Destek ve Teşvik ve TÜBİTAK Merkez ve Enstitüler tarafından kullanılan Yönetilen Projeler.

YBS’de yeni ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirme çalışmalarına 2008 yılında da devam edilmiştir. Diğer yandan, daha önce başlatılan TÜBİTAK destek ve teşvik programlarına başvuruların elektronik yoldan alınması çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmış ve başvuruların alınmasında sonraki gelen değerlendirme ve izleme süreçlerinin elektronik ortama taşınması çalışmalarına geçilmiştir.

Paralel olarak, yardımcı hizmet alanlarında da süreçlerinin bir iş akışı mantığı içinde güvenli elektronik ortama taşınması çalışmalarına devam edilmiştir. Bu çerçevede, 2007 yılında tamamlanarak e-imzalı olarak kullanıma açılan “iş talep sistemi” ve “izin talep sistemi”ne ilave olarak, geliştirilmesi tamamlanarak kullanıma açılan sistemler şunlardır: “Kişisel ve Kurumsal Faaliyet Yönetim Sistemi”, “Rol ve Vekalet Sistemi”, “Taşınır Talep Sistemi”, “Seyahat Sistemi”, “İkili ve Çoklu İlişkiler Yönetim Sistemi” ve “Evrak Takip Sistemi”. Bu sistemlerin kullanımı için gerekli elektronik sertifikalar ise TÜBİTAK UEKAE Kamu Sertifikasyon Merkezi (www.kamusm.gov.tr) tarafından üretilmiştir. Kurum çalışanlarının tamamının bu çerçevede elektronik sertifika sahibi olmaları sağlanmıştır.

E-başvuru sistemlerinin vatandaş odaklı hizmet anlayışı çerçevesinde tasarımına özen gösterilmiştir. Bu çerçevede, e-başvuru sistemleri ile MERNİS Kimlik Paylaşım Sistemi (KPS) arasında VPN bağlantısı kurulmuştur. Bu sayede, TÜBİTAK destek ve teşvikleri için başvuruda bulunanlardan, eskiden olduğu gibi noter onaylı kimlik belgesi istenmemekte, kimlik bilgileri e-başvuru sistemleri tarafından doğrudan KPS’den alınmaktadır. Benzeri bir çalışmanın öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) ile gerçekleştirilmesi için girişimde bulunulmuştur: Buna göre, TÜBİTAK burs desteklerine başvuruda

bulunacak kişilerden KPDS, LES/ALES gibi sınav belgeleri istenmeyecek, bu bilgiler doğrudan ÖSYM’nin oluşturacağı Sınav Paylaşım Sisteminden alınacaktır.

Kurum süreçlerinin güvenli elektronik ortama taşıma çalışmaları 2009 yılında da devam edecektir.

8. Fiziksel Kaynaklar

TÜBİTAK Başkanlık ile Ar-Ge ve Ar-Ge Kolaylık Birimlerinde 2008 yılı sonundaki mevcut fiziksel kaynaklar Tablo 37’de verilmiştir.

Tablo 37. Fiziksel Kaynaklara Ait Bilgiler

Kaynak	Kapalı Bina Alanı ²⁰ (1000 m ²)	Arazi Alanı (1000 m ²)
BAŞKANLIK	21	3,5
TÜBİTAK MAM	86,6	7.190
TÜBİTAK UEKAE	34	
TÜBİTAK UME	35,8	
TÜBİTAK TÜSSİDE	15,5	
TÜBİTAK SAGE	21,5	2.454
TÜBİTAK UZAY	8,5	10,5
TÜBİTAK TBAE	1,9	2
TÜBİTAK ULAKBİM	8,7	-
TÜBİTAK BUTAL	7,4	14
TÜBİTAK TUG	3,3	585
TÜBİTAK ATAL	3	9
TOPLAM	245,2	10.268

²⁰ TÜBİTAK MAM’da kapalı alanlara TEKSEB ve TEKGEB bina alanları dahil edilmemiştir.

9. Temel Politika ve Öncelikler

Kurumu ilgilendiren ve faaliyetlerine yön veren Hükümet temel politika ve öncelikleri aşağıda verilmektedir:

Dokuzuncu 5 Yıllık Kalkınma Planı

(2007-2013)

Bu planda Kurumun çalışma alanına ilişkin temel politika öncelikleri ve tedbirler şunlardır:

- Özel sektör başta olmak üzere, toplumun her kesiminde bilim, teknoloji ve yenilik kültürünün ve farkındalığının artırılması için bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi,
- Üniversiteler ile özel sektörü bir araya getiren Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin altyapılarının tamamlanması ve öncelikli alanlarda uzmanlaşmalarının özendirilmesi,
- Ar-Ge faaliyetlerinin yenilik üretecek şekilde ve pazara yönelik olarak tasarlanmasının sağlanması,
- Araştırmacı insan gücü kaynağının nitelik ve nicelik yönünden geliştirilmesi,
- Yurtdışındaki Türk araştırmacıların, öncelikli alanlar başta olmak üzere, yurt içinde istihdam edilmesi için gerekli imkanların sağlanması,
- Ulusal yenilik sistemi içinde yer alan kurum ve kuruluşların görev ve faaliyetlerinin gözden geçirilerek kurumlar arası işbirliğini de artıracak etkin bir yapı kurmak üzere gerekli yasal ve kurumsal düzenlemelerin yapılması,
- Başta AB ülkeleri olmak üzere bilim ve teknoloji alanında yetkin olan ülkeler ile bilgi ve teknoloji transferi amaçlı işbirliği faaliyetlerinin yürütülmesi,
- Geleceğe yönelik olarak nanoteknoloji, biyoteknoloji, yeni nesil nükleer teknolojiler ile hidrojen ve yakıt pili teknolojileri; sanayi politikasının öncelik vereceği sektörlerdeki araştırmalar; yerli kaynakların katma değere dönüştürülmesini amaçlayan Ar-Ge faaliyetlerinin; aşı ve anti-serum başta olmak

üzere yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik sağlık araştırmalarının; bilgi ve iletişim teknolojileri ile savunma ve uzay teknolojilerinin öncelikli alanlar olarak desteklenmesi,

- Kamu tedarik sistemi, Ar-Ge çalışmalarını ve yerli teknoloji geliştirilmesini destekleyen bir yapıya kavuşturulması.

Orta Vadeli Program (2007- 2009)

Bu programda yer alan ve Kurumu ilgilendiren temel politika ve öncelikler şunlardır:

- Bilim ve teknoloji alanında kurumlar arası işbirliğini ve özel kesimin sistemindeki etkinliğini artıran bir ulusal yenilik sisteminin oluşturulması,
- Özel kesimin Ar-Ge kapasitesi ve talebini artırmasının desteklenmesi,
- Özel kesim ile üniversiteler ve araştırma kurumları arasındaki işbirliğini geliştirmeye yönelik desteklerin artırılması ve üniversite ve araştırma kurumlarında Ar-Ge çalışmalarının artırılması ve piyasa talebi doğrultusunda yönlendirilmesinin sağlanması,
- Araştırmacı insan gücü kaynağı nitelik ve nicelik yönünden geliştirilmesi ve özel sektörde araştırmacı istihdamının teşvik edilmesi,
- Kamu kurumlarındaki sorun ve ihtiyaçların Ar-Ge yoluyla giderilmesine yönelik desteklerin sağlanması ve kamu tedarik sisteminin Ar-Ge çalışmalarını ve yerli teknoloji geliştirilmesini teşvik eden bir yapıya kavuşturulması,
- Savunma sanayinin yurt dışı bağımlılığını azaltmaya yönelik Ar-Ge desteklerinin artırılması, savunma sektörü için geliştirilen teknolojilerin diğer sektörlerle, üniversitelerle, araştırma kuruluşlarına ve KOBİ'lere aktarılmasının sağlanması,
- AB başta olmak üzere Ar-Ge alanında yetkinleşmiş ülkeler ve bu alanda faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla işbirliğinin

artırılması,

- Bilim, teknoloji ve yenilik alanlarında toplumsal farkındalığın artırılması,
- Teknoloji transfer merkezlerinin kurulmasına yönelik çalışmaların başlatılması.

2008 Yılı Programı

Programın bilim ve teknoloji politikasının temel amacı, özel sektörün yenilik yeteneğini artırmak, bilim ve teknolojiye yetkinleşmek ve bu yetkinliği ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürmektir.

TÜBİTAK, programın ilkelerinde yer alan

aşağıdaki temel öncelik ve politikalar

doğrultusunda faaliyetlerini yürütmektedir:

- Ulusal Yenilik Sistemi'nin değerlendirilmesi ve işlerliğinin artırılması amacıyla Ulusal Yenilik Strateji ve Eylem Planı'nın hazırlanması,
- Bölgesel Yenilik Sistemleri'nin tanımlanması ve desteklenmesi,
- Özel sektöre verilen Ar-Ge desteklerinin artırılması,
- Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları (İSBAP) kurma girişimleri yaygınlaştırılması,
- Kamu kuruluşlarının sorun ve ihtiyaçlarını gidermeye yönelik araştırma projelerinin desteklenmesi,
- AB ülkeleri başta olmak üzere Ar-Ge alanında yetkinleşmiş ülkeler ve bu alanda faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla işbirliğinin artırılması,
- Bilim, araştırma, teknoloji ve yenilik alanlarında toplumsal farkındalığın artırılması.

Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı

(2006-2010)

Plan kapsamında "Ar-Ge ve Yenilikçiliğin

Geliştirilmesi" amacıyla dünya pazarlarında

talebi giderek artan, yenilikçi ve yüksek katma

değerli bir sektör olarak bilgi ve iletişim teknolojileri sektöründe Ar-Ge faaliyetlerine öncelik verilecek, bu alanda yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve üretime dönüştürülmesi desteklenecektir. Bu doğrultuda aşağıda belirtilen faaliyetlerin yürütülmesi TÜBİTAK'ın temel öncelikleri arasında yer almaktadır:

- Üniversiteler ve TÜBİTAK bünyesinde yer alan enstitülerin teknik birikimlerinin özel kesimde de yaygınlaşmasını sağlamak üzere ortak proje geliştirilmesine yönelik mekanizmaların oluşturulması,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında, Ar-Ge yoğun ve yenilikçi firmalara, özel finansman

imkanları ve teknik danışmanlık destekleri sağlayan mekanizmalar geliştirilmesi ve bu kapsamda özel destek hizmetleri sağlayan teknoloji geliştirme merkezlerinin ve üslerin oluşturulması, başlangıç sermayesi uygulamalarının geliştirilmesi, firmalar arası işbirlikleri ve kümelenmelerin desteklenmesi.

B. Ek Tablolar

EK 1. 2008 Yılında Başvuran (B) ve Desteklenen (D) Projelerin Üniversitelere ve Türlerine Göre Sayısal Dağılımı

Üniversiteler	Araştırma		Hızlı Destek		Proje Türü		Kariyer		Kamu		Diğer		Toplam	
	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D
A.İzzet Baysal Ü.	29	5	9	2	3	0	2	0	0	0	0	0	43	7
Adıyaman Ü.	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4	0
Adnan Menderes Ü.	32	5	11	5	4	0	1	0	4	1	52	11		
Afyon Kocatepe Ü.	42	3	12	0	5	1	0	0	4	0	63	4		
Ahi Evran Ü.	5	0	3	1	0	0	0	0	0	0	8	1		
Akdeniz Ü.	55	7	6	5	1	1	0	1	2	3	64	17		
Aksaray Ü.	7	0	1	1	5	0	1	0	2	0	16	1		
Amasya Ü.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0		
Anadolu Ü.	50	13	8	7	1	0	0	0	5	0	64	20		
Ankara Ü.	196	37	49	34	1	2	5	0	12	4	263	77		
Artvin Çoruh Ü.	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2		
Atatürk Ü.	110	25	14	6	3	0	0	0	2	1	129	32		
Atılım Ü.	6	0	5	0	0	0	0	0	1	0	12	0		
Bahçeşehir Ü.	4	1	2	1	2	0	1	0	0	0	9	2		
Balıkesir Ü.	35	5	12	5	4	2	0	0	0	0	51	12		
Başkent Ü.	17	4	6	2	1	1	3	0	2	0	29	7		
Beykent Ü.	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0		
Bilecik Ü.	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1		
Bilkent Ü.	43	16	12	5	2	4	3	0	6	4	66	29		
Boğaziçi Ü.	52	17	5	3	2	3	2	0	13	5	74	28		
Bozok Ü.	14	1	1	1	1	1	0	0	0	0	16	3		
Celal Bayar Ü.	24	6	5	0	2	0	2	0	1	0	34	6		
Cumhuriyet Ü.	18	6	4	3	0	0	0	0	1	0	23	9		
Ç. Onsekiz Mart Ü.	62	5	24	10	6	3	0	0	3	1	95	19		
Çankaya Ü.	3	1	0	0	0	0	0	0	1	0	4	1		
Çukurova Ü.	75	9	11	10	3	0	2	0	11	1	102	20		
Dicle Ü.	36	3	2	0	0	0	0	0	1	0	39	3		
Doğuş Ü.	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1		
Dokuz Eylül Ü.	92	13	17	7	3	1	4	1	7	5	123	27		
Dumlupınar Ü.	25	1	1	0	1	1	0	0	0	0	27	2		
Düzce Ü.	13	1	0	0	1	0	0	0	0	0	14	1		
Ege Ü.	168	38	52	26	1	3	5	0	19	12	245	79		
Erciyes Ü.	46	8	7	3	3	0	1	0	3	0	60	11		
Erzincan Ü.	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0		
Fatih Ü.	24	4	2	0	5	1	0	0	1	1	32	6		
Fırat Ü.	68	9	13	10	0	0	1	0	2	1	84	20		
Galatasaray Ü.	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1		
Gata	11	5	2	1	0	0	0	0	0	0	13	6		
Gazi Ü.	118	19	20	6	4	0	11	2	9	2	162	29		
Gaziantep Ü.	25	5	2	4	1	0	0	0	0	0	28	9		
Gaziosmanpaşa Ü.	31	4	5	3	1	0	2	1	0	0	39	8		
Gebze Yük. Tekn. Ens.	36	12	3	1	3	2	4	0	7	2	53	17		
Giresun Ü.	5	0	0	0	3	0	0	0	0	0	8	0		
Gümüşhane Ü.	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0		
Hacettepe Ü.	129	36	40	20	3	0	4	1	17	5	193	62		
Hakkari	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0		
Haliç Ü.	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	1		
Harran Ü.	37	4	4	4	3	0	0	0	0	0	44	8		
Hitit Ü.	6	1	3	1	0	0	0	0	0	0	9	2		
Işık Ü.	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	3	1		
İnönü Ü.	19	4	4	1	1	0	0	0	2	1	26	6		
İstanbul Bilgi Ü.	2	1	1	0	0	0	0	0	1	1	4	2		

Üniversiteler	Araştırma		Hızlı Destek		Proje Türü		Kamu		Diğer		Toplam	
	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D	B	D
İstanbul Bilim Ü.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
İstanbul Kültür Ü.	5	0	1	2	0	0	0	0	0	0	6	2
İstanbul Teknik Ü.	113	33	11	4	7	4	11	2	21	8	163	51
İstanbul Ticaret Ü.	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
İstanbul Ü.	100	12	17	13	0	0	5	0	12	3	134	28
İzmir Ekonomi Ü.	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1
İzmir Yük. Tekn. Ens.	46	7	12	4	2	4	0	0	7	3	67	18
K.Maraş S. İmam Ü.	47	3	13	5	2	1	2	0	1	1	65	10
Kadir Has Ü.	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Kafkas Ü.	19	0	12	5	0	0	0	0	0	0	31	5
Karabük Ü.	9	0	7	0	0	0	0	0	0	0	16	0
Karadeniz Teknik Ü.	82	16	7	9	0	0	1	0	4	1	94	26
Kastamonu Ü.	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	4	2
Kırıkkale Ü.	21	4	5	2	3	3	0	0	1	0	30	9
Kilis 7 Aralık Ü.	6	0	1	0	2	0	0	0	0	0	9	0
Kocaeli Ü.	61	9	14	3	6	2	5	0	4	2	90	16
Koç Ü.	15	7	5	2	7	3	0	0	2	0	29	12
M.Sinan Güz. San. Ü.	5	0	1	0	0	0	0	0	1	0	7	0
M. Akif Ersoy Ü.	6	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7	0
Maltepe Ü.	5	1	2	0	2	0	1	0	0	0	10	1
Marmara Ü.	60	11	12	8	3	1	2	0	3	1	80	21
Mersin Ü.	32	2	8	4	3	1	0	0	0	2	43	9
Muğla Ü.	42	4	6	1	4	3	0	0	1	2	53	10
Mustafa Kemal Ü.	40	6	18	13	4	0	0	0	2	2	64	21
Namık Kemal Ü.	19	1	11	5	0	0	0	0	1	0	31	6
Nevşehir Ü.	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0
Niğde Ü.	22	4	3	1	4	1	1	0	0	0	30	6
Okan Ü.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Ondokuz Mayıs Ü.	40	9	11	5	3	0	0	0	0	0	54	14
Ordu Ü.	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1
Orta Doğu Tekn. Ü.	160	37	26	18	2	1	12	2	33	8	233	66
Osmangazi Ü.	34	5	3	0	0	0	0	0	2	0	39	5
Özyeğin Ü.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Pamukkale Ü.	50	12	15	9	6	5	1	0	1	1	73	27
Rize Ü.	5	1	5	4	1	0	0	0	1	1	12	6
S. Demirel Ü.	91	8	40	18	3	1	2	1	7	2	143	30
Sabancı Ü.	29	17	3	1	6	4	3	0	9	5	50	27
Sakarya Ü.	44	6	7	1	0	1	3	0	0	0	54	8
Selçuk Ü.	110	12	23	15	2	0	3	0	5	1	143	28
Siirt Ü.	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0
Sinop Ü.	2	0	3	2	0	0	0	0	3	0	8	2
Tobb Eko. Ve Tekn. Ü.	19	5	4	2	4	0	2	1	1	0	30	8
Trakya Ü.	12	2	0	0	1	0	0	0	1	1	14	3
Uşak Ü.	4	1	2	0	0	0	0	0	0	0	6	1
Uludağ Ü.	54	9	9	6	0	2	1	0	4	0	68	17
Yaşar Ü.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Yeditepe Ü.	34	6	5	1	2	2	0	0	6	0	47	9
Yıldız Teknik Ü.	56	9	3	1	1	2	2	0	1	1	63	13
Yüzüncü Yıl Ü.	47	4	2	4	2	0	0	0	2	1	53	9
Z. Karaelmas Ü.	19	4	3	3	2	0	0	0	1	0	25	7
TOPLAM	3.387	609	712	361	171	70	112	12	276	96	4.658	1.148
Diğer Kuruluşlar	159	13	13	5	5	0	95	22	14	0	286	40
GENEL TOPLAM	3.546	622	725	366	176	70	207	34	290	96	4.944	1.188

EK 2. 2004 - 2008 Yılları Arasında Lisans, Lisansüstü Öğrencileri ve Doktora Sonrası Araştırmacılara Yönelik Bilim İnsanı Destekleri

	2004				2005				2006				2007				2008			
	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹
Lisans Bursu	185	55	192	0,21	474	474	742	0,79	657	657	1.139	1,94	534	534	1.592	5,92	389	389	1.836	9,22
Üniversite Öğr. Yurtiçi-Yurtdışı Araş. Projeleri Destekleme Prog.	11	9	9	0,02	20	17	17	0,04	54	47	47	0,10	110	86	86	0,13	176	170	170	0,19
Yurt İçi Yüksek Lisans Bursu	398	47	94	0,29	477	238	423	1,78	2725	1420	1.696	6,08	2451	1080	2.230	18,96	2.876	493	2.680	22,30
Yurt İçi Doktora Bursu	136	42	116	0,35	358	178	327	2,01	857	754	829	3,59	753	530	1246	9,46	772	364	1.523	13,59
Yurt İçi Yurt Dışı Bütünleştirilmiş Doktora Burs Prog.	12	9	36	0,38	22	19	54	0,81	14	14	52	0,96	3	3	45	0,71	-	-	45	0,45
Yurt Dışı Doktora Bursu	-	-	97	-	26	12	78	0,18	72	42	93	1,10	55	21	83	1,00	66	21	104	0,87
Yurt Dışı Araştırma Bursu	68	41	77	0,29	110	60	114	0,49	154	108	202	1,18	222	171	317	1,74	272	172	489	2,38
Yabancı Uyruklular İçin Doktora Bursu	22	14	14	0,13	25	18	18	0,18	65	40	48	0,33	136	45	94	1,24	73	34	128	1,57
Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Bursu	-	-	0	0,01	5	4	6	0,00	11	10	18	0,05	16	9	19	0,08	22	11	13	0,08
Lisansüstü Yaz Okulu Destekleme Prog.	5	3	3	0,01	4	3	3	0,01	7	7	7	0,03	521	521 ²⁴	521	0,19	3.407	2.626	2.626	0,44
Yurt İçi Doktora Sonrası Bursu	9	6	8	0,01	42	35	37	0,17	32	29	35	0,16	59	44	48	0,52	34	20	68	0,38
Yurt Dışı Doktora Sonrası Bursu	182	124	233	0,64	251	157	325	1,57	256	158	318	1,93	357	226	428	2,72	394	233	661	4,07
Konuk Bilim İnsanı Destek Bursu	165	123	123	0,22	182	130	130	0,34	154	109	109	0,42	244	174	174	0,63	564	228	228	0,88
Yurt İçi Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Prog.	23	21	21	0,03	27	12	12	0,05	32	30	30	0,14	1.733	1.517 ²⁴	1.517	0,29	3.334	2.541	2.541	0,55
Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Prog.	621	325	325	0,26	951	385	385	0,31	983	640	640	0,76	1178	850	850	0,93	1.442	884	884	1,00
TÜBİTAK Almanya (DFG) Burs Prog.	20	16	16	0,02	22	17	17	0,02	21	18	18	0,01	21	17	17	0,02	20	18	18	0,01
TÜBİTAK İngiltere (Royal Society) Burs Prog.	7	7	7	0,01	16	8	8	0,01	12	9	9	0,00	13	13	13	0,005	9	8	8	0,001
TÜBİTAK Macaristan (HAS) Burs Prog.	5	2	2	0,004	2	2	2	0,003	4	3	3	0,01	4	2	2	0,002	4	3	3	0,001
Son Sınıf Lisans Öğr. için Lisansüstü Burs Prog.	-	-	-	-	-	-	-	-	739	642	642	-	1.272	661	661	-	792	433	-	-
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Et. Dest. Prog.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.301	1.214 ²⁴	1.214	0,75	3.222	1.398	1.398	0,56
Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Prog.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	294	12	12	0,29
SSA-2 (FP6 Proje Burs Desteği)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14	14	0,12
TOPLAM (İlk ve Ortaöğretime Yönelik Prog. Hariç)	1.869	844	1.373	2,89	2.540	1.769	2.698	8,75	6.859	4.737	5.935	18,83	12.983	7.718	11.157	45,33	18.176	10.072	15.449	58,98

EK 3. 2004 - 2008 Yılları Arasında İlk ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Bilim İnsanı Destekleri

	2004				2005				2006				2007				2008			
	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹	B ²¹	D ²¹	T ²¹	DM ²¹
2201-2202 Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı- Ulusal Bilim Olimpiyatları	11.550	283	283	0,28	12.356	286	286	0,35	11.265	321	321	0,59	11.214	353	353	0,69	13.694	361	361	0,83
2203 Uluslararası Bilim Olimpiyatları	223	39	39	0,67	219	35	35	0,77	202	29	29	0,79	144	35	35	0,83	277	32	32	0,84
2204 Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması	528	33	33	0,11	744	34	34	0,39	1.092	32	32	0,96	1.608	40	40	0,92	1.925	40	40	1,18
Eğitim Danışmanlığı Desteği	-	-	-	-	-	-	-	-	-	306 ²⁴	306 ²⁴	-	-	-	-	0,09	-	-	-	-
Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Et. Dest. P.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.247	278 ²⁴	278	0,09	-	-	-	-
TOPLAM	12.301	355	355	1,06	13.319	355	355	1,51	12.559	688	688	2,35	14.213	706	706	2,53	15.896	433	433	2,85
GENEL TOPLAM (EK 2+EK 3)	14.170	1.199	1.728	3,95	15.859	2.124	3.053	10,27	19.418	5.425	6.623	21,17	27.196	8.424	11.863	47,86	34.072	10.505	15.882	61,83

²¹ "B" başvuran sayısını, "D" desteklenen sayısını, "T" toplam bursiyer sayısını, "DM" ise destek miktarını (Milyon TL) ifade etmektedir. Tablodaki değerler 2008 yılı sabit fiyatlarıyla gösterilmektedir.

²² 2007 yılında, bilimsel etkinlikleri destekleme programları kapsamında desteklenen etkinliklere katılan öğretmen üyesi, araştırmacı, öğretmen ve öğrencilerin sayısı tabloya yansıtılmıştır.

²³ İlgili program kapsamında lisans öğrencileri ile ilk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik düzenlenen etkinliklerin katılımcı sayıları EK 2'ye, ilk ve ortaöğretim öğrencilere yönelik olanların katılımcı sayıları EK 3'e yansıtılmıştır.

²⁴ 2005 ve 2006 yıllarında TÜBİTAK tarafından düzenlenen "Eğitimde Bilim Danışmanlığı Seminerleri"nin ülke geneline yaygınlaştırılması amacıyla 2229 kodlu destek programı uygulamaya konulmuştur. 2007 ve daha sonraki yıllar için Eğitimde Bilim Danışmanlığı desteği 2229 kodlu program kapsamında verilecektir.

EK 4. Bütçe Uygulaması ve Bilançolar (Tablolar)

Tablo E4.1. 2008 Mali Yılı Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmesi (TL)

GELİR EKONOMİK KOD	AÇIKLAMA (B CETVELİ)	PLANLANAN GELİR	GERÇEKLEŞEN GELİR
03.1.1.01	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	170.000	210.401,21
03.1.1.02	Kitap, Yayın Vb. Satış Gelirleri	7.079.000	6.065.672,61
03.1.1.99	Diğer Mal Satış Gelirleri	1.500.000	5.056,22
03.1.2.02	Muayene, Denetim ve Kontrol Ücretleri	289.000	463.656,03
03.1.2.04	Kurs,Toplantı, Seminer, Eğitim vb. Faaliyet Gelirleri	5.260.000	3.842.532,3
03.1.2.05	Danışmanlık/Bilgilendirme Gelirleri	3.630.000	186.094,34
03.1.2.06	Laboratuvar Deney ve Analiz Gelirleri	9.725.000	11.490.424,73
03.1.2.19	Etüt ve Proje Gelirleri	72.000.000	100.161.608,89
03.1.2.99	Diğer Hizmet Gelirleri	15.395.000	45.720.586,62
03.6.1.01	Lojman Kira Gelirleri	350.000	421.942,91
03.6.1.03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri	53.000	34.837
03.6.1.99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	67.000	42.938,72
04.1.1.01	AB' den Alınan Bağış ve Yardımlar	0	129.229,97
04.1.1.99	Yurtdışından Alınan Diğer Bağış ve Yardımlar	0	43.136,71
04.1.2.01	AB' den Alınan Bağış ve Yardımlar	0	4.585,55
04.2.1.01	Hazine Yardımı	314.566.000	314.566.000
04.2.2.01	Hazine Yardımı	522.810.000	613.104.100
04.4.1.01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar	0	8.978,76
04.4.1.02	Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	0	14.307,47
04.4.1.03	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar	0	0
04.5.1.02	Özel Bütçe Cari Proje Yardımları	150.000	2.724.568,75
04.5.2.02	Özel Bütçe Sermaye Proje Yardımları		5.906.870,24
05.1.5.01	Menkul kıymet ve gecikmiş ödemeler faizleri	1.350.000	4.106.148,79
05.1.9.01	Kişilerden alacaklar faizleri		1.629,33
05.1.9.03	Mevduat faizleri	15.778.000	16.676.330,55
05.1.9.99	Diğer Faizler	720.000	89.451,63
05.3.2.99	Diğer İdari Para Cezaları	0	2.420,24
05.3.9.99	Diğer Para Cezaları	1.000	668.201,72
05.9.1.01	İrat Kaydedilecek nakdi teminatlar	0	8.790,07
05.9.1.02	İrat Kaydedilecek hisse senedi ve tahviller	0	158
05.9.1.03	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları	0	86.300
05.9.1.05	Para farkları	0	50,15
05.9.1.06	Kişilerden Alacaklar	0	148.599,12
05.9.1.99	Tanımlanamayan Diğer Çeşitli Gelirler	19.000.000	30.380.943,5
06.2.1.01	Taşınır satış gelirleri	0	0
08.1.4.06	Sosyal Güvenlik Kurumundan	30.0000	35.190,01
08.1.9.06	Hane Halklarından	0	15.514,68
	TOPLAM	989.923.000	1.157.367.256,82

Tablo E4.2. 2008 Mali Yılı Gelir Gerçekleşmesi (TL)

Gelir Ekonomik Kod	Gelirler	Başkanlık	SAGE	UZAY	ULAKBİM	TUG
03.1.1.01	Şartname, Basılı Evrak, Form Satış Gelirleri	17.352	17.650	2.815	110.252	
03.1.1.02	Kitap, Yayın Vb. Satış Gelirleri	6.046.105				
03.1.1.99	Diğer Mal Satış Gelirleri	3.710		51		
03.1.2.02	Muayene, Denetim ve Kontrol Ücretleri	459.759			3.897	
03.1.2.04	Kurs,Toplantı, Seminer, Eğitim vb. Faaliyet Gelirleri	1.045.364		6.758		
03.1.2.05	Danışmanlık/Bilgilendirme Gelirleri	186.094				
03.1.2.06	Laboratuvar Deney ve Analiz Gelirleri					
03.1.2.19	Etüt ve Proje Gelirleri					
03.1.2.99	Diğer Hizmet Gelirleri	3.619.851	30.988.282	5.224.684		
03.6.1.01	Lojman Kira Gelirleri					
03.6.1.03	Sosyal Tesis Kira Gelirleri					
03.6.1.99	Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	2.119				
04.1.1.01	AB' den Alınan Bağış ve Yardımlar	129.230				
04.1.1.99	Yurtdışından Alınan Diğer Bağış ve Yardımlar	43.137				
04.1.2.01	AB' den Alınan Bağış ve Yardımlar	4.586				
04.2.1.01	Hazine Yardımı	123.587.500	20.011.500	11.047.000	47.447.500	3.190.000
04.2.2.01	Hazine Yardımı	540.828.100	11.726.000	5.669.000	4.672.000	1.052.000
04.4.1.01	Kurumlardan Alınan Bağış ve Yardımlar					
04.4.1.02	Kişilerden Alınan Bağış ve Yardımlar	12.151	2.156			
04.4.1.03	Kurumlardan Alınan Şartlı Bağış ve Yardımlar					
04.5.1.02	Özel Bütçe Cari Proje Yardımları					
04.5.2.02	Özel Bütçe Sermaye Proje Yardımları					
05.1.5.01	Menkul kıymet ve gecikmiş ödemeler faizleri					
05.1.9.01	Kişilerden alacaklar faizleri			6		
05.1.9.03	Mevduat faizleri	125.613	1.808.780	1.419.492		194.905
05.1.9.99	Diğer Faizler	20.955		2.175	416	0
05.3.2.99	Diğer İdari Para Cezaları	2.420				
05.3.9.99	Diğer Para Cezaları	17.840	238.961	172.850		
05.9.1.01	İrat Kaydedilecek nakdi teminatlar	8.790				
05.9.1.02	İrat Kaydedilecek hisse senedi ve tahviller	158				
05.9.1.03	İrat Kaydedilecek Teminat Mektupları	70.000	14.350			
05.9.1.05	Para farkları					
05.9.1.06	Kişilerden Alacaklar	75.147		31.075		55
05.9.1.99	Tanımlanamayan Diğer Çeşitli Gelirler	6.992.428	2.895.168	743.832	96.439	16.360
06.2.1.01	Taşınır satış gelirleri					
08.1.4.06	Sosyal Güvenlik Kurumundan			35.190		
08.1.9.06	Hane Halklarından	15.515				
	TOPLAM	683.313.923	67.702.848	24.354.928	52.330.504	4.453.319

MAM	UME	UEKAE	TBAE	BU/TAL	TÜSSİDE	TOPLAM
54.393		6.185		1.754		210.401
19.280				288		6.065.673
		1.296				5.056
						463.656
209.870				111.427	2.469.113	3.842.532
						186.094
9.946.080				1.544.345		11.490.425
41.293.990		58.867.618				100.161.609
1.473.607	346.965	3.976.689		2.293	88.214	45.720.587
421.943						421.943
				34.837		34.837
20.881	6.031	13.908				42.939
						129.230
						43.137
						4.586
53.416.500	12.656.500	33.930.500	2.787.500	3.300.000	3.191.500	314.566.000
24.120.000	2.000.000	23.007.000	30.000	0	0	613.104.100
8.979						8.979
						14.307
						0
		2.724.569				2.724.569
5.906.870						5.906.870
3.398.231		707.918				4.106.149
1.554	69					1.629
6.306.912	3.068.180	3.685.054		67.395		16.676.331
52.061	503	13.340				89.452
						2.420
236.166	804	1.582				668.202
1						8.790
						158
1.950						86.300
50						50
		42.322				148.599
1.354	19.292.319	246.410			96.634	30.380.944
						0
						35.190
						15.515
146.890.673	37.371.371	127.224.391	2.817.500	5.062.339	5.845.461	1.157.367.257

Tablo E4.3. 2007-2008 Mali Yılları Ana Bölümler İtibari İle Gerçekleşen Gelir Karşılaştırması (TL)

GELİR KALEMLERİ		2007 YILI GERÇEKLEŞEN GELİR	2008 YILI GERÇEKLEŞEN GELİR	DEĞİŞİM ORANI (%)
A	HAZİNE YARDIMI	661.742.689	927.670.100	40,19
	1. Cari Giderleri Ödeneği	245.802.689	314.566.000	27,98
	2. Sermaye Giderleri Ödeneği	415.940.000	613.104.100	47,4
	3. Dış Kredi Ödeneği	0	0	0
B	ÖZKAYNAK	461.636.437,26	412.969.800,32	-10,54
	1.ÖNCEKİ YILDAN DEVREDEN GELİR	304.004.255,01	183.272.643,5	-39,71
	2.KİRA GELİRLERİ	0	0	0
	3.HİZMET GELİRLERİ	117.823.243,3	181.162.277,86	53,76
	4.YAYIN GELİRİ	6.756.476,7	6.065.672,61	-10,22
	5.DİĞER GELİRLER	33.052.462,25	42.469.206,35	28,49
	TOPLAM	1.123.379.126,26	1.340.639.900,32	19,34

Tablo E4.4. 2008 Mali Yılı Ekonomik Kod Bazında Bütçe Gerçekleşmesi (TL)

EKONOMİK KOD	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA	KALAN
01. Personel Giderleri	148.594.000	150.763.000	140.354.057,92	10.408.942,08
02. SGK Devlet Primi Giderleri	25.883.000	25.963.000	21.148.555,98	4.814.444,02
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	97.262.000	116.751.525,45	95.813.300,74	20.938.224,71
04. Faiz Giderleri	0	0	0	0
05. Cari Transferler	98.088.000	99.027.750	91.532.302,74	7.495.447,26
06. Sermaye Giderleri	114.096.000	168.330.535,14	54.566.177,22	113.764.357,92
07. Sermaye Transferleri	522.000.000	700.538.450,00	671.854.162,88	28.684.287,12
08. Borç Verme	0	0	0	0
09. Yedek Ödenekler	0	0	0	0
TOPLAM	1.005.923.000	1.261.374.260,59	1.075.268.557,48	186.105.703,11

Tablo E4.5. 2008 Mali Yılı Birimler ve Ekonomik Kod Bazında Giderleri (YTL)

EKONOMİK KOD	01. Personel Giderleri	02. SGK Devlet Primi Giderleri	03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	05. Cari Transferler	06. Sermaye Giderleri	07. Sermaye Transferleri	TOPLAM
BAŞKANLIK	29.413.869,15	4.354.601,2	20.796.186,31	85.431.245,64	1.039.393,98	523.011.346,85	664.046.643,13
SAGE	12.715.695,35	2.019.513,86	3.716.401,89		9.458.127,28	30.988.281,95	58.898.020,33
UZAY	8.023.931,51	1.229.011,54	1.196.160,72		5.525.136,26	5.600.534,08	21.574.774,11
ULAKBİM	4.128.950,16	714.478,50	35.985.584,5	6.001.591,45	4.282.762,78		51.113.367,39
TUG	1.333.816,8	197.283,24	986.727,88		1.432.733,37		3.950.561,29
MAM	39.387.758,7	6.245.740,16	15.993.984,97	79.199,58	18.251.811,63	49.529.000	129.487.495,04
UME	9.971.061,59	1.740.902,26	4.756.102,89	6.870,85	2.230.782,52	14.225.000	32.930.720,11
UEKAE	27.606.951,59	3.529.985,92	8.800.655,81	13.395,22	11.240.259,83	48.500.000	99.691.248,37
TBAE	1.581.964,74	185.369,49	388.876,47		19.159,85		2.175.370,55
BUTAL	2.827.743,83	395.940,71	1.329.384,52		530.754,82		5.083.823,88
TÜSSİDE	3.362.314,5	535.729,1	1.863.234,78		555.254,9		6.316.533,28
TOPLAM	140.354.057,92	21.148.555,98	95.813.300,74	91.532.302,74	54.566.177,22	671.854.162,88	1.075.268.557,48

Tablo E4.6. 2008 Mali Yılı Gerçekleşen Bütçe Detayı (TL)

BÖLÜMLER	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA	KALAN
A BAŞKANLIK BİRİMLERİ	28.278.500	26.791.001	17.530.007	9.260.994
01. Personel Giderleri	14.301.500	12.001.500	10.389.905	1.611.595
02. SGK Devlet Primi Giderleri	2.741.000	2.671.000	1.683.427	987.573
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	6.365.000	6.763.001	4.524.792	2.238.209
05. Cari Transferler	42.000	50.500	50.000	500
06. Sermaye Giderleri	4.829.000	5.305.000	881.883	4.423.117
07. Sermaye Transferleri	0	0	0	0
B ANA HİZMET BİRİMLERİ				
2-TEKNOLOJİ VE YENİLİK DESTEK PROGRAMLARI BAŞKANLIĞI	8.249.000	11.969.000	9.874.622	2.094.378
01. Personel Giderleri	2.496.000	3.696.000	3.524.607	171.393
02. SGK Devlet Primi Giderleri	545.000	545.000	518.315	26.685
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	4.038.000	6.558.000	5.640.383	917.617
05. Cari Transferler	1.170.000	1.170.000	191.317	978.683
06. Sermaye Giderleri				0
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
3- BİLİM VE TOPLUM DAİRE BAŞKANLIĞI	15.845.000	16.705.000	11.257.603	5.447.397
01. Personel Giderleri	4.305.000	4.305.000	3.608.470	696.530
02. SGK Devlet Primi Giderleri	840.000	840.000	628.528	211.472
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	7.600.000	8.460.000	6.877.648	1.582.352
05. Cari Transferler				0
06. Sermaye Giderleri	3.100.000	3.100.000	142.958	2.957.042
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
4- BİLİM, TEKNOLOJİ VE YENİLİK POLİTİKALARI D. BŞK.	1.040.000	1.295.000	684.955	610.045
01. Personel Giderleri	570.000	570.000	335.265	234.735
02. SGK Devlet Primi Giderleri	115.000	115.000	54.084	60.916
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	355.000	610.000	295.607	314.393
05. Cari Transferler	0	0	0	0
06. Sermaye Giderleri	0	0	0	0
07. Sermaye Transferleri	0	0	0	0
08. Borç Verme	0	0	0	0
5- ARAŞTIRMA DESTEK PROGRAMLARI BAŞKANLIĞI	467.303.000	568.937.450	536.216.811	32.720.639
01. Personel Giderleri	7.728.000	8.428.000	8.118.933	309.067
02. SGK Devlet Primi Giderleri	975.000	975.000	892.375	82.625
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	2.600.000	3.050.000	2.214.363	835.637
05. Cari Transferler	6.000.000	5.100.000	1.979.793	3.120.207
06. Sermaye Giderleri	450.000.000			0
07. Sermaye Transferleri		551.384.450	523.011.347	28.373.103
08. Borç Verme				0
6- ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ DAİRE BAŞKANLIĞI	55.950.000	57.400.000	56.420.054	979.946
01. Personel Giderleri	1.365.000	2.065.000	1.955.039	109.961
02. SGK Devlet Primi Giderleri	330.000	380.000	358.721	21.279
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	1.300.000	1.300.000	848.659	451.341
05. Cari Transferler	52.955.000	53.655.000	53.257.634	397.366
06. Sermaye Giderleri				0

BÖLÜMLER	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA	KALAN
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
7- BİLİM İNSANI DESTEKLEME DAİRE BAŞKANLIĞI	34.030.000	34.394.500	31.205.033	3.189.467
01. Personel Giderleri	1.025.000	1.235.000	1.046.872	188.128
02. SGK Devlet Primi Giderleri	140.000	160.000	152.956	7.044
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	200.000	334.500	52.704	281.796
05. Cari Transferler	32.665.000	32.665.000	29.952.502	2.712.498
06. Sermaye Giderleri				0
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
8- SAVUNMA SANAYİİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ	38.570.000	73.193.470	58.898.020	14.295.449
01. Personel Giderleri	13.715.000	13.715.000	12.715.695	999.305
02. SGK Devlet Primi Giderleri	3.304.000	3.304.000	2.019.514	1.284.486
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	3.000.000	4.180.000	3.716.402	463.598
05. Cari Transferler			0	0
06. Sermaye Giderleri	9.551.000	20.994.470	9.458.127	11.536.342
07. Sermaye Transferleri	9.000.000	31.000.000	30.988.282	11.718
08. Borç Verme				0
9- UZAY TEKNOLOJİLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	21.623.500	26.277.002	21.574.774	4.702.228
01. Personel Giderleri	8.902.500	8.902.500	8.023.932	878.568
02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.589.000	1.589.000	1.229.012	359.988
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	1.063.000	1.263.000	1.196.161	66.839
05. Cari Transferler				0
06. Sermaye Giderleri	8.069.000	8.622.502	5.525.136	3.097.365
07. Sermaye Transferleri	2.000.000	5.900.000	5.600.534	299.466
08. Borç Verme				0
10- ULUSAL AKADEMİK AĞ VE BİLGİ MERKEZİ	52.080.000	53.160.000	51.113.367	2.046.633
01. Personel Giderleri	4.980.000	4.980.000	4.128.950	851.050
02. SGK Devlet Primi Giderleri	1.125.000	1.125.000	714.479	410.522
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	36.146.000	36.146.000	35.985.585	160.416
05. Cari Transferler	5.157.000	6.057.000	6.001.591	55.409
06. Sermaye Giderleri	4.672.000	4.852.000	4.282.763	569.237
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
11- TÜBİTAK ULUSAL GÖZLEMEVİ	4.242.000	5.231.154	3.950.561	1.280.593
01. Personel Giderleri	1.575.000	1.575.000	1.333.817	241.183
02. SGK Devlet Primi Giderleri	215.000	215.000	197.283	17.717
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	1.400.000	1.400.000	986.728	413.272
05. Cari Transferler				0
06. Sermaye Giderleri	1.052.000	2.041.154	1.432.733	608.421
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
12- MARMARA ARAŞTIRMA MERKEZİ	113.589.000	189.039.367	129.487.495	59.551.872
01. Personel Giderleri	41.017.000	41.076.000	39.387.759	1.688.241
02. SGK Devlet Primi Giderleri	6.521.000	6.521.000	6.245.740	275.260
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	12.353.000	21.776.958	15.993.985	5.782.973

BÖLÜMLER	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA	KALAN
05. Cari Transferler	78.000	283.000	79.200	203.800
06. Sermaye Giderleri	32.120.000	69.853.410	18.251.812	51.601.598
07. Sermaye Transferleri	21.500.000	49.529.000	49.529.000	0
08. Borç Verme				0
13- ULUSAL METROLOJİ ENSTİTÜSÜ	33.507.000	38.258.450	32.930.720	5.327.730
01. Personel Giderleri	11.530.000	10.430.000	9.971.062	458.938
02. SGK Devlet Primi Giderleri	2.253.000	2.203.000	1.740.902	462.098
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	2.170.000	4.818.200	4.756.103	62.097
05. Cari Transferler	6.000	7.250	6.871	379
06. Sermaye Giderleri	6.548.000	6.575.000	2.230.783	4.344.217
07. Sermaye Transferleri	11.000.000	14.225.000	14.225.000	0
08. Borç Verme				0
14- ULUSAL ELEKTRONİK VE KRİPTOLOJİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	112.415.000	138.621.867	99.691.248	38.930.619
01. Personel Giderleri	25.140.000	27.640.000	27.606.952	33.048
02. SGK Devlet Primi Giderleri	3.900.000	3.950.000	3.529.986	420.014
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	12.533.000	13.752.867	8.800.656	4.952.211
05. Cari Transferler	15.000	40.000	13.395	26.605
06. Sermaye Giderleri	42.327.000	44.739.000	11.240.260	33.498.740
07. Sermaye Transferleri	28.500.000	48.500.000	48.500.000	0
08. Borç Verme				0
15- TEMEL BİLİMLER ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	2.825.000	2.825.000	2.175.371	649.629
01. Personel Giderleri	2.070.000	2.070.000	1.581.965	488.035
02. SGK Devlet Primi Giderleri	225.000	225.000	185.369	39.631
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	500.000	500.000	388.876	111.124
05. Cari Transferler				0
06. Sermaye Giderleri	30.000	30.000	19.160	10.840
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
17- ANKARA TEST VE ANALİZ LABORATUVARI	1.384.000	1.384.000	857.557	526.443
01. Personel Giderleri	500.000	500.000	434.779	65.221
02. SGK Devlet Primi Giderleri	85.000	85.000	66.195	18.805
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	619.000	619.000	342.030	276.970
05. Cari Transferler				0
06. Sermaye Giderleri	180.000	180.000	14.553	165.447
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
18-BURSA TEST VE ANALİZ LABORATUVARI	7.093.000	7.088.000	5.083.824	2.004.176
01. Personel Giderleri	3.386.000	3.386.000	2.827.744	558.256
02. SGK Devlet Primi Giderleri	465.000	465.000	395.941	69.059
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	2.000.000	1.995.000	1.329.385	665.615
05. Cari Transferler				0
06. Sermaye Giderleri	1.242.000	1.242.000	530.755	711.245
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
18- TÜRKİYE SANAYİ SEVK VE İDARE ENSTİTÜSÜ	7.899.000	8.804.000	6.316.533	2.487.467
01. Personel Giderleri	3.988.000	4.188.000	3.362.315	825.686

BÖLÜMLER	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA	KALAN
02. SGK Devlet Primi Giderleri	515.000	595.000	535.729	59.271
03. Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	3.020.000	3.225.000	1.863.235	1.361.765
05. Cari Transferler				0
06. Sermaye Giderleri	376.000	796.000	555.255	240.745
07. Sermaye Transferleri				0
08. Borç Verme				0
GENEL TOPLAM	1.005.923.000	1.261.374.261	1.075.268.557	186.105.703

Tablo E4.7. 2007-2008 Mali Yılları Gerçekleşen Gider Karşılaştırması (TL)

BİRİMLER	2007 MALİ YILI GERÇEKLEŞEN GİDER	2008 MALİ YILI GERÇEKLEŞEN GİDER	DEĞİŞİM ORANI (%)
A PERSONEL	171.601.964	161.502.614	-5,89
1-BAŞKANLIK	29.905.312	33.768.470	12,92
2-SAGE	17.110.126	14.735.209	-13,88
3-UZAY	10.286.262	9.252.943	-10,05
4-ULAKBİM	4.681.711	4.843.429	3,45
5-TUG	1.408.834	1.531.100	8,68
6-MAM	47.360.717	45.633.499	-3,65
7-UME	12.287.915	11.711.964	-4,69
8-UEKAE	40.073.899	31.136.938	-22,30
9-TBAE	1.706.790	1.767.334	3,55
10-BUTAL	3.032.383	3.223.685	6,31
11-TÜSSİDE	3.748.014	3.898.044	4
B DİĞER CARİ	170.254.936	187.345.603	10,04
1-BAŞKANLIK	54.299.403	106.227.432	95,63
2-SAGE	3.474.895	3.716.402	6,95
3-UZAY	956.657	1.196.161	25,04
4-ULAKBİM	35.973.328	41.987.176	16,72
5-TUG	614.330	986.728	60,62
6-MAM	24.591.867	16.073.185	-34,64
7-UME	8.881.437	4.762.974	-46,37
8-UEKAE	37.986.486	8.814.051	-76,80
9-TBAE	313.885	388.876	23,89
10-BUTAL	1.221.703	1.329.385	8,81
11-TÜSSİDE	1.940.945	1.863.235	-4
C SERMAYE	586.438.573	726.420.340	23,87
1-BAŞKANLIK	518.518.770	524.050.741	1,07
2-SAGE	10.541.806	40.446.409	283,68
3-UZAY	5.494.817	11.125.670	102,48
4-ULAKBİM	3.322.753	4.282.763	28,89
5-TUG	1.914.180	1.432.733	-25,15
6-MAM	25.915.697	67.780.812	161,54
7-UME	7.150.722	16.455.783	130,13
8-UEKAE	12.144.890	59.740.260	391,90
9-TBAE	288.298	19.160	-93,35
10-BUTAL	1.146.639	530.755	-53,71
11-TÜSSİDE	0	555.255	
TOPLAM	928.295.472	1.075.268.557	15,83

Tablo E4.8. 2008 Yılı TÜBİTAK Konsolide Bilançosu (TL)

AKTİF			PASİF		
CARİ DÖNEM			CARİ DÖNEM		
1. DÖNEN VARLIKLAR			3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
10. HAZIR DEĞERLER			30. KISA VADELİ MALİ BORÇLAR		
100 Kasa Hesabı	10,924.70	320,646,039.79	300 Banka Kredileri Hesabı		1,301,027.72
101 Alınan Çekler	2,169.62		303 Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı		
102 Banka Hesabı	258,226,577.58		309 Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hes.	1,301,027.72	
103 Ver. Çekler ve Gönderme Em. Hes. (-)	55,445.75		31. KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR		2,434,096.02
104 Proje Özel Hesabı	10,760,072.43		310 Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar	2,434,096.02	
105 Döviz Hesabı	56,385,031.02		32. FALİYET BORÇLARI		2,620,650.10
106 Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)	4,697,416.13		320 Bütçe Emanetleri Hesabı	1,434,516.50	
108 Diğer Hazır Değerler Hesabı			329 Diğer Çeşitli Borçlar	1,186,133.60	
109 Banka Kredi Kart. Alacaklar Hesabı	14,126.32		33. EMANET YABANCI KAYNAKLARI		122,186,982.60
11. MENKUL KIYMET VE EVRAKLAR	45,194,338.83	45,194,338.83	330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	1,344,073.71	
112 Kamu Kes. Tahvil, Senet ve Bonoları	45,194,338.83		333 Emanetler Hesabı	120,842,908.89	
12. FALİYET ALACAKLARI	29,866,706.53	29,866,706.53	34. ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI		652,432.62
120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı	29,645,775.90		340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı	652,432.62	
121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hes.	95,656.62		36. ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		13,756,830.37
126 Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	125,274.01		360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	7,514,099.59	
127 Diğer Faliyet Alacakları Hesabı			361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	5,833,143.06	
128 Şüpheli Alacaklar Hesabı	3,762,197.07		362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareler Adına Yapılan Tahsilatlar	409,587.72	
13. KURUM ALACAKLARI	3,762,197.07	3,762,197.07	39. DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		550,223.51
132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar	603,910.69		391 Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	59,325.99	
137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı			399 Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kay.	490,897.52	
139 Diğer Kurum Alacakları Hesabı	2,481,009.04		4. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		
14. DİĞER ALACAKLAR	10,191.50	603,910.69	40. UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR		
140 Kişilerden Alacaklar Hesabı			409 Uzun Vadeli Diğ.İç Mali Borçlar		17,019,640.76
15. STOKLAR	2,135,582.87	2,491,200.54	41. UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR		
150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı	6,526,253.91		410 Dış Mali Borçlar Hesabı	17,019,640.76	
157 Diğer Stoklar			43. DİĞER BORÇLAR		6,131.40
16. ÖN ÖDEMELER	8,661,836.78	8,661,836.78	430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	6,131.40	
162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı			47. BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		3,788,696.18
164 Akreditifler Hesabı			472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	3,788,696.18	
165 Mah. Dön. Aktarılan Avans ve Krediler			48. GELECEK YILLARA AİT GELİRLER		66,000.00
18. GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI			480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	66,000.00	
181 Gelir Tahakkukları Hesabı			5. ÖZ KAYNAKLAR		264,176,694.26
19. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	14,704,350.50	14,704,350.50	50. NET DEĞER		264,176,694.26
190 Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	6,430,387.03		57. GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FALİYETLER		281,464,507.41
191 İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	8,273,963.47		570 Geçmiş Yıllar Olumlu Faliyet Sonuçları	281,464,507.41	
2. DURAN VARLIKLAR	480,249.00	480,249.00	58. GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FALİYETLER		168,089,559.57
24. MALİ DURAN VARLIKLAR	480,249.00	480,249.00	580 Geçmiş Yıllar Olumsuz Faliyet Sonuçları (-)	168,089,559.57	
241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	480,249.00		59. DÖNEM FALİYET SONUÇLARI		137,769,554.61
25. MADDİ DURAN VARLIKLAR	251,867,821.52	251,867,821.52	590 Dönem Olumlu Faliyet Sonucu	137,769,554.61	
250 Arazi ve Arsalar Hesabı	11.21		591 Dönem Olumsuz Faliyet Sonucu (-)		
251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	1,473,554.43		9. NAZIM HESAPLAR		188,039,592.04
252 Binalar Hesabı	55,899,456.53		9. NAZIM HESAPLAR		188,039,592.04
253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	161,382,826.85		AKTİF TOPLAMI	679,703,907.99	679,703,907.99
254 Taşıtlar Hesabı	2,116,751.33				
255 Demirbaşlar Hesabı	54,392,063.31				
256 Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı					
257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	93,404,904.87				
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	65,693,541.47				
259 Yatırım Avansları Hesabı	4,314,521.26				
26. MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	1,425,256.74	1,425,256.74			
260 Haklar Hesabı	4,508,812.38				
268 Özel Maliyetler Hesabı	35,299.35				
268 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	3,118,854.99				
28. GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI					
280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı					
281 Gelir Tahakkukları Hesabı					
9. NAZIM HESAPLAR	188,039,592.04	188,039,592.04			
AKTİF TOPLAMI	679,703,907.99	679,703,907.99	PASİF TOPLAM	679,703,907.99	679,703,907.99

C. Harcama Yetkilisinin İç Kontrol Güvence Beyanı

Birim Yöneticisi Güvence Beyanı

Birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerinin yasalık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, birim yöneticisi olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Ankara 30/04/2009

Birim Adı	Birim Yöneticisinin Adı Soyadı
TÜBİTAK Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. Ömer Z. CEBECİ
TÜBİTAK BAŞKANLIK TEYDEB	S. Hilmi YAVUZ
TÜBİTAK BAŞKANLIK BTDB	Dr. Çiğdem ATAKUMAN
TÜBİTAK Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. M. Arif ADLI
TÜBİTAK BAŞKANLIK ARDEB	Prof. Dr. M. Arif ADLI
TÜBİTAK BAŞKANLIK BİDEB	Doc. Dr. Şemsettin TÜRKÖZ
TÜBİTAK Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. Ömer ANLAĞAN
TÜBİTAK BAŞKANLIK ÜİDB	Doç. Dr. Nilay H. BAŞARAN
TÜBİTAK MAM	M. Önder YETİŞ
TÜBİTAK UEKAE	M. Önder YETİŞ
TÜBİTAK SAGE	Doç. Dr. Müjdat TOHUMCU
TÜBİTAK UZAY	Dr. Uğur M. LELOĞLU
TÜBİTAK UME	M. Sermet SÜER
TÜBİTAK TBAE	Prof. Dr. O. Teoman TURGUT
TÜBİTAK TÜSSİDE	Necmettin OKTAY
TÜBİTAK ULAKBİM	Prof. Dr. Cem SARAÇ
TÜBİTAK TUG	Prof. Dr. Zeki EKER
TÜBİTAK BUTAL	Prof. Dr. Şeref GÜÇER
TÜBİTAK ATAL	Faruk ALTUN

Harcama Yetkilisi Güvence Beyanı

Harcama Yetkilisi olarak yetkim dahilinde;

Harcama Yetkilisi olarak sorumlu olduğum birimlerde, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında birim yöneticisine raporlandığını beyan ederim.

Harcama Yetkilisi olarak sorumlu olduğum birimlerin 2008 yılı Faaliyet Raporunda mali bilgiler bölümünde yer alan bilgilerinin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara 30/04/2009

Birim Adı	Harcama Yetkilisinin Adı Soyadı
TÜBİTAK Başkanlık	Ali ŞİMŞEK
TÜBİTAK Başkanlık	Halil KAHRAMAN
TÜBİTAK Başkanlık	Hilmi YAVUZ
TÜBİTAK MAM	M. Önder YETİŞ
TÜBİTAK MAM	Abdurrahman Namık ÖZCAN
TÜBİTAK UEKAE	Osman ÖZBAYRAK
TÜBİTAK UEKAE	Alparslan BABAOĞLU
TÜBİTAK SAGE	Doç. Dr. Müjdat TOHUMCU
TÜBİTAK SAGE	Gülşay SANDIKÇIOĞLU
TÜBİTAK UZAY	Dr. Uğur M. LELOĞLU
TÜBİTAK UME	M. Sermet SÜER, Dr. Hüseyin DİLSİZ
TÜBİTAK TBAE	Prof. Dr. Teoman TURGUT
TÜBİTAK TÜSSİDE	Necmettin OKTAY
TÜBİTAK ULAKBİM	Prof. Dr. Cem SARAÇ
TÜBİTAK TUG	Prof. Dr. Zeki EKER
TÜBİTAK ATAL	Ali ŞİMŞEK
TÜBİTAK BUTAL	Prof. Dr. Şeref GÜÇER

Üst Yönetici Güvence Beyanı

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerinin yasalık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.*

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Ankara 30/04/2009

Prof. Dr. Nüket YETİŞ
Başkan

* 2008 yılı içerisinde herhangi bir Sayıştay raporu hazırlanmamıştır.

Mali Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2008 yılı Faaliyet Raporunun “Mali Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara 30/04/2009

Ali ŞİMŞEK
Genel Sekreter V.

**Türkiye Bilimsel ve Teknolojik
Araştırma Kurumu**

Atatürk Bulvarı No. 221
06100 Kavaklıdere Ankara
T 0312 468 53 00
F 0312 427 74 89
www.tubitak.gov.tr

